

ಅಮರ್ ಕೊಂಕಣಿ

Amar Konkani **59** अमर कोंकणी

ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಥೊ,
ಸಾಂ. ಲುವಿಸ್ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ್, ಮಂಗ್ಳುರ್

Institute of Konkani, St Aloysius College, Mangalore

ಅಮರ್ ಕೊಂಕಣಿ अमर कोंकणी

AMAR KONKANI

June 2013 / 59

ರೆಕ್ಟರ್: ಬಾಪ್ ಡೆನ್ಜಿಲ್ ಲೋಬೊ ಜೆ.ಸ.
रेक्टर: बाप डेन्जील लोबो जे. स.
ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲ್/ನಿರ್ದೇಶಕ್: ಬಾಪ್ ಸ್ವೀಬರ್ಟ್ ಡಿ'ಸಿಲ್ವಾ, ಜೆ.ಸ.
प्रांशुपाल/निर्देशक: बाप स्वीबर्ट डि'सिल्वा, जे.स.
ಸಂಪಾದಕ್/ಪ್ರಶಾಸಕ್: ಎಡ್ವಿನ್ ಜೆ.ಎಫ್.ಡಿಸೊಜಾ
संपादक/प्रशासक: एडवीन जे.एफ.डिसोजा
ಖಾಸ್ಗಿ ಸೆಲ್ಲ್ ಫೋನ್: 09845083148 ನಿವಾಸ್: 0824-2432413
खास्की सेल्ल फोन: ०९८४५०८३१४८ निवास: ०८२४-२४३२४१३
ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚೆಂ ಫೋನ್: 0824-2449700/1 Extn: 112
संस्थ्याचें फोन: ०८२४-२४४९७००/१ Extn: ११२
eMail- konkaniinstitute@gmail.com

ಪ್ರಗಟ್ನಾರ್:
ಸಾಂ.ಲುವಿಸ್ ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಥೊ, ಸಾಂ.ಲುವಿಸ್ ಮಹಾ ವಿದ್ಯಾಲಯ್
ಮಂಗ್ಳುರ್ – 575 003
प्रगटनार
सां. लुवीस कोंकणी संस्थो, सां.लुवीस महाविद्यालय
मंग्ळूर – ५७५ ००३
Printed at
Assisi Press, Jail Road, Mangalore 575 003

ಮಾಂಡಾವಳ್

ಪಾನ್

1. ಬರವ್ಪಿ 4-26
–ಎಡ್ವಿನ್ ಜೆ.ಎಫ್.

2. ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾದಂಬರಿಂಚಿ ವಾಡಾವಳ್ 27-38
– ಡೊ।ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಎಲ್. ನಜ್ರೆತ್

3. ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಯೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕಾಂಚೆ ಪರ್ಗಟ್ಣೆಚೆರ್ ಎಕ್ ಸುಕ್ಣ್ಯಾ–ನದರ್ 39-43
– ಬಾ।ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ರೊಡ್ರಿಗಸ್, 'ರಾಕ್ಣೊ' ಸಂಪಾದಕ್

4. ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತಾಂತ್ ಕವಿತ್ಯೆಚೆಂ ಸ್ಥಾನ್ ಆನಿ ಪಾತ್ರ್ 44-53
– ದೆ। ಬಾಪ್ ಅಂತೊನ್ ಜುವಾಂವ್ ಸೊಜ್

5. ಕೊಂಕಣಿ: ಇತಿಹಾಸಿಕ್ ಭಾಶಾ ಶಾಸ್ತ್ರಾಚ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾಂತ್ 54-64
–ದೊ: ಮಾಧವಿ ಸರ್ದೇಸಾಯಿ.

6. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ್ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಹಾಂಚೊ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ್ ಇತಿಹಾಸ್ 65-75
– (ದೆ) ದೊ। ಮನೋಹರ್ ರಾಯ್ ಸರ್ದೇಸಾಯ್

ಅಮರ್ ಕೊಂಕಣಿ – 59

ಸಂಪಾದಕಾಚೆ ಶ್ಬ್ದರೆ

ಬಾರೀಕ್ಸಾಣೆನ್ ಪಳೆಲ್ಯಾರ್ ಹೊ ಅಂಕೊ ಎಕೆ ರಿತಿನ್ ವಿಷೇಶಾಂಕೊ ಮ್ಹಣ್ ಲೆಕೈತ್.

ಹ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾದಂಬರಿಯೆಕ್ ಶೆಂಬರ್ ವರ್ಸಾಂ ಭರ್ಲಿಂ. ಮಾನೇಸ್ತ್ (ದೆ) ಎದ್ವಾರ್ದೊ ಜುಜೆ ಬ್ರೂನೊ ದ ಸೌಜಾ ಹಾಣೆ 1911–ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಲಿಖುನ್ ಉಜ್ವಾಡಾಯಿಲ್ಲಿ ನವಾಲ್ ಕೃತಿ 'ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಘೊರಾಬೊ' ಹ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಶೆಂಬರ್ ವರ್ಸಾಂ ಸಂಪಯ್ತಾ. ಕೊಣೆ ಕಿತೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್‌ಯೀ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ್ ಆಳ್ವೊನ್ ವೆಚ್ಯಾರ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ಫ್ರೊಫೆಸಿ ಕೆಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ, ಭಾಸ್ ಆಳ್ವೊಂಕ್ ನಾ ಆನಿ ಸೃಜನ್‌ಶೀಲ್ ಸಾಹಿತಾಕ್ ಬೊಗೊರ್ಳ್ ಆಯಿಲ್ಲೊ ನಾ. ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಅಕಾದಮಿಂತ್ ಲಗ್‌ಬಗ್ ೧೪೦೦ ಕೊಂಕಣಿ ಗೃಂಥಾಂಚೊ ಸಾಂಟೊ ಆಸಾ, ಸಾಂ। ಲುವಿಸ್ ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಚ್ಯಾ ಗೃಂಥಾಲಯಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಲಗ್ತಿ ಜಾಲ್ಲೆ 9000 ಗೃಂಥ್ ಆಸಾತ್.

ತಶೆಂಚ್, ಮಂಗ್ಳುರ್ ದಿಯೆಸೆಜಿಚೆಂ ಕ್ಲೆರಿಕ್/ಲಾಯಿಕಾಂಚೆಂ ಪತ್ರ್ ಮ್ಹಣ್ 1938 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಸ್ಥಾಪಿತ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ 'ರಾಕ್ಣೊ' ಹಫ್ತಾಳೆಂ 75 ವರ್ಸಾಂ ಸಂಪಯ್ತಾ.

ಹ್ಯಾ ಅಂಕ್ಯಾಂತ್ ಆಸ್ಚಿಂ ಥೊಡಿಂ ಲೇಖನಾಂ ಹ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾಕ್ ಖಾಸ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್ ಆನಿ ತಿಂ, ಚಡ್‌ಶಿಂ ಉಲವ್ಪಾಂ ಜಿಂ ವರ್ಸ್‌ಭರ್ ಚಲ್ಲ್ಯಾಂ ಆನಿ ಚಲೊನ್ಂಚ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾಂ 'ರಾಕ್ಣೊ' ಸಂಭ್ರಮಾಕ್ ಪೂರಕ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್.

ಹಿಂ ಪ್ರಗಟುಂಕ್ 'ರಾಕ್ಣೊ' ಪತ್ರಾನ್ ಆಮ್ಕಾಂ ದಿಲ್ಲೆ ಪರ್ವಣ್ಗೆಕ್ ಆಮಿ ಅಬಾರಿ ಆಸಾಂವ್.

ಹ್ಯಾ ಅಂಕ್ಯಾಂತ್ ಆಮಿ 'ರಾಕ್ಣೊ' ಪತ್ರಾಕ್ ಉಲ್ಲಾಸಿತಾಂವ್, ಕೊಂಕಣಿಕ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ದೇಣ್ಗೆಚೊ ಆಬಾರ್ ಮಾಂದ್ತಾಂವ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿಚ್ಯಾ ಫುಡಾರಾಕ್ ಸರ್ವ್ ವಾಟಾಂನಿ ಬರೆಂ ಮಾಗ್ತಾಂವ್.

ಧನ್ಯವಾದ್!

ಎಡ್ವಿನ್ ಜೆ.ಎಫ್. ಡಿಸೊಜಾ
ಸಂಪಾದಕ್
30-6-2013

ಬರವ್ಪಿ

– ಎಡ್ವಿನ್ ಜೆ.ಎಫ್. ಡಿಸೋಜಾ

೨೦೧೨ ಇಸ್ವಿ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತಾಚ್ಯಾ ಚರಿತ್ರೆಂತ್ ಮಹತ್ವಾಚೆ. ಹೆ ಇಸ್ವೆಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾದಂಬರಿಂಚೆ ಸುರುವಾತ್ ಜಾವ್ನ್ ೧೦೦ ವರ್ಸಾಂ ಸಂಪ್ತಾತ್ ಆನಿ ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಯೆಂತ್ ಮಂಗ್ಳುರ್‌ಥಾವ್ನ್ ಪ್ರಗಟ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ 'ರಾಕ್ಣೊ' ಪತ್ರಾಕ್ ೭೫ ವರ್ಸಾಂ ಭರ್ತಾತ್. ಹಿಂ ದೋನ್ ಪ್ರಮುಖ್ ಘಟನಾಂಚೊ ಸಂಭ್ರಮ್ ಮಾನಾಂವ್ಚೆ ವೆಳಿಂ ಸಬಾರ್ ಪರಿಸಂವಾದ್, ಭಾಸಾಭಾಸ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಇತರ್ ಕಾರ್‍ಯಿಂ ಸುರ್ವಾತಿಲ್ಯಾಂತ್ ಆನಿ ವರ್ಸ್‌ಭರ್ ತಿಂ ಚಲ್ತೆಲಿಂ. ಹ್ಯಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂಚೆ ಶಿಂಕ್ಳೆಂತ್ ಸಾಂ.ಲುವಿಸ್ ಕೊಂಕಣಿ ಸಂಸ್ಥೊ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಲೇಖಕಾಂಚೊ ಎಕ್ವಟ್ (ರಿ) ಕರ್ನಾಟಕಾ ಸಾಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳೊನ್ ೧೬ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೦೧೨-ವೆರ್ ಆಸಾ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಎಕ್ ಕಾರ್ಯೆಂ ಜಾವ್ನಾಸಾ "ಬರವ್ಪಿ-ಸಂಪಾದ್ಪಿ-ವಾಚ್‌ಪಿ". ಹ್ಯಾ ತೀನ್ ವೆವೆಗ್ಳ್ಯಾ ವಿಶಯಾಂಚೆರ್ ತೇಗ್ ಉಲವ್ಪಿ ಉಲಯ್ಲೆ ಪುಣ್ ತಿಂ ತೀನ್‌ಯಿ ಉಲೊವ್ಪಾಂ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಆಮಿ ಛಾಪಿನಾಂವ್ ಶಿವಾಯ್ ಎಕ್, "ಬರವ್ಪಿ" ಹ್ಯಾ ಉಲವ್ಪಾಕ್ ಪೂರಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಮಿ ಛಾಪ್ಲಾಂ ಉಲವ್ಪ್ ಕನ್ನಡ್ ಲಿಪಿಯೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತಾಂತ್ ಕಾದಂಬರಿಂಚೊ ಉದ್ಭವ್ ಆನಿ ವಾಡಾವಳ್.

ಶಿಕಪ್ ಆಸ್ಚೊ ಆನಿ ಬರಪ್ ಕಳಿತ್ ಆಸ್ಚೊ ಹರ್‌ಯೆಕ್ಲೊ ಎಕಾ ನ್ಹಯ್ ತರ್ ಎಕಾ ವೆಳಾರ್ ಕಿತೆಂ ತರಿ ಬರಯ್ತಾ, ಲಿಕ್ತಾ, ಗಿಚ್ಚಿತಾ. ಆಮಿ ಗಿಚ್ಚಿತಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾ ಕ್ರಿಯಾಥಾವ್ನ್‌ಂಚ್ ಸುರು ಕೆಲ್ಯಾರ್ – ಲ್ಹಾನ್ ಎಕ್ ಭುರ್ಗೆಂ ಸಯ್ತ್ ಹಾತಾಂತ್ ಪೆನ್ಸಿಲ್ ದಿಲ್ಯಾರ್ ಕಾಂಯ್ ತರಿ ಗಿಚ್ಚಿತಾ, ವಣದಿಂಚೆರ್ ಕಿತೆಂ ತರಿ ಸೊಡಯ್ತಾ ಆನಿ ಹಾತಾಕ್ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಪುಸ್ತಾಕಾಂಚೆರ್/ಕಾಗ್ದಾಂಚೆರ್ ಆಪ್ಲೆಂ 'ಬರಪ್' ಉದೆಶೆಂ ಕರ್ತಾ. ಹಿ ಎಕ್ ಕ್ರಿಯಾ ಮನ್ಶಾಕ್ ಸಭಾವಿಕ್‌ಪಣಿ ಆಯ್ಲ್ಯಾ ಕಸಿ ದಿಸ್ತಾ; ಆಸುಂ, ಹ್ಯಾ ವಿಶಾಂತ್ ಆಮಿ ಸಂಸೊದ್ ಕರ್ಚೊ ನಾಕಾ ಪುಣ್ ಇತ್ಲೆಂಚ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಗಮ್ಲ್ಯಾರ್ ಪುರೊಕಿ – ಶಿಕಪ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಮನಿಸ್ ಜಿಣೀಯೆಂತ್ ಎಕ್ ನ್ಹಯ್ ತರ್ ಎಕ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ಲಿಕ್ಣಿ ವಾಪರ್ತಾಚ್.

ಪುಣ್ ಹೆಂ ಬರಪ್, ಗಿಸಪ್ ಸಾಹಿತ್ ಮ್ಹಣ್ ಲೆಕುಂಕ್ ಸಾದ್ಯ್‌ಚ್ ನಾ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಹೆಂ ಬರಪ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾ ಸಬ್ದಾಚ್ಯಾ ಪರಿದೆ ಬಿತರ್ ಯೆನಾಂಚ್. ಆತಾಂ ಆಮಿ ತಜ್ವೀಜ್ ಕರುಂಕ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಮ್ಹಜೆಂ ಉಲವ್ಪ್ ಸಾಹಿತಿಕ್ ಬರ್ಪಾಂಕ್ ಆಪ್ಲೆ ಪರಿದಿಂತ್ ಘೆತಾ ಆನಿ ಅಶೆಂ ಜಾತಾನಾ ಆಮಿ ಗಮನ್ ದಿಂವ್ಚಿಂ 'ಬರ್ಪಾಂ' ನಾಟ್-ರೂಪ್ ಆನಿ ಅರ್ಥ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಸಬ್ದಾಂಚಿಂ ಜಾವ್ನಾಸ್ತಾತ್. ಅರ್ಥ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಸಬ್ದಾಂಚೆಂ ಮ್ಹಣ್ತಾನಾಂಚ್ ಆಮಿ ಶಿಕ್ಪಿ ಬರ್ಪಾಂ ವಿಶಾಂತ್ ಉಲಯ್ತಾಂವ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಆಮ್ಕಾಂ ದುಬಾವಾವಿಣೆಂ ಗಮ್ತಾ. ಸಾಹಿತಾಚೆಂ ಬರಪ್ ಅರ್ಥ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ/ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ, ರಾಜಾಂವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ/ರಾಜಾಂವ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ ಹ್ಯಾ ವರ್ಗಾಂನಿ ರುಂದಾಯೆನ್ ಸೆರ್ವತಾ.

ಸಾಹಿತಾಚ್ಯಾ ವಾಡಾವಳಿಂತ್ ತೀನ್ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ್ ವರ್ಗ್ ಆಸಾತ್. ಪಯ್ಲೊ : ಬರವ್ಪ್ಯಾಂಚೊ ವರ್ಗ್ ಜೆ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್ ರಚ್ಣಾರ್ ಸಾಹಿತ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾ ಬರಪಾಚೆ. ದುಸ್ರೊ: ಸಂಪಾದ್ಪಿ. ಹಾಚಿ

ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಆಸಾ ಸಾಹಿತ್ ಮ್ಹಣ್ ಆಪ್ಣಾಚ್ಯಾ ಮೆಜಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಬರ್ಪಾಂನಿ ಕಿತ್ಲೆಂ ಅರ್ಥಾ ಭರಿತ್ ಆಸಾ ಯಾ ನಾ, ಕಿತ್ಲೆಂ ರಾಜಾಂವಿಕ್ ಆಸಾ ಯಾ ನಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ತಜ್ವೀಜ್ ಕರ್ಚೆಂ. ಹೆಂ ಜಾಲ್ಲೆಂಚ್ ಜೆಂ ಕಿತೆಂ ತಾಣೆ 'ಜಾವ್ಯೆತ್' ಮ್ಹಣ್ ವಿಂಚ್‌ಲ್ಲೆಂ ಛಾಪುನ್ ಯೆತಾನಾ ಸಂಪಾದಕಾಚಾಕಿ ವಯ್ಲ್ಯಾ ಪಾಂವ್ಡ್ಯಾರ್ ಆಸ್ಚೊ ಎಕ್ ವರ್ಗ್ ಪ್ರವೇಸ್ ಜಾತಾ ಆನಿ ಹೊ ಜಾವ್ನಾಸಾ ವರ್ಗ್ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂಚೊ. ಹ್ಯಾ ವರ್ಗಾಕ್ ಸಾಹಿತ್ ಮ್ಹಣ್ ಛಾಪುನ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಬರ್ಪಾಂಕ್ postmortem ಕರುನ್ ಆಕ್ರೇಚೆಂ ಫೈಸಲ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಸಂಪೂರ್ಣ್ ಹಕ್ಕ್ ಆಸಾ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತೆ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್ ರುಚ್ಪಿ – ರೂಚ್ ಪಳೆಂವ್ಚ್ಯಾ ತಸಲೆ. ಹಾಂಚೆಂ ಫೈಸಲ್ ನಿಮಾಣೆ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಎಕ್ ಬರವ್ಪಿ ಫಲಾಣ್ಯಾ ಯೆಕಾ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಚೆಂ ಫೈಸಲ್ ವಾಚುನ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಬರಪ್ ತಿದ್ವುನ್ ಬರಯ್ನಾ ಆನಿ ಆಪ್ಣೆಂ ಯೆದೊಳ್ ವಾಪರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಸಬ್ದಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಖ್ವೆಳೊಂಕ್ ಲಾಗಾನಾ.

ಎಕ್ ಬರವ್ಪಿ ಫಲಾಣೆ ಎಕ್ ಬರಪ್ ಸುರು ಕರ್ತಾನಾ ತಾಚ್ಯಾ ಮತಿಂತ್ ಕಸಲೆ ತೀಬ್ ಆಸ್ತಾತ್? ತೀನ್ ತೀಬ್ ಆಸೊಂಕ್ ಜಾಯ್—

ಪಯ್ಲೊ – ಹಾಂವ್

ದುಸ್ರೊ – ಸಂಪಾದಕ್

ತಿಸ್ರೊ – ವಾಚ್‌ಪಿ

ಹಿಂ ತೀನ್ ಹಂತಾಂ ಹಾಂಗಾಸರ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕ್ರಮಾನ್‌ಂತ್ ಆಸಾಜೆ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಕಸಲಿಯಿ ನೇಮಿ ಕಡ್ಡಾಯ್ ನಾ ಪುಣ್ ಹೆ ಹಂತ್ ಜರೂರ್ ಯೆತಾತ್, ಪಾಟಿಂ ಫುಡೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರಿ.

ಹಾಂವ್ ಎಕ್ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ್ ಸಾಹಿತಾಚೊ ಬರವ್ಪಿ. ಬರ್ಪಾಂ, ಅಂಕಣಾಂ, ಕಥಾ – ಕಾದಂಬರಿ ಸುರು ಕರ್ಚೆಂ ಆನಿ ಸಂಪಂವ್ಚೆಂ ಸಯ್ತ್ ಕಾಮ್ ಮ್ಹಜೆಂ. ಹ್ಯಾ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಅಬಿಯಾನಾಂತ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಸಂಪಾದಕಾಂಕ್ ಫುಡ್ ಕರುಂಕ್ ಆಸ್ತೆಲೆಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಹಾಂವ್ ಜಾಣಾಂ ಆನಿ ಹೊ ಸಂಪಾದಕೀಯ್ ಪಾಂವ್ಡೊ ಉತರ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಫೈಸಲಾಂಕ್ ವಳಗ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂಯಿ ಹಾಂವ್ ಜಾಣಾಂ. ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಅಬಿಯಾನಾಂತ್ – ಎಕ್ ಬರವ್ಪಿ ಜಾವ್ನ್ ಹಾಂವ್ ಮ್ಹಾಕಾಚ್ ಭೆಟ್ತಾಂ; ದುಸ್ರ್ಯಾನ್, ಸಂಪಾದಕಾಂಕ್ ಭೆಟ್ತಾಂ ಆನಿ ತಿಸ್ರ್ಯಾನ್, ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂಕ್ ಭೆಟ್ತಾಂ. ಪುಣ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಬರ್ಪಾಂನಿ ಹಾಂವೆಂ ಪಾಳ್‌ಚೆಂ ಕ್ರಮ್ ಕಸಲೆಂ?

1. Is the writer born or made ಹೆಂ ಸವಾಲ್ ಹಾಂವೆಂ ಸಬಾರ್ ಪರಿಸಂವಾದಾಂನಿ ಉಡಯ್ಲ್ಲಾಂ ಪುಣ್ ಸಮಂಜಸ್ ಜಾಪ್, ರಾಜಾಂವ್ ಆಸ್ಲೆಲಿ – ಮ್ಹಾಕಾ ಲಾಬೊಂಕ್ ನಾ. ಎಕಾ ನಾಮ್ವರ್ ಲೇಕಕಾಕ್ ಹೆಂ ಮ್ಹಜೆಂ ಸವಾಲ್ ಅರಾಜಾಂವಿಕ್ ಆಯ್ಕಲೆಂ. ಕೋಣ್ ಲೇಕಕ್ ಜಲ್ಮಾಲ್ಲೆ ಖರಿತ್ ಲಿಕುಂಕ್ ಸಕ್ತಾಗಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಪ್ರತಿಸವಾಲ್ ತಾಣೆ ಮ್ಹಾಕಾ ಉಡಯ್ಲೆಂ. ಪುಣ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಸವಾಲಾಚೊ ಮತ್ಲಬ್ ಅಸೊ ನ್ಹಯ್ ಆಸ್ಲೊ ಆನಿ ತೊ ಕಿತ್ಯಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ತುಮ್ಕಾಂ ತರಿ ಗಮ್ಲಾಂ ಆಸ್ತೆಲೆಂ.

2. ಪುಣ್ ಆಜ್ ತೆತ್ತೀಸ್ ಕಾದಂಬರಿಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತುಮ್ಚ್ಯಾ ಸಾಮ್ಕಾರ್ ಉಬೊ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಮ್ಹಾಕಾ ಅಶೆಂ ಭೊಗ್ತಾಕಿ ಹೆಂ ಸವಾಲ್ ವಿಚಾರ್ತಾನಾ ಹಾಂವೆಂ ಎಕ್ ಚೂಕ್ ಕೆಲಿ. ಹೆಂ ಸವಾಲ್ ಹಾಂವೆಂ 1964 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಮ್ಹಜೆಂ ಪ್ರಥಮ್ ಬರಪ್ ಛಾಪುನ್ ಯೆತಾನಾ ಮ್ಹಾಕಾಚ್ ವಿಚಾರಿಜೆ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ–ತುಂ ಕಾಂಯ್ ಎಕಾ ಬರವ್ಪ್ಯಾಚೆ genes ಘೆವ್ನ್ಂಚ್ ಜಲ್ಮಾಲ್ಲೊಯ್? ಪುಣ್ ಕೆದಳಾ ವಿಚಾರಿಜೆ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ? ಸಬಾರ್ ವ್ಹೊಣಿ–ರಸ್ತ್ಯಾಂನಿ ಮೆಟಾಂ ಕಾಡುನ್, ಆಪ್ಣೆಂಚ್ ಧಾಪ್ಣೆಂಚ್ ದಿಕ್ಕ್–ದಿಶಾ ನಾಸ್ತಾಂ ತರಿ ಎಕೆ ಕುಶಿನ್ ನವ್ಕರಿ ಕರುನ್ ಬೆಂಕ್ ಬೆಲೆನ್ಸ್, ಕುಟಮ್ ಆಸಾ ಕರುನ್ ಸಾಸಾಂಗಾತಾಚ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ಆನಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಾಂತ್ ಸೃಜನ್‌ಶೀಲ್ ಸಾಹಿತ್ ರಚುನ್ ಎಕ್ ಬರವ್ಪಿ ಮ್ಹಣ್ ಆಕ್ರೇಕ್ ತರಿ ಥಿರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್? ಹಾಂವೆಂ ಮ್ಹಜಿ ಖಂಚಿ ಕೂಸ್ ತುಮ್ಚ್ಯಾ ಸಾಮ್ಕಾರ್ ದವರಿಜೆ?

3. ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಸಾಹಿತಿಕ್ ಅಬಿಯಾನಾಥಾವ್ನ್ಂಚ್ ಸುರು ಕರ್ಚೆಂ ತರ್ ಖಂಚಾಯಿ ಆಯಿನ್ಸ್ ಘಡಿಯೆ ಹಾಂವೆಂ ಮ್ಹಾಕಾ ವಿಚಾರ್‌ಲ್ಲೆಂ ನಾ – Are you a born writer? ತರಿ ಪುಣ್ ಮ್ಹಜೆಂ ಸಾಹಿತ್ ವಾಚುನ್ ಸಬಾರಾಂನಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಾಯೆನ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಆಸಾ – ತುಂ ಎಕ್ ಲೇಖಕ್ ಜಾವ್ನ್ಂಚ್ ಜಲ್ಮಾಲಾಯ್ ಆನಿ ತುಂವೆಂ ತುಜ್ಯಾ ಪಿಶೆಪಣಾನ್ ವರ್ಸಾಂ ಗಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಪಾಡ್ ಕೆಲ್ಯಾಂಯ್ – ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಶಿಕೊಂಕ್ ವಚುನ್, ಎಕ್ ಡಿಗ್ರಿ ಆಸಾಜೆ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ತುಜ್ಯಾ ಆವಯ್ಚ್ಯಾ ಆಶೆಕ್ ಲಾಗುನ್ ಎಕ್ ಥರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಬಿ.ಕೊಮ್. ಡಿಗ್ರಿ ಜೊಡ್ಚ್ಯಾಂತ್ ತೀನ್ ವರ್ಸಾಂ ಖಿರವ್ನ್. ಸಮ್ಜಾಜೆ ತುಂವೆಂ, ಹ್ಯಾ ಪಿಶೆಪಣಾಂತ್ ತರಿ ತುಂ ಬರವ್ನ್ಂಚ್ ರಾವ್ಲೊಯ್ ಆನಿ ತುಜಿಂ ಬರ್ಪಾಂ ಠಿಕ್ಲಿಂ. ಹಾಚೊ ಮತ್ಲಬ್ ಕಸಲೊ? ತುಕಾ ದೆಣೆಂ ಆಸಾ ಮ್ಹಣ್ ಪುಣ್ ತುಕಾ ಥಾವ್ನೊತೊ ದಿಷ್ಟಾವೊ ಮೆಳ್ಳೊ ನಾ ಮ್ಹಳ್ಳೊ.

4. ಮ್ಹಾಕಾ ಚೂಕ್ ಸಮ್ಜಾನಾಕಾತ್ – ಹೆಂ ಪ್ರಸ್ತಾವನ್ ಮ್ಹಜಿಚ್ ಸಾಹಿತಿಕ್ ಆತ್ಮ್ ಕಥಾ ನ್ಹಯ್. ಮ್ಹಜಿ ಆತ್ಮ್ ಕಥಾ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಯೆತೆಲಿ. ಆಶ್ವಾಸನ್ ತುಮ್ಕಾಂ ಹಾಂವ್ ದಿತಾಂ ಹೆಂ ಮ್ಹಜೆಂ ಆಯ್ಚ್ಯಾ ಉಲವ್ಪಾಚೆಂ 'ಬರವ್ಪಿ ಆನಿ ಸಂಪಾದಕ್' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ವಿಶಯಾಕ್‌ಚ್ ವೆತಾ. ಕಶೆಂ ಮ್ಹಣ್ ತುಮಿ ವಿಚಾರ್ತೆಲ್ಯಾತ್ ಆನಿ ಹಾಕಾ ಜಾಪ್ ಆಸಾ ಅಶಿ–

5. ಮ್ಹಜೆಂ ಪ್ರಥಮ್, ಛಾಪುನ್ ಆಯಿಲ್ಲೆಂ ಬರಪ್ 1955 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಎಕಾ ಕನ್ನಡ್ ಮೀಡಿಯಮ್ ಶಾಳೆಚ್ಯಾ ವಾರ್ಶಿಕ್ ಮೆಗಝಿನಾರ್. ಎಡ್ವಿನ್ ಆನಿ ಕನ್ನಡ್? ಅಶೆಂ ತುಮಿ ಹಾಂಕ್ರೆಶಾತ್. ಹೆಂ ಸತ್ ಹಾಂವೆಂ ಇತ್ಲಿಂ ವರ್ಸಾಂ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಉಚಾರಿನಾಸ್ತಾಂ ದವರ್‌ಲ್ಲೆಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್? ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತಾಂತ್ ಇತ್ಲೊ ಉಗ್ತಡ್ ಲಾಬ್ತಾನಾ ಹಾಂವ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಕನ್ನಡ್ ಹಾಡುಂ. ಜಶೆಂ, ಕಾಂಯ್ ಯಶಸ್ವಿ ಜಾಲ್ಲೊ ಎಕ್ಲೊ ಮನಿಸ್ ಆಪ್ಲಿಂ ಮುಳಾಂಚ್ ವಿಸರ್‌ಲ್ಲೆಪರಿಂ ಕರುನ್ ಆಪ್ಣಾಕ್‌ಚ್ ಫಟಯ್ತಾ ತೆಂ ಹೆಂ ಆಮಿಂ ಜಾಣಾಂವ್ – ಕೊಂಕಣಿಂಚ್ ಮಾಯ್‌ಭಾಸ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆ ಸಯ್ತ್ I don't know Konkani ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಡಿಕ್ಲೇರೇಶನ್ ಎಕ್ status symbol ಮ್ಹಣ್ ಲೆಕ್ತಾತ್. ಚಡ್‌ಉಣೆಂ ಅಸಲೆಂಚ್ ಮ್ಹಜೆಥಂಯ್ ಘಡ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಹಾಂವ್ ಉಚಾರೊನ್ ಸಾಂಗ್ತಾಂ.

6. ಇತ್ಲೆಂಚ್ ಸಾಂಗ್ಲ್ಯಾರ್ ಪುರೊ ಆಸ್ಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹ ಣ್ ತುಮಿ ಚಿಂತಾತ್ ತರ್ ಹಾಂವ್ ತುಮ್ಕಾಂ ದುರ್ಸನಾ. ಪುಣ್ ಹಾಂವೆಂ ಹೆಂ ಘಡಿತ್ ಲಾಂಬಾಯೆನ್ ಸಾಂಗಾಜೆ ಪಡ್ಲ್ಯಾ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಹ್ಯಾ ಲಿಪ್ಲೊನ್ ವೆಲ್ಲ್ಯಾ ಘಡಿತಾಂತ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಸಾಹಿತಿಕ್ ಜಿಣಿಯೆಚ್ಯಾ ಪಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂಪಾದಕಾಕ್ ಮುಖಾಮುಖಿಂ ಜಾಂವ್ಚೊ ಅವ್ಕಾಸ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಲಾಬ್ಲೊ.

7. ತ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಪಾಂಚ್ವೆ ಕ್ಲಾಸಿಂತ್ ಹಾಂವ್ ಶಿಕ್ತಾಲೊಂ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಮಾದ್ರಿಂಚ್ಯಾ ಶಾಳೆಂತ್ ಚೆಡ್ಯಾಂಕ್ ಫಕತ್ ಪಾಂಚ್ವೆ ಕ್ಲಾಸ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಮಾತ್ರ್ ಶಿಕೊಂಕ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಆಸ್ಲೊ. ಮ್ಹಜೆಂ ಶಿಕಪ್ ಚಾಲು ಆಸ್ತಾನಾ ಮ್ಹಾಕಾ ಎಕ್ ಚಟುವಟಿಕಾ ದೊಸ್ತಾಲಿ – ಕಾಂಯ್ ತರಿ ಲಿಕ್ಚಿ. ತಿತ್ಲೆಂಚ್ ನ್ಹಯ್, ನೋಟ್ಸ್ ಬುಕಾಂಚಿಂ ಪಾನಾಂ ಪಿಂಜುನ್, ದೊಡ್ಡ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂ ರುಪಾರ್ ಶಿಂವ್ನೊನ್ ತಾಚೆರ್ ಕಾಂಯ್ ತರಿ ಎಕ್ ಕಾಣಿ ಬರವ್ನ್ ಹಾಂವೆಂ ಕ್ಲಾಸಿಂತ್ ಎಕ್ ಸರ್ಕ್ಯುಲೇಟಿಂಗ್ ಲಾಯ್ಬ್ರರಿ ಸುರು ಕೆಲ್ಲಿ. ಎಕಾ ದಿಸಾ ಚೆಡ್ವಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ 'ಹೊಲಿಗೆ ಕ್ಲಾಸಿಂತ್' ಬಸೊನ್ ಆಸ್ಲ್ಲ್ಯಾ ಹಾಂವೆಂ ಮ್ಹಜಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ ವಿತರಣ್ ಕರ್ತಾನಾ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಆಲಿಸ್ ಟೀಚೆರಿನ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಧರ್ಲೊ. ಧಮ್ಕಿ ಜರೂರ್ ಪಡ್ಲಿ ಪುಣ್ ಹಾಂವೆಂ ಮ್ಹಜಿ ಪೊಕ್ರಿಪಣಾಂ ರಾವಯ್ಲಿಂ ನಾಂತ್. ಪುಸ್ತಕಾಂ ಬರವ್ನ್ ಸೆಜಾಚ್ಯಾ ಲಲಿತಮ್ಮಾಕ್, ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಅಂಕಲಾಚೆ ಪತಿಣೆಕ್(ಮ್ಹಜೆ ಮಾಮಿಯೆಕ್) ವಾಚುಂಕ್ ದಿಂವ್ಚೆಂ ಕಾಯಾಮಾಚೆಂ ಜಾಲೆಂ. ಹೆರ್ ಕಸಲಿಂಯಿ ಪೊಕ್ರಿಪಣಾಂ ಹಾಂವ್ ಕರಿನಾತ್ಲ್ಲೊಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಕಾಲೆತಿನ್ ಹಾಂವ್ ಅಸ್ಕತ್, ಭಿಂವ್ಕುರೊ ಸದಾಂ ಪಿಡ್ಯಾರೊ ಆನಿ ಮ್ಹಜಿ ಸೆಜಾರ್ನ್ ವರ್ತ್ಯಾ ಕೊಂಡಾಟ್ಯಾನ್ ಮ್ಹಾಕಾ 'ನ್ಹಂಯ್‌ಚೆಂ ಸುಂಕಾಟ್' ಮ್ಹಣ್ ಆಪಯ್ತಾಲಿ. ಆನಿ ಮ್ಹಜಿ ಮಾಮ್ಮಿ...ತಿ ಕಿತೆಂ ಸಾಂಗ್ಣಿ ಆಸಾ ನ್ಹಯ್...ಸಕ್ಲಾ ದವರ್ಲ್ಯಾರ್ ಮೂಯ್...ಆನಿ ಆಜ್ ಖಂಯ್ ಮ್ಹಜಿ ಮಾಮ್ಮಿ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಆಸ್ಲ್ಲಿ ತರ್ ಆಪ್ಲೊ 'ಬಾಬು' ಸಭೆ ಮುಕಾರ್ ಉಬೆ ರಾವೊನ್ ಉಲಂವ್ಕ್ ಸಕ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಪಳೆವ್ನ್ ನಾಪಾತ್ಯೆಣೆನ್ ಮತಿಹೀನ್ ಜಾತಿ.

8. ವ್ಹಯ್, ಮ್ಹಜೊ ಪ್ರಥಮ್ ಸಂಪಾದಕ್ ಎಕ್ ಸ್ತ್ರೀ, ಮ್ಹಜಿಚ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಟೀಚೆರ್ ಆಲಿಸ್. ಪಾಂಚ್ವ್ಯಾ ಕ್ಲಾಸಿಂಚೆಂ ಶಿಕಪ್ ಆಕೇರ್ ಜಾವ್ನ್ ಯೆತಾನಾ ಎಕಾ ದನ್ಪಾರಾಂ ಜೆವ್ಣಾ ವೆಳಾರ್ ತಿಣೆ ಮ್ಹಾಕಾ ಆಪಯ್ಲೊ. ಉಡಾಸ್ ಆಸಾತ್ ಮ್ಹಾಕಾ ತಿಚಿಂ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ಲಿಂ ಉತ್ರಾಂ – ಕ್ಲಾಸಿಂತ್ ತುಂ ಭಾರಿಚ್ ಕಾದಂಬರಿ ಬರಯ್ತಾಯ್ ನ್ಹಯ್? ಆತಾಂ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ವಾರ್ಶಿಕ್ ಮೆಗಝಿನಾಕ್ ಎಕ್ ಲೇಖನ್ ದೀ ಪಳೊವ್ಯಾಂ. ಕಿತೆಂ ಬರಂವ್ ಟೀಚರ್? ಕಿತೆಂಯಿ ಬರಯ್, ಪೋಯ್ರ್‌ಚ್ ತುಜ್ಯಾ ಜುಲಿಯಾನಾ ಆಂಟಿ ಸಾಂಗಾತಾ (ಮ್ಹಜಿ ಮಾವ್ಶಿ ತ್ಯಾಚ್ ಶಾಳೆಂತ್ ಶಿಕಯ್ತಾಲಿ) ಟೀಚೆರ್ಸ್ ಪಿಕ್‌ನಿಕಾಕ್ ವಚುನ್ ಆಯಿಲ್ಲೊ ಹೀರೊ ತುಂ. ಆತಾಂ ತೆಚ್ ಆಣ್ಭವ್ ಬರಯ್. ತುಕಾ ತಾಲೆಂತಾಂ ಆಸಾತ್, ಬರಯ್. ಆನಿ ಹಾಂವೆಂ ಲಿಖ್ಲೆಂ ತೆಂ ಮ್ಹಜೆಂ ಪ್ರಥಮ್ ಲೇಖನ್ – ನಾನು ರಜೆಯನ್ನು ಕಳೆದ ರೀತಿ.

9. ಆನಿ ಇತ್ಲೆಂ ತುಮ್ಚ್ಯಾ ಸಾಮ್ಕಾರ್ ದವರ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಥೊಡೊ ಸುಶೆಗ್ ಲಾಬ್ಲಾ ಮ್ಹಣ್ ಹಾಂವ್ ಉಚಾರ್ನ್ ಸಾಂಗ್ತಾಂ. ತುಕಾ ತಾಲೆಂತಾಂ ಆಸಾತ್ – ಹಿಂ ತಿಚಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಮ್ಹಾಕಾ ಆಜ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ವಕ್ತಾಚೆಂ ಬಳ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್.

10. ಆತಾಂ ಹಾಂವ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಉಲವ್ಪಾಚ್ಯಾ ತೀರ್ಲಾಕ್ ಯೆತಾಂ– ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಆಲಿಸ್ ಟೀಚೆರಿಚೆಂ ಉತ್ರಾಂ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಮತಿಂತ್ ಆಸಾತ್ ಪುಣ್ ಹಾಂವೆಂ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಬರಂವ್ಕ್ ಸುರು ಕರ್ಚ್ಯಾ ಪಯ್ಲೆಂ ಹಾಂವೆಂ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಕೊಲಮಾಂನಿ, ಡೆಕ್ಕಾನ್ ಹೆರಾಳ್ಡ್, ಒರ್ಬಿಟ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ದಿಸಾಳ್ಯಾಂನಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಾಂತ್ ಬರಯ್ಲಾಂ ಆನಿ ತೆಂ ಪ್ರಗಟ್ ಜಾಲಾಂ. ಹಾಂವ್ ವ್ಹಡ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಪರಿಸರ್ ಶಿಕ್ಪಿ ಆನಿ ಚಡ್‌ಶೆಂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಾಚ್ಪಾಚೆಂ. ಹೆಚ್ ವೆಳಿಂತ್ ರಾವಾಜೆ ಮ್ಹಣ್ ಮ್ಹಜೆ ಮಾಮ್ಮಿನ್ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಪಾದ್ರಿಂಚೆಂ ಪಾಂಯ್ ಧರುನ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಕನ್ನಡಾಂತ್ಲ್ಯಾ 'ಬೆಪ್ಪು ತಕ್ಕಡಿ'ಕ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಿಡಿಯಮಾಕ್ ಸೆರ್ವಯಿಲ್ಲೆಂ ಪ್ರಕರಣ್ ಎಕ್ ಪ್ರಕರಣ್‌ಂಚ್ ಸಯ್. ಆಸುಂ.

11. ಪುಣ್ ಕೊಂಕಣಿ ಥಂಯ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಉರ್ಬಾ ಯೆಂವ್ಕ್ ಸಬಾರ್ ಕಾರಾಣಾಂ ಆಸಾತ್. ತವಳ್ ತಿ ಮಾಂಯ್‌ಭಾಸ್, ಬಾಬ್‌ಭಾಸ್, ಕೊಂಕಣಿ ಮಾಂಯ್, ಬಾಬ್ ಇತ್ಯಾದಿಂಚೊ ವೊಸೊ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಿತೆಂ ತೆಂ ಕಳಿತ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ, ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಫಕತ್ ಎಕ್ ನಿಷ್ಕಳ್‌ಂಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಚಿಂತಪ್/ಸಾಹಿತ್ ಜೆಂ ದಿಸುನ್ ಯೆತಾಲೆಂ ಆಮ್ಗೆರ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ನೆಮಾಳ್ಯಾಂನಿ. ಹ್ಯಾ ಪಯ್ಕಿಂ 'ರಾಕ್ಣೊ' ಆನಿ 'ಸೆವಕ್' ಆನಿ ತ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ 'ಮಿತ್ರ್', 'ಝುಜೊ,' 'ಪಯ್ಣಾರಿ'.

12. ಲಿಖ್ಚೆಂ ಎಕ್ ಧಾಂವ್, ಪಂತಾಟ್ ಯಾ ಪಂಥಾಹ್ವಾನ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಚಿಂತಪ್‌ಚ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಆಪ್ಲೆಂ ನಾಂವ್, ವಿಳಾಸ್, ತಸ್ವೀರ್ ಕೊಂಕಣಿ ನೆಮಾಳ್ಯಾಂನಿ ಯೆಜೆ ಆನಿ ಹಾಂವೆಂ ವ್ಹಡ್ಲೊ ಎಕ್ ಲೇಖಕ್ ಜಾಯ್ಜೆ ಅಸಲೆಂ ಕಸಲೆಂಚ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಮತಿಂತ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ. ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ತರ್ ಹಾಂವ್ ಲಿಖ್ಣೆನಾಂವ್ ಘೆತೊಂ ನಾ. ಸಬಾರ್ ಲೇಖಕಾಂನಿ ಲಿಖ್ಣೆ–ನಾಂವಾಂ ಘೆತ್‌ಲ್ಲಿಂ ಆನಿ ಆತಾಂಯಿ ಘೆತಾತ್ ಹೆಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಣ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಆಜೂನ್‌ಯಿ ಸಮ್ಜಾಲ್ಲೆಂ ನಾ. ಕಿತೆಂಯಿ ತರಿ ಶ್ರೀ ವಾಸು ವಾಲೆನ್ಸಿಯಾ ಥಾವ್ನ್ ಎಡ್ವಿನ್ ಜೆ.ಎಫ್.ಡಿಸೋಜಾ ಜಾಯ್ಜೆ ತರ್ ಆನಿ ಆತಾಂತಾಂ ಫಕತ್ ಎಡ್ವಿನ್ ಜೆ.ಎಫ್. ಜಾಯ್ಜೆ ತರ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಸಬಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಲಾಗ್ಲಿಂ.

13. ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಪ್ರಥಮ್ ಸಂಪಾದಕಿ ಥಾವ್ನ್ ಹಾಂವೆಂ ಎಕ್ ಥರಾವಿಕ್ ಉಡ್ಕಿ ಮಾರ್‌ಲ್ಲಿ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಫುಡೆಂ – ಆಂಕ್ವಾರ್ಯಾಂಕ್ ಭುರ್ಗಿಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಜಾಯ್ನಾಂತ್ – ಮ್ಹಳೆಂ ಅನಿಸ್ಕಳ್ ಸವಾಲ್ 'ಪಯ್ಣಾರಿ' ಸಂಪಾದಕಾಕ್ ಧಾಡ್ತಾಂ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಅಪ್ರಾದಾಚೆರ್ ಮಾಮ್ಮಿಚಿ ಕೂಟ್ ಖೆಲ್ಲಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಮ್ಹಾಕಾ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಪುಣ್ ಹಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಖಂಚಾಯಿ ಪುರಸ್ಕಾರ್ ಪಟ್ಟೇರ್ ಪಡ್ಲಿ ನಾ. 1964 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಕೊಣಾಕ್‌ಚ್ ಸಾಂಗಾನಾಸ್ತಾಂ 'ಪಯ್ಣಾರಿ' ಸಂಪಾದಕಾಕ್ ಎಕ್ ಮಾಮೂಲಿ ಮಟ್ವಿ ಕಥಾ – ವೇಳ್ ಉತರ್ಲಲೊ – ಮಾನೇಸ್ತ್ (ದೆ) ಎಲ್.ಎಮ್.ಡಿಕೊಸ್ತಾಕ್ ಧಾಡ್ಲಿ. ವಿಚಿತ್ರ್ ಮ್ಹಾಕಾ ದಿಸ್ತಾ ಹಾಂವೆಂ ಮ್ಹಜೆಂ ನಾಂವ್ ದಿತಾನಾ 'ಮಾಸ್ಟರ್' ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಕುಡ್ಸಿಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣ್.

14. ಹಿ ಕಥಾ ಖಂಡಿತ್ ಪ್ರಗಟ್ ಜಾಂವ್ಚಿ ನಾ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಭರ್ವಸೊ ಮ್ಹಾಕಾ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಹಿ ಕಥಾಚ್ ಹಾಂವ್ ವಿಸರ್ಲ್ಲೊಂ. ತೀನ್–ಚಾರ್ ಮ್ಹಯ್‌ನ್ಯಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಎಕ್ ಪೋಸ್ಟ್‌ಕಾರ್ಡ್ ಆಯ್ಲೆಂ, 'ಪಯ್ಣಾರಿ' ಸಂಪಾದಕಾಥಾವ್ನ್. ಸಂದೇಶ್ ಇತ್ಲೊಚ್ – ತುಜಿ ಮಟ್ವಿ ಕಥಾ ಫಲಾಣ್ಯಾ ಅಂಕ್ಯಾಂತ್ ಪ್ರಗಟ್ ಜಾತೆಲಿ. ಮ್ಹಜೆಥಂಯ್ ಸಂತೊಸ್ ಉಟ್‌ಚ್ಯಾ ಬದ್ಲಾಕ್ ಭೆಂ ಉಟ್ಲೆಂ. ಭೆಂ, ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯೆಂಚೆಂ,

ರಿಕೆಂಚೆಂ, ನಕ್ಲಾಂಚೆಂ, ತುಕ್ಲಾವ್ಣೆಚೆಂ. ಹಿ ಕಥಾ ಕೊಣಾಯ್ಕಿ ಲಾಗು ಜಾಯ್ನಾ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಶ್ಹರೊ ಹಾಂವೆಂ ದಿಲ್ಲೊ ತರಿ ಮ್ಹಜೆಂ ಭೆಂ ಸುಟ್ಲೆಂ ನಾ. ತ್ಯೆ ರಾತಿಂ ಹೆಚ್ ಭ್ರಮಿದೆನ್ ಹಾಂವ್ ನಿದ್ಲೊಂಚ್ ನಾ.

15. ಪುಣ್ 'ಪಯ್ಣಾರಿ'ಚೊ ಅಂಕೊ ಜಾಂತುಂ ಹಿ ಕಥಾ ಛಾಪುನ್ ಆಯಿಲ್ಲಿ ವಾಚ್ತಾನಾ ಹಾಂವ್ ಲೇಖಕ್‌ಚ್ ನ್ಹಯ್ ಆನಿ ಲೇಖಕ್ ಜಾಂವ್ಚಿಂ ಕಸಲಿಂಚ್ ಲಕ್ಷಣಾಂ ಮ್ಹಜೆಥಂಯ್ ನಾಂತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಮ್ಹಾಕಾ ಗಮ್ಲೆಂ. ಕಾರಾಣ್ ಇತ್ಲೆಂಚ್ – ತ್ಯೆ ಕಥೆಂತ್ ಮ್ಹಜೆಂಚ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಫಕತ್ ಮ್ಹಜೆಂ ನಾಂವ್! ಸಂಪಾದಕಾನ್ ಮ್ಹಜಿ ಕಥಾ ಅಶಿ ಕಾತ್ರಿಲ್ಲಿ, ಸುದ್ರಾಯಿಲ್ಲಿ, ಸಂಪಾದಿಲ್ಲಿ ಕಿ ಹಾಂತುಂ ಎಡ್ವಿನ್ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಮಾಸ್ಟರ್‌ಯಿ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ, ಮಿಸ್ಟರ್‌ಯಿ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ. ತವಳ್ ರಾಗಾರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಮ್ಹಜೆಥಂಯ್ ಎಕ್ ಸವಾಲ್ ಉಟ್ಲೆಂ – ಇತ್ಲೆಂ ಕಾತ್ರಾಪ್, ಸುದ್ರಾಪ್, ಸಂಪಾದ್ವಣ್ ಕರ್ಚೆಂ ತ್ರಾಸ್ ಘೆವ್ನ್‌ಯಿ ಸಂಪಾದಕಾನಿ ಹಿ ಕಥಾ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಪ್ರಗಟ್ಲಿ?

16. ಹ್ಯಾ ಸವಾಲಾಕ್ ಜಾಪ್ ಸುಸ್ತೊಂಕ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಥೊಡಿಂ ವರ್ಸಾಂ ಲಾಗ್ಲಿಂ. ಆನಿ ಹಿ ಜಾಪ್ ಮೆಳ್ತಾನಾ ಮ್ಹಾಕಾ ಖಚಿತ್ ಜಾಲಿ ಹಿ ಖರಿ ಗಜಾಲ್ – ಮಾನೇಸ್ತ್ ಎಲ್.ಎಮ್.ಡಿಕೊಸ್ತಾನ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಬರ್ಪಾಂತ್ ಕಾಂಯ್ ತರಿ ತಾಲೆಂತ್/ದೆಣೆ/ ಭರ್ವಸೊ ಪಳೆಲೊ ಆಸ್ತೊಲೊ.

17. ಹಾಂಗಾಸರ್, ಎಕ್ ಬರವ್ಪಿ ಸಂಪಾದಕಾಥಾವ್ನ್ ಕಿತೆಂ ಅಪೇಕ್ಷಿತಾ – ಮ್ಹಳ್ಯಾ ಸವಾಲಾಕ್ ಹಾಂವ್ ಅಶಿ ಜಾಪ್ ದಿತಾಂ – ಕೊಣಾ ಬರ್ಪ್ಯಾಚೆಂ ಬರ್ಪಾಂ ಜಾಂವ್, ತ್ಯಾ ಬರವ್ಪ್ಯಾಚ್ಯಾ ಚಿಂತ್ನಾಂನಿ ಕಾಂಯ್ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ್ ಆಸಾ ಯಾ ನಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸೊಧ್ಚೆಂ. ತಾಣಿಂ (ಸಂಪಾದಕಾಂನಿ) ಹೆಂ ಕಾಮ್ – ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಲೇಖಕ್ ನಾಂತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ರುದಾನ್ ಸುರು ಕರ್ಚ್ಯಾ ಫುಡೆಂ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಬರೆಂ. ಪುಣ್ ಹೆಂ ಸುಲಬ್ ನ್ಹಯ್ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಖಾತಿರ್ ಎಕ್ ಸುಲಬ್ ಉಪಾಯ್ ಹಾಂವ್ ದಾಕವ್ನ್ ದಿತಾಂ.

18. ಮ್ಹಜೊ ತಿಸ್ರೊ ಸಂಪಾದಕ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ 'ರಾಕ್ಣ್ಯಾ'ಚೊ ಮೊ। ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್ ಡಿಸೋಜ್. ಹಾಚಿ ವಳಕ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಕರುನ್ ದಿಲ್ಲಿ (ದೆ) ಜೆರೊಮ್ ಸಿರಿಲ್ ವೇಗಸಾನ್, ಸಿರಿವಂತಾನ್. ಘಡ್ಲೆಂ ಅಶೆಂ: 'ಪಯ್ಣಾರಿ'ಚೆರ್ ಮ್ಹಜಿ ಪ್ರಥಮ್ ಕಥಾ ಯೆತೆಚ್ ಖಂಚಾಯಿ ಹೆರ್ ಲೇಕಕಾನ್ ಕರ್ಚೆಪರಿಂ ತುರ್ತಾನ್ ದುಸ್ರಿ ಎಕ್ ಕಥಾ ಹಾಂವೆಂ ಧಾಡ್ಲಿ. ತಿ ಪ್ರಕಟಚ್ ಜಾಲಿ ನಾ. ಮ್ಹಾಕಾ ಸಂದೇಶ್ ಗಮ್ಲೊ – ದರ್ವಡ್ನಾಕಾ – ಮ್ಹಳ್ಳೊ. ತರಿ ಪುಣ್ ಮ್ಹಜೆಂ ಮೋನ್ ಕುಸ್ಕಾಲೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹಾಂವೆಂ ಬರಂವ್ಚೆಂ ಬಂದ್ ಕೆಲೆಂ ನಾ. ಹಾಂವೆಂ ಪಯ್ಣಾರಿಕ್ ಧಾಡ್ಲೆಲಿ ತಿ ದುಸ್ರಿ ಕಥಾ ಸುಮಾರ್ ಚಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಆವ್ಚಿತ್ ಪ್ರಗಟ್ ಜಾತಾನಾ ಹಾಂವ್ ಸಗ್ಳೋಚ್ ಖುಬಾಳ್ಳೊಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತ್ಯೆ ಆವ್ದೆಂತ್ ಹಾಂವೆಂ ರಾಕ್ಣ್ಯಾಚೆರ್ ಕಾಂಯ್ ಥೊಡೆಂ ನಾಂವ್ ಕಮಾಯಿಲ್ಲೆಂ, ವಾಸು ವಾಲೆನ್ಸಿಯಾ ಜಾವ್ನ್. ಆನಿ ಪರಿಚಯೆಚಿ ಹಿ ಕಮಾಯ್ ಆತಾಂ ಚಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಪ್ರಗಟ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ನಾಟ್‌ರೂಪ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾಣಿಯೆ ಸಾಮ್ಕಾರ್ ಬಿಲ್ಕುಲ್ ಉಬಿ ಜಾಲಿ ನಾ. ತವಳ್ ಎಕ್ ಚಿಂತಪ್ ಮ್ಹಜೆ ಥಂಯ್ ಉದೆಲೆಂ – ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಫಕತ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ಕಥಾ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಆಸಾಜೆ? ವಿದೇಶಿ ಮಾದರೆಚಿಂ ಜಾಣ್ವಾಯೆಚಿಂ ಬರ್ಪಾಂ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಆಸುಂಕ್ ನಜೊ?

ಮ್ಹಣ್ಜೆಲಾಗಿಂ ಇಂಗ್ಲಿಷಾಂತ್ ಅಸಲಿಂ ಬರ್‍ಪಾಂ ಧಾರಾಳ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ. ತಿಂ ಉತ್ರಾಂವ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಕಸಲೆಚ್ ತ್ರಾಸ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆ. ಹಾಂವ್ ಖಳಾಕ್ ದೆಂವ್ಲೊಂಚ್ ಆನಿ ವಾಸು ವಾಲೆನ್ಸಿಯಾ ಲಿಕ್ಣೆ ನಾಂವಾನ್ ಸಬಾರ್ ಬರ್‍ಪಾಂ ಹಾಂವೆಂ ತರ್ಜಣ್ ಕೆಲಿಂ ಆನಿ "ಆದಾರಾನ್" ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಶ್ಹೀರ್‍ಯಾ ಖಾಲ್ 'ರಾಕ್ಣೊ' ಕ್ ಧಾಡ್ಲಿಂ ಆನಿ ತಿಂ ಸರಾಗ್ ಪ್ರಗಟ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಸುರು ಜಾಲಿಂ.

19. ಯೆಕಾ ದಿಸಾ ಸಿರಿವಂತಾನ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ. ಕಾಲ್ 'ರಾಕ್ಣೊ'ಚ್ಯಾ ಸಂಪಾದಕೀಯ್ ಮಂಡಳೆಚೆಂ ಮೀಟಿಂಗ್ ಆಸ್ಲೆಂ. ಉಲವ್ಪ್ ಚಲ್ತಾನಾ ಫೆಲಿಕ್ಸ್ ನೊರೆಞಾನ್ ತುಜ್ಯಾ ವಿಬಿನ್ನ್ ಬರ್‍ಪಾಂಚಿ ಪ್ರಶಂಸಾ ಕೆಲಿ. ಅಸಲಿಂ ಬರ್‍ಪಾಂ ಆಮ್ಕಾ ಜಾಯ್ ಫಾದರ್, ತೊ ಮ್ಹಣಾಲೊ ಫಾದರ್ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರಾಲಾಗಿಂ. ಆಮ್ಕಾಂ ರಾಕ್ಣ್ಯಾಂತ್ಲಿಂ 'ಮಾಂಡ್‌ಕುರ್ಪಣ್' ಲೇಖನಾಂ ಪುರೊ. ಹೆಂ ಆಯ್ಕೊನ್ ಸಂಪಾದಕಾನ್ ವಿಚಾರ್ಲೆಂ– ಕೊಣಾಚ್ಯಾ ಬರ್‍ಪಾಂಚೊ ಉಲ್ಲೇಕ್ ತುಂ ಕರ್ತಾಯ್? ಮಾನೇಸ್ತ್ ನೊರೆಞಾನ್ ಜಾಪ್ ದಿಲಿ – ತೊ ಪಳೆ, ವಾಸು ವಾಲೆನ್ಸಿಯಾ ನಾಂವಾಂ ಖಾಲ್ ಲಿಕ್ತಾ, ತಾಚಿಂ. ಹೆಂ ಆಯ್ಕೊನ್ ಹಾಂವ್ ಫುಗ್ಲೊಂ. 'ತುಕಾ ಸಂಪಾದಕಾನ್ ಆಪಯ್ಲಾ.' ಸಿರಿವಂತಾನ್ ಪಂಚ್ ಮಾರ್ಲೊ.

20. ಹಾಂವ್ ಬಿಸ್ಪಾಚ್ಯಾ ನಿವಾಸಾಕ್ ಗೆಲೊಂ ಪುಣ್ ಬಾಪ್ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕೆಬಿನಾಂತ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ. ತಾಕಾ ಕಠಿಣ್ ಶ್ಹೀಳ್ ಜಾಲ್ಲಿ ಆನಿ ತೊ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರುಮಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಹಾಂವ್ ಆಯಿಲ್ಲಿ ಖಬರ್ ತಾಕಾ ದೀಂವ್ಕ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಉಡಾಸಾಂತ್ ಆಸ್ಚೆಪರಿಂ ಮಾನೇಸ್ತ್ ಆಗ್ನೆಲ್ ರೊಜಾರಿಯೊ ಗೆಲೊ. ಥೊಡ್ಯಾ ವೆಳಾನ್ ಪಾಟಿಂ ಯೆವ್ನ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ – ತುಂವೆಂ ರುಮಾಕ್ ಯೇಜೆ ಖಂಯ್; ಆನಿ ಹಾಂವ್ ಗೆಲೊಂ. ಬಾಪ್ ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್ ಏಕಾ ಆರಾಮ್ ಕದೆಲಾರ್ ಬಸುನ್ ಕಸಲೊಗಿ ಮೆಗಝಿನ್ ವಾಚ್ತಾಲೊ. ಕಸಲೆ ಭಾಶೆಚೊ ತೊ ಮೆಗಝಿನ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಮ್ಹಾಕಾ ಸಮ್ಜಾಲೆಂ ನಾ. 'ಹೊ ಜರ್ಮನ್ ಭಾಸೆಚೊ ಮೆಗಝಿನ್,' ಕಳಯ್ಲೆಂ ಬಾಪಾಂನಿ. ಜರ್ಮನಿಂತ್ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಾಚೊ ಕೋರ್ಸ್ ಕರುನ್ ತೊ ಆಯಿಲ್ಲೊ ಮಾತ್ರ್. 'ಹ್ಯಾ ಮೆಗಝಿನಾಚೆಂ ನಾಂವ್ – ಕಿರ್ಶೆ ಬುಂಟ್ Kirsche Bunt – ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ 'ಸೊಬಿತ್ ಇಗರ್ಜ್.' ಹಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಬರ್‍ಪಾಂಚೆಂ ಮಟ್ಟ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ನೆಮಾಳ್ಯಾಂನಿ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಬರ್‍ಪಾಂಕ್ ಯೇಜೆ. 'ತುಂವೆಂ ಬರಂವ್ಕ್ ಸುರು ಕೆಲಾಂಯ್ ಪುಣ್ ತುಕಾ ಅಸೊಚ್ ಸೊಡ್ಲ್ಯಾರ್ ತುಂ ಖಂಯ್ ಆನಿ ಕಿತ್ತುನ್ ಪರ್‍ಯಾಂತ್ ಪಾವ್ತಿ ಹೆಂ ಮ್ಹಜ್ಯಾನ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾ. ಸೃಜನ್‌ಶೀಲ್ ಬರ್‍ಪಾಂತ್ ಕಸೊ ಮುಕಾರ್ ವಚ್ಯೆತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ಸುಚಾವ್ ಮಾತ್ರ್ ಹಾಂವ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಸಕ್ತಾಂ ಪುಣ್ ನೇಮ್ ನ್ಹಯ್. ತುಂವೆಂ ಅಶೆಂಚ್ ಬರಯ್ಲ್ಯಾರ್ ತಶೆಂಚ್ ಬರಯ್ಲ್ಯಾರ್ ತುಂ ನಾಮ್‌ವರ್ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್ ಜಾತೊಲೊಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗೊಂಕ್ ಹಾಂವ್ ಸಕಾನಾ. ಪುಣ್ ಇತ್ಲೆಂಚ್ ಹಾಂವ್ ಸಾಂಗ್ತಾಂ – ತುಜೆಥಂಯ್ ಬರವ್ಪಾಚೆಂ ತಾಲೆಂತ್ ಆಸಾ. ಬರಯ್.' ತೊ ರಾವ್ಲೊ. ಬಾಗ್ಸೊನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಮೆಜಾವಯ್ಲೆಂ ತಾಂಬ್ಡ್ಯಾ ತಿಂತಾಚೆಂ ಪೆನ್ನ್ ತಾಣೆ ವಿಂಚ್ಲೆಂ ಆನಿ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಸಾಮ್ಕಾರ್ ಧರ್ಲೆಂ. 'ಹೆಂ ತಾಂಬ್ಡೆಂ ಪೆನ್ನ್ ವಾಪಾರುಂಕ್ ಶಿಕ್. ತುಜೊಚ್ ಸಂಪಾದಕ್ ತುಂ ಜಾ. ಹರ್‌ಯೆಕಾ ಪತ್ರಾಕ್ ಆಪ್ಲೆಂಚ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಧೋರಣ್ ಆಸಾ, ಜಶೆಂ ರಾಕ್ಣ್ಯಾಚೆಂ ಧೋರಣ್ – ಸತ್ ಉಲಯ್, ಧರ್ಮ್ ಚಲಯ್. ಹ್ಯಾ ಪತ್ರಾಚೊ

ಹರ್ಯೆಕ್ ಸಂಪಾದಕ್ ಹ್ಯಾ ಧೋರಣಾಕ್ ಬದ್ದ್ ಆಸಾ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಪರ್ಮಾಣೆಂ ತೊ ಬರ್ಪಾಂ ವಿಂಚ್ತಾ. ಹೆಂ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಂ ಘಡ್ತಾನಾ ಏಕ್ ಸುಪ್ತ್ ಕ್ರಿಯೆಂ ಘಡ್ಟೆಂ ಬುದ್ವಂತಾಚ್ಯಾ ಗಮನಾಕ್ ಮಾತ್ರ್ ವೆತಾ - ಹೆಂ ಕಸಲೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಏಕಾ ಪತ್ರಾಚ್ಯಾ ಧೋರಣಾಕ್ ಲಾಗುನ್ ಏಕ್ ಬರವ್ಪಿ ಆಪ್ಲಿಂ ಬರ್ಪಾಂ ತ್ಯಾ ಪತ್ರಾಚ್ಯಾ ಧೋರಣಾಂಚ್ಯಾ ಶೀಮ್‌ಮೆರಾಂ ಬಿತರ್ಚ್ ಉರಾಶಿಂ ಆಪ್ಲಿ ಲಿಖ್ಣಿ ವಾಪರ್ತಾ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಧೋರಣಾಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಪತ್ರಾಕ್ ಮ್ಹಜಿಂ ಹಿಂ ಲೇಕನಾಂ ಮ್ಹಣ್ ಆಪ್ಣಾಚೊಚ್ ಸಂಪಾದಕ್ ಜಾತಾ. ಸಾಸಾಂಗಾತಾಚ್ ತಾಚೆಂ ಚಿಂತಪ್ ತ್ಯಾ ಫಲಾಣ್ಯಾ ಪತ್ರಾಚ್ಯಾ ಧೋರಣಾಕ್ tailor-made ಜಾತಾ. ಹ್ಯಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಕ್ ಗುಪಿತಾಯೆನ್ ಕಾರಾಣ್ ಜಾತಾ ತ್ಯಾ ಪತ್ರಾಚೆಂ ಧೋರಣ್ ಆನಿ ಸಂಪಾದಕಾನ್ ಹೆಂ ಧೋರಣ್ ಪಾಳ್ಚೆಂ ವಿದಾನ್. ದೆಕುನ್ ಹಾಲಿಂಚ್ ಖಳಾಕ್ ದೆಂವ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂನಿ, ಮಾಲ್ಘಡ್ಯಾ ಲೇಖಕಾಂನಿ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಸಂಪಾದಕಾನ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಉತ್ತೇಜನ್ ದಿಲೆಂ ನಾ, ಮ್ಹಜಿ ಬರ್ಪಾಂ ಛಾಪ್ಲಿಂ ನಾಂತ್ ಮ್ಹಣ್ ರುದಾನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಫುಡೆಂ ಮೊನ್ಸಿಇಞೊರಾಂಚಿ ಶಿಕವ್ಣ್ ಮನಾಕ್ ಹಾಡ್ಚಿ.

21. ಸರ್ವ್ ಪತ್ರಾಂ, ಸರ್ವ್ ಸಂಪಾದಕ್ ಅಶೆಚ್ ಧೋರಣಾಂ ಪಾಳ್ತಾತ್‌ಗಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸವಾಲ್ ಆತಾಂ ಉದೆತಾ. ಹಾಂವ್ ಹೆರಾಂ ಬಾಬ್ತಿನ್ ಉಲಂವ್ಕ್ ವಚಾನಾ ಪುಣ್ ಮ್ಹಜಿಂ ಬರ್ಪಾಂ ಪ್ರಗಟ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಸಂಪಾದಕಾಂ ಪಯ್ಕಿ ಥೊಡ್ಯಾಂಚೊ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಹಾಂವ್ ಕರ್ತಾಂ. 'ರಾಕ್ಣೊ' ಆನಿ ಮ್ಹಜೊ ಸಾಹಿತಿಕ್ ಸಂಬಂದ್ ಥಿರ್ ಜಾವ್ನ್ ಯೆತಾನಾ ಹಾಂವ್ ಸಾಳಕ್ ಪ್ರಕಾಶನ್ ಆನಿ ಸಿರಿವಂತ್ ಹಾಂಚೆ ಸಾಂಗಾತಾಯಿ ಹಾತಾಂತ್ ಹಾತ್ ಘಾಲ್ನ್ ಚಲ್ತಾಲೊಂ. ಸಾಳಕ್ ಪ್ರಕಾಶನಾಚೆಂ ಆನಿ ಭಾವಾರ್ಥಿಕ್ ಕಾಲೆತಿಚ್ಯಾ ಸಿರಿವಂತಾಚೆಂ ಧೋರಣ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆಂ - ನಿತಳ್ ವಾಚಪ್. ಹಾಕಾ ಏಕ್ ರಾಜಾಂವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ಯೆತಾ. ಆಮ್ಚೆಂ ತರ್ನೆಂ ಜನಾಂಗ್ ವೆವೆಗ್ಳ್ಯಾ ಪರಿಸರಾಂಕ್ ವಳಗ್ ಜಾತಾಲೆಂ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಲಂಯ್ಗಿಕತೆಚೆಂ ಉದ್ರಿಕ್ತ್ ಬರಪ್ ಛಾಪುನ್ ಯೆತಾಲೆಂ. ಕೊಂಕ್ಣೆಚ್ಯಾ ಮ್ಹಳಾರ್ (ದೆ) ಶ್ರೀ ಗಬ್ಬುಚೆಂ ಸಾಹಿತ್ 'ಬ್ಲೂ' ಸಾಹಿತಾಚೆ ಮೆಳಿಂತ್ ಲಾಯಿಕಾಂನಿ ತಶೆಂ ಕ್ಲೆರಿಕಾನಿಂ ಸೆರ್ವ್ವ್ನ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ. ತೆಮ್ಮಿನ್ ಕನ್ನಡಾಂತ್ ಕುತೂಹಲ್ಭರಿತ್ ಪತ್ತೇದಾರಿ ಕಥಾ ಲಿಕ್ಚೊ ಎನ್.ನರಸಿಂಹಯ್ಯಾ ಯೆಕಾಚಾಣೆ ಆಪ್ಲ್ಯಾ 'ಚೆಂತಾಮಣಿ ಚಿಲುಕ' ಕಾದಂಬರಿಯೆ ಸಾಂಗಾತಾ ಲಂಯ್ಗಿಕ್ ಪ್ರಚೋದನಾಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತಾಂತ್ ರಿಗ್ಲೊ ಪುಣ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಆಮ್ಕಾಂ ಕಳಿತ್ ಜಾಲೆಂ ನಾ. ಸಾಂ.ಲುವಿಸ್ ಕೊಲೆಜಿಚ್ಯಾ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಲಾಯ್ಬ್ರೆರಿಂತ್ ಹೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ ಎನ್.ನರಸಿಂಹಯ್ಯಾಚ್ಯಾ ನಿತಳ್ ಸಾಹಿತಾಚ್ಯಾ ಕಾಲೆತಿಕ್ ಲಾಗುನ್ ಪ್ರವೇಸ್ ಜಾಲೆಂ ತರಿ ದೋನ್‌ಂಚ್ ಹಪ್ತ್ಯಾಂ ಬಿತರ್ ಕೊಣೆ ತರಿ ವಾಚುನ್ ಕಾಡ್ನ್ ಹ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಚಿ ಪಿತುಳ್ ಭಾಯ್ರ್ ಘಾಲಿ ಆನಿ ತೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ ಲಾಯ್ಬ್ರೆರಿಥಾವ್ನ್ ಭಾಯ್ರ್ ಪಡ್ಲೆಂ. ತಶೆಂಚ್ ಘಡ್ಲೆಂ ಆನ್ಯೇಕಾ ಕಾದಂಬರಿ ಥಂಯ್ ಜಾಚೆಂ ನಾಂವ್ ಆಸಾ – ಮಾರಾಮಾರಿ. ಪುಣ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಮ್ಹರ್ಘುಚಿ ಸಂಗತ್ ಕಸಲಿಗಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಶಿಕ್ಪಾಚ್ಯಾ ಬುಕಾಂಚ್ಯಾಕಿ ಚಡ್ ಲಾಯ್ಬ್ರೆರಿ ಬೂಕ್ ಬೆಗಾಂತ್ ವ್ಹಾವಂವ್ಚ್ಯಾ ಮ್ಹಾಕಾ ಆನಿ ಹೆರಾಂಕ್ ಹಿಂ ದೋನ್ ಪುಸ್ತಕಾಂಚೆರ್ ನಿಷೇದ್ ಪಡ್ಚ್ಯಾ ಪಯ್ಲೆಂ ಆಮ್ಚೊ ಲಾಯ್ಬ್ರೆರಿಯನ್ (ದೆ) ಮಾರ್ಟಿನಾನ್ ಹಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಏಕಾ ದಿಸಾಚ್ಯಾ ಮಟ್ಟಾಕ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಹಾತಾಂನಿ ಪಡಾಶೆಂ ದಯಾ ಕೆಲ್ಲಿ!.

22. ಸ್ಥಳೀಯ್ ಪರಿಗತ್ ಅಶಿ ಆಸ್ತಾನಾ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತಾಕ್ ಕೋಣ್ಯಿ ಖಾಡುಂ ಘಾಲುಂಕ್ ಸಕ್ಲೆನಾಂತ್. ಅಶೆಂ ನಿಕ್ಕ್ ಕಾರ್ಟರ್, ಮಿಕ್ಕಿ ಸ್ಪಿಲ್ಲೇನ್, ನ್ಯಾಗ್ಯೊ ಮಾರ್ಶ್, ಆನಿ ಹೆರ್, ಬಿಂದಾಸ್ ಪ್ರಚೋದಿತ್ ಥ್ರಿಲ್ಲರ್ ಲಿಕುನ್ಂಚ್ ಗೆಲೆಂ. ಆನಿ ಅಸಲೆ ಪರಿಗತಿಂತ್ ಸಿರಿವಂತಾನ್ ಸಾಳಕ್ ಪ್ರಕಾಶನ್ ಸುರು ಕೆಲ್ಲೆಂ ಆಯಿನ್ಸ್ ಮ್ಹಣ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಭೊಗ್ತಾ ಪುಣ್ ತಾಣೆ ಪ್ರಗಟ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂಚ್ಯಾಕಿ ಚಡ್ ವೇಗಾನ್ ತರ್ನ್ಯಾ ಜನಾಂಗಾಚಿ ವಾಚ್ಪಾ ರೂಚ್ ಉಳ್ಟ್ಯಾಚ್ ದಿಶೆನ್ ವಾಡ್ತಾ ತಿ ಮ್ಹಾಕಾ ಕಳೀತ್ ಆಸ್ಲ್ಲೆಂ. 'ಆಮ್ಕಾಂ ಹೆಂ ಸರ್ವ್ 'ಸಾಂತಾಪಾಚೆ' ಸಾಹಿತ್ ನಾಕಾ,' ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ ಮ್ಹಜಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೀಡಿಯಮ್ ಸಾಂಗೊಡಿ.

23. ಸಿರಿವಂತಾಚಿ ಸಂಪಾದಕೀ ಕಾತರ್ ಇತ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷಿಮ್ ಆಸ್ಲ್ಲಿ ಕಿ – ಎ.ಜೆ.ಕ್ರೋನಿನಾಚಿ ಕಾದಂಬರಿ Shanon's Way ಹಾಂವ್ ರೂಪಾಂತರ್ ಕರಿತ್ ಆಸ್ತಾನಾ ಮೋಗ್ ಕರ್ಣಾರಾಂಚ್ಯಾ ಉಮ್ಯಾಚೆಂ ವರ್ಣನ್ ಹಾಂವೆಂ ಅಶೆಂ ಕೆಲ್ಲೆಂ – ಆನಿ ಆಮ್ಚೆ ಫ್ರೋಂಟ್ ಎಕಾ ಪಾಶಾಂವಿ ಉಮ್ಯಾಂತ್ ಎಕ್ ಜಾಲೆ! ಮ್ಹಜ್ಯಾ ರೂಪಾಂತರಾಚಿ ಕರಡ್‌ಪ್ರತಿ ವಾಚುನ್ ಜಾತೆಚ್ ತಾಣೆ ಮ್ಹಾಕಾ ಲಾಗಿಂ ಆಪಯ್ಲೊ ಆನಿ ತೆಂ ವಾಕ್ಯೆಂ ದಾಕವ್ನ್ ಮ್ಹಣಾಲೊ – ಅಶೆಂ ಬರಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಜಾತಾಗಿ, ವಾಸು? ಹೆಂ ವಾಕ್ಯೆಂ ಚಡಿತಾಯೆನ್ ಸೊಬಾನಾಂಗಿ? ಆನಿ ತೆಂ sanitized ವಾಕ್ಯೆಂ ಆಸ್ಲ್ಲೆಂ ಅಶೆಂ – ಆನಿ ಆಮಿ ನಿತಳ್ ಮೊಗಾಚೊ ಘುರ್ತ್ ದಾಂಬ್ಲೊ.

24. ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತಾಚ್ಯಾ ಪ್ರಸ್ತುತ್ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ವಯ್ಲೆಂ ಸನ್ನಿವೆಶ್ ಬಸಂವ್ಕ್ ಹಾಂವ್ ಪ್ರೇತನ್ ಕರಿನ್ ತರ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ 'ಹಾಂವ್ ಜಿಯೆತಾಂ,' 'ರೆವೆಂತ್ಲೆ ಘಾತೊರ್' ಹ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಂ ಸಾಮ್ಕಾರ್ ಖಂಡಿತ್ ಜಾವ್ನ್ ಎಕ್ ಹಿಪ್ರೊಕ್ರಿತ್ ಜಾತೊಲೊಂ. ಮ್ಹಣ್ತಕೂಚ್, ಸವಾಲ್ ಉಟ್ತಾ – ಸಿರಿವಂತಾ ತಸಲೆ clean literature – ಚೆ die-hard ಸಂಪಾದಕ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಜಾಯ್ ಯಾ ಸಾಹಿತಾಂತ್ ಮಾನವಿಕ್ ಮುಳಾಂ ಆಸೊಂಕ್ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ಚೆ ಸಂಪಾದಕ್ ಜಾಯ್?

25. ಮ್ಹಜೆಂ ನಾಂವ್ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಥಿರ್ತಾನಾ ಆನಿ ಹಾಚ್ಯಾ ಬರ್ಪಾಂನಿ ಕಿತೆಂಯಿ ತರಿ ಆಸ್ತಾಚ್ ವ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸಂಪಾದಕಾಂಕ್ ಗವ್ಸ್ತಾನಾ, 'ಎಡ್ವಿನಾನ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ ಸರ್ವ್ ಪ್ರಕಟನಾಕ್ ಯೋಗ್ಯ್' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಚಿಂತಪ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಸಂಪಾದಕಾಂಚೆ ಮತಿಂತ್ ಉದೆಲೆಂ. ಹಿ ಸಂತೊಸಾಚಿ ಸಂಗತ್ ಬಿಲ್ಕುಲ್ ನ್ಹಯ್ ಆನಿ ಅಸಲೆಂ ಚಿಂತಪ್ ಹಾಂವ್ ಬಿಲ್ಕುಲ್ ಉಜಾರ್ ಕರಿನಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್, ಆಮಿ ಕಿತ್ಲೆಂ ಫುಕಾರ್ಲ್ಯಾರಿ, ಆನಿಕೀ ಬಾಳ್ಪಣಾಚೆರ್‌ಚ್ ಆಸಾ. ದೆಕುನ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಸಂಪಾದಕ್ ಜಾಯ್. ಸಂಪಾದಕಾಕ್ – ತೊ ಯಾ ತಿ – ಮ್ಹಜ್ಯಾಕಿ ಪ್ರಾಯೆನ್, ತರ್ಜುಬ್ಯಾನ್ ಲ್ಹಾನ್ ಯಾ ಅಪಕ್ವ್ ತರಿ ಹಾಂವ್ ಮಾನ್ ದಿತಾಂ. ಸಂಪಾದಕ್ ಎಕ್ ಮಹಾನ್ ಬರವ್ಪಿ ಜಾಯ್ಜೆ ಮ್ಹಣ್ ನಾ, ಬರವ್ಪ್ಯಾಂಚೆರ್ ಸರ್ವಾದಿಕಾರ್ ಚಲಂವ್ಚೊ ಜಾಯ್ಜೆ ಮ್ಹಣ್ ನಾ. ಉಗ್ತ್ಯಾ ಮನಾಚೊ ತೊ ಜಾಯ್ಜೆ ಕಿತ್ಲ್ಯಾ ಮಟ್ಟಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ – ತ್ಯಾ ಫಲಾಣ್ಯಾ ಲೇಖಕಾನ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ ಆಪ್ಣಾಕ್ ಸಮ್ಜಾನಾ ಮ್ಹಣ್ ಕಚ್ರ್ಯಾ ಡಬ್ಬ್ಯಾಕ್ ಘಾಲ್ಚೊ ಪಿಸಾಂಟ್ ತಾಣೆ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಜೊ. ಪುಣ್ ಶಾಣೊ ಜಾಯ್ಜೆ.

26. ದೆಕಿಕ್, 'ರಾಕ್ಣ್ಯಾಚೆ' ಪಾಂಚ್ ಸಂಪಾದಕಾಂಚ್ಯಾ ಆವ್ದೆಂತ್ ಮ್ಹಜಿ ಬರ್ಪಾಂ ಪಾಶಾರ್

ಜಾಲ್ಯಾಂತ್, ಪ್ರಗಟ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್; ಆನಿ ದುಬಾವಾವಿಣೆಂ ಮ್ಹುಜೆ ಸಾಹಿತಿಕ್ ಜಿಣಿಯೆಂತ್ ಹ್ಯಾ ಪಯ್ಕಿ ಪಾಂಚ್ ಸಂಪಾದಕ್ ಯೆದೊಳ್‌ಚ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾತ್ ಆನಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ಸಂಪಾದಕ್ಪಣಾಚೆಂ ಮೆಟಾಂ ಛಾಪುನ್ ಗೆಲ್ಯಾತ್. ಥೊಡ್ಯಾಂನಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಆಸಾ– ತುಂ 'ರಾಕ್ಣ್ಯಾ'ಚೊ golden boy. ಪುಣ್ ಹೆಂ ಕಿತ್ಲ್ಯಾ ಮಟ್ಟಾಕ್ ಖರೆಂ? ಮ್ಹುಜೆಂ ಬರ್‍ಪಾಂ ತಿರಸ್ಕೃತ್ ಜಾಲ್ಲಿಂಚ್ ನಾಂತ್, ಸೆನ್ಸಾರ್ ಜಾಲ್ಲಿಂ ನಾಂತ್? ಆಸಾತ್!

27. ಬಾಪ್ ಮಾರ್ಕ್ ವೊಲ್ಡರಾಂನಿ ಮ್ಹುಜ್ಯಾ ಬರ್‍ಪಾಂಚೆರ್ ಸೆನ್ಸಾರ್‌ಶಿಪ್ ದೆಂವಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಪರಿಂ ಕೊಣೆಂಚ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ನಾ. ಹಾಂವೆಂ ಕೆದಳಾಯಿ dare-devil ಸಂಪಾದಕ್ ಮ್ಹುಣ್ ಲೆಕ್ಲ್ಯೊ ಸ್ಯಾಮ್ ಸಿಕೇರ್ ಸಂಪಾದಕ್ ಆಸ್ತಾನಾ ಮೌರಿಸ್ ಡೆಸಾ ಆನಿ ಹಾಂವ್ ರಾಕ್ಣ್ಯೊ ದಫ್ತರಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂವ್. ಹಾಂವ್ ಸಾಹಿತ್ ಸಂಪಾದಕ್. ಹಾಂವೆಂ ಏಕ್ ಅಂಕಣ್ ಸುರು ಕೆಲೆಂ "ದೆವಾ ದಯಾಳಾ" ಆನಿ ತೆಂ ತಿಸ್ರ್ಯಾ ಯಾ ಚವ್ತ್ಯಾ ಕಿಸ್ತಾಚೆರ್ ಆಸ್ತಾನಾ ಚವ್ತೆಂ ಕಿಸ್ತ್ ಘೆವ್ನ್ ಸ್ಯಾಮ್ ಮ್ಹುಜೆ ಸರ್ಶಿಂ ಆಯ್ಲೊ. 'ಕಿತೆಂ ಸಾಯ್ಬಾ,' ತೊ ಮ್ಹಣಾಲೊ ಕಪಾಲಾಕ್ ಹಾತ್ ಮಾರುನ್. 'ತುಂ ಮ್ಹಾಕಾ ಬಿಸ್ಪಾಚ್ಯಾ ಘರಾಥಾವ್ನ್ ದಾಂವ್ಡಾಂವ್ಕ್ ಭಾಯ್ರ್ ಸರ್‍ಲಾಯ್? ತುಜೆಂ ಭಾವಾರ್ಥಿಕ್ ಚಿಂತಪ್ ಖಂಚಾಗೀ ಏಕಾ ಫುಡ್ಲ್ಯಾ ಕಾಲಾಂತ್ ಪಾಸ್ ಜಾಯ್ತ್ ಪುಣ್ ತೆಂ ಹಾಂವ್ ಸಂಪಾದಕ್ ಆಸ್ತಾನಾ ಜ್ಯಾರಿ ಕರುಂಕ್ ....ಹಾಂವೆಂ ದೀಸ್ ಕಾಡಿಜೆ ನ್ಹಂಯ್‌ಗೀ ಸಾಯ್ಬಾ?' ಅಸಲ್ಯಾ ವಿಶಯಾಂಚೆರ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಕೆದಳಾಯಿ ಘರ್ಶಣ್ ಜಾತಾಲೆಂ. ತೊ ನಿಜಾಯ್ಕಿ ಏಕ್ ಡೇರ್‌ಡೆವಿಲ್ ಮುಸ್ತಾಫಾ.

28. ಬಾಪ್ ವಿನ್ಸಿ ಮಿನೇಜ್ ಕಿತ್ಲೊ ಬಡ್ಬಡೊಗಿ ತಿತ್ಲೊಚ್ ಸಿಂತಿಮೆಂತಾಳ್ ಮ್ಹುಣ್ ಹಾಂವ್ ಸುರ್ವೆರ್ ನೆಣಾಸ್ಲೊಂ. ಆಮಿ ದೋಗಿ ಯೆಕಾಚ್ ಫಿರ್ಗಜೆಚೆ – ವಾಲೆನ್ಸಿಯಾಚೆ. ತೊ ಸಂಪಾದಕ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ತಾನಾ ಆನಿ ಹಾಂವ್ ಕುವೇತಾಂತ್ ಆಸ್ತಾನಾ ತಾಣೆ ಮ್ಹುಜೆ ಲಾಗಿಂ ಏಕ್ ಸಾಂಕಳ್ ಕಾಣಿ ವಿಚಾರ್‌ಲ್ಲಿ ಆನಿ ತಿ ತಾಕಾ ಹಾಂವೆಂ ಭಾಸಾಯಿಲ್ಲಿ. ಆನಿ ಸಾಂಕಳ್ ಕಾಣಿ ಲಿಕುಂಕ್ ಸುರು ಕರ್ತಾಂ ಮ್ಹಣ್ತಾನಾ ಏಕಾ ನೆಮಾಳ್ಯಾನ್ ಮ್ಹುಜೆಲಾಗಿಂ ಪರಾತ್ಲೆಂ ಆನಿ ಮ್ಹಳೆಂ. 'ರಾಕ್ಣ್ಯಾ'ಕ್ ಸಾಂಕಳ್ ಕಾಣಿ ಜರೂರ್ ದಿ ಪುಣ್ ತ್ಯಾ ಮದೆಂ ಆಮ್ಕಾಂ ಏಕ್ ಮ್ಹಟ್ವೊ ಥ್ರಿಲ್ಲರ್ ದಿ, ಆಮ್ಚೆಂ ಪತ್ರ್ ಚಿಕ್ಕೆಸೆ ಅಸ್ಕತ್ ಜಾಲಾಂ. ಮ್ಹುಜ್ಯಾನ್ 'ನಾ' ಮ್ಹಣೊಂಕ್ ಜಾಲೆಂ ನಾ ಆನಿ ಬೃಹತ್ ಸಾಂಕಳ್ ಕಾಣಿ ಲಿಕ್ತಾನಾ ಹಾಂವೆಂ ಇಡ್ಯಾಂತ್ ಏಕ್ thriller novelette ಬರವ್ನ್ ಕಾಡ್ಲಿ. ಆನಿ ತಿ ತ್ಯಾ ಪತ್ರಾರ್ ಚಾಲು ಜಾತಾನಾ ಕೊಣೆಂಗಿ ಬಾಪ್ ವಿನ್ಸಿಕ್ ಚಿಡಾಯ್ಲೊ ಮ್ಹಣೊನ್ – ತುಮ್ಚ್ಯಾ ಗ್ರೇಟ್ ಎಡ್ವಿನಾನ್ ಕಿತೆಂ ಕೆಲಾಂ ಪಳೆಯಾ. ತಾಚಿ ಸಾಂಕಳ್ ಕಥಾ ಫಲಾಣ್ಯಾ ಪತ್ರಾರ್ ಚಾಲು ಜಾತಾ. ಹಾಂವೆಂ 'ರಾಕ್ಣ್ಯಾ'ಕ್‌ಚ್ ಅಮಾನತ್ ಕರುನ್ ಲಿಕ್‌ಲ್ಲಿ 'ವಿಂಚುನ್ ಕಾಡ್ಲೆಲಿ ಪರ್ಜಾ' ಘಳಾಯ್ ಕರಿನಾಸ್ತಾಂ ಫಾ।ವಿನ್ಸಿಚ್ಯಾ ಹಾತಾಂಕ್ ಪಾವಯ್ತಾನಾ ತಾಕಾ ಕಿತೆಂ ಭೊಗ್ಲೆಂ ತೆಂ ಹಾಂವ್ ನೆಣಾಂ. ಪುಣ್ ಹ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಯೆಕ್ ಟಿ.ಎಮ್.ಎ.ಪೈ ಪುರಸ್ಕಾರ್ ಮೆಳ್ತಾನಾ ವರ್ತ್ಯಾ ಸಂತೊಸಾನ್ ಆನಿ ಅಬಿಮಾನಾನ್ ಫಾ। ವಿನ್ಸಿ ಮಣಿಪಾಲಾಕ್ ಆಯ್ಲೊ ಆನಿ ಸಂಬ್ರಮ್ ಜಾತೆಚ್ ತಾಣೆ ಮ್ಹುಜೆಲಾಗಿಂ ಮ್ಹಳೆಂ – ತುಂವೆಂ ಮ್ಹಾಕಾ ಘಾತ್ ಕೆಲೊಯ್ ಮ್ಹುಣ್ ಹಾಂವೆಂ ಚಿಂತ್‌ಲ್ಲೆಂ ಪುಣ್ ತುಂವೆಂ ತಶೆಂ ಕೆಲೆಂನಾಂಯ್. ಹೊ ಪುರಸ್ಕಾರ್ ತುಕಾ ಫಾವ್ಲೊ

ಆನಿ ಹೊ ಹಾಂವ್ ಸಂಪಾದಕ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ತಾನಾಂಚ್ ತುಕಾ ಲಾಬ್‌ಲ್ಲೊ ವರ್ತ್ಯಾ ಅಬಿಮಾನಾಚಿ ಸಂಗತ್. ಹೆಚ್ ಕಾದಂಬರಿಯೆಕ್ ಕರ್ನಾಟಕಾ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾದಮಿ ಆನಿ ದೆ।ಲುವಿಸ್ ಮಸ್ಕರೆಞ್ಞ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ್ ಪುರಸ್ಕಾರ್‌ಯಿ ಲಾಬ್ಲೆ.

29. ಸಬಾರಾಂನಿ ಮ್ಹಜೆಲಾಗಿಂ ವಿಚಾರ್‌ಲ್ಲೆಂ ಆಸಾ – ತುಂ ಇತ್ಲ್ಯಾ ರಾಗಾಚೊ ಮನಿಸ್, ತುಂವೆಂ ಯೆದೊಳ್ ಪರ್ಯ್ಯಾಂತ್ ಕೊಣಾ ಸಂಪಾದಕಾಲಾಗಿಂ ಲಡಾಯ್ ಕರುಂಕ್ ನಾಂಯ್ ಯಾ ಸಂಪರ್ಕ್ ತುಟಂವ್ಕ್ ನಾಂಯ್? ಜರಿತರಿ ಹಾಂವ್ ನಾ ಮ್ಹಣಾನ್ ತರ್ ಫಟ್ ಜಾಯ್ತ್. ವರಸ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಉಡಾಸಾಂತ್ ನಾ, ಫಾ।ಮಾರ್ಕ್ ವೊಲ್ಡರಾನ್ ನತಾಲಾಂಚ್ಯಾ ಅಂಕ್ಯಾಕ್ ತುರ್ತಾನ್ ಕಥಾ ವಿಚಾರ್ಲಿ. ತವಳ್ ಹಾಂವ್ ಕುವೇತಾಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊಂ. ತಾಣೆ ಮ್ಹಾಕಾ ಫೋನ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಮ್ಹಜೊ ಉಡಾಸ್. ತುಮಿ ಜಾಣಾಂತ್ ತವಳ್ ಇಮೇಯ್ಲ್ ಇತ್ಯಾದಿ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ಸಂಪರ್ಕ್ ಸಾದನಾಂ ಇತ್ಲಿಂ ಪ್ರಬಾವಿತ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲಿಂ. ತರೀ ಕಾಣಿ ತಯಾರ್ ಕರುನ್, ತ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಗಾಂವಾಂಕ್ ಕೋಣ್ ವೆತಾತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸೊದುನ್ ಕಾಡುನ್ ಬಾಪ್ ವೊಲ್ಡರಾನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ತಾರಿಕೆ ಪಯ್ಲೆಂಚ್ ಮ್ಹಜಿ ಕಾಣಿ ತಾಕಾ ಮೆಳಾಶಿ ಹಾಂವೆಂ ಧಾಡ್ಲಿ. ಮ್ಹಾಕಾ ತ್ರಾಸ್‌ಯಿ ಜಾಲೆ, ಪಯ್ಶೆಯೀ ಖರ್ಚಾಲೆ. ಪುಣ್ ಕಿತೆಂ ಸಾಂಗೊಂ? ತೊ ನತಾಲಾಂಚೊ ಅಂಕೊ ಭಾಯ್ರ್ ಯೆತಾನಾ ತಾಂತುಂ ಮ್ಹಜಿ ಕಥಾ ನಾ! ಹಾಂವ್ ಇತ್ಲೊ ಖುಬಾಳ್ಳೊಂ ಕಿ ಹಾಂವೆಂ ವಾಗ್‌ಚ್ ಜಾವ್ನ್ ವೊಲ್ಡರ್ ಬಾಪಾಂಕ್ ಫೋನ್ ಕೆಲೆಂ ಆನಿ ಘುರ್ಜಾಲೊಂ. ಹೊ ಏಕ್ ಸಂಪಾದಕ್ ಆಪ್ಣಾಯಿತ್ಲ್ಯಾ ಶೊರ್ಟ್ ಟೆಂಪರಾಚೊ, ಕಾಳೆಂಚ್ ಖಾಡ್ ತಾಕಾ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ತರಿ ತೊ ರಾಗಾರ್ ಜಾಯ್ತ್ ತರ್ ತಾಚೆಂ ಗೊರ್ಶೆಂ ಮುಕಮಳ್ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಆ್ಯಪ್ಪಲಾಪರಿಂ ತಾಂಬ್ಡೆಂ ಜಾತಾಲೆಂ, ಆತಾಂಯಿ ಜಾತಾ. ಮ್ಹಜೆಂ ಫೋನ್ ಯೆತಾನಾ ಹೊ ಭಾರಿಚ್ ಕೂಲ್. 'ಕಿತೆಂ ಕರ್ಚೆಂ ಸಾಯ್ಬಾ!' ತೊ ಉದ್ಗಾರ್ಲೊ. 'ಬರ್ಯ್ಯಾಚ್ ಐವಜಾಚೆಂ ಏಕ್ ಜಾಯ್ರಾತ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತುಜಿ ಕಥಾ ಘಾಲುಂಕ್ ಜಾಲಿ ನಾ. ಐ ಎಮ್ ಸೊರ್ರಿ.' ತುಕಾ ಆನಿಕೀ ಸೊರ್ರಿ ಕರಯ್ತಾಂ ಮ್ಹಣೊನ್ ಹಾಂವೆಂ ರಾಕ್ಣ್ಯಾಲಾಗಿಂ ಸಂಪರ್ಕ್ ತುಟಯ್ಲೊ. ಆನಿ ಹೊ ಸಂಬಂದ್ ಪರತ್ ಘಡ್ಸಾಲೊ ಜೆನ್ನಾ ಫಾ।ವಿನ್ಸಿ ಸಂಪಾದಕ್ ಜಾಲೊ ಆನಿ ತಾಣೆ ಪ್ಯಾಚ್-ಅಪ್ ಕೆಲೆಂ. ಆಮಿ ರಾಗಾರ್ ಜಾಲ್ಯಾಂವ್ ವ್ಹಯ್, ಪುಣ್ ದುಸ್ಮಾನ್ ಜಾಲೆನಾಂವ್. ಕಶೆ ಜಾಂವ್ಚೆ? ಏಕ್ ಅಶೀರ್ ಥಾನ್ಸ್ ಫೆವ್ನ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಘ್ಲಾಯಿಂಗ್ ಸೊಸರಾಂಕ್ ರಾಕ್ಣ್ಯಾರ್ ದೆಂವಯಿಲ್ಲೊ ಸಂಪಾದಕ್ ಮಾರ್ಕ್ ವೊಲ್ಡರ್‌ಚ್ ನ್ಹಯ್?

30. ಅಶೀರ್ ಥಾನ್ಸಾಂಚೊ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಕರ್ತಾನಾ ದೆ।ಆಲ್ವರಿಸಾಕ್ ವಿಸ್ರೊಂಕ್ ಹಾಂವ್ ಸಕಾನಾ. ಆತಾಂಯಿ ತುಮಿ ಸರ್ವಾಂನಿ ಫುಕಾರ್ಚಿ 'ಪಿಲಾತಾನ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ಫರ್ಮಾಣ್' ವಾಚುನ್ ಪಳೆತೆಚ್ ತಾಣೆಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಉತ್ರಾಂ ಹೆಪರಿಂ ಆಸಾತ್ – ಹಾಂತುಂ, ತುಂವೆಂ ಮ್ಹಣ್ಚೆಪರಿಂ ಗೊಂಯ್ ಸುಟ್ಕೆಚೆಂ ಕಿತೆಂಚ್ ನಾ. ವಾಚ್ತಾನಾ ಕಳ್ಟಾಕಿ ತುಂ ಗೊಂಯಾ ವಚುಂಕ್‌ಚ್ ನಾಂಯ್ ಮ್ಹಣ್. ಹಿ ಕಥಾ ಫಕತ್ American gangsterism ಪಿಂತ್ರಾಯ್ತಾ ಶಿವಾಯ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಸುಟ್ಕೆ ವಿಶಾಂತ್ ನ್ಹಯ್. ಪುಣ್ ಕಥಾವಸ್ತ್ ಬರಿ ಆಸಾ, ಅಂಕ್ಯಾಥಾವ್ನ್ ಅಂಕ್ಯಾಕ್ ತಾಂಡ್ಣಿ ಆಸಾ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ಅಸಲಿ ಕಥಾ ಪ್ರಥಮ್. ದೆಕುನ್ ಹಾಂವ್ ಹಿ ಪ್ರಗಟ್ ಕರ್ತಾಂ. ಉಪ್ರಾಂತ್ಲೆಂ ಉಪ್ರಾಂತ್'. ಹ್ಯಾ ವರ್ಸಿಂ ಹಾಂವ್ ಗೂಡಚಾರಿ ಕಾದಂಬರಿಯೆಂಚೊ ಬಾಪಯ್ ಜಾಲೊಂ!

31 ಆನಿ ನಿಮಾಣೆ ಸಂಪಾದಕಾಂಚ್ಯಾ ಸರಣಿಂತ್ ಹಾಂವೆಂ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಕರಿಜೆ ಮಾನೇಸ್ತ್ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್, ನಾಟಕಿಸ್ತ್, ಮಟ್ವ್ಯಾ ಕಥೆಂಚೊ ಊಂಚ್ ಬರವ್ಪಿ, ಸಂಪಾದಕ್ ಆನಿ ಪ್ರಕಾಶಾಕ್ ಡೊಲ್ಫಿ ಕಾಸ್ಸಿಯಾ. ಹೊ ಮ್ಹಾಕಾ ಮೊಗಾಚೊ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಹಾಣೆಂ ಮ್ಹಾಕಾ ಫುಕಾರ್ಲ್ಲೆಂ, ಹೊಗಳ್ಸಿಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ಆನಿಕಿ ಹೊಗ್ಳೊಂಚೆಂ ಥಾಂಬ್ಲ್ಲೆಂ ನಾ. ತಾಚೆಂ ಆಯ್ಕೊನ್ ಆಯ್ಕೊನ್ ಮ್ಹಜೆ ಪ್ರೊಲೆ ತಾಂಬ್ಡೆ ಜಾಲ್ಲೆ ಆಸಾತ್. ಪುಣ್ ಕಾಂಯ್ ನಜೊ – ಹೊಗ್ಳಿಕ್ ಆಯ್ಕೊಂಕ್ ಕೊಣಾಕ್ ನಾಕಾ? ಡೊಲ್ಫಿ ಆನಿ ಹಾಂವ್ ಸಮಕಾಲೀನ್ ಬರವ್ಪಿ ಪುಣ್ ಆಮಿ ಪಂತಾಟಾಂತ್ ಬಿಲ್ಕುಲ್‌ನಾಂವ್. ತಾಚಿ ರೆಕೊರ್ಡ್ ಮೊಡುಂಕ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾನ್ ಸಾದ್ಯ್ ನಾ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಚೆಪೆಂ ಉಕಲ್ಚೆಂ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಗೆಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್‌ಯಿ ಆಸಾ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಸಬಾರ್ ಹೆರ್ ಸಂಗ್ತಿಂ ಮದೆಂ ಡೊಲ್ಫಿಕ್ ಎಕಾ ಖಾಸ್ ಸಾಹಸಾ ಖಾತಿರ್ ಚೆಪೆಂ ಉಕಲ್ತಾಂ – ಮ್ಹಜೆಂ ಸಾಹಿತಿಕ್ ಅಬಿಯಾನ್ ಮೊಡ್ಕೆಕೆಂ ಕರುನ್, ಕ್ಲೆರಿಕಾಂ ಆನಿ ಲಾಯಿಕಾಂಥಾವ್ನ್ ಬಹಿಷ್ಕಾರ್ ಜೋಡ್ನ್ ಘೆವ್ನ್, ಮ್ಹಾಕಾ ಆನಿ ಮ್ಹಜ್ಯಾ 'ಜೆಮಿನಿ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್' ಪ್ರೆಸ್ಸಾಕ್ ಬುಡಯಿಲ್ಲಿ ಮ್ಹಜಿ ಕಾದಂಬರಿ "ಹಾಂವ್ ಜಿಯೆತಾಂ" ಪರ್ತ್ಯಾನ್ ಸಾಂಕ್ಳೇ ಕ್ರಮಾರ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪತ್ರಾಚೆರ್ ಪ್ರಗಟ್ ಕರುನ್ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾಚ್ ಪ್ರಕಾಶನಾಂತ್ ಪುಸ್ತಕಾ ರುಪಾರ್ ಪ್ರಗಟ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಡೊಲ್ಫಿನ್ ಘೆತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಅಶೀರ್ ಅವ್ಕಾಸಾಕ್ ಹಾಂವ್ ಮಾನ್ತಾಂ.

32. ಆತಾಂ, ಯೆದೊಳ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಉಲವ್ಣ್ಯಾಚೆ summation – ಮೆಜ್ಣಿ ಕರುನ್ ಹಾಂವ್ ತುಮ್ಚ್ಯಾ ಸವಲಾಕ್ ಅಶಿ ಜಾಪ್ ದಿತಾಂ—

* ಎಕಾ ಸಂಪಾದಕಾಥಂಯ್ ಸನದ್ಯೊ ಹಾಂವ್ ಸೊದಿನಾ, ಪ್ರಾಯ್ ಆನಿ ಪಿಕ್ಲೆಲೆ ಕೇಸ್ ಮುಖ್ಯ ನ್ಹಯ್, ತಾಣೆ ಶೆಂಬರ್ ಕಾದಂಬರಿ ಬರಯ್ಜೆ ಮ್ಹಣ್ ನಾ, ಬಿರುದಾಂಚಿಂ ಪದಕಾಂ ಹರ್ದ್ಯಾಕ್ ತೊಪುನ್ ಬೊಂವಾಜೆ ಮ್ಹಣ್ ನಾ, ವ್ಹಡ್ಲೊ ಭಾಷಣ್‌ಕಾರ್ ಜಾಯ್ಜೆ ಮ್ಹಣ್ ನಾ. ಪುಣ್ well-read- ವಾಚ್ಪಾನ್ ಬರೊಚ್ ಪಿಕ್‌ಲ್ಲೊ ಜಾಯ್ಜೆ.

* ತಾಕಾ ದೊತೊರಾಚಿ ಸನದ್ ಆಸ್ಚಿ ಗರ್ಜ್ ನಾ ಪುಣ್ ಸಾಹಿತಾಂತ್, ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಾಂತ್ ಆನಿ ಪತಿಕೋದ್ಯಮಾಚ್ಯಾ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಂನಿ ಜಾಂಟೊ ಜಾಯ್ಜೆ.

* ಆಪುಣ್ ಸಂಪಾದಕ್ ಮ್ಹಣ್ ತಾಣೆ ಆಪ್ಲಿಂ ಮಾಸ್ಕುಟಾಂ ಆಮ್ಕಾಂ ದಾಕಯ್ಜೆ ಮ್ಹಣ್ ನಾ. ಮನ್ಶ್ಯಾಪಣ್ ತಾಚೆಥಂಯ್ ಆಸಾಜೆ. ಸಿಂತಿಮೆಂತಾಳ್ ಜಾಯ್ಜೆ ತರ್ ತೊ ಫಾ।ವಿನ್ಸಿಪರಿಂ ಆಸುಂ, ವಯ್ಲ್ವಾಟಿ ತರ್ ಫಾ।ವ್ರೊಲ್ಡರಾಪರಿಂ ಆಸುಂ ಆನಿ ಡೇರ್‌ಡೆವಿಲ್ ತರ್ ಫಾ।ಸ್ಯಾಮ್, ಆಲ್ವರಿಸ್ ಆನಿ ಡೊಲ್ಫಿಪರಿಂ ತೊ ಆಸುಂ. ತಾಣೆ ಅಶೀರ್ ಅವ್ಕಾಸ್ ಘೆಂವ್ಚ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಘೆಜೆ.

* ತಾಣೆ ಎಕ್ ಬರೊ ಸಂಪರ್ಕಿ ಜಾಯ್ಜೆ, he should be a good communicator. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬರವ್ಪ್ಯಾಲಾಗಿಂ ತಾಣೆ ಕಾಯಾಮ್ ಸಂಪರ್ಕ್ ದವರಿಜೆ ಆನಿ ತವಳ್ ತವಳ್ ಸಂಪಾದಕ್–ಬರವ್ಪಿ ಸಮ್ಮೇಳನ್ ತಾಣೆ ಆಸಾ ಕರಿಜೆ. ದಫ್ತರಾಕ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಬರವ್ಪ್ಯಾಕ್ ಎಕ್ ಯಾ ದೋನ್ ಮಿನುಟಾಂಚೊ ವೇಳ್ ತಾಚೆಲಾಗಿಂ ಕೆನ್ನಾಂಯಿ ಆಸಾಜೆ. ಬರವ್ಪ್ಯಾಂಕ್ ತಾಣೆ ಮಾನ್ ದೀಜೆ. ತಾಂಚೆಂ

ಬರ್ಪಾಂ ತಿರಸ್ಕಾರ್ ಕರ್ಚಿಂ ತರ್ ತಾಕಾಯಿ ಎಕ್ ರೀತ್ ತಾಣೆ ಪಾಳಿಜೆ. ಎಕ್ ಪ್ರೋಸ್ಟ್‌ಕಾರ್ಡ್ –ತುಜೆಂ ಬರಪ್ ಸ್ವೀಕಾರ್ ಜಾಲೆಂ, ಉಲ್ಲಾಸ್ ಯಾ ಜಾಲೆಂ ನಾ, ಪ್ರೇತನ್ ಚಾಲು ದವರ್ – ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಕಳವ್ಣಿ ಎಕಾ ಬರವ್ಪ್ಯಾಕ್ ಖಂಚೆ ರಿತಿರ್ ಹುಮೆದಿತ್ ಕರ್ತಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಫಕತ್ ಆಮಿ ಬರವ್ಪಿ ಜಾಣಾಂವ್.

* ಬರವ್ಪ್ಯಾಂ ಸಾಂಗಾತಾ ಇಶ್ಟಗತಿಚೊ ಮೇಳ್ ಆಸಾಜೆ ಯಾ fellowship. ಮೊನ್ಸಿಇಞೊರ್ ಸಂಪಾದಕ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ತಾಂ ಸಂಪಾದಕೀಯ್ ಮಂಡಳಿ ಆಸ್ತಾಲಿ ಆನಿ ಕಾಯಾಮ್ ಜಮಾತೆಂ ಭಾಯ್ರ್ ಪಾಸ್ಕಾಕ್ ಆನಿ ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸಾಕ್ ಖಾಸ್ ಇಶ್ಟಗತಿಚೊ ಮೇಳ್ ಆಸ್ತಾಲೊ. ಎಕಾ ನತಾಲಾಂ ಫುಡ್ಲ್ಯಾ ಅಸಲ್ಯಾ ಎಕಾ ಮೆಳಾಂತ್ ಮೊನ್ಸಿಇಞೊರಾನ್ ಕುಸ್ವಾರ್, ಕೇಕ್ ಕಶಿಯಿ ದಿಲಿ (ತೆಂ ಮಾಮೂಲ್) ಪುಣ್ ತಾಂಬ್ಲೆರಾಂನಿ ಬಿಯರ್ ಯೆತಾನಾ ಆಮಿ ಥಟಾಕ್ಲ್ಯಾಂವ್. ಮ್ಹಣಾಲೊ ದೆ।ಫೆಲಿಕ್ಸ್ ಪಾವ್ಲ್ ನೊರೆಞ್ – ಫಾದರ್, ಹಿ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಸಂಪಾದಕೀಯ್ ಮಂಡಳಿಚಿ ಖರಿ ಜಮಾತ್. ಚೂಕ್ ಸಮ್ಜ್ಯಾನಾಕಾತ್ ಮೊಗಾಚ್ಯಾಂನೊ, ಆಮಾಲಾಕ್ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಪ್ರಾಮುಕ್ಯತಾ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತ್ಚೆಂ ನಾಕಾ ಪುಣ್ ಸಾಹಿತ್ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಮನ್ಸ್ಯಾಪಣಾಕ್ ಕಸಲ್ಯೊಚ್ ಶೀಮ್‌ಮೆರೊ – ಹಾಂವ್ ಮಾಲ್ಘಡೊಂ, ಹಾಂವ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತ್, ಹಾಂವ್ ದೊತೊರ್, ಹಾಂವ್ ಪಾದ್ರಿ – ಆಸಾನಾ ಜಾಂವ್.

* ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪತ್ರಾಚ್ಯಾ ಬರವ್ಪ್ಯಾಂಕ್ ತಾಣೆ ಖಂಚಾಯಿ ರಿತಿರ್ ವಿಕ್ರಿತ್ ಕರುಂಕ್ ನಜೊ, ಜಶೆಂ ಸಿರಿವಂತಾನ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ 'ಜುದಾಸಾಂಕ್ ಕುರೊವ್' ಕಾದಂಬರಿಯೆಚೆರ್ "ನಕಲ್ ಕಾಡ್ಲ್ಯಾ" ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಅಪ್ವಾದ್ ಪಡ್ತಾನಾ ದೆ।ಸಿರಿವಂತ್ ಮ್ಹಜೆ ಪಾಟಿನ್ ಝುಜ್‌ಲ್ಲೆಪರಿಂ ತಾಣೆ ಥಿರ್ ಆಸಾಜೆ.

ಎಕ್ ದಾಕ್ಲೊ ದಿತಾಂ – ಡೊ।ಎ.ಜೆ.ಕ್ರೊನಿನಾಚಿ ಕಾದಂಬರಿ Shannon's Way ಮ್ಹಾಕಾ ಇತ್ಲಿ ಪಸಂದ್ ಜಾಲ್ಲಿ ತಿ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ತರ್ಜಣ್ ಕರ್ಯಾಂ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಪ್ರಸ್ತಾಪ್ ಹಾಂವೆಂ ಸಿರಿವಂತಾಲಾಗಿಂ ಕಾಡ್ಲೊ. ತಾಕಾ ಮ್ಹಜೆರ್ ಖೂಬ್ ಬರ್ವಸೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ತೊ ಖರೊ ಪುಣ್ ತರ್ಜಣ್ ವಾಚುನ್ ಜಾತೆಚ್ ತಾಣೆ ಮ್ಹಾಕಾ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ – ವಾಸು, ಹಿ ಕಾದಂಬರಿ ತರ್ಜಣ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಪ್ರಾಸ್ ರೂಪಾಂತರ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಬರಿ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಹ್ಯಾ ಕಥೆಚೊ ಫ್ಲೊಟ್ ಕಾತೊಲಿಕಾಂ ಆನಿ ಪ್ರೊತೆಸ್ತೆಂತಾಂ ಮದೆಂ ಚಲ್ಚ್ಯಾ ಘರ್ಶಣಾಂಚೆರ್ ಹೊಂದೊನ್ ಆಸಾ. ಹಿ ಪರಿಗತ್ ಆತಾಂ ಪರ್ನಿ ಆನಿ ಕಾತೊಲಿಕ್ ಆನಿ ಪ್ರೊತೆಸ್ತಾಂತ್ ಲಾಗಿಂ ಯೆಂವ್ಚಿ ಲಕ್ಷಣಾಂ ದಾಕಯ್ತಾನಾ ಹೊ ಫ್ಲೊಟ್ ಆಮಿ ಉಗ್ತಾಡಾಂತ್ ಹಾಡ್ಚೊ ನ್ಹಯ್. ಹಾಂವೆಂ ತಾಚೆಂ ಸುಚನ್ ಮಾಂದ್ಲೆಂ ಆನಿ 'ತುಂವೆಂ ಮ್ಹಾಕಾ ರಚ್ಲೊಯ್" ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಮಾತಾಳ್ಯಾನ್ ಹಿ ಕಾದಂಬರಿ 1971-ಂತ್ ರೂಪಾಂತರ್ ಕೆಲಿ. ತವಳ್ ಆನ್ಯೇಕ್ ಸಂಗತ್ ಘಡ್ಲಿ. 'ತುಜೆಂ ಲಿಕ್ಣೆ ನಾಂವ್ ಬದ್ಲಿಯ್, ವಾಸು,' ಸುಚಾಯ್ಲೆಂ ತಾಣೆ. ನಾ ತರ್ ಆಮ್ಚೆ ವಾಚ್ಪಿ ತುಂವೆಂ ಕಸಲೆಂಯಿ ಸೃಜನ್‌ಶೀಲ್ ಲಿಕ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ತೆಂ ಭಾಶಾಂತರ್ ಯಾ ರೂಪಾಂತರ್ ಮ್ಹಣ್ ಲೆಕ್ತೆಲೆ! ಭೇಶ್, ತಾಣೆಂಚ್ ಸುಚಾಯಿಲ್ಲೆಂ ನವೆಂ ಲಿಕ್ಣೆ ನಾಂವ್ ಹಾಂವೆಂ ಘೆತ್ಲೆಂ – "ಕಮಲ್".

ಆನ್ಯೇಕ್ ದಾಕ್ಲೊ ಅಸೊ ಆಸಾ. ಮ್ಹಜಿ ಥ್ರಿಲ್ಲರ್ ಕಥಾ 'ಎಕ್ ಮನಿಸ್ ದೋನ್

ಸಾವ್ಲ್ಯಾ' ಹಾಂತುಂ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್ ಆನಿ ಇಂಡಿಯಾ ಮದ್ಲೆಂ ಘರ್ಷಣ್ ಸುಚಾಂವ್ಚಿಂ (inferred situations) ಸನ್ನಿವೇಶಾಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ. ಹಿ ಕಾದಂಬರಿ ಲಿಕ್ತಾನಾ ಪರಿಗತ್ ಗಂಬೀರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಸಿರಿವಂತಾನ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ – ಹಾಂತ್ಲೆಂ ಎಕ್ ನಾಂವ್ ಜೆಂ ಸಲ್ಮಾ ಮ್ಹಣ್ ಆಸಾ ತೆಂ ತೆಲ್ಮಾ ಮ್ಹಣ್ ಕರ್. ಹಾಂವೆಂ ತಶೆಂಚ್ ಕೆಲೆಂ.

ಆತಾಂ ಹಾಂವೆಂ 'ರಾಕ್ಣೊ' ಪತ್ರಾಚೊ ಪ್ರಸ್ತುತ್ ಸಂಪಾದಕ್ ಬಾಪ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ರೊಡ್ರಿಗಸ್ ಹಾಚೊ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಕರಿಜೆಚ್. ತುಮ್ಕಾಂ ತಾಜ್ಜುಬ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪುರೊ, ದೋನ್ ಭಾಗಾಂನಿ ವ್ಹಾಳಲ್ಲಿ ಮ್ಹಜಿ "ಧಹಶತ್" ಕಾದಂಬರಿ ಎಕೆ ಮಟ್ವೆ ಕಾಣಿಯೆಥಾವ್ನ್ ಸುರು ಜಾಲ್ಲಿ ಮ್ಹಣ್? ಹಿ ಮಟ್ವಿ ಕಥಾ – ರೆಘುಬುನ್ನಿಸಾಚಿಂ ವಿಮಾನಾಂ – ಹಾಂವೆಂ ಬಾಪ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸಾಕ್ ದಿಲಿ ಆನಿ ತಾಣೆ ತಿ ವಾಚುನ್ ಮ್ಹಜೆಲಾಗಿಂ ಮ್ಹಳೆಂ, 'ಹಿ ಕಥಾ ಇತ್ಲಿ ಗಣ್ಣಿ ಆಸಾಕಿ ತಿ ಎಕ್ ಕಾದಂಬರಿ ಜಾವ್ನ್ ವಿಸ್ತರಾವ್ಯೆತ್. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಪ್ರೇತನ್ ಕರಿನಾಂಯ್? ಆನಿ ಹಾಂವೆಂ ಪ್ರೇತನ್ ಕೆಲೆಂ ಆನಿ ಲಾಗಿಂ ಲಾಗಿಂ ಎಕ್ ಹಜಾರ್ ಪಾನಾಂಚೆಂ reference material ಹಾಂವೆಂ ಯೆಕ್ಟಾಂಯ್ ಕೆಲೆಂ ಆನಿ ದೆಡಾ ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಸತತ್ ವಾವ್ರಾನ್ 'ಧಹಶತ್' ಸಾಂಕಳ್ ಕಥಾ ತಯಾರ್ ಜಾಲಿ. ಎಕ್ ಹಜಾರ್ ಪಾನಾಂಚಿ ಮಾಹೆತ್ ಯೆಕ್ಟಾಂಯ್ ಕರುಂಕ್ ಎಕ್ ಸಂಪಾದಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಬಾಪ್ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸಾನ್ ಮ್ಹಾಕಾ ದಿಲ್ಲಿ ಸಸಾಯ್ ತೊ ಆನಿ ಹಾಂವ್ ಮಾತ್ರ್ ಜಾಣಾಂವ್.

ಇತ್ಲ್ಯಾರ್, ತುಮ್ಕಾಂ ಗಮ್ಲಾಂ ಆಸ್ತೆಲೆಂ – ಎಕ್ ಸೃಜನ್‌ಶೀಲ್ ಬರವ್ಪಿ ಕಸಲ್ಯಾ ಚಿಂತ್ಪಾಚೆ, ಕಸಲ್ಯಾ ದೂರ್‌ದೃಷ್ಟೆಚೆ ಸಂಪಾದಕ್ ಆಸಾಜೆ ಮ್ಹಣ್ ಆಂವ್ಡೆತಾತ್ ತೆಂ.

ಆತಾಂ, ಹ್ಯಾ ಲಾಂಬ್ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಕ್ ಮಂಡನಾಚೆರ್ ಹೊಂದೊನ್ ಫುಡ್ಲೊ ವಾಂಟೊ ತುಮ್ಚ್ಯಾ ಸಾಮ್ಕಾರ್ ದವರ್ತಾಂ, ಜಾಚೊ ಮಾತಾಳೊ ಆಸಾ:

ಕನ್ನಡ್ ಲಿಪಿಂಯೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತಾಂತ್ ಕಾದಂಬರಿಂಚೊ ಉದ್ಬವ್ ಆನಿ ವಾಡಾವಳ್

(ಕಾರ್ಮೆಲ್ ಕೊಲೆಜ್, ನುವೆಮ್,ಗೊಂಯ್ 22-1-2013)

ಅಸಲೊ ಎಕ್ ಪ್ರಬಂದ್ ಮಂಡನ್ ಕರುಂಕ್ ಆಸ್ತಾನಾ ಆಮಿ ಚಡಾವತ್ ಜಾವ್ನ್ ಕಿತೆಂ ಆಯ್ಕಾತಾಂವ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಫಲಾಣ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಹಿ ಪ್ರಥಮ್ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಗಟ್ ಜಾಲಿ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಅಶೆಂ ಜಾಲೆಂ, ತಶೆಂ ಜಾಲೆಂ, ಇತ್ಲ್ಯೊ ಕಾದಂಬರಿ ಆಯ್ಲ್ಯೊ, ಅಶೆಂ ಆನಿ ತಶೆಂ. ಎಕಾಚ್ ವಾಕ್ಯಾನ್ ಸಾಂಗ್ಚೆಂ ತರ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಆಯ್ಕೊಂಕ್ ಮೆಳ್ಟಾತ್ ಫಕತ್ ಅಂಕ್ಡೆ–ಸಾಂಕ್ಡೆ!

1950–ಇಸ್ವೆಂತ್ ದೆ।ಜೊಕಿಮ್ ಸಂತಾನ್ ಆಲ್ವರಿಸ್ (ಜೊಸ್ಯಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾ ಲಿಖ್ಣೆ ನಾಂವಾಚೊ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್, ಸಂಪಾದಕ್ ಆನಿ ಪ್ರಕಾಶಕ್) ಹಾಚ್ಯಾ "ಆಂಜೆಲ್" ಮ್ಹಳ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಥಾವ್ನ್ ಸುರು ಜಾಲ್ಲೊ ಕನ್ನಡ್ ಲಿಪಿಯೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾದಂಬರಿಂಚೊ ಉದ್ಬವ್ ಯೆದೊಳ್ ಪರ್ಯಾಂತ್, ಮ್ಹಣ್ಜೆ, ಸಾಸಾಟ್ ವರ್ಸಾಂನಿ ಖಂಚ್ಯಾ ಮಳಾರ್ ಉಬೊ ಆಸಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಜಾಣಾಂ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ಪ್ರೇತನ್ ಆಸಾ ಹ್ಯಾ ಪ್ರಬಂದಾಚೊ ತೀಬ್.

ಸುರ್ವೆಚ್ಯಾ ಸುರ್ವೆರ್‌ಚ್ ಸುರು ಕರ್ಚೆಂ ತರ್, ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ತ್ಯಾ 1950 ಇಸ್ವೆ ಆದಿಂ

ಕಾಂಯ್ ಕಥಾ ಪುಸ್ತಕಾಂ, ಕಾದಂಬರಿ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಪ್ರಶ್ನ್ ಉಟ್ಟಾ. ಹ್ಯಾ ಸವಲಾಕ್ ಜಾಪ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾ ಫುಡೆಂ ಆಮಿ ಸಮ್ಜೊನ್ ಘೆಜೆ ಕಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕನ್ನಡ್ ಲಿಪಿಂತ್ ಲಿಕ್ಚಿ ಪದ್ದತ್ ಆಯಿಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ್ ಭಾಸ್ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ್ ಭಾಸ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್. ಹಾಚಿ ಚರಿತ್ರಾ ಹಾಂಗಾಸರ್ ಗರ್ಜೆಚಿ ನ್ಹಯ್. ಪುಣ್ ಎಕ್ ಗಜಾಲ್ ಮಾತ್ರ್ ಖರಿ – ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ ಜೀವಂತ್ ಉರ್ಲ್ಯಾಂ ತರ್ ಆಮ್ಚಿ ಕಾತೊಲಿಕ್ ಲಿತುರ್ಜಿ, ಜಿ ಲಾತಿನ್ ಭಾಸೆಚೊ ವಾಪರ್ ಸಂಪ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಯೆಂತ್ ಜಾಲಿ ಆನಿ ತಶೆಂಚ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಜಿ.ಎಸ್.ಬಿ. ಭಾವಾಂನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಎಕ್ ವಹಿವಾಟಿಕ್ ಆನಿ ಘರಾಂತ್ಲಿ ಭಾಸ್ ಜಾವ್ನ್ ವಾಪರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನ್. ಪುಣ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್ ಆಟ್ವೆ ವೊಳೆರಿರ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಘಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂಗ್ತಿ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಶೆನ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ಲಿಂ ಪಾವ್ಲಾಂ ಮಹತ್ವಾಚಿಂ ಪುಣ್ ಆಯ್ಚ್ಯಾ ವಿಷಯಾಕ್ ನಿಟಾಯೆನ್ ಲಗ್ತಿ ಜಾಲ್ಲಿಂ ನ್ಹಯ್. ಹಾಂಗಾಸರ್, ಫಕತ್, ಆಮಿ ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಯೆಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾದಂಬರಿಚಿಂ ಪಾವ್ಲಾಂ, ತಾಂಡ್–ವೋಡ್ ಆನಿ ಖರ್ಯೆವ್ಣಿ ಮೆಜ್ಯಾಂತ್, ತಿತ್ಲಿಂಚ್.

ಹ್ಯಾ ಕಸ್ರತೆಚೆಂ ಸುರ್ವಿಲೆಂ ಮೇಟ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಮಿ 1950 –ಂತ್ ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿ ವಾಪರ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಪರಿಸರಾಂತ್ ಕಸಲೆಂ ಸಾಹಿತಿಕ್ ಚಿಂತಪ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ? ತವಳ್ 'ಸಾಹಿತ್' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ? ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ತರ್, ಕಸಲ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರಾಚೆಂ ಸಾಹಿತ್? ಜಾಪ್ ಜಾವ್ನ್ – ಸಾಹಿತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಪುಣ್ ಮುಳಾವೆಂ ಆನಿ ಸೃಜನ್‌ಶೀಲ್ ನ್ಹಯ್. ಲಿತುರ್ಜಿಕ್ ಲಗ್ತಿ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಕಸಲೆಂಯಿ ಛಾಪುನ್ ಆಯ್ಲೆಂ ತರ್ ತಾಚೆರ್ ಭಾವಾರ್ಥಾಚಿ ಮ್ಹೊರ್ ಆಸ್ತಾಲಿಚ್. ಅಶೆಂ ಜಾವ್ನ್ ಸುರ್ವಿಲಿಂ ಪುಸ್ತಾಕಾಂ–ಕಡ್ತಿಲ್ಯೊ ಸಾಂತಾಂ–ಭಕ್ತಾಂಚ್ಯೊ ಜಿಣಿಯೊ ನಯ್ತಿಕ್ ಸಂದೇಶ್ ಆಟಾಪ್ಚಿಂಚ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ತಾಲಿಂ. ಮಟ್ವ್ಯಾನ್, ತವಳ್ ಛಾಪುನ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತಾಚೆರ್ ಭಾವಾರ್ಥಾಚಿ ಲಿಪ್ತಿ ಮ್ಹೊರ್ ಆಸ್ತಾಲಿಚ್. ದೆಕುನ್ ಹ್ಯೊ ಕಥಾ–ಕಾಣೀಯೊ ಚಡ್‌ಶೊ ವಿದೇಶಿ, ರೆಲಿಜಿಯೊಸ್ ಕಥೆಂಚೆ ಅನುವಾದ್. ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಸರ್ವ್ಯಾಂಕ್ ಇಗರ್ಜ್‌ಮಾತೆಥಾವ್ನ್ imprimatur ಜಾಯ್ ಪಡ್ಟಾಲೆಂ. ಅಸಲ್ಯಾ ಪರಿಸರಾಂತ್ ಆಸ್ಚೆ ವಾಚ್ಪಿ ತಸಲ್ಯಾಚ್ ಸಾಹಿತಾಕ್ ವಳ್ಸಾಲ್ಲೆ ಆನಿ ತಸ್ಲಿಂಚ್ ಬರ್‍ಯಾಂ ಮಾಗ್ತಾಲೆ – ಹೆರ್ ತಾಂಕಾಂ ಮೆಳಾನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ!

ಅಸಲ್ಯಾ ಎಕಾ ಪರಿಗತಿಂತ್ ಕೋಣ್‌ಯಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೇಕಕ್ ಎಕ್ ಥರಾವಿಕ್ ಸೃಜನ್‌ಶೀಲ್ ಬದ್ಲಿ ಹಾಡುಂಕ್ ನರ್ಗ್ಯಾತಾಲೊ. ಪುಣ್ ಮಾನೆಸ್ತ್ ಆಲ್ವರಿಸಾನ್ ಎಕ್ ನವೆಂಚ್ ಮೇಟ್ ಕಾಡ್ಲೆಂ ಆನಿ ಲಾಗಿಂ ಲಾಗಿಂ ಚಾರ್ಶಿಂ ಪಾನಾಂಚಿ ಸೃಜನ್‌ಶೀಲ್ ಕಾದಂಬರಿ 'ಆಂಜೆಲ್' ಲಿಕ್ಲಿ. ಪುಣ್ ಅಶೆಂ ಕರ್ತಚ್ ತಾಚೆ ಕಷ್ಟ್ ಸುರು ಜಾಲೆ. ತಿ ಮೊಠಿ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಗಟ್ ಕರುಂಕ್ ಕೋಣ್‌ಯಿ ಫುಡೆಂ ಆಯ್ಲೆಂ ನಾಂತ್. ಭಾವಾರ್ಥಿಕ್ ದಬಾವ್ ಆನಿ ಕಾಪ್ವೆಣಿ ದೆಗೆನ್ ದವರ್ಲ್ಯಾರಿ ದುಸ್ರಿಂ ಕಾರಾಣಾಂ ಉದೆಲಿಂ – ಇತ್ಲಿ ಮೊಠಿ ಕಾದಂಬರಿ, ಛಾಪ್ಯಾಚೊ ಖರ್ಚ್ ಬಳ್, ಹ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಕೋಣ್ ದೋನ್–ಅಡೇಜ್ ರುಪಯ್ ದೀವ್ನ್ ಪುಸ್ತಕ್ ಘೆತ್? ತರಿ ಆಲ್ವರಿಸಾನ್ ಧಯ್ರ್ ಸಾಂಡ್ಲೆಂ ನಾ. ತಾಕಾ ಪಾಟಿಂಬೊ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ (ದೆ) ಮೊನ್ಸಿಂಜೊರ್ ಸಿಲ್ವೆಸ್ಟರ್ ಮಿನೆಜಾಚೊ, ಜೊ ತವಳ್ ಎಕ್ ನಾಮ್ನೆಚೊ ಬರವ್ಪಿ, ತರ್ಜಣ್‌ದಾರ್ ಆನಿ 'ರಾಕ್ಣೊ' ಹಪ್ತ್ಯಾಳ್ಯಾಚೊ ಸಂಪಾದಕ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಆಪ್ಲೆಂ ಪ್ರೇತನ್ ಸೊಡಿನಾಸ್ತಾಂ ಆಲ್ವರಿಸಾನ್ ಖುಂದ್ಯಾಥಾವ್ನ್ ಖಾಂಬ್ಯಾಕ್ ಧಾಂವ್ ಮಾರ್ಲಿ ಆನಿ

ತಾಕಾ 'ಕೊಂಕ್ಣಿ ನಾಟಕ್ ಸಭಾ' ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಎಕಾ ನಾಟಕ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾನ್ ಮಜತ್ ದಿಲಿ ಆನಿ 1950 ವರ್ಸಾಂ 'ಆಂಜೆಲ್' ಪ್ರಗಟ್ ಜಾಲಿ. ಖರೆಂಚ್ ಹಾಂವ್ ನೆಣಾಂ ಹೆ ಕಾದಂಬರಿಯೆಕ್ ಕಸಲೊ ಸ್ವಾಗತ್ ಲಾಬ್ಲೊ, ಕಿತ್ಲ್ಯೊ ಪ್ರತಿಯೊ ಕಾಪ್ಲ್ಯೊ.

ಪುಣ್ ಬಾರೀಕ್ಸಾಣೆನ್ ತಿ ಕಾದಂಬರಿ ವಾಚ್ತಾನಾ ಮ್ಹಾಕಾ ಗಮ್ಲೆಂ ಕಿ ಆಲ್ವರಿಸಾನ್ ಭಾರಿಚ್ ಚತ್ರಾಯ್ ಘೆವ್ನ್, ಭಾವಾರ್ಥಿಕ್ ವರ್ತುಲಾಂನಿಂಚ್ ರಾವೊನ್ ಹಿ ಕಾದಂಬರಿ ಲಿಕ್ಲಿ ಅಶೆಂ. ದೆಕಿಕ್ - ಹರ್ಯೇಕಾ ಅವಸ್ವರಾಚ್ಯಾ ಸುರುವೆರ್ ಪವಿತ್ರ್ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಲಿಂ ಉತ್ರಾಂ, ಧಾರಾಳ್ ಮಾಪಾನ್ ಕಾತೊಲಿಕ್ ಭಾವಾರ್ಥಾಚೊ ವ್ರೋಪ್-ಲೇಪ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಸನ್ನಿವೆಶಾಂನಿ. ಕಥಾವಸ್ತ್ಯಿ ತಸಲಿಚ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ದಿಲ್ಲೆಂ ಒಕ್ಕಾಣೆ ಆಲ್ವರಿಸಾನ್ – ಮಾಂಯ್-ಸುನೆಚಿ ಕಥಾ!

ಕಿತೆಂಯಿ ಜಾಂವ್, ಆಲ್ವರಿಸಾಚಿ 'ಆಂಜೆಲ್' ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಯೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾದಂಬರಿಂ ಪಯ್ಕಿ ಪ್ರಥಮ್‌ಂಚ್ ಜಾವ್ನ್ ಉರ್ಲ್ಯಾ. ಪುಣ್ ತಾಂತ್ಲಿ ಭಾಸ್ ಆಪುಟ್ಸ್, ಪಾತ್ರೀಕರಣ್ ಉಂಚ್ಲೆಂ ಆನಿ ವ್ಹಾಳೊ ಸುಗಮ್ ಆನಿ ಸೊಬಿತ್. ಕಥಾವಸ್ತುಚೊ ಸಂದೇಶ್-ಸಾರಾಂಶ್ ಹರ್ ಎಕಾ ಭಾವಾರ್ಥಾನ್ ಜಾಯ್ತ್ ಕರ್‍ಚೊ ಚ್ - ಕರ್ ಬಲಾ ತೊ ಹೊ ಬಲಾ; ಮ್ಹಣ್ಜೆ, ಬರೆಂ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಬರೆಂಚ್ ಮೆಳ್ಟಲೆಂ(ಸರ್ಗಾರಾಜಾಂತ್!); ಖೊಟೆಂಪಣ್ ನಾಸ್ ಜಾತಾ, ದೆವಾಚೆರ್ ಪಾತ್ಯೆಣಿ ದವರ್ಲ್ಯಾರ್ ಕೆನ್ನಾಂಯಿ ಸಲ್ವಣಿ ನಾ.

ಫುಡೆಂ ಸರೊನ್ ಆಲ್ವರಿಸಾನ್ ಸಬಾರ್ ಕಾದಂಬರಿ ಲಿಕ್ಲ್ಯೊ ಪುಣ್ ಆಪ್ಲಿ ಶಯ್ಲಿ ಬದ್ಲಿಲಿ ನಾ. ತಾಚ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಂಚಿ ನಾಂವಾಂ ಆಯ್ಕ್ಯಾಲ್ಯಾರ್ ಹಾಂವ್ ಕಿತೆಂ ಮ್ಹಣ್ತಾಂ ತೆಂ ತುಮ್ಕಾಂ ಸಮ್ಜಾತೆಲೆಂ – ಬೆಜಿಲಾಚೆಂ ಸಪಣ್, ಆಗ್ನೆಸ್ ಮಾವ್ಶಿ, ಆಂಗೊಣ್ಣೆಚಿ ಕಾಲ್ಸ್ ಆನಿ ಹೆರ್. ಪುಣ್ ಹರ್‌ಎಕಾ ಸೃಜನ್ ಬರವ್ಪ್ಯಾನ್ ಎಕಾ ನ್ಹಯ್ ತರ್ ಎಕಾ ದಿಸಾ ಎಕ್ ಥರಾವಿಕ್ ಉಡ್ಕಿ (quantum leap) ಮಾರಿಜೆಚ್ ಪಡ್ತಾ. ಆಪ್ಲೆಂ ಸಾಹಿತಿಕ್ ದೆವಾಸ್ಪಣ್ ಬಿಗ್ಡಾಯ್ನಾಸ್ತಾಂ ತಾಣೆ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಂಚಿ ದಿಶಾ ಬದ್ಲಿಲಿ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಂನಿ ಪತ್ತೇದಾರಿ ಪಾತ್ರ್ (detective characters) ಹಾಡುಂಕ್ ಸುರು ಕೆಲೆ. ಪುಣ್ ಶೀದಾ ನ್ಹಯ್. ತಾಣೆಂಚ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲೆಂ ಆಸಾ – ಪತ್ತೇದಾರಿ ಪಾತ್ರ್, ಮಾಸಾ ಮದ್ಲ್ಯಾ ಶಿರೆಪರಿಂ ಕಥೆಂತ್ ವ್ಹಾಳಾಜೆ. ಸರಿ ಜಾವ್ನ್ ತಾಣೆ ನವ್ಯಾ ಘರಾಂತ್ಲಿ ಖುನ್, ತೆರೆಜಾ ಚತ್ರಾಯ್, ಅಸಲ್ಯೊ ಕಾದಂಬರಿ ಲಿಕ್ಲ್ಯೊ. ತವಳ್ ತೊ ದೋನ್ ನೆಮಾಳಿಂ ಚಲಯ್ತಾಲೊ – ಮಿತ್ರ್ ಆನಿ ರ್ಝುಲೊ – ಆನಿ ಖುದ್ದ್ ತಾಂಚೊ ಸಂಪಾದಕ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ ಆನಿ ಅಶೆಂ ಜಾವ್ನ್ ತಾಕಾ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಂಕ್ ಪ್ರಕಾಶಕ್ ಸೊದುನ್ ವೆಚೆಂ ಪಡ್ಲೆಂ ನಾ.

ಹೆರ್ ಸಬಾರ್ ಲೇಕಕಾಂನಿ ತಾತಾಂಚ್ಯಾ ಬರ್ಪಾಂಚಿ ರೀತ್ ಆಲ್ವರಿಸಾಚ್ಯಾಕ್ ಮೆಳಂವ್ಚೆಂ ಪ್ರೇತನ್ ಕೆಲೆಂ ಆನಿ ತೆ ತಾಕಾ ಆಪ್ಲೊ 'ಗುರು' ಮಾನುನ್ ಘೆಂವ್ಕ್ ಲಾಗ್ಲೆ.

ಅಸಲೆಂ 'ಗುರು' ಧೋರಣ್ ಚಾಲು ಆಸ್ತಾನಾ ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಯೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಂನಿ ಕಸಲೆಂಯಿ ಬದ್ಲಾಪ್ ಯೆಂವ್ಚೆಂ ನಾ ಕೊಣ್ಣಾ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಸ್ಥಬ್ದತಾ ಯೆತಾಶಿ ದಿಸ್ತಾನಾ, (ದೆ) ಎ.ಟಿ.ಲೋಬೊ ನಾಂವಾಂಚೊ ಲೇಕಕ್ ಪ್ರವೇಸ್ ಜಾಲೊ. ಹಾಚ್ಯೊ ಕಥಾ ವಿಬಿನ್ನ್ ಆನಿ ಗ್ರಾಮೀಣ್ ಆನಿ ಮಾತಿಯೆಚೊ ವಾಸ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ, ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಪಾತ್ಯೆಣಿ ಆಸಾ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂಥಂಯ್. ಹಾಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಲಾಂಬ್ ಕಾದಂಬರಿಂಚೊ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಕರ್‍ಚೊ ತರ್ –

'ರೀದ್', 'ತುಂ ಬರೊ ಜಾ,' 'ವೇಳ್ ಘಡಿ,' 'ದೆವಾಚಿ ಖುಶಿ,' ಆನಿ ಹೆರ್. ತಾಚೆರ್ ಮರಾಠಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೊ ಆನಿ ನಾಟಕಾಂಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಪುಣ್ ಹೆಂ ಮ್ಹಾಕಾ ನಕ್ಕಿ ಕಳಿತ್ ನಾ. ಹಾಚ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಂನಿ ಎಕ್ ವಿಶೇಷತಾ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ – ತೊ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬರ್‍ಪಾಂನಿ ಯಥೇಷ್ಟ್ ಸಾಂಗ್ಣ್ಯೊ (quotes), ದೇಶಿ ಆನಿ ವಿದೇಶಿ ಲೇಕಕಾಂಚ್ಯೊ ವಾಪರ್‍ತಾಲೊ. ಥೊಡ್ಯಾ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂಕ್ ಹೆಂ ನವಾಲ್ ಕಶೆಂ ದಿಸ್ಲೆಂ ಪುಣ್ ಮ್ಹಜಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಆಶಿ ಆಸಾ ಕಿ ಅಸಲ್ಯಾ ಸಾಂಗ್ಣ್ಯಾಂ ವರ್‍ವಿಂ ಕಥಾ ವಸ್ತುಚೊ ತೇಜ್ ಆನಿ ಸುಗಮ್ ವ್ಹಾಳೊ ಕುಸ್ತಾತಾ, ಅಶಿ. ತರಿ, ಹಿ ಎ.ಟಿ.ಲೋಬೊಚಿ 'ಶಯ್ಲಿ' ಮ್ಹಣ್ ಘಾಮಾದ್ ಜಾಲಿ. ಪುಣ್ ಗಮನಾರ್ಹ್ ಸಂಗತ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ತೊ ಸಂಪ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕೊಣೆಂಚ್ ಹಿ ತಾಚಿ ಶಯ್ಲಿ ಆಪ್ಣಾಯಿಲಿ ನಾ, ಮುಂದರಿಲಿ ನಾ. ಪುಣ್ ಲೋಬೊಚೆಂ ಕಾಂಯ್ ಥೊಡೆಂ ಸಾಹಿತ್ ಆನಿ ನಾಟಕ್ ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಯೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತಾಂತ್ 'ಕ್ಲಾಸಿಕ್' ಮಾನುನ್ ಘೆತ್ಲ್ಯಾತ್.

ಪುಣ್ ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯೆ ಪ್ರಕಾರ್ (ದೆ) ಎ.ಟಿಲೋಬೊ ಎಕ್ ವೆವಸ್ಥಿತ್ ಬರವ್ಪಿ ನ್ಹಯ್. ಅಶೆಂ ಜಾವ್ನ್ ತಾಚ್ಯಾ ಬರ್‍ಪಾಂನಿ 'ಅಂತ್ಯ' ದಿಸುನ್ ಯೆನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಂಚಿ ಲಾಂಬಾಯ್ ತೊ ಲಿಕುನ್ ಗೆಲ್ಲೆಪರಿಂಚ್ ಲಾಂಬ್ತಾಲಿ ಯಾ ತಿ ಖರಿಚ್ ಗರ್‍ಜೆಚಿ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಮ್ಹಜೆಂ ಸವಾಲ್ ಆಜೂನ್ ಜಾಪಿ ವಿಣೆಂಚ್ ಉರ್‍ಲಾಂ.

ಅಶೆಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತಾಂತ್ ರಚಪ್ ಚಾಲು ಆಸ್ತಾನಾ ಹೆಣೆಂ–ತೆಣೆಂ ಲ್ಹಾನ್–ವ್ಹಡ್ ಬರವ್ಪಿ ಉದೆಲೆ ಆನಿ ಕಾಂಯ್ ಥೊಡೆಂ ನಾಂವ್ ಜೊಡುಂಕ್ ಪಾವ್ಲೆ. ಪುಣ್ ಖರಿ ಸಂಗತ್ ಕಸಲಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್–ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಯೆಂತ್ಲ್ಯೊ ಕಾದಂಬರಿ 'ನಿತಳ್' ಸಾಹಿತ್ಯಾಚ್ಯಾ ಮಾಂತಾ ಭಿತರ್‌ಚ್ ಉರ್‍ಲ್ಯೊ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಭಾವಾರ್‍ಥಾಚಿ ಸಾವ್ಳಿ ದಾಟಾಯೆನ್ ಆಮಾ ಬರವ್ಪ್ಯಾಂಚೆರ್ ಪಡ್ಟಾಲಿ ಆನಿ ಸಮಾಜೆಂತ್ ಅಶ್ಲೀಲ್, ಪೊಜ್ಜೆಂ ಆನಿ ಲಂಯ್ಗಿಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ತರಿ, ಸರ್‍ವ್ ಬರವ್ಪಿ, ಕಾವ್ಜೆಣೆನ್, ನಿತಳಾಯೆಚೆ ಪರಿಧಿ ಭಿತರ್‌ಚ್ ರಾಂವ್ಚೆಂ ಬರೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಚಿಂತಾಲೆ ಆನಿ ತಶೆಂಚ್ ಲಿಕ್ತಾಲೆ. ಹ್ಯಾ ವರ್‍ವಿಂ ಮಾನವಿಕ್ ಮುಳಾಂಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತಾಕ್ ಧಕ್ಕೊ ಪಡ್ಲೊ ಆನಿ ನಯ್ಜುತಾ ಲಿಪ್ಲಿ. ಹಾಂವೆಂ ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ನ್ಹಯ್‌ಕಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತಾಂತ್ erotic sex, pornography ಆನಿ ವಿಕೃತ್‌ಪಣಾಂ ಆಸಾಜೆ ಮ್ಹಣ್. ಹಾಂವೆಂ ಮಟ್ವ್ಯಾನ್ ಸಾಂಗ್ಚೆಂ ತರ್, ವಯ್ಲೆ ವಿಶಯ್ ಸೊಡ್ಯಾಂ, ಆಮ್ಚೊ ಲೇಕಕ್ ಎಕೆ ಸ್ತ್ರೀಯೆಕ್ ವರ್ಣಿತಾನಾ ತಿಚ್ಯಾ 'ಚಂದ್ರಾ ಸಾರ್‍ಕ್ಯಾ' ಮುಕಮುಳಾಥಾವ್ನ್ ಸಕಯ್ಲ್ ದೆಂವಾನಾತ್‌ಲ್ಲೆ! ಹಿ ಪರಿಗತ್ ಆತಾಂ ಕಾಂಯ್ ಸುದಾರ್‍ಲ್ಯಾ ತೆಂ ತುಮಿ ಫುಡೆಂ ವಾಚ್ತೆಲ್ಯಾತ್.

ಪುಣ್ ಹಾಂವೆಂ ಪಯ್ಲೆಂಚ್ ಸಾಂಗ್‌ಲ್ಲೆಪರಿಂ ಥರಾವಿಕ್ ಉಡ್ಕಿ ಹರ್‌ಯೆಕೆ ಸಂಗ್ತಿಂತ್ ಜರೂರ್ ಯೆತಾಚ್ ಆನಿ ಅಶಿ ಯೆಂವ್ಚಿ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಹ್ಯಾ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಸಮಾಜಿಕ್ ಬಂದಡೆಂಕ್ ಲೆಕಿನಾ. ಅಶೆಂಚ್ ಘಡ್ಲೆಂ (ದೆ) ಗೇಬ್ರಿಯೆಲ್ ಡಿ'ಸೊಜಾ, (ಲಿಕ್ಣೆ ನಾಂವ್: ಶ್ರೀ ಗಬ್ಬು ಉರ್ಫ್) ಹಾಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತಾಂತ್. ತಾಣೆ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಾಹಿತಾಂತ್ ಮನ್ಶ್ಯಾ ಜಿಣಿಯೆಚ್ಯಾ ಮುಳಾಂಕ್ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತಾ ದಿಲಿ. ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತಾಂತ್ ದೆವಾಸ್ಪಣಾಚೆ ಲಾಂಬ್ ಲಾಂಬ್ ಶೆರ್ಮಾಂವ್, ಸರ್‍ಗ್, ಯೆಮ್ಕೊಂಡ್, ಪಾತಕ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಅಸಲೆಂ ಕಸಲೆಂಚ್ ಭಾವಾರ್‍ಥಾಕ್ ಲಗ್ತಿ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಝುಳ್ಳಾನಾ. ತಾಚೆ ಪಾತ್ರ್ ವಿಣ್ಗೆ (raw and alive), ಧಯ್ರಾದಿಕ್ ಆನಿ ಬಳಿಷ್ಟ್. ಭಾವಾರ್‍ಥಿಕ್ ಚಿಂತ್ಪಾಚ್ಯಾ ಬಳಿಷ್ಟ್ ಮುಟಿಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂನಿ ಶ್ರೀಗಬ್ಬುಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತಾಕ್

ಉಗ್ತ್ಯಾನ್ ಬಹಿಷ್ಕಾರ್ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ನವಾಲ್ ನಾ. ತಾಚೆಂ ಸಾಹಿತ್ ಪೊಜ್ಡೆಂ ಆನಿ ತೆಂ ಭಾವಾರ್ಥ್ಯಾಂನಿ ವಾಚುಂಕ್ ನಜೊ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಸಂದೇಶ್ ಉಗ್ತ್ಯಾನ್ ಗವ್ಲೊ. ಶ್ರೀಗಬ್ಬುಚ್ಯೊ ಕಾದಂಬರಿ ಲಿಪೊನ್ ವಾಚ್‌ಚೆ ಪ್ರಮೇಯ್ ಆಯ್ಲೆ ತರಿ ತಾಣೆ ಆಪ್ಲಿ ಶಯ್ಲಿ ಬಿಲ್ಕುಲ್ ಬದ್ಲಿಲಿ ನಾ. ತಾಚ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಂಚಿ ನಾಂವಾಂಚ್ ತಾಚ್ಯಾ ಚಿಂತ್ಪಾಚಿ ಧಾರ್ ಸುಚಾಯ್ತಾತ್: 1962-ಂತ್ 'ಮೊಗಾಚಿ ಮಸ್ತಿ,' 'ನಾಸ್ತಿಕ್,' 'ಝುಡ್ತಿ,' 'ಮೊಗಾಚೊ ಉಲೊ,' ಆನಿ ಹೆರ್. ಪುಣ್ ಏಕ್ ಜೆರಾಲ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಆಸಾ ಕಿ ಆಲ್ವರಿಸಾನ್ ಬಾಂದ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ 'ನಿತಳ್' ವಾಚ್ಪಾಚ್ಯಾ ಖಿಲ್ಲ್ಯಾಥಾವ್ನ್ ಭಾಯ್ರ್ ಯೆಂವ್ಕ್ ಶ್ರೀಗಬ್ಬು ಉರ್ದಾಲೊ ಪುಣ್ ಯಶಸ್ವಿ ಜಾಲೊ ನಾ. ಹಾಕಾ ಆಮ್ಚಿ, ದೊಡ್ಯಾಪಣಾಚಿ (hypocritical) ಸಮಾಜ್‌ಚ್ ಕಾರಾಣ್!

ಅಸಲೆಂ ಏಕ್ ಶ್ಥಿಳೆಂ ಝುಜ್ (cold war) ಚಲೊನ್ ಆಸ್ತಾನಾ, ಮಾನೆಸ್ತಿಣ್ ಆಯ್ರಿನ್ ಪಿಂಟೊ ನಾಂವಾಂಚಿ ಭೋವ್ ತರ್ನಿ ಆನಿ ಸಿಂತಿಮೆಂತಾಳ್ ಲೇಕಕಿ ಆಲ್ವರಿಸಾಚ್ಯಾ ನೆಮಾಳ್ಯಾಂ ಮುಕಾಂತ್ರ್ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂಕ್ ಝುಳ್ಕಾಲಿ. ಸಹಜ್ ಜಾವ್ನ್ ತಿಚೆಂ ಸಾಹಿತ್ ನಿತಳ್ ವಾಚ್ಪಾಚ್ಯಾ ಮಾಂತಾ ಬಿತರ್‌ಚ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ತಿಚೆ ಪಾತ್ರ್ ಆನಿ ಕಥಾವಸ್ತ್ ಭಾರಿಚ್ ಮೊಗಾಳ್ ಆನಿ ಸಿಂತಿಮೆಂತಾಳ್ ಆನಿ ವಾಚ್ತಾನಾ 'ಮಿಲ್ಸ್ ಎಂಡ್ ಬೂನ್' ಪ್ರೇಮಾಳ್ ಕಥೆಂಚಿ ಯಾದ್ ಹಾಡ್ತ್ಯಾತ್ ಆನಿ ಭಾವಾರ್ಥಾಚೆಂ ಕಿಟಾಳಾಂ ಸುಚಾಯ್ತಾತ್. ಪುಣ್ ಕಥೆಚ್ಯಾ ಸುಗಮ್ ವ್ಹಾಳ್ಯಾಂತ್ ಹೆಂ ಸರ್ವ್ ಲಿಪೊನ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತಿಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತಾಕ್ ಸಂಪಾದಕಾಂನಿ ಆನಿ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂನಿ ಘಾಟಿಂ-ಫುಡೆಂ ಪಳೆನಾಸ್ತಾಂ "ಯು" ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ದಿಲಿ. ತಿಚ್ಯೊ ಕಾದಂಬರಿ ಆಸಾತ್: 1963 ಬಲಿದಾನ್, 1964 ಸ್ತ್ರೀ, ಹಾಂವ್ ಚುಕೊನ್ ಪಡೊಂಕ್ ನಾ ಆನಿ ಹೆರ್, ಸರ್ವ್ female oriented. ಪುಣ್ ಖಾಸ್ಗಿ ಕಾರಾಣಾಂಕ್ ಲಾಗುನ್ ತಿಣೆ ಬರಂವ್ಚೆಂ ಕಯ್ದ್ ಕೆಲೆಂ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಮದೆಂ ಕಾಂಯ್ ಸೃಜನ್‌ಶೀಲ್ ತಾಲೆಂತಾಂ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಲೇಕಕಿಂಚೊ ಅಬಾವ್ ಆಸಾ. ಹಿ ಪರಿಗತ್ ಆಪುಣ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಮಟ್ಟಾಕ್ ಸುದ್ರಾಯ್ತೆಲ್ಯಾಂವ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಆಶ್ವಾಸನ್ ಸ್ತ್ರೀಯಾಂಥಾವ್ನ್ ಆಸಾ.

(ದೆ) ವಿಜೆಪಿ ಸಲ್ಡಾನಾ (ಖಡಾಪ್) ಹಾಚೆಂ ನಾಂವ್ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್‌ಚ್ ನ್ಹಯ್ ಗೊಯಾಂತ್‌ಯಿ ಫಾಮಾದ್ ಆನಿ ಪರಿಚಿತ್. ಖರೆಂ ಜಾವ್ನ್ ವಿಜೆಪಿ-ನ್ (ತಾಚಿಂ ಹೆರ್ ಲಿಕ್ಣೆ ನಾಂವಾಂ: ವಿಜೆಪಿಎಸ್, ಪಿಯೆರ್, ಖಡಾಪ್) ಆಪ್ಲಿಂ ಸುರ್ವಿಲಿಂ ಬರ್ಪಾಂ ಸಮಾಜಿಕ್ ಆನಿ ಥೊಡ್ಯಾ ಥ್ರಿಲ್ಲರ್ ಸರಣಿ ಕಾದಂಬರಿಂನಿ ಸುರು ಕೆಲ್ಲಿ ತರಿ ಆಲ್ವರಿಸಾನ್ ಆಂಜೆಲ್ ಪ್ರಗಟ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾಚ್ ವರ್ಸಾ ತಾಣೆ 'ಕಾಜಿತೊರ್ ಕಾಣಿ' ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಮಟ್ವಿ ಕಾದಂಬರಿ ಲಿಕ್ಲಿ. ತ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ತಾಚ್ಯೊ ಥೊಡ್ಯೊ ಸಮಾಜಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ ಥೊಡ್ಯಾ ಮಟ್ಟಾಕ್ ಯಶಸ್ವಿ ಜಾಲ್ಯೊ: ಪೇಟ್ ಆನಿ ಪಾಳ್ಣೆಂ, ರುಜ್ವಾತ್, ತಾಂಬ್ಡಿ ಪಿತುಳ್ ಆನಿ ಹೆರ್. ಹ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ತೊ ಮುಂಬಯ್‌ಥಾವ್ನ್ ಪ್ರಗಟ್ ಜಾಂವ್ಚ್ಯಾ 'ಪಯ್ಣಾರಿ' ಹಫ್ತ್ಯಾಳ್ಯಾಚೊ ಸಂಪಾದಕ್‌ಯಿ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ.

ಏಕ್ ಹಜಾರ್ ನೊವ್ಶೆಂ ಸಾಟ್ ಇಸ್ವೆಂತ್ ತಾಣೆ ಲಿಕ್‌ಲ್ಲಿ ಸುದೀರ್ಗ್ ಕಾದಂಬರಿ 'ದೆವಾಚೆ ಕುರ್ಪೆನ್' ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಯೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತಾಂತ್ ಏಕ್ ಥರಾವಿಕ್ ಉಡ್ಕಿಚ್ ನ್ಹಯ್ ಏಕ್ ಸುನಾಮಿಂಚ್ ಹಾಡುನ್ ಆಯ್ಲಿ. ಹಾಕಾ ಕಾರಾಣ್ ಕಿತೆಂ?

ಚರಿತ್ರೆಚಿ ವಳಕ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಆನಿ ಕರ್ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಚರಿತ್ರೆಚೆಂ ಅದ್ಯಯನ್

ಕೆಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ 'ಮೈಸೂರ್‌ಚೊ ವಾಗ್' ಮ್ಹಣ್ ಪ್ರಖ್ಯಾತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಟೀಪು ಸುಲ್ತಾನಾನ್ ಕೆನರಾಂತ್ (ಮಂಗ್ಳುರ್ ಆನಿ ಪರಿಸರಾಕ್ ತವಳ್ ಕೊಡಿಯಾಳ್ ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ) ವಸ್ತಿ ಕರುನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾತೊಲಿಕಾಂಕ್ (ಕಿರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್) ಕಯ್ದಿ ಕರುನ್ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಣಾಕ್ ಆಂಬ್ಡುನ್ ವೆಲ್ಲೆಂ ಕರಾಳ್ ಘಡಿತ್ ವಾಚ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ ಉಡಾಸ್ ಯೆತೊಲೊ. ಪುಣ್ ಭಾರತಾಚೆ ಚರಿತ್ರೆಂತ್ ಹೆಂ ಎಕ್ ಲ್ಹಾನ್ ಘಡಿತ್. ಹಿ ಬಂದಡ್ ಕೆನರಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಚರಿತ್ರೆಚ್ಯಾ ಪಾನಾಂನಿ ಮೊಠ್ಯಾನ್ ಆಸಾ ತೆಂ ಖರೆಂ. ಪಂದ್ರಾ ವರ್ಸಾಂ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಲಾಂಬ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಬಂದಡೆಥಾವ್ನ್ ಪೋಳ್ನ್ ಧಾಂವೊಂಕ್ ಟೀಪುಚ್ಯಾ ಸೆವೆಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಕಾತೊಲಿಕ್ ಆನಿ ಹಿಂದೂ (ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್–ಟೀಪುಚೊ ಬಾಪಯ್ ಹೈದರ್ ಆಲಿ ರಾಜ್ವಟ್ ಚಲಯ್ತಾನಾ ಸಬಾರ್ ಕಾತೊಲಿಕ್ ಆನಿ ಹಿಂದೂ ತಾಚೆ ಸೆವೆಂತ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ) ಸಯ್ತ್ ತಿಯಿ ಗುಪಿತಾಯೆನ್ ಜಿವಾಚಿ ರಿಸ್ಕ್ ಘೆವ್ನ್ ಮಜತ್ ಕರ್ತಾಲೆ. ಪುಣ್ 1780 ಥಾವ್ನ್ 1784 ಪರ್ಯಾಂತ್ ಚಲ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಆಂಗ್ಲೊ–ಮೈಸೂರ್ ಝುಜಾಂತ್ (Second Anglo-Mysore War) ಕೆನರಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂನಿ ಇಂಗ್ಲೆಜಾಂಚಿ ಮಜತ್ ಕೆಲಿ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ದುಬಾವ್ ಟೀಪುಕ್ ಆಯ್ಲೊ ಆನಿ ಹಾಚೊ ಪರಿಣಾಮ್ ಜಾವ್ನ್ ತಾಣೆ ಕೆನರಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಣಾಕ್ ವರುನ್ ಬಂದಡೆಂತ್ ದವರ್ಲ್ಲೆಂ. ಹ್ಯಾ ಕರಾಳ್ ಘಡಿತಾಚೆರ್ ಖೂಬ್ ವಾಚಪ್ ಕರುನ್ ವಿಜೆಪಿ–ನ್ ಟೀಪುಚ್ಯಾ ಆಸ್ತಾನಾಂತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ (ಹಾಂವೆಂ ಕಾರಾಣ್ ದಿಲಾಂ) ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸರ್ದಾರಾಂಚೆ ಥೊಡೆ ಕಾಲ್ಪನಿಕ್ ಪಾತ್ರ್ ರಚುನ್ ಕಾಂಯ್ ಥೊಡೆಂ ಮಿರ್ಮಿರೆಂ ಸಾಹಿತ್ ರಚ್ಲೆಂ. ದೆಕಿಕ್ 1962 ಂತ್ 'ದೆವಾಚೆ ಕುರ್ಪೆನ್' ಥಾವ್ನ್ ಸುರು ಕರುನ್ ತಾಣೆ 'ಸಾಯ್ಬಾ ಭೊಗೊಸ್' 'ಜಿವೊ ವ ಮೆಲ್ಲೊ, ಸರ್ದಾರಾಂಚೆಂ ಸನ್ನಿದಾನ್, ಸರ್ದಾರಾಂಚಿ ಸಿನೊಲ್, ಪುರ್ವಜ್ ಪರ್ದೇಶಾಂತ್ ಆನಿ ಯಾ ತರಿ ಮಂಗಳಾಪುರಿ – ಹ್ಯೊ ಕಾದಂಬರಿ ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಪಾಶ್ವೊಡ್ಡ್ಯಾರ್ ರಚ್ಲ್ಯೊ ಆನಿ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂನಿ ಹ್ಯೊ ಕಾದಂಬರಿ 'ಚಾರಿತ್ರಿಕ್' ಕಾದಂಬರಿ ಮ್ಹಣ್ ವೊಲಾಯ್ಲ್ಯೊ. ವಾಸ್ತವ್ ಜಾವ್ನ್ ಹ್ಯೊ ಕಾದಂಬರಿ ಚರಿತ್ರೆಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಘಟನಾಂನಿ ಕಾಲ್ಪನಿಕ್ ಪಾತ್ರ್ ಮಿಸ್ಳಾವ್ನ್ ಲಿಕ್ಲ್ಯೊ ಆಸಾತ್. ತರಿ ಪುಣ್ ಗೊಯಾಂತ್ 1560 ಥಾವ್ನ್ 1812 ಪರ್ಯಾಂತ್ ಚಲ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕರಿಣ್ ಇಂಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಚ್ಯಾ (The Goan Inquisition) ಪಾಶ್ವೊಡ್ಡ್ಯಾರ್ ವಿಜೆಪಿ–ನ್ ಲಿಕ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ ಸಾತ್ ಕಾದಂಬರಿ ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಯೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತಾಕ್ ಖರಿಚ್ ಎಕ್ ದೇಣ್ಗಿ.

ಹಿ ಎಕ್ ಥರಾವಿಕ್ ಉಡ್ಕಿ ತರ್, ವಿಜೆಪಿ–ಚ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಆನಿಕಿ ಭಾವಾರ್ಥಿಕ್ ನೆಮಾಂಕ್ ಉಮ್ಕಳೋನ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಮಂಗ್ಳುರಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವಾಂಕ್ ತಾಚಿಚ್ ಕಾದಂಬರಿ "ಮೊಗಾ ಮ್ಹಾಕಾ ಶಿಕಯ್." ಮಾನಸಿಕ್ ರಿತಿರ್ ಘಾಯೆಲ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ಲಗ್ನಾಕ್ ಆನಿ ಲಂಯ್ಗಿಕತೆಕ್ ಕಾಂಠಾಳ್ಚ್ಯಾ ಎಕೆ ಚಲಿಯೆಚೆರ್ ರಚ್‌ಲ್ಲಿ ಹಿ ಕಾದಂಬರಿ ಕಾಂಯ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಅಶೀರ್ ಸಮ್ಜಣೆಚ್ಯಾಂಕ್ ಆದಾಳ್ಳಿ ಆನಿ ಹ್ಯೆ ಕಾದಂಬರಿಕ್ 'ವ್ಹಡಾಂಕ್ ಮಾತ್ರ್' ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಬಿಲ್ಲೊ ಮೆಳ್ಚ್ಯಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ. ಪುಣ್ ಅಸಲೆಂ ಕಸಲೆಂಯಿ ಘಡ್ಲೆಂ ನಾ ಆನಿ ಶ್ರೀಗಬ್ಬುಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತಾನ್ ಅವೆಕ್ತ್ ರಿತಿರ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಚಿಂತ್ಪಾಕ್ ಬರಾಬರ್ ಖಾಡುಂ ಘಾಲೆಂ!

ವಿಜೆಪಿ–ಸಲ್ಡಾನ್ಯಾಚೆಂ monograph ಜೆಂ ಹಾಂವೆಂಚ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ'ನ್ Makers of Indian Literature ಹೆ ಸರಣೆಂತ್ ಪ್ರಗಟ್ಲಾಂ.

ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೊ (ವಿಶೇಸ್ ಕರುನ್ ಕಾದಂಬರಿಂಚೊ) ಘಾಣೊ ಅಸೊ ಚಲೊನ್ ಆಸ್ತಾನಾ, ಕೊಂಕ್ಣಿ ನೆಮಾಳ್ಯಾಂನಿ ಹೆಣೆತೆಣೆ ಲ್ಹಾನ್ ಲ್ಹಾನ್ ಲೇಕನಾಂ/ ಹಾಸ್ಯ/ಭಾಶಾಂತರ್/ವಿಡಂಬನಾಂ ಲಿಕುನ್ ವಳ್ಕಿಚೊ ಜಾಲ್ಲೊ ಎಡ್ವಿನ್ ಜೆ.ಎಫ್.ಡಿಸೊಜಾ (ತಾಚೆಂ ಲಿಕ್ಣಿ ನಾಂವ್ ಆಸ್ಲೆಂ – ವಾಸು ವಾಲೆನ್ಸಿಯಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ್ ತಾಣೆ ಹೆಂ ನಾಂವ್ ಘೆತ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ ತಾಕಾಚ್ ಕಳಿತ್ ನಾ ಖಂಯ್!) 1967–ಂತ್ ಆಪ್ಲಿ ಪುಡ್ಲದ್ ಕಾದಂಬರಿ 'ನಿಮಾಣಿ ಶೆಳಿ' ಆಲ್ವರಿಸಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ 'ಝೆಲೊ' ಪಂದ್ರಾಳ್ಯಾರ್ ಸಾಂಕ್ಳೇಕ್ರಮಾರ್ ಪ್ರಗಟ್ ಕೆಲಿ ಆನಿ ಪ್ರಚಾರ್ ಅಸೊ ದಿಲೊ ಕಿ – ಹ್ಯಾ ಬಳಿಷ್ಟ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿಚೊ ಧಮ್ಕೊ ಅಂಕ್ಯಾನ್ ಅಂಕೊ ಕಸೊ ಚಡೊನ್ ಯೆತಾ ಪಳೆಯಾ, ಅಶೆಂ. ಹಿ ಕಾದಂಬರಿ ಯಶಸ್ವಿ ಜಾಲಿ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್ ಪಾಟಾಪಾಟ್ 'ಎಡ್ವಿನ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೊ' ಮೊರೊ ಅವಸ್ವರ್ ಸುರು ಜಾಲೊ. ಲ್ಹಾನ್‌ಪಣಾರ್‌ಥಾವ್ನ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಪರಿಸರಾಂತ್ ಜಲ್ಮೊನ್, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮಾಂತ್ ಶಿಕಪ್ ಜೊಡುನ್, ಲ್ಹಾನ್ ಪ್ರಾಯೆರ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್‌ಚ್ ವಳ್ಳೊನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ತಾಚೆರ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೊ ಮೊರೊ ಪ್ರಬಾವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಆನಿ ತಾಚಿಂ ಸುರ್ವಿಲಿಂ ಬರ್ಪಾಂ ಬಹುತೇಕ್ ಮಟ್ಟಾಕ್ ವಿದೇಶಿ ಶಯ್ಲಿಚ್ ಪಾಜಾರುಂಕ್ ಲಾಗ್ಲಿಂ ಪುಣ್ ಹೆಂ ಸಾಹಿತ್ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂಕ್ ಎಕ್ ನವಾಲ್ ಕಶೆಂ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತೆಂ ರುಚ್ಲೆಂ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸುರ್ವಿಲ್ಯಾ ಸಮಾಜಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿಂಕ್ ದೆಗೆನ್ ದವರ್ನ್ ಎಡ್ವಿನಾನ್‌ಯಿ ಎಕ್ ಥರಾವಿಕ್ ಉಡ್ಕಿ ಮಾರ್ಲಿ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ್ ಗೂಡಾಚಾರಿ ಕಾದಂಬರಿ – ಪಿಲಾತಾನ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ಫರ್ಮಾಣ್ – ತಾಣೆ ಲಿಕ್ಲಿ. ಕಥಾ ವಸ್ತ್, ಪುಡ್ತುಗೆಜಾಂಚ್ಯಾ ಮುಟಿಂ ಥಾವ್ನ್ ಗೊಂಯಾಂಕ್ ಮುಕ್ತಿ ಮೆಳಾಶೆಂ ಆಂತರಿಕ್ ಝುಜ್ ಚಲ್ಚ್ಯಾ ವಿಶಯಾಚೆರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಪುಣ್ ಎಡ್ವಿನಾನ್‌ಂಚ್ ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಹ್ಯಾ ಕಥಾ ವಸ್ತುಂತ್ ಘಡ್ಪಾಂಚ್ ಚಡ್, ತಾಂತ್ರಿಕತಾ ಉಣಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ಹಿ ಕಥಾ American gansterism-ಚಿ ಕಥಾ ಕಶಿ ವಾಚ್ತಾಲಿ. ಪುಣ್ ಹಾಂತ್ಲಿಂ ಸನ್ನಿವೇಶಾಂ, ಆೄಕ್ಷನ್ ಆನಿ cliffhangar ಉತ್ರಾವ್ಳಿ ಹ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಕ್ runaway success ಹಾಡಿಲಾಗ್ಲಿ. ಹ್ಯಾ ಯಶಸ್ವೆ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಎಡ್ವಿನಾನ್ ತ್ಯಾಚ್ ಪಥಾಚೆರ್ ಚಡಿತ್ ಚಾರ್ ಕಾದಂಬರಿ ಲಿಕ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ನವಾಲ್ ನಾ : ಚಾರ್ ದೀಸ್ ಪಾಂಚ್ ರಾತಿ, ಎಕ್ ಮನಿಸ್ ದೋನ್ ಸಾವ್ಳ್ಯೊ, ತಾಂಬ್ಡೊ ಸಾಳಿಯೊ, ಸಿರೆನಾಂತ್ಲೊ ಜುದಾಸ್ ಆನಿ ಹೆರ್. ಪುಣ್ ತಾಚೆ ಥಾವ್ನ್ ಹೆರ್ ಸಾಹಿತ್ ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ತಸಲೆಂ ಸಹಿತ್ ಯೆಂವ್ಚಾರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ. ತಾಣೆ ಥೊಡ್ಯಾ ವಿಂಚ್ಣಾರ್ ಪ್ರೇಮ್ ಕಥೆಂಚೆರ್ ಘುಂವ್ಡಿ ಮಾರ್ಲಿ. ಅಶೆಂ, 'ಶೆತಾಂತ್ಲಿಂ ಫುಲಾಂ, ಖುರ್ಸಾ ಪಾಟ್ಲೊ ಉಜ್ವಾಡ್ (ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಂಚ್ಯಾ ಫರ್ಮಣಾಂ ವಯ್ರ್), ವಿಂಚುನ್ ಕಾಡ್ಲೆಲಿ ಪರ್ಜಾ, ಉಣ್ಯಾ ಭಾವಾರ್ಥಾಚೆ, ಕಾಳೆಂ ಭಾಂಗಾರ್ (ನಾಗರಿ ಲಿಪಿಂತ್ ಉತ್ರಾಯಿಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಚಿ ಆವೃತಿ ಗೋವಾ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾದಮಿ ವೆಗಿಂಚ್ ಪ್ರಗಟ್ ಕರ್ಚಾರ್ ಆಸಾ). ಸಾಂಗಾತಾಚ್ ತಾಣೆ ಆಪ್ಣಾಚೆರ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ವಿದೇಶಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೊ ಪ್ರಬಾವ್ ನಿಂವ್ಲೊಂಕ್ ಸೊಡ್ಲೊ ನಾ. ಇಂಗ್ಲಿಷಾಂತ್ ಆಸಾ ತರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ನಜೊ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ವಾದ್ ಘೆವ್ನ್ ತಾಣೆ ಸಬಾರ್ 'ಪ್ರಥಮ್' ಕಾದಂಬರಿ ಕೊಂಕ್ಣಿಕ್ ದಿಲ್ಯೊ. ದೆಕಿಕ್, 'ತೆ ಆಯ್ಲ್ಯಾತ್' ಫ್ಲಾಯಿಂಗ್ ಸೊಸರಾಂಚೆರ್ (flying saucers/extraterrestrials/aliens), 'ಬ್ಲೊಂಡಿ' (on cloning), 'ಮ್ಹೊಂವ್ ಆನಿ ರಗತ್' (first person account of Iraqi Invasion of Kuwait, the ordeal of which took its toll on the author and his

family) 'ಸಿರೆನಾಂತ್ಲೊ ಜುದಾಸ್' ಹಿ ಥ್ರಿಲ್ಲರ್ ಕಥಾ ಗ್ರೀಸ್ ಗಾಂವಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಅಥೆನ್ಸಾಂತ್ ಘಡ್ತಾ ಆನಿ ಹೆರ್ – ಧುಳ್ ವಾದಾಳ್, ಮರ್ಡರ್ ಫಿಕ್ಸಿಂಗ್.

ಪುಣ್ ತಾಚ್ಯಾ 'ಹಾಂವ್ ಜಿಯೆತಾಂ' (I Live) ಕಾದಂಬರಿನ್ ಕೆಲ್ಲೊ ದಾಕ್ಲೊ ಆನಿ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂಚೆರ್ ಘಾಲ್ಲೊ ಪ್ರಬಾವ್ ವಿಶೇಸ್. ಖುದ್ದ್ Ayn Rand ಹಿಚ್ಯಾ objectivism ಆನಿ existentialism ಬರ್ಪ್ಯಾಂನಿ ಪ್ರಬಾವಿತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಎಡ್ವಿನಾನ್ ಭಾರತಾಚೆರ್ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿನ್ ದೆಂವಯಿಲ್ಲ್ಯಾ emergency – ಚಿ ಕಾಳ್‌ಚ್ ಪಾಟ್ಪೊಡ್ಡೊ ಜಾವ್ನ್ ಘೆವ್ನ್ ಹಿ ಕಾದಂಬರಿ ಲಿಕ್‌ಲ್ಲಿ. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತಾಂತ್‌ಚ್ ಹಿ ಎಕ್ ಥರಾವಿಕ್ ಉಡ್ಕಿ ಮ್ಹಣ್ ದುಬಾವ್‌ನಾಸ್ತಾಂ ಮಾನುನ್ ಘೆತಾತ್. ವಿಶೇಸ್ ಕಿತೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಹ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಯೆಚೊ ಪ್ರಥಮ್ ಛಾಪೊ ಆರ್ಥಿಕ್ ರಿತಿರ್ ಸಲ್ವಾಲೊ (1972) ಆನಿ ಧಾ ವರ್ಸಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಹಿಚ್ಚಿ ಕಾದಂಬರಿ ಮಾನೆಸ್ತ್ ಡೊಲ್ಫಿ ಎಫ್. ಲೋಬೊ ಹಾಣೆ (ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್, ನಾಟಕಿಸ್ತ್, ಸಂಪಾದಕ್, ಪ್ರಗಟ್ಣಾರ್) ಅಸಾದಾರಣ್ ಧಯ್ರ್ ಘೆವುನ್ ಪ್ರಗಟ್ತಾನಾ ಹಿ ಕಾದಂಬರಿ ದಾಕ್ಲೊ ಕರುಂಕ್ ಪಾವ್ಲಿ. ಸಾಂಗಾಜೆಚ್ ಪಡ್ತಾ, ಭಾವಾರ್ಥಿಕ್ ವರ್ತುಲಾಂ ಥಾವ್ನ್ 'ಹಾಂವ್ ಜಿಯೆತಾಂ' ಕಾದಂಬರಿಯೆಚೆರ್ ಬಹಿಷ್ಕಾರ್ ಪಡ್ಲೊ ಆನಿ ಕಾತೊಲಿಕ್ ಶಾಳೆಂಚ್ಯಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಂನಿ ಆನಿ ಸೆಮಿನರಿಂತ್ಲ್ಯಾ ಸೆಮಿನರಿಸ್ತಾಂನಿ ಹಿ ಕಾದಂಬರಿ ವಾಚುಂಕ್ ನಜೊ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ೧೯೭೨–ಇಸ್ವೆಂತ್ಲೊ ಆದೇಶ್ ನುಲ್ಲ್ ಜಾಲೊ ಆನಿ ತತ್ವಗ್ಯಾನ್ ಶಿಕ್ಚಾ ಸೆಮಿನರಿಸ್ತಾಂನಿ ಹಿ ಕಾದಂಬರಿ ವಾಚಿಜೆಚ್ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಆದೇಶ್ ಸುಟ್ಲೊ!

ಎಡ್ವಿನಾನ್ ಯೆದೊಳ್ 33 ಕಾದಂಬರಿ ಲಿಕ್ಲ್ಯಾತ್. ತೊ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಶೆಂತ್‌ಯಿ ಲಿಕ್ತಾ ಆನಿ ತಾಚ್ಯೊ ಮಟ್ವ್ಯೊ ಕಥಾ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಕನ್ನಡ್, ಹಿಂದಿ, ತಮಿಳ್, ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಆನಿ ಮಳೆಯಾಳಮ್ ಭಾಸಾಂನಿ ತರ್ಜಣ್ ಜಾಲ್ಯಾತ್ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮಟ್ವ್ಯಾ ಕಥೆಂಚಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತರ್ಜಣ್ ತೊ ಖುದ್ದ್ ಕರ್ತಾ.

ಹಾಚೊ ಸಮಕಾಲೀನ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಮಾನೇಸ್ತ್ ಡೊಲ್ಫಿ ಎಫ್.ಲೋಬೊ. (ಲಿಕ್ಣೆ ನಾಂವ್ ಡೊಲ್ಫಿ ಕಾಸ್ಸಿಯಾ.) ಹಾಣೆ ಯೆದೊಳ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ೪೭ ಕಾದಂಬರಿ ಲಿಕ್ಲ್ಯಾತ್ ಆನಿ ಹ್ಯಾ ಪಯ್ಕಿ ಸಬಾರ್ ತಾಣೆಂಚ್ ಸಂಪಾದನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ 'ಮಿತ್ರ್' ಆನಿ 'ಝೆಲೊ' ನೆಮಾಳ್ಯಾಂನಿ ಪ್ರಗಟ್ ಜಾಲ್ಯಾತ್. 'ಕುರೊವ್' ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ತಾಚೆಂಚ್ ಪ್ರಕಾಶನ್ ತಾಚ್ಯಾ ಸಬಾರ್ ಕಾದಂಬರಿಂಕ್ ಪ್ರಗಟ್ಣಾರ್ ಜಾಲಾಂ. ತಾಚ್ಯೊ ಕಾದಂಬರಿ ಮುಳಾನ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ಪುಣ್ ತಾಣೆಂಚ್ ಸಾಂಗ್ಚ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರ್ ತ್ಯೊ socio-thrillers –ಯಿ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ನಾಮ್ಣೆಚೊ ನಾಟಕ್‌ಕರ್ತ್ ಡೊಲ್ಫಿಚಾ ಲಿಕ್ಣೆಚೊ ತೇಜ್ ಆನಿ ಧಾರ್ ಅವ್ವಲ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ತಾಚಿ ಪ್ರಥಮ್ ಕಾದಂಬರಿ 'ಮ್ಹಾಕಾ ಮಾಫ್ ಕರ್' (1972) ಯಾದಿಂತ್ ಉರ್ಚಿ ತಸಲಿ.

ಎಡ್ವಿನ್ ಆನಿ ಡೊಲ್ಫಿ ಸಾಹಿತಿ ಮಳಾರ್ ಉದೆಲ್ಲ್ಯಾ ಎಕ್ ಯಾ ದೋನ್ ವರ್ಸಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ನವ್ಯಾಚ್ ಚಿಂತಪಾಚೊ ಎಕ್ಲೊ ತರ್ಣೊ ಬರವ್ಪಿ ಮಾನೆಸ್ತ್ ಸ್ಟೇನ್ ಅಗೇರಾ ಉದೆಲೊ. ಹಾಚಿ ಶಯ್ಲಿ ಆನಿ ಕಥಾ ವಸ್ತು ವಿಬಿನ್ನ್ ಶಯ್ಲೆಚ್ಯೊ. ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಆಮ್ ಬರವ್ಪ್ಯಾಂನಿ ಆಪಡ್ನಾತ್‌ಲ್ಲೆ ವಿಶಯ್ ತಾಣೆ ವಿಂಚ್ಲ್ಯಾತ್ ದೆಕಿಕ್ – politics, corporate affairs, business etc. ಆನಿ ಹಾಣೆ ಆಪ್ಣಾಚಿಚ್ ಶಯ್ಲಿ ಥಿರಾಯ್ಲ್ಯಾ. ಹಾಚ್ಯೊ ಕಾದಂಬರಿ ಆಸಾತ್ 1985–ಹೆಂ ಸತ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ, 1988–ಸ್ಪರ್ಧಿ ಆನಿ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿ, 1991–ಸ್ವಾವಲಂಬಿ,

1998 ಬದ್ಲಾನಾತ್‌ಲ್ಲೊ ಗಾಂವ್, ಘರ್ಮ್ಯಾಣ್, ಘರ್ಮ್ಯಾನ್ ಆನಿ ಹೆರ್. ಮಟ್ವ್ಯಾ ಕಥಾ ಲಿಕ್ಚಾಂತ್‌ಯಿ ಹೊ ಘಾಮಾದ್. ಹಾಚ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಯೆಂತ್ಲಿಂ ಸಂಬಾಶಣಾಂ ಕುರ್ಕುರಿತ್. ಹೊ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಶೆಂತ್‌ಯಿ ಲಿಕ್ತಾ.

ಡೊ।ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಎಲ್.ನಜ್ರೆತ್, ಎಮ್.ಎಸ್., ವೃತ್ತೆನ್ ಡೊಕ್ಟರ್ ಪುಣ್ ಸಬಾರ್ ದೆಶ್ಯಾಂಚೊ ಮನಿಸ್ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಪಯ್ಕಿಂ ಬರವ್ಪಾಚೆಂ ದೆಣೆ ವಿಶೇಸ್. ತಾಚ್ಯೊ ಕಾದಂಬರಿ – ನಿರ್ಮೊಣೆ, ಭುಮಿ ವಯ್ಲುಂಟಾಂತ್, ಆಡ್ವಾರ್ಲೆಲೆಂ ಫಳ್, ಸಂಯ್ಬಾಚೆಂ ಪಾತಕ್, ಚಾಮಾದೊರಾಚೊ ಪುತ್, ಕಾಂಟ್ಯಾಂನಿ ಬಾಂದ್ಲೆಲೆಂ ವೊಡ್ತ್, ಗೊಲಿಮಾರ್ ಆನಿ ಹೆರ್.

ಹಾಂಗಾಸರ್, ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಯೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಮಾಜಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿಂನಿ ಬರ್ತಾಡ್ (bulk) ಜಮಯಿಲ್ಲ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿ (ದೆ)'ಜೆರಿ ಕುಲ್ಯೇಕರ್' ಲಿಕ್ಣೆ ನಾಂವಾಂಚ್ಯಾ ಬರವ್ಪ್ಯಾನ್ ೫೩ ಕಾದಂಬರಿ ಲಿಕ್ಲ್ಯಾತ್. ಹಾಚ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಂನಿ ಘಾಟಾ ವಯ್ಲ್ಯಾ ಕೊಫಿ ಎಸ್ಟೇಟಾಂತ್ಲೆಂ ಜೀವನ್ ಪಿಂತ್ರಾಯಿಲ್ಲೆಂ ಆಸಾ. ಹೆಚ್‌ಪರಿಂ 'ಮನು ಬಾಹ್ರೇಯ್ನ್' ಲಿಕ್ಣೆ ನಾಂವಾಚ್ಯಾ ಬರವ್ಪ್ಯಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಂನಿ ನಯ್ಸರ್ಗಿಕತೆಚೆಂ ಸುಂದರ್ ವರ್ಣನ್ ಹಾಡ್ಲಾಂ ಪುಣ್ ಹ್ಯಾ ದೊಗಾಂಯಿ ಬರವ್ಪ್ಯಾಂನಿ ತಾಂಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತಾಂತ್ ಸಾಹಿತಿಕ್ ಮಟ್ಟಾರ್ (ಪಾತ್ರೀಕರಣ್, ನೈಜತಾ, ಸೊಂಪಿ ಸುಡಾಳ್ ಭಾಸ್, ಸ್ಪಷ್ಟ್ ವಾಕ್ಯಾಂವಳ್) ಹ್ಯಾ ಸಂಗ್ತಿಂಕ್ ಚಡಿತಾಯೆನ್ ಗಮನ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ದಿಸುನ್ ಯೆನಾ. ಅಸಲ್ಯಾಚ್ ಜಿನ್ಸಾಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತಾಚೊ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಕರ್ಚೊ ತರ್ ದೆ।ವಿಕ್ಟರ್ ರೊಡ್ರಿಗಸ್ ಹಾಣೆ ಥೊಡ್ಯೊ ವಿಬಿನ್ನ್ ಕಾದಂಬರಿ ಲಿಕ್ಲ್ಯೊ ಪುಣ್ ತಾಂತುಂ ಎಕ್ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ್ ಕಥಾವಸ್ತ್ ಜಾಂವ್ (plot), ಪಾತ್ರೀಕರಣ್ ಜಾಂವ್, ವ್ಹಾಳೊ ಜಾಂವ್ ದಿಸುನ್ ಯೆನಾ. ಪುಣ್ ಹ್ಯಾ ಬರವ್ಪ್ಯಾಕ್ ತಾಚೆಚ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆ ವಾಚ್ಪಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ ಆನಿ ತಾಂಚೆ ನದ್ರೆಂತ್ ತೊ ಎಕ್ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್ ಆನಿ ಸಾಹಿತಿ.

ಸಮಾಜಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ ಆನಿ ಆಪ್ಣೆಂಚ್ ಲಿಕ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ನಾಟಕಾಂ ವರ್ವಿಂ ವಳ್ಕಿಚೊ ಜಾಲ್ಲೊ ಎಕ್ ಲೇಕಕ್ ಆಸಾ ಮಾನೆಸ್ತ್ ಲ್ಯಾನ್ಸಿ ಪಿಂಟೊ ನಾಯಕ್. ಹಾಚ್ಯೊ ಸಮಾಜಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ: ವಿಧವ್, ಬಾಯ್ಲ್, ನಾಂವ್, ಚೆಡುಂ, ಬೊರ್ಡಿಂಗ್, ಪಾಟಿಂ ಗಲ್ಬಾಕ್ ಆನಿ ಹೆರ್. ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂನಿ ತ್ಯೊ ಸ್ವೀಕಾರ್ ಕೆಲ್ಯಾತ್ ಪುಣ್ ಅಸಲೊ ಎಕ್ ಪ್ರಬಂದ್ ಮಂಡನ್ ಕರ್ತಾನಾ ಹಾಂವ್ ಮ್ಹಜೆ ವಿಚಾರ್‌ಯಿ ಸಾಮ್ಕಾರ್ ದವರ್ತಾಂ – ಹ್ಯಾ ಬರವ್ಪ್ಯಾಂನಿ ವೆವಸ್ತಿತ್ ರಿತಿರ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ ನಾ ಆನಿ characterization-ನಾಕ್ ಮ್ಹಹತ್ವ್ ದಿಲ್ಲೆಂಚ್ ನಾ. ಹಾಂಚಿ ಬರ್ಪಾಂ ಸುಗಮ್ ವಾಚ್ಪಾಕ್ ಸಹಜ್ ಜಾಲ್ಲಿಂ ಪುಣ್ ಬಾರೀಕ್ಸಣೆಚ್ಯಾ ವಾಚ್ಪಾಕ್ ಸಹಜ್ ಜಾಲ್ಲಿಂ ನ್ಹಯ್.

ಖಂಚಾಯಿ ಸಾಹಿತಾಂತ್ 'ಥ್ರಿಲ್ಲರ್' ಕಥೆಂಚೊ ಆಂವ್ಡೊ ಆಸಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಸತ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಯೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಸಾಹಿತಾಕ್‌ಯಿ ಲಾಗು ಜಾತಾ. ಅಶೆಂ ರೊನ್ ರೋಚ್ ಕಾಸ್ಸಿಯಾ, ಗಿಬ್ಬಾ ಕುಲ್ಯೇಕರ್, ಎಚ್.ಜೆ.ಗೋವಿಯಸ್ ಹಾಂಚೆಂ ಬರ್ಪಾಂ ಉಡಾಸಾಂತ್ ಹಾಡಿಜೆ ಪಡ್ಟಾತ್.

ಆತಾಂ, ಹ್ಯಾ ಸವಿಸ್ತಾರ್ ಪ್ರಬಂದಾಂತ್ ಉಲ್ಲೇಕಿತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ವಿಶಯಾಂಚಿ ಎಕ್ ಸಮೀಕ್ಷಾ ಹಾಂವೆಂಚ್ ಕರ್ಚಿ ತರ್–

1. ಕರ್ನಾಟಕಾಂತ್ ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಯೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತಾಚಿ ಪರಿಪಿಕಾಯ್ (maturity) ಆನಿಕಿ ಬಾಳ್ಪಣಾರ್‌ಚ್ ಆಸಾ.

2. ಮಾನವಿಕ್ ಮುಳಾಂಚೆರ್ ಪಾತ್ರ್, ಕಥಾವಸ್ತ್ ರಚುಂಕ್ ಆಜೂನ್‌ಯಿ ಬಳ್ವಂತ್ ಆಸ್ಚಿ ಭಾವಾರ್ಥಿಕ್ ಮೂಟ್ ಸೊಡಿನಾ. ಹಾಕಾ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂಚೆ ಆನಿ ಧಾರ್ಮಿಕಾಂಚೆಂ ದೊಡೆಂಪಣ್ (hypocrisy)-ಚ್ ಕಾರಾಣ್.

3. ಅಸಲೆ ಪರಿಗತಿಂತ್ ತರಿ ಕಾಂಯ್ ಕಿತೆಂ ದೇಣ್ಗಿ ದಿಲ್ಲಿ ಆಸಾ ತರ್–

- ಜೊಕಿಮ್ ಸಂತಾನ್ ಆಲ್ವರಿಸ್ 1915-1993
- ಎ.ಟಿ.ಲೋಬೊ 1920-1998
- ವಿಜೆಪಿ ಸಲ್ಡಾನಾ 1925-2000
- ಗೆಬ್ರಿಯೆಲ್ ಡಿಸೊಜಾ 1942-1995
- ಆಯ್ರಿನ್ ಪಿಂಟೊ (ಕಾಸ್ತೆಲಿನ್) 1945-
- ಎಡ್ವಿನ್ ಜೆ.ಎಫ್. ಡಿಸೊಜಾ 1948-
- ಡೊಲ್ಫಿ ಎಫ್.ಲೋಬೊ 1951-
- ಸ್ಟೆನ್ ಅಗೇರಾ 1961-
- ಡೊ।ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಎಲ್. ನಜ್ರೆತ್ 1958-

ಶೆಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಕಾನಡೀ ಲಿಪಿಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾದಂಬರಿಂಚಿ ವಾಡಾವಳ್- ಸುಕ್ಣ್ಯಾ ನದರ್

– : ಡೊ. ಎಡ್ವರ್ಡ್ ನಜ್ರೆತ್

'ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ ಕಾಣಿಯೊ ಆಸಾತ್..ತ್ಯೊ ವಿದೇಶಿ; ಕೊಂಕ್ಣಿಕ್ ಭಾಶಾಂತ್ರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯೊ ವಾ ತ್ಯಾ ಕಾಣಿಯಾಂಚ್ಯಾ ಆಧಾರಾನ್ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯೊ. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಚಿ ವೆವಸ್ಥಾ, ಚಾಲ್-ಚಮ್ಯಾಕ್ಣ್, ರಿವಾಜಿ ವರ್ಣುನ್ ದಿಂವ್ಚಿ ದೇಶಿ ಕಾದಂಬರಿ..' ತವಳ್ ರಾಕ್ಣೊ ಪತ್ರಾಚೊ ಸಂಪಾದಕ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಮೊನ್ಸಿಞೊರ್ ಶಿಲಾ ಮಿನೇಜಾಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಸುರ್ವಿಲ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂನಿ ಆನಿ ಪೊದೊರ್ಪಣಾಂತ್ ಉಜ್ವಾಡ್‌ಲ್ಲಿ ಜೊಕಿಮ್ ಸಂತಾನ್ ಆಲ್ವಾರೆಸ್ ವಾ ಜೊಸಾಚಿ ಪಯಿಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿ 'ಆಂಜೆಲ್' ಕಾನಡೀ ಲಿಪಿಂತ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾದಂಬರೆಂಚ್ಯಾ ಚರಿತ್ರೆಂತ್ ಪಯಿಲ್ಲೊ ಮಯ್ಲಾ ಫಾತೊರ್. ಹಿ ಕಾದಂಬರಿ 1950ವ್ಯಾ ವರ್ಸಾ ಪ್ರಗಟ್ ಜಾಲ್ಲಿ.

'ನಿತಳ್' ವಾಚ್ಪಾಚೊ ಜೊ.ಸಾ.:

1940 ವರ್ಸಾಚ್ಯಾ ಆಸ್‌ಪಾಸ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಗ್ರಾಮೀಣ್ ಸುವಾತೆಂನಿ ಜಿಯೆವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ, ಸಾದ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂನಿ ನಾಡ್ಕಾರ್ ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಜಿಣ್ಯೆಚೆಂ ಪ್ರತಿಫಲನ್ 'ಆಂಜೆಲ್.' ತ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಂಮಧೆಂ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಆರ್ಥಿಕ್ ಅಂತಸ್ತ್, ಕಿರ್ಲೊನ್ ವಾಡ್‌ಲ್ಲೊ ಗೂಂಡ್ ಭಾವಾಡ್ತ್, ಪವಿತ್ರ್ ಸಭೆಥಂಯ್ ಅಖಂಡ್ ಮಾಲ್ವೊಣಿ ಆನಿ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಸತಾಂಥಂಯ್ ದುಬಾವೊಂಕ್ ನಾಸ್ಚಿ ಪಾತ್ಯೆಣಿ, ಬರೆಂ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಆನಿ ನಿತಿ-ಸತಾನ್ ಜಿಯೆಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಕಿತ್ಲೆ ಕಷ್ಟ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ದೇವ್ ಸೊಡ್ನ್ ಘಾಲಿನಾ, ಆಜ್ ನ್ಹಂಯ್ ತರ್ ಫಾಲ್ಯಾಂ ಕಷ್ಟ್ ಪರಿಯಾರ್ ಕರ್ತಾ. ಅಸಲ್ಯಾ ಎಕಾ ನಿತಳ್ ಚಿಂತ್ಪಾಧಾರಿರ್ ಆನಿ ಪವಿತ್ರ್ ಸಭೆಚ್ಯಾ ಶಿಕವ್ಣೆಂತ್ ಥಿರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಅಖಂಡ್ ಭರ್ವಾಸ್ಯಾಚೆರ್ ಆಂಜೆಲ್ ಭಾಂದುನ್ ಹಾಡ್‌ಲ್ಲಿ.

35 ರುಪಯ್ ಸಾಂಬಾಳಾಕ್ ತಾರ್ವ್ಯಾಚ್ಯಾ ಕಾಮಾರ್ ಗೆಲ್ಲೊ ರೊಫಿ ನಪಂಯ್ಸ್ ಜಾತಾನಾ ಜೊಡಿಚೊ ಆಧಾರ್ ನಾಸ್ತಾಂ ರೊಫಿಚಿ ಪತಿಣ್ ಆಂಜೆಲ್ ಅಡ್ಚಣಾ ಆನಿ ಆಪ್ಲೆ ಪಿಡೆಸ್ತ್ ಸಾಸು ರೋಜ್‌ಬಾಯೆಚ್ಯಾ ಚಾಕ್ರೆಂತ್ ಕಷ್ಟತಾ, ಪೂಣ್ ಭಾವಾಡ್ತ್ ಆನಿ ಪಾತ್ಯೆಣಿ ಸೊಡಿನಾ. ಬಾಪಯ್ನ್ ನೆಗಾರ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಸಯ್ತ್ ದೇವ್ ಎಕ್ಲೊ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಜಾಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ಆಂಜೆಲ್, ತ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಬೂಕ್ ಮೊಲಾಕ್ ಘೆವ್ನ್ ವಾಚ್ಚ್ಯಾ ಕಿತ್ಲೆಶ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸ್ತ್ರಿಯಾಂಕ್ ಆದರ್ಶ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ.

ಆಲ್ವಾರಿಸಾಚ್ಯೊ ಥೊಡ್ಯೊ ಕಾದಂಬರಿ ಆನಿ ತಾಂತ್ಲೆ ಪಾತ್ರ್:

ಕಳಿತ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾರಣಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಬಾಯ್ಲೆನ್, ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಆಗ್ನೆಸ್ ಮಾವ್ಶೆನ್ ಆವಯ್ ಜಾಂವ್ಕ್‌ಚ್ ನಜೊ ಮ್ಹಳ್ಯಾ ಶೆವಟಾನ್ ಗರ್ಬ್ ಕಾಡೊಂವ್ಕ್ ಒತ್ತಾಯ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ, ತೆಂಯಿ ಇಸ್ಕೊಲಾಂತ್ ಮುಕೆಲ್ ಮೆಸ್ತ್ರಿ ಜಾವ್ನಾಸ್ಚ್ಯಾ ಘೊವಾಥಾವ್ನ್ ಪೊಳಾಪಳ್ ಘೆವ್ನ್

ಬೊಂಬಯ್ ವಚುನ್ ಕಷ್ಟಾಂತ್ ಪಡುನ್ ತರ್‌ಯಿ ಬಾಳ್ಯಾಕ್ ಜಲ್ಮ್ ದಿಂವ್ಚಿ ಆಗ್ನೆಸ್ ಮಾವ್ಶಿ, ದೇವ್ ಆಪವ್ಣೆಂ ಇನ್ಕಾರ್ ಕರ್ನ್ ಬೊಂಬಯ್ ವಚುನ್ ನಾನಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕಷ್ಟಾಂಕ್ ಪಡುನ್, ಪರ್ದೆಶಿ ಸ್ತ್ರಿಯೆಕಡೆ ಕಾಜಾರ್ ಜಾವ್ನ್ ಜಿವಿತ್ ಯೆವ್ಕೊಂಡ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಬಾಪಾಯ್ಚ್ಯಾ ಆಂಗೊವ್ಣೆನ್ ಪಾಟಿಂ ಪರ್ತೊಂಚೊ ಪೂತ್ ಜೊಸಾಚ್ಯಾ 'ಆಂಗವ್ಣೆಚಿ ಕಾಲ್ಸ್' ಕಾದಂಬರೆಂತ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಂಕ್ ನಾಟ್ವಲ್ಲೆ.

ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸಮಾಜೆಂತ್ ತವಳ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಜಾತ್ ಬೇದ್ ಸ್ಪಷ್ಟ್ ಥರಾನ್ ಪಿಂತ್ರಾಯಿಲ್ಲಿ ಜೊಸಾಚಿ ಆನ್ಯೇಕ್ ಕಾದಂಬರಿ 'ಆವಿಲಾಚೆಂ ಜಯ್ತ್ ಆನಿ ಫಾರಿಕ್ಪಣ್.' ಆವಿಲ್ ಸುದ್ರಾಂಚೊ. 'ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ವರ್ತೆ ಜಾತೆಲ್ಯಾಂವ್ ತರ್‌ಯಿ ಗರ್ವಿ ಆನಿ ಹೆಮ್ಮ್ಯಾಚೆ ಮನಿಸ್ (ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಹೆರ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್) ಆಮ್ಕಾಂ ತ್ಯಾಚ್ ಹಲ್ಕ್ಯಾಪಣಾಂತ್ ದಾಂಬುನ್ ದವರುಂಕ್ ಪಳೆತಾಲೆ' ಮ್ಹಣ್ ಬಾಪ್ಲ್ಯಾನ್ ಸಾಂಗ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ಆವಿಲ್ ಇಸ್ಕೊಲಾಕ್ ವೆತಾ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಬಾಪಾಯ್ಕ್ ಲಗಾಡ್ ಕಾಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಬಾಮ್ಣಾಂಚ್ಯಾ ಇಂತ್ರು ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಪುತಾಂಚ್ಯಾ ಹಾತಾಂನಿ ನಿರಂತರ್ ಇಜಾ ಭೊಗ್ತಾ. ಕಶ್ಟತಾ..ಪೂಣ್ ದೇವ್ ತಾಕಾ ಸೊಡ್ನ್ ಘಾಲಿನಾ. ತಾಕಾ ಇಜಾ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಇಂತ್ರುಕ್ ಕೊಡಾಚಿ ಪಿಡಾ ಲಾಗ್ತಾ ಆನಿ ಆವಿಲಾಚ್ಯಾ ಬಾಪಾಯ್ಕ್ ಜಿವೆಶಿಂ ಮಾರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಸುವಾತೆರ್‌ಚ್ ಇಂತ್ರು ಮೊರೊನ್ ಪಡ್ತಾ. ಆವಿಲ್ ಇಂತ್ರುಚಿ ಧುವ್ ಲಿನಾಕಡೆ ಕಾಜಾರ್ ಜಾತಾ ಆನಿ ಇಂತ್ರುಚೊ ಆನ್ಯೇಕ್ ಪೂತ್ ಬೊನಾ, ಜಾಣೆಂ ಆವಿಲಾಕ್ ದೊಶಿ ದಿಲ್ಲೆ–ತೊ ನಿಮಾಣೆಂ ಕನ್ವೆಡ್ತರ್ ಜಾವ್ನ್ ಪಾದ್ರಿ ಜಾತಾ.. ಮ್ಹಜ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಪಣಾರ್ ಮ್ಹಾಕಾ ಹಿ ಕಾಣಿ ಬೋವ್ ಪಸಂದ್ ಜಾಲ್ಲಿ. ತಾಂತ್ಲೆಂ ಥೊಡೆಂ ವಿವರಣ್ ಮ್ಹಾಕಾ ವಿಸ್ರಾಲ್ಲೆಂಚ್ ನಾ.

ತ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್–ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ದುಸ್ರ್ಯಾ ಮ್ಹಾ ರಝುಜಾಚ್ಯಾ ಆಸ್‌ಪಾಸ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ನಾಡಾಂತ್ಲ್ಯಾ ತಶೆಂ ಶೆರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಜಿಣ್ಯೆರಿತಿಚೆಂ ಧರ್ ಧರ್ ಪಿಂತುರ್ ಜೊಸಾಚ್ಯಾ ಸಭಾರ್ ಕಾದಂಬರೆಂಚಿ ವಿಶೇಶತಾ. ಸಮಾಜೆಂತ್ ಬದ್ಲಾವಣ್ ಜಾಯಿತ್ತ್ ಯೆತಾನಾ ಜೊಸಾಚ್ಯಾ ಪಾತ್ರಾಂನಿ ಆನಿ ವಿವರಣಾಂತ್‌ಯಿ ಬದ್ಲಾಪ್ ಜಾಯಿತ್ತ್ ಆಯ್ಲೆಂ. 1970ವ್ಯಾ ದಶಕಾಂತ್ ಪ್ರಗಟ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಜಲ್ಮಾಚೊ ಘುಟ್, ತೆರೆಜಾ ಚತ್ರಾಯ್, ಮ್ಹಾಕಾ ನಿರ್ಮಿಲ್ಲಿ ಚಲಿ ಆನಿ ಹೆರ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ಕಾದಂಬರೆಂನಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸಮುದಾಯಾಂತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಚೊ ವಿವರ್ ಮೆಳ್ತಾ. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂನಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸಮುದಾಯಾಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಂಚೆಂ ನೆಸಾಣ್, ಆಚಾರ್–ವಿಚಾರ್, ತಾಂಚೆಂ ಚಿಂತಪ್, ಥೊಡ್ಯೊ ಮ್ಹಣ್ಣ್ಯೊ–ಗಾದಿ, ಚಾಲ್ತೆರ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿಂ ಆಪುಟ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉತ್ರಾಂ, ತವಳ್ಚಿ ಸಾಂತ್ ಆನಿ ವೆಪಾರ್, ತಪಾಲ್ ವೆವಸ್ತಾ (ಕಾಗ್ದಾಂ ಇಗರ್ಜೆಕಡೆ ದವರ್ಚಿಂ ಆನಿ ಆಯ್ತಾರಾ ಮಿಸಾಕ್ ಗೆಲ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಹಾಡ್ಚಿಂ), ಬರ್ಯಾ–ವಾಯ್ಟ್ ಹರ್ ಗಜಾಲೆಂತ್ ಫಿರ್ಗಜ್ ಪಾದ್ರಿಚೆಂ ಮೆತೆರ್ಪಣ್ ಆನಿ ಗುರ್ಕಾರ್ಪಣ್ ಹಾಚೆಂ ವಾಸ್ತವೀಕ್ ಚಿತ್ರಣ್ ಕಾದಂಬರೆಂಚ್ಯಾ ಲಾಂಬಾಯೆಕ್ ಜೊಸಾ ಆಲ್ವಾರೆಸ್ ದೀವ್ನ್ ವೆತಾ.

ಕವಿ ಲುವಿಸ್ ಮಸ್ಕರೇನಸಾನ್ ಜೊಸಾಚ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂವಿಶಿಂ ಬರಯಿಲ್ಲಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಜೊಸಾಚ್ಯಾ ಸಕ್ಕಡ್ ಕಾದಂಬರೆಂಕ್ ಲಗ್ತಿ ಕರ್ಯೆತಾ; ತೊ ಆವಿಲಾಚೆಂ ಜಯ್ತ್ ಆನಿ ಫಾರಿಕ್ಪಣ್ ಕಾದಂಬರೆಚ್ಯಾ ಪ್ರಸ್ತಾವನಾಂತ್ ಅಶೆಂ ಬರಯ್ತಾ– 'ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಘರಾಂನಿ ಘಡ್ಚ್ಯೊ ಥೊಡ್ಯೊ ಚಾಲ್ತ್ಯೊ ಸಂಗ್ತಿ ಕಥಾ ರುಪಾರ್ ಭಾಂದುನ್ ಹಾಡ್ನ್, ಝುರಿಚ್ಯಾ ಉದ್ಕಾಪರಿಂ

ವ್ಹಾಳ್ಯಾ ಶಯ್ಲೆನ್, ಥಂಯ್ ಥಂಯ್ ಥಿಕಾಂಪರಿಂ ಉಜಾಳ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂನಿ ಪಿಂತ್ರಾಯ್ಲ್ಯಾಂತ್. ವಾಚ್ತಾನಾ ನ್ಹಯಿಂಚ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಖುಶ್ ಜಾತಾ, ಬಗಾರ್ ಗಾಂವಾರ್ ಚಲ್ಚಿಂ ಥೊಡಿಂ ಘಡಿತಾಂ ಆರ್ಶ್ಯಾಂತ್ ದೆಕ್‌ಲ್ಲೆಪರಿಂ ದೊಳ್ಯಾಂ ಮುಕಾರ್ ಘಾಲ್ಲೆವರ್ವಿಂ ತಿಂ ತಿದ್ವುಂಕ್ ಗುಮಾನಿತ್ ಭಿರಾಂತ್ ಹ್ಯೊ ಕಾಣಿಯೊ ಉಬ್ಜಯ್ತಾತ್. ಆಲ್ವಾರೆಸಾಚ್ಯಾ ಕಾಣಿಯಾಂನಿ ಕಸಲೆಂಯಿ ಆಕ್ಷೇಪಾಚೆಂ- ಬುರ್ಶೆಂ ವಾ ಪೊಜ್ಡ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂಚೆಂ ನಾ'

ಕಾನಡೀ ಲಿಪಿಂತ್ಲ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂಚೆಂ ಥಳ್ ವಾ ಪಂಚಾಂಗ್ ಜೊಸಾನ್ ಘಾಲೆಂ. 56 ಕಾದಂಬರಿ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಜೊಸಾ ಆಲ್ವಾರೆಸಾನ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ನ್ಯಾಯ್ ಆಸ್ತಾಂ 'ಕವಿ ಆನಿ ರೋಜ್‌ಮರಿ' ತಸಲ್ಯೊ ಮೊಗಾಚ್ಯೊ, ಚೊಟ್ಯೊ ಬರೊವ್ಪಿ, ನವ್ಯಾ ಘರಾಂತ್ಲಿ ಖುನ್, ತುಂ ಘಾಲ್ಯಾಂ ಆಸ್ಚೊ ನಾಂಯ್, ಮಧೆಂ ರಾತಿಂ ಆಯ್ಲೊ ಪರ್ಕೊ- ತಸಲೆ ಸಾದೆ ಸಮಾಜಿಕ್ ಪತ್ತೇದಾರಿ (sociodetective thrillers) ಕಾದಂಬರಿಯಿ ಬರಯ್ಲ್ಯಾತ್. ಜೊಸಾಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಪತ್ತೆದಾರಿ ಆನಿ ಮೊಗಾಚ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂನಿ ಸುಧಾಂ ತಾಣೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸಮಾಜಿಕ್ ಕಾದಂಬರೆಂನಿ ಪಾಳ್ಳ್ ಆಯಿಲ್ಲೆಂ ನಿತಳ್ ವಾಚ್ಪಾಚೆಂ ತತ್ವ್ ಸಾಂಬಾಳ್ನ್ ಹಾಡ್ಲಾಂ.

ತಶೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ತವಳ್ಚ್ಯಾ ಸಮಾಜೆಂತ್ ಬುರ್ಶೆಂ ವಾ ಪೊಜ್ಡೆಂ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ ನ್ಹಯ್. ಪೂಣ್ ತೆಂ ಕಾದಂಬರೆಂನಿ ವಾ ಕಾಣಿಯಾಂನಿ ಬರೊಂವ್ಚೆಂ ನ್ಹಯ್ ಮ್ಹಳೆಂ ಜೆಂ ನಿತಳ್ ಚಿಂತಪ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆಂ ಹಾಕಾ ಜೊಸಾಚ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂನಿ ಬರೆಂಚ್ ಈಟ್ ಘಾಲೆಂ. ಆನಿ ಥಂಯ್ ಥಾವ್ನ್ ಜೊಸಾಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ತತ್ವಾಂಚೆರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾದಂಬರೆಂಚೊ ವ್ಹಾಳೊಚ್ ವಾಳೊಂಕ್ ಧರ್ಲೊ. ಜೊಸಾಚ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಆನಿ ಉಪ್ರಾಂತ್, ಭೋವ್ ಆಯ್ಲೆವಾರ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಕಾಂಯ್ ಬರಯ್ಣಾರಾಂನಿ ಜೊಸಾಚಿ ಹಿಚ್ ದೇಕ್ ಘೆತ್ಲಿ ಆನಿ ಸಮಾಜೆಚ್ಯಾ ಜಿಣ್ಯೆಕ್ ಲಗ್ಗಿ ನಿತಳ್ ಕಾದಂಬರಿ ಬರಯ್ಲ್ಯೊ. ಜೊಸಾನ್ ಘಾಲ್ನ್ ದಿಲ್ಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಕಂತ್ರಳಾ ಭಿತರ್‌ಚ್ ಹೆರ್ ಸಭಾರ್ ಬರಯ್ಣಾರ್ ವಿವಿಧ್ ಸನ್ನಿವೇಶಾಂಕ್ ಕಾದಂಬರಿಚೆಂ ರೂಪ್ ದೀವ್ನ್ ಆಯ್ಲೆ. ತ್ಯಾ ಪಯ್ಕಿಂ ಥೊಡೆ ಮೊಗಾಚೆ, ಥೊಡೆ ಸಮಾಜಿಕ್ ಸಂಘರ್ಶಾಚೆ, ಥೊಡೆ ಪತ್ತೆದಾರಿ ವಿಶಯ್‌ಯಿ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ.

ಜೊಸಾಚೆ ಪಾಟ್ಲಾವ್ದಾರಿ

ಜೊಸಾ ಆಲ್ವಾರೆಸಾಚ್ಯಾ ಪ್ರಭಾವಾನ್ 1960ವ್ಯಾ ದಶಕಾಚ್ಯಾ ಮಧ್ಲ್ಯಾ ಭಾಗಾಂತ್ ಕಾನಡೀ ಲಿಪಿಂತ್ ಕಾದಂಬರಿಂಚೊ ವ್ಹಾಳೊಚ್ ವ್ಹಾಳ್ಳೊ. ಮಾನೆಸ್ತ್ ಎವ್ಜಿನ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ ಬೊಳಿಯೆ; ರೊಕಿ ಕಿರೆಂ; ರೊನಾಲ್ಡ್ ಪಿರೇರ್, ಆಂಜೆಲೊರ್; ರೊಕಿ ಮಿನೇಜ್, ಬೊಂಬಯ್; ಸ್ಟೇನಿ, ನಿರುಡೆ; ಎಮ್. ಪೆಟ್ರಿಕ್; ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಸಲ್ಡಾನ್ಹಾ, ಬಾರೆಬಾಯ್ಲ್, ಹೆರೊಲ್ಪಿಯುಸ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಜಾಯಿತ್ಯಾ ಆನಿ ಹೆರ್ ಬರಯ್ಣಾರಾಂನಿ ಜೊಸಾಚಿಚ್ ವಾಟ್ ಎಕಾನಾ ಎಕಾ ವಾಟೇನ್ ಧರ್ಲಿ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾದಂಬರೆಚ್ಯಾ ಶೆತಾಂತ್ ಬೆಳೆಂ ಪಿಕಾಯ್ಲೆಂ. ಹೆ ಸರ್ವ್ ಬರಯ್ಣಾರ್ ಎಕಾಚ್ ಥರಾನ್ ಬರಯ್ತೆಲೆ ಮ್ಹಣ್ ನ್ಹಯ್. ಪಾತ್ರ್ ಪಿಂತ್ರಾವ್ಣೆಂತ್, ಘಡಿತಾಂನಿ ವಾಸ್ತವೀಕತಾ ಭರ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಆನಿ ಬರೆಂ ಅಂತ್ಯ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಹ್ಯಾ ಬರಯ್ಣಾರಾಂಕ್ ಜೊಸಾ ಆದರ್ಶ್ ಜಾಲೊ ತಸೊ ದಿಸ್ತಾ. ಜೊಸಾ ಆಲ್ವಾರೆಸಾಪರಿಂಚ್ ಹಾಂಚೆಪಯ್ಕಿಂ ಥೊಡ್ಯಾಂನಿ ಸಮಾಜಿಕ್ ಪತ್ತೆದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿಯಿ ಬರಯ್ಲ್ಯಾತ್. ಹ್ಯಾ ಸರ್ವಾಂಕ್ ಜೊಸಾಚ್ಯಾ ವರ್ಗಾಚೆ ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್.

ತರ್‌ಯಿ ಹ್ಯಾ ಪಯ್ಕಿಂ ಹಾಂವೆಂ ಮಾನೆಸ್ತಿಣ್ ಐರಿನ್ ಪಿಂಟೊ(ಆತಾಂ ಕಾಸ್ತೆಲಿನ್)

ಹಿಚ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂಚೊ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಕರಿಜೆಚ್. ಜೊಸಾಚ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂ ಪರಿಂಚ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ವಿಶಯಾಂಚೆರ್ ಪೂಣ್ ಸ್ತ್ರಿ ಪ್ರಧಾನ್ ವಿಶಯಾಂಚೆರ್ ಐರಿನ್ ಬಾಯೆನ್ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯೊ ಕಾದಂಬರಿ ಎಕೀನ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್; ಹ್ಯೊ ಹೆರ್ ಜಾಯಿತ್ಯಾ ಬರಯ್ಣಾರಾಂಕ್ ಚಡ್ತಾವ್ ದಾಡ್ಲ್ಯಾಂಕ್‌ಚ್ ಸ್ತ್ರಿ ಪ್ರಧಾನ್ ವಿಶಯಾಂಚೆರ್ ಬರೊಂವ್ಕ್ ಪ್ರೇರಣ್ ಜಾಲ್ಯೊ ತಶೆಂ ದಿಸ್ತಾ. ಬಲಿದಾನ್, ಸ್ತ್ರಿ, ಮ್ಹಜೆಂ ಅಂತಸ್ಕರ್ಣ್ ವಿಸರ್ಚೆಂ ನಾ, ಹಾಂವ್ ಚುಕೊನ್ ಪಡೊಂಕ್ ನಾ ಅಸಲ್ಯೊ ಕಾದಂಬರ್ಯೊ ಬರ್ಯೊಚ್ ಲೊಕಾ ಮೊಗಾಳ್ ಜಾಲ್ಯೊ. ಮಾನೆಸ್ತಿಣ್ ಐರಿನ್ ಪಿಂಟೊಪರಿಂಚ್ ಸ್ತ್ರಿ ಪ್ರಧಾನ್ ಪಾತ್ರ್ ರಚ್‌ಚೊ ಆನ್ಯೇಕ್ ಫಾಮಾದ್ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ್ ಮಾನೆಸ್ತ್ ಡೊಲ್ಫಿ ಲೋಬೊ. ತಾಚ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಂನಿ ಧಯ್ರಾಚ್ಯೊ, ಕಶ್ಟಾಂಕ್ ಫುಡ್ ಕರ್ಚ್ಯೊ, ಘರ್ ಸಾಂಬಾಳ್ಚ್ಯೊ ಆನಿ ದೇವ್ ಭಿರಾಂತೆಚ್ಯೊ ಆವ್ಮ್ಯೊ ಸ್ತ್ರೀಯೊ ದಿಸುನ್ ಯೆತಾತ್, ಜಾಚಿ ಸುರ್ವಾತ್ ಜೊಸಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಆಂಜೆಲ್, ಆಗ್ನೆಸ್ ಮಾವ್ಶಿ ಆನಿ ಹೆರ್ ಥೊಡ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಂನಿ ದಾಕಯಿಲ್ಲಿ. ಡೊಲ್ಫಿ ಲೋಬೊಚೆ ವಾಟೆವಯ್ಲೊ ಕಾಂಟೊ, ಮೊಳ್ಬಾ ವಯ್ಲಿ ದಿವ್ಲಿ, ಹಾಂವ್ ಜಿವಂತ್ ಆಸಾಂ, ಘಾತಾ ಪಾಟ್ಲೆಂ ಸತ್, ಮ್ಹಾಕಾ ಮಾಫ್ ಕರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾದಂಬರಿಯಿ ಲೊಕಾಮೊಗಾಳ್ ಜಾಲ್ಯಾತ್. ಡೊಲ್ಫಿ ಕಾಸ್ಸಿಯಾಚ್ಯಾ ಚಡಾವತ್ ಕಾದಂಬರಿಂನಿ ಮಧ್ಯಮ್ ಆನಿ ಗರೀಬ್ ಲೊಕಾಂಚೆಂ ಕುಟ್ಮಾ ಜಿವಿತ್, ತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ವ್ಯಕ್ತಿಂಚೊ ನಮೂನ್ಯಾವಾರ್ ಮನೋಭಾವ್, ಜಿಣ್ಯೆರೀತ್, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ್ ಆಸಾ ತಶೆಂ, ಮತಿಕ್ ಲಾಗ್ಚ್ಯೆಪರಿಂ, ಕಸಲೊಚ್ ಮುಲಾಜೊ ನಾಸ್ತಾಂ ಸಾದರ್ ಕರ್ಚೆಂ ಪ್ರಯತನ್ ಚಲ್ಲಾಂ. ಮಾನೆಸ್ತ್ ಡೊಲ್ಫಿ ಲೋಬೊನ್ ಹ್ಯಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ 47 ಕಾದಂಬರಿ ಬರಯ್ಲ್ಯಾತ್. ಮಾನೆಸ್ತಿಣ್ ಐರಿನ್ ಪಿಂಟೊಪರಿಂಚ್ ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಧಾನ್ ವಿಶಯಾಂಚೆರ್ ಮಾನೆಸ್ತಿಣ್ ಗ್ಲೇಡಿಸ್ ರೇಗೊ, ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರೊಡ್ರಿಗಸ್ ಆನಿ ಟಿನಾ ಡಿಮೆಲ್ಲೊ ಹಾಂಣಿಂ ಬರಯ್ಲಾಂ. ಹ್ಯೊ ಕಾದಂಬರಿಯಿ ಕುಟಮ್, ದಾದ್ಲೊ ಆನಿ ಸ್ತ್ರೀ ಹ್ಯಾ ಸಂಬಂಧಾಕ್ ಲಗ್ತಿ ವಿಶಯಾಂಚೆರ್ ಆಸಾತ್.

ದೆ। ಮಾನೇಸ್ತ್ ಗೇಬ್ರಿಯೆಲ್ ಡಿ'ಸೋಜಾ (ಶ್ರೀಗಬ್ಬು ಉರ್ವಾ) ಹಾಚೆಂ ರೊಮಾಂಟಿಸಿಸಮ್:

ತರ್‌ಯಿ ತವಳ್ಚೆ ಸಕ್ಕಡ್ ಬರೊವ್ಪಿ ಜೊಸಾ ಆಲ್ವಾರೆಸಾಚ್ಯಾಚ್ ಸಾವ್ಳೆಂತ್ ಬರಯ್ತಾಲೆ ಆನಿ ಬರೊವ್ನ್ ಉರ್ಲೆ ಮ್ಹಣುಂಕ್ ಜಾಯ್ನಾ. ಜೊಸಾಚ್ಯಾ ನಿತಳ್ ತತ್ವಾಕ್ ಉಗ್ತ್ಯಾನ್ ಪಂಥ್ ಮಾರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಶ್ರೀ ಗಬ್ಬುನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಮೊಗಾಚ್ಯಾ ಕಾಣಿಯಾಂನಿ ಜಿಣ್ಯೆಕ್ ಚಡ್ ವಾಸ್ತವೀಕತಾ, ನೈಜತಾ(reality) ದಿಂವ್ಚೆಂ ಪ್ರಯತ್ನ್ ಕೆಲೆಂ. 'ದೆವಾಸ್ಪಣ್ ಆನಿ ಲಿಸಾಂವಾಚೆ ಶೆರ್ಮಾಂವ್ ಹಾಂಗಾ ನಾಂತ್..ಮೊಗಾಚ್ಯಾ ಉಲ್ಯಾಂತ್ಲಿಂ ಗೊಡ್ಶಿಂ ಸಂಭಾಶಣಾಂ ಆಸ್ತೆಲಿಂ' ಮ್ಹಣ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಮೊಗಾಚಿ ಮಸ್ತಿ ಬುಕಾಚ್ಯಾ ಪ್ರಸ್ತಾವನಾಂತ್ ಗಬ್ಬುನ್ ಬರಯ್ಲಾಂ. 1962 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಪ್ರಗಟ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಗಬ್ಬುಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಬುಕಾಂತ್ ಗಿಬ್ಬ ಆನಿ ಕಿಟ್ಟಿಮಧೆಂ ಮೊಗಾಚ್ಯೊ ಕಾಂಯ್ ಮಸ್ತ್ಯೊ ಘಡ್ತಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಕಾದಂಬರಿ ವಾಚ್ಪ್ಯಾನ್ ಆಕೇರ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ರಾಕುಂಕ್‌ಚ್ ಪಡ್ತಾ ಶಿವಾಯ್ ಜಬರ್‌ದಸ್ತ್ ಮೋಗ್, ಮೊಗಾಚಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಆನಿ ಪಾಶಾಂವಿಂ ಭೊಗ್ಣಾಂ ಸೊಡ್ನ್ ಹೆರ್ ಕಿತೆಂಯ್ ಕಾರ್ಯಾಂತ್ ದಿಸಾನಾ. ಕಿಟ್ಟಿಚೊ ಬಾಪಯ್ ಮಾನೆಸ್ತ್ ಆಲ್ವಾರೆಸ್ ಹ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂತ್ ಖಳನಾಯಕ್, ಜೊ ಗಬ್ಬುಚ್ಯಾ ತತ್ವಾಂಕ್‌ಯಿ ಖಳನಾಯಕ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೊ

ಜಾವ್ಯೆತ್. ಪೂಣ್ ಗಬ್ಬುಯಿ ಜೊಸಾ ಆಲ್ವಾರೆಸಾನ್ ಬಾಂಧುನ್ ಹಾಡ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ನಿತಳಾಯೆಚ್ಯಾ ಪರಿಧೆಥಾವ್ನ್ ಭಾಯ್ರ್ ಉಡೊಂಕ್ ಅತ್ರೆಗ್ಲೊ, ಉಸ್ಮೊಡ್ಲೊ ಮಾತ್ರ್, ಶಿವಾಯ್ ಜಿಕೊಂಕ್ ಸಕ್ಲೊ ನಾ ಅಶೆಂ ಭೊಗ್ತಾ ಶ್ರೀಗಬ್ಬುಚಿ ಮೊಗಾಚಿ ಮಹಿಮಾ, ಉಚಾರ್ನ್ ಸಾಂಗ್ತಾಂ, ಮೊಗಾಚೊ ಉಲೊ ಆನಿ ಹೆರ್ ಕಾದಂಬರೆಂಕ್ ವಾಚ್ತಾನಾ.

ಚರಿತ್ರೆಂಚ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂಚೊ ವಿಜೆಪಿ:

ಕಾನಡೀ ಲಿಪಿಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾದಂಬರೆಂಚ್ಯಾ ಚರಿತ್ರೆಂತ್ ಮಾನೆಸ್ತ್ ವಿಜೆಪಿ ಸಲ್ಡಾಞ್ ಬಳಾಧೀಕ್ ನಾಂವ್. ವಿಜೆಪಿ ವಾ ಖಡಾಪಾನ್ ಜೊಸಾ ಆಲ್ವಾರೆಸಾಚಿ ಆಂಜೆಲ್ ಪ್ರಗಟ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಚ್ ವರ್ಸಾ 'ಕಾಜಿತೊರ್ ಕಾಣೆ' ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಗಟ್‌ಲ್ಲಿ; ತಾಂಬ್ಡಿ ಪಿತುಳ್ ಆನಿ ರುಜ್ವಾತ್ ನಾಂವಾಚ್ಯೊ ದೋನ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ಪತ್ತೆದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿಯಿ ತಾಣೆಂ ಬರಯ್ಲ್ಯಾತ್. ಮೊಗಾ ಮ್ಹಾಕಾ ಶಿಕಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ವಿಭಿನ್ನ್ ಮೊಗಾಚಿ ಕಥಾ ಬರಯ್ಲ್ಯಾ ತರ್‌ಯಿ ವಿಜೆಪಿನ್ ಜೊಸಾಚ್ಯಾ ಸಮಾಜಿಕ್ ಥಳಾಥಾವ್ನ್ ವಿಂಗಡ್‌ಚ್ ವಾಟ್ ಧರಿಯ್ಲಿ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾಥೊಲಿಕಾಂಚ್ಯಾ ಚರಿತ್ರೆಕ್ ಆಪ್ಲೊ ವಿಶಯ್ ಜಾವ್ನ್ ಘೆತ್ಲೊ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಪಾಸತ್ ಫಾಮಾದ್ ಜಾಲೊ. ವಿಜೆಪಿ ವಾ ಖಡಾಪ್ ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಘಡಿತಾಂಚೆರ್ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾದಂಬರೆಂ ಖಾತಿರ್‌ಚ್ ನಾಂವಾಡ್ಲಾ. ವಿಜೆಪಿನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಕಾದಂಬರೆಂ ಖಾತಿರ್ ಬರಿಚ್ಚ್ ವಾಂವ್ಟ್ ಘೆತ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ಸೊಧ್ನಾಂ ಕೆಲ್ಯಾಂತ್. ತಾಚೆ ಕಾದಂಬರೆಂನಿ ಮಂಗ್ಳುರ್‌ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಮುದಾಯಾಚ್ಯಾ ಪುರ್ವಜಾಂನಿ ಆಪ್ಲೆಂ ಧರ್ಮ್ ಆನಿ ಅಸ್ತಿತ್ವ್ ರಾಕುನ್ ವರ್ಚ್ಯಾಕ್ ಭೊಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಸಂಕಷ್ಟಾಂಚೆಂ ಪಿಂತುರ್ ಆಸಾ.

ಸಾಯ್ಬಾ ಭೊಗೊಸ್ ಆನಿ ದೆವಾಚೆ ಕುರ್ಪೆನ್:

ವಿಜೆಪಿನ್ ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಗಜಾಲಿಂಚ್ಯಾ ಆಧಾರಾನ್ ಕಾದಂಬರಿ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯೊ ಶಿವಾಯ್ ಚರಿತ್ರಾ ಬರಯಿಲ್ಲಿ ನ್ಹಯ್. ವಿಜೆಪಿಚ್ಯಾ ಅಸಲ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂಕ್ ಆಮಿ ದೋನ್ ಭಾಗ್ ಕರ್ಯೆತಾ. ಪಯ್ಲೊ ವಾಂಟೊ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಪುರ್ವಜಾಂಚೆರ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಕೊಡ್ತಿ ಥಾವ್ನ್ ಆಯಿಲ್ಲೆಂ ಆನ್ವಾರ್ ಆನಿ ತಾಚೆ ಉಪ್ರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕಾಂಯ್ ಗಜಾಲೆಂಚೆರ್ ಆಪುರ್ಬಾಯೆಚೆಂ ಪಿಂತುರ್ ದಾಕೊಂವ್ಚೆ 'ಸಾಯ್ಬಾ ಭೊಗೊಸ್' ಶಿಂಕ್ಳೆಚೆ ಗ್ರಂಥ್. ವಿಜೆಪಿಚ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂಚೊ ದುಸ್ರೊ ವಾಂಟೊ ಬಂಧಡೆಕ್ ಸಾಂಪ್ಡಾಲ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಣಾಂತ್ ಭೊಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕಶ್ಟಾಂಚೆ ಕಥಾ ಆಟಾಪ್ಚೆ 'ದೆವಾಚೆ ಕುರ್ಪೆನ್' ಶಿಂಕ್ಳೆಚೆ ಗ್ರಂಥ್. ವಿಜೆಪಿನ್ ಸಾದರ್ ಕರ್ತಾನಾ ದುಸ್ರೊ ವಾಂಟೊ ಮ್ಹಣ್ ಹಾಂವೆಂ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಕೆಲ್ಲೆ ಬಂಧಡೆಕ್ ಲಗ್ತಿ ಗ್ರಂಥ್ ಪಯ್ಲೆಂ ಬರಯಿಲ್ಲೆ ಆನಿ ಇಂಕ್ವಿಜಿಂಸಾಂವಾಕ್ ಲಗ್ತಿ ಕಾದಂಬರಿ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಸಾದರ್ ಕೆಲ್ಲೆ.

ಕೊಂಕಣಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಆಮ್ಚೆ ಮಾಲ್ಘಡೆ ಗೊಂಯಾಂಥಾವ್ನ್ ಕೆದ್ನಾ ಆಯಿಲ್ಲೆ, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಆಯಿಲ್ಲೆ ಅಸಲ್ಯಾ ಸವಲಾಂಕ್ ವಿಜೆಪಿಚೆ 'ಸಾಯ್ಬಾ ಭೊಗೊಸ್' ಶಿಂಕ್ಳೆಂತ್ಲೆ ಪಾಂಚ್ ಕಾದಂಬರಿ ಜಾಪ್ ದಿತಾತ್. 1661 ಇಸ್ವೆಥಾವ್ನ್ ಲಗ್ಬಗ್ ಪಾಂಚ್ ವರ್ಸಾಂನಿ ಘಡ್‌ಲ್ಲಿಂ ಚಿತ್ರ್ ವಿಚಿತ್ರ್ ಸಭಾರ್ ಆನಿ ಸಭಾರ್ ಘಟನಾಂ ಆನಿ ದುರ್ಘಟನಾಂ, ಗೊಂಯ್ ಆನಿ ಭೊಂವಾರಿಂ, ಮಂಗ್ಳುರ್ ಆನಿ ಭೊಂವಾರಿಂ, ಪೊರ್ತುಗಲ್ ಆನಿ ಇಸ್ಪಾನಿಯಾ ತಸಲೆ ದೇಶ್ ಆನಿ ಸನ್ನಿವೇಶಾಂ; ರಾಯ್‌ರಾಣಿಯೊ, ದೊಮ್‌ಫಿದಾಲ್, ಜೆರಾಲ್, ಕಪಿತಾನ್

ಆದ್ಮಿರೊಲ್, ಕೊರ್ಪೊರಾಲ್, ಟುಂರ್ಕಿ ಆನಿ ಗಾರ್ದಾದೊರ್; ಸಿಞೊರ್, ಸಿಞೊರಾ ಆನಿ ಸಿಞೊರಿನಾ; ಮಾನಾ, ದುಯೆನಾ ಆನಿ ಕಲ್ವಂತಾಂ; ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿತೊರ್, ಮೊನ್ಸಿಞೊರಿ, ಫ್ರಾದ್, ಫಾಮಿಲಿಯಾರ್, ಕಿರ್‍ಯಾಲ್ ಆನಿ ಹೆರ್ ಸಭಾರ್-ಸರ್ವ್ ಮೆಳುನ್ ಲಗ್ಬಗ್ ಪಾವ್ಣೆ ದೊನ್ಶಿಂ ಅಧ್ಯಯಾಂನಿ ಎಕ್ ಹಜಾರ್ ಸಾಯ್ಶಿಂ (1700) ಪಾನಾಂನಿ ಪಾಂಚ್ ಗ್ರಂಥಾಂನಿ ವಿವರಾಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಘಡಿತಾಂಚೊ ಸಾರಾಂಶ್ ದೀಂವ್ಕ್‌ಚ್ ಏಕ್ ವೋರ್ ಜಾಯ್ ಪಡತ್. ಸಾಯ್ಬ್ಯಾ ಭೊಗೊಸ್, ಪುರ್ವಜ್ ಪರ್ದೆಶಾಂತ್, ವಾಂಜೆಲಾಚೇ ವಾಟೇರ್, ಜಿವೊ ವಾ ಮೆಲ್ಲೊ ಆನಿ ಯಾ ತರಿ ಮಂಗಳಾಪುರಿ ಹ್ಯಾ ಪಾಂಚ್‌ಯಿ ಗ್ರಂಥಾಂನಿ ಉಟೊನ್ ದಿಸ್ಚೊ ಕಥಾ ನಾಯಕ್ ಸಿಞೊರ್ ಜುವಾಂವ್ ಫರ್ದಿನಾಂದ್; ತೊ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕಪಿತಾನ್ ಆನಿ ಶೆವಟಿಂ ಜೆರಾಲ್ ಪದ್ವಿ ಆಪ್ಣಾಯ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಲಿ ನಾಯಕಿ ಮಾನಾ ಜುವಾನಾ ವೊನಿಜ್. ಮೋಗ್, ದ್ವೇಶ್, ಸಂಕಷ್ಟ್, ವಿಕ್ರಿತ್, ಜೈಲ್, ಸುಟ್ಕಾ ಅಸಲ್ಯಾ ಥರಾವೋಳ್ ಘಡಿತಾಂನಿ ಆತುರಾಯೆನ್ ವಾಚುನ್ ವೆಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂನಿ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಚೆಂ ಕರಾಳ್ ಪಿಂತುರ್ ಧರ್ ಧರ್ ತಶೆಂ ದಿಲಾಂ ಬರಯ್ಣಾರಾನ್. ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಮಾನಾಯ್ ಸಿಞೊರ್ ಬುಲ್ಬಾಂವ್ ದೆ ಪೆರೆಗ್ರಿನ್ ದೆ ಕ್ರಿಯಾದೊಚ್ಯಾ ಆವಯ್ಕ್, ಸಿಞೊರಾ ಆಂಜೆಲಾ ಕ್ರಿಯಾದೊಕ್ ಫಾಡಿಗಾರ್ನ್ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಅಪ್ರಾಧಾಚೇರ್ ಜಿವೆಂಚ್ ಸಾರಿಯೆಚೆರ್ ಹುಲ್ಪೊಂವ್ಚಿ ತಯಾರಾಯ್ ಕೂಡ್ ಮಿರ್ಮಿರಾಯ್ತಾ! ದೆವಾಚೆಂ ಉತರ್ ಪ್ರಗಟ್ತೆಲ್ಯಾಂ ಆನಿ ಆಯ್ಕಾತೆಲ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ಉಭಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಧಾರುಣ್ ಆಕಾಡ್ಯಾಮಧೆಂಯಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಪುರ್ವಜಾಂನಿ ಆಪ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಪ್ರಜ್ಞಾ ರಾಕುನ್ ಘೆತ್ಲ್ಲೆಂ ಪಿಂತುರ್ ಹ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂನಿ ಚಾಕ್ಯೆತಾ. ಗೊಂಯಾಂತ್ ಇನ್‌ಕ್ವಿಜಿಸಾಂವ್ ಕೊಡ್ತಿಚೊ ಮುಕೆಲಿ ಪಾದ್ರ್ ಎಸ್ತೆಬಾನ್ ದೆ ರುಬೆಚೆಂ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಸಾಂಗೊಡ್ಯಾಚೆಂ ಕ್ರೂರ್‌ಪಣ್ ಆತಾಂಚ್ಯಾ ತಾಲೀಬಾನಿಂಕ್ ಸರಿ ಕರ್ಯೆತಾ. 105 ದಾದ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ಆನಿ 16 ಸ್ತ್ರಿಯಾಂಕ್ ಜಿವೆಂಚ್ ಸಾರ್ಯೆರ್ ಲಾಸ್ಲ್ಲೆಂ ತರ್ ಹಜಾರೊಂ ಜಣಾಂಕ್ ಥರಾವೋಳ್ ಶಿಕ್ಷಾ ದಿಲ್ಲಿ ವಿಜೆಪಿನ್ ವಿವರಾಯ್ಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂನಿ. ನಿಮಾಣೆಂ ಕಾಣಿಯೆಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಸರ್ವ್ ಸಂಕಷ್ಟಾಂಥಾವ್ನ್ ಜಯ್ತ್ ಜೊಡ್‌ಲ್ಲೊ ಜುವಾಂವ್ ಫರ್ದಿನಾಂದ್ ಮಂಗಳಾಪುರಿಕ್ ಜೆರಾಲ್ ಜಾವ್ನ್ ಯೆತಾ.

ವಿಜೆಪಿನ್ ಲಿಕ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಚಾರಿತ್ರಿಕ್ ಕಾಣಿಯಾಂಚೊ ದುಸ್ರೊ ವಾಂಟೊ (ಜೊ ಪಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಪ್ರಗಟ್ ಜಾಲ್ಲೊ) ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಣಾಂತ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಪುರ್ವಜಾಂನಿ ಭೊಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಕಷ್ಟ್ ದಗ್ದೊಣೆಚಿ ಚರಿತ್ರಾ ಆಟಾಪ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ಶಿಂಕ್ಳೆಚೊ ಪಯಿಲ್ಲೊ ಗ್ರಂಥ್- 'ದೆವಾಚೆ ಕುರ್ಪೆನ್'. ಬಂಧಡೆಚ್ಯಾ ಪಯ್ಲೆಂಚ್ ಟಿಪ್ಪು ರಾಯಾಚ್ಯಾ ಆಸ್ಥಾನಾಂತ್ ಆಸ್ಚೊ ಸರ್ದಾರ್ ಸಿಮಾಂವ್ ಬಂಟ್ವಾಳ್‌ಚ್ಯಾ ಮಹಂತನಿ ಕುಟ್ಮಾಚ್ಯಾ ರಾಫಾಯೆಲ್ ಮಿಂಗೆಲ್ ಕಾಮ್ತಿಚೆ ಧುವೆಕ್ ಕುಂವರ್ನ್ ಆಗ್ನೆಸ್ ಸಿಸಿಲಿಯಾಕ್ ಆಪ್ಣಾಚಿ ಕರ್‍ಚ್ಯಾಕ್ ಯೆತಾ ಆನಿ ತಾಚೊಚ್ ಆಮೀಗ್ ಸರ್ದಾರ್ ಆಂತೊನಿ ಥಾವ್ನ್ ಘಾತ್ ಜಾತಾ; ತಾಚೆ ಆನಿ ಸರ್ದಾರ್ ಸಿಮಾಂವ್ ಮದ್ಲ್ಯಾ ಲಡಾಯೆಂತ್ ಕಥಾ ಮುಕಾರುನ್ ಯೆತಾ. ಬೆಳ್ತಂಗಡಿಚೊ ಬಾಲ್ತಾಜಾರ್ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಬಂಧಡ್ ಸುರು ಜಾತಾ. ಬಂಧಡೆಚ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಕುರಿಯಾಲಾಂತ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಆತಾಂಚ್ಯಾ ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ ಪಾಟಿಂ ಉರೊನ್, ಚುಕೊನ್ ಘೆವ್ನ್ ಆನಿ ಲಿಪೊನ್ ರಾವೊನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ದುಮ್ಮಾಗ ಪೀಂತ್ ತಸಲ್ಯಾ ವೀರ್ ಕುಂವರ್

ಆನಿ ವೆರೊನಿಕಾ ಕುವೆಲಿ ತಸಲ್ಯಾ ವೀರ್ ಸ್ತ್ರಿಯಾಂಕ್ ಬಿದ್ರುಲ್ಚ್ಯಾ ಭಾಗೆವಂತ್ ಖಿರ್ಸ್ತಾಚೆಂ ಪ್ರತಿರೂಪ್ ಸಿನೊಲ್ ಜಾವ್ನ್ ಸರ್ದಾರ್ ಸಿಮಾಂವ್ 'ಸರ್ದಾರಾಂಚಿ ಸಿನೊಲ್' ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ದಿತಾ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾಚ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಘಾತಾನ್ ಬಂಧಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾಂಕ್ ವೇಸ್ ಬದ್ಲುನ್ ವಚುನ್, ಸರ್ದಾರ್ ಸಿಮಾಂವ್ ಬಂಧಿಖಾನ್ಯಾಥಾವ್ನ್ ಪರಾರಿ ಜಾಯ್ಸಿಂ ಕರ್ತಾ. ಪೂಣ್ ಟಿಪ್ಪು ಹ್ಯಾ ಘಡಿತಾಥಂಯ್ ರಾಗಾರ್ ಜಾತಾ, ಸರ್ದಾರಾಚೆರ್ ದುಬಾವ್ ನಾಸ್ತಾಂ ತಾಕಾ ಪರತ್ ಕುರಿಯಲಾಕ್ ಸುಟೊನ್ ಧಾಂವ್ಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ಧರ್ಚ್ಯಾಕ್ ಟಿಪ್ಪು ಹುಕುಮ್ ದೀವ್ನ್ ಧಾಡ್ತಾ 'ಇಂಫೆರ್ನಾಚಿಂ ದಾರಾಂ' ಗ್ರಂಥಾಂತ್.

'ಸರ್ದಾರಾಂಚೆಂ ಸನ್ನಿಧಾನ್' ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ದೆವಾಚೆ ಕುರ್ಪೆನ್ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಸುರು ಜಾಲ್ಲೊ ವೋಗ್, ಅನ್ವಾರಾಂ, ತಾಲ್ವಾರಿ ಆನಿ ಝುಜಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಪಾಶಾರ್ ಜಾತಾ. 'ಬಂಧಡೆಂತ್ ಬಲಿದಾನ್' ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಸರ್ದಾರ್ ಸಿಮಾಂವ್ ಆನಿ ಆಗ್ನೆಸ್ ಕುಂವರ್ನ್ ನಾಂತ್; ಪೂಣ್ ಹಿಂದೂ, ಮುಸುಲ್ಮಾನ್ ಧರ್ಲ್ಲೆಂ ಜಾಯಿತ್ತ್ಯಾಂನಿ ಆಪ್ಲೊ ಜೀವ್ ಬಲಿ ಭೆಟಂವ್ಚೆಂ ವಿವರಣ್ ಆಸಾ. 'ಮೊಗಾಚಿ ಮಹಿಮಾ' ಬಂಧಡೆಚ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ನಿಮಾಣೊ. ಗೊಂಯಾಂಕ್ ಪಾವ್ಲ್ಲಿಂ ಸರ್ದಾರ್ ಸಿಮಾಂವ್ ಆನಿ ಆಗ್ನೆಸ್ ಕುಂವರ್ನ್ ಇಂಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಚ್ಯಾ ಸಾರಿಯೆ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಪಾವ್ಲ್ಲಿಂ ಬಚಾವ್ ಜಾವ್ನ್ ನಿಮಾಣೆಂ ಪಟ್ಣಾಕ್ ಪಾಟಿಂ ಪಾವ್ತಾತ್ ಆನಿ ಟಿಪ್ಪುಥಾವ್ನ್ ಪಯ್ಸ್ ಬಂಟ್ವಾಳಾಕ್ ಯೆತಾತ್. ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಪುರ್ವಜಾಂಚಿ ಚರಿತ್ರಾ ಕಾಣಿಯೆಂಚ್ಯಾ ರುಪಾರ್ ದಿಲ್ಲೊ ವಿಜೆಪಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾದಂಬರಿಂತ್ ಆನ್ಯೇಕ್ ಮಯ್ಲಾ ಫಾತೊರ್ ಜಾವ್ನ್ ಉರ್ಲಾ.

ಜಾಣ್ವಾಯೆಚೆಂ ಭಂಡಾರ್ ಎ.ಟಿ. ಲೋಬೊ:

ಕಾನಡೀ ಲಿಪಿಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾದಂಬರೆಂಕ್ ಮಹತ್ವಾಚಿ ದೇಣ್ಗಿ ದಿಲ್ಲೊ ಆನ್ಯೇಕ್ ಮಹಾನ್ ಕಾದಂಬರಿಕರ್ತ್ ಎ.ಟಿ. ಲೋಬೊ. ಎ.ಟಿ. ಲೋಬೊ ವಿಶೇಸ್ ಜಾಣ್ವಾಯೆಚೊ ಆನಿ ಶಾಥೆಚೊ ಬರಯ್ಣಾರ್. ಎ.ಟಿ. ಲೋಬೊ ಮ್ಹಣ್ತಾಚ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾದಂಬರಿ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂಕ್ ಪಾಂಚ್ ಭಾಗಾಂನಿ 1265 ಪಾನಾಂನಿ ವ್ಹಾಳೊನ್ ಆಯಿಲ್ಲಿ ಕೊಂಕ್ಣೆಚಿ ಬೃಹತ್ ಕಾದಂಬರಿ 'ವೇಳ್ ಘಡಿ'ಚೊ ಉಡಾಸ್ ಯೆತಾಚ್. ಮಂಗ್ಳುರ್ ಶೆರಾ ಲಾಗ್ಶಿಲ್ಯಾ ನಾಡಾಂತ್, ಕುಡ್ಪುಂತ್ ಗೆಲೆತ್ಯಾ ಶತಮಾನಾಚ್ಯಾ ಸುರ್ವಿಲ್ಯಾ ಅರ್ಧ್ಯಾ ಭಾಗಾಂತ್ ಕಾಥೊಲಿಕ್, ಹಿಂದು ಆನಿ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ತೆಗಾಂ ಕುಟ್ಮಾಂಚ್ಯಾ ಭೊಂವ್ತಿ ರೆವ್ಡೊನ್ ಆಸ್ಚಿ ಹಿ ಸಮಾಜಿಕ್ ಕಥಾ ವಾಸ್ತವೀಕ್ ಜಿಣ್ಯೆಚೆಂ ಪಿಂತುರ್ ದಾಕಯ್ತಾ. ಹ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂನಿ ಆಬ್ಬು, ರಾಘು ಆನಿ ಕಾಚ್ಚಾ ಹ್ಯಾ ತೆಗಾಂ ಇಶ್ಟಾಂಚ್ಯಾ ತೀನ್ ಕುಟ್ಮಾಂ ಮಧೆಂ ಮುಸ್ಲಿಮ್, ಹಿಂದೂ ಆನಿ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಬೇದ್ ನಾಸ್ತಾಂ ಉಬ್ಜೊನ್ ವಾಡೊನ್ ಆಯಿಲ್ಲೊ ಸಂಬಂಧ್ ನಾಡಾಂತ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಂ ಮಧೆಂ ಜಾತ್-ಧರ್ಮಾ ಪ್ರಾಸ್ ಮನ್ಶ್ಯಾಪಣ್ ಮಹತ್ವಾಚೆಂ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲ್ಲೊ ಸಂಬಂಧ್ ಪಿಂತ್ರಾಯ್ತಾ; ಹೊ ಸಂಬಂಧ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಮಾಳ್ಘಡ್ಯಾಂ ಥಾವ್ನ್ ದೆಂವುನ್ ಆಯಿಲ್ಲೊ ಆತಾಂಯಿ ನಾಡಾಂತ್ ಜಿವಾಳ್ ಆಸಾ. ಸಾದ್ಯಾ ಲೊಕಾನ್ ಮಯ್ಲಾಂಚಿಂ ಮಯ್ಲಾಂ ಪಾಂಯ್ ವಾಟೇನ್ ವೆಚೆಂ, ಗರ್ಜೆವಂತಾಂಕ್ ಮಾತ್ರ್ ಬೊಯ್ಲಾಂಚ್ಯಾ ಗಾಡ್ಯೆಚಿ ಸವ್ಲತಾ, ಬ್ರಿಟಿಶಾಂಕಡೆ ಘೊಡೆ ತಸಲಿ ಸಂಚಾರ್ ವೆವಸ್ಥಾ, ತೊಂಡ್ವಾಶಿಂ ಸಂದೇಶ್ ಪಾಶಾರ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಸಂಪರ್ಕ್ ವೆವಸ್ಥೆಂತ್ ನಿಮಾಣೆಂ ಪೋಸ್ಟ್ ಸೆವಾ, ಗಾಂವಾಂತ್ ಪೊಲಿಸ್, ಪಟೇಲ್ ಆನಿ ಶೆಣಯ್ ತಸಲೆ ಕಾನೂನ್ ರಕ್ಷಕ್- ಅಸಲ್ಯಾ ಆನಿ

ಹೆರ್ ತವಳ್ಳ್ಯಾ ಹೆರ್ ಜಾಯಿತ್ತ್ಯಾ ಜಿಣ್ಯೆರಿತಿಚಿ ವಾಸ್ತವೀಕತಾ 'ವೇಳ್‌ಘಡಿ'ಯೆಂತ್ ಬರ್‍ಯಾನ್ ವಿವರಾಯ್ಲಾಂ. ಹ್ಯಾ ಮಧೆಂ ನೀತ್ ಆನಿ ಸತಾ ಖಾತಿರ್ ಸಾಂಗಾತ್ ದಿಂವ್ಚ್ಯೊ ತಶೆಂ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಗುರುಕುಲ ವೆವಸ್ಥೆಂತ್ ಜಾತಿ ಧರ್ಮಾಚೊ ಬೇಧ್ ನಾಸ್ತಾಂ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ಎಕ್ವಟಾಚೆಂ ಶಿಕಪ್ ದಿಂವ್ಚೊ ಶಿಕ್ಷಿ ಭೊಟ್ ಪಂಡಿತ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಅನ್ನಾಡಿ ತಿಮ್ಮಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆ, ಜೈನಾಂಚೊ ಹರಿರಾಜ್ ಅಸಲೆ ಕಾಂಯ್ ಪಾತ್ರ್ ಜಿವಾಳ್ ಜಾಲ್ಯಾತ್. ನ್ಯಾಯ್ ಆನಿ ನಿತಿಚ್ಯಾ ಗಜಾಲೆಂತ್, ಕೊಡ್ತಿಂತ್ ವ್ಯಾಜ್ ಆನಿ ವಾದ್ ಮಾಂಡ್ಚ್ಯಾಂತ್ ಎ.ಟಿ. ಲೋಬೊ ವಕೀಲ್‌ಗಾಯ್ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ದುಬಾವ್ ಯೆವ್ಯೆತಾ ತಸಲಿ ನೈಜತಾ ಹ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂನಿ ಆಸಾ. ಪಾತ್ರ್ ಪಿಂತ್ರಾವ್ಣೆಂತ್, ಘಡಿತಾಂನಿ ವಾಸ್ತವೀಕತಾ ಭೊರ್‌ಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಆನಿ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಗ್ರೇಸ್ತ್‌ಕಾಯೆಥಂಯ್ ಹೆ ಗ್ರಂಥ್ ಅಪೂರ್ಬ್ ಆನಿ ಮಹಾನ್.

ಎ.ಟಿ. ಲೋಬೊಚ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂನಿ ದಿಸೊನ್ ಯೆಂವ್ಚೊ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಉತ್ರಾಂಚೊ ವ್ಹಾಳೊ, ದೇಶಿ, ವಿದೇಶಿ ತಶೆಂ ಸ್ವತಾಃಚೆ ಕವಿತಾ, ಮ್ಹಣ್ಣ್ಯೊ, ಸಾಂಗ್ಣ್ಯೊ ಆನಿ ಗಾದಿ ಹೆರ್ ಖಂಚ್ಯಾಯ್ ಬರಯ್ಣಾರಾನ್ ಸೊಪ್ಣೆಂವ್ಕ್ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾಂತ್. ದಾಕ್ಲ್ಯಾಕ್ ತಾಚ್ಯಾ 'ತುಂ ಬರೊ ಜಾ' ಕಾದಂಬರೆಂತ್ ಸ್ತ್ರೀಯೆವಿಶಿಂ ತಾಣೆಂ ಜೆರಾಲ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ ತುಮ್ಚೆ ಸಮೊರ್ ದವರ್‍ತಾಂ: ಸ್ತ್ರೀಯೆಚೆಂ ಸ್ವರೂಪ್ ವೀಕ್ ನ್ಹಯ್, ಪೂಣ್ ತಿಚೆಂ ಮನ್ ಥಿರ್ ನ್ಹಯ್; ತಿಚ್ಯಾ ಸ್ವಬಾವಾಂತ್ ಸಕತ್ ಆಸಾ, ತಿಚ್ಯಾ ಸಂಯ್ಯಾಂತ್ ದುಬಾವ್ ಆಸಾ. ತಿಚೊ ರಾಗ್ ಆವ್ಸೊರಿ ಆನಿ ಮೋಗ್ ದರ್‍ವಡಿ. ತಿಚ್ಯಾ ರಾಗಾಕ್ ಸುರ್‍ಯೆಚಿ ಧಾರ್ ಆಸಾ ಆನಿ ಮೊಗಾಕ್ ಭಾಂಗಾರಾಚೊ ವರ್ಣ್ ಆಸಾ. ಸದಾಂಚ್ ಜಾಗ್ರುತ್; ಭಾಂಗಾರಾಚಿ ಮೂಟ್ ಮ್ಹಣ್ ಗಳ್ಯಾಂತ್ ಘಾಲಿನಾಕಾ–ಸುರ್‍ಯೆಚಿ ಧಾರ್ ಲಾಗತ್; ಧಾರ್ ಲಾಗ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ ಸುರಿ ಉಡಯ್ನಾಕಾ, ಭಾಂಗಾರಾಚಿ ಮೂಟ್ ವಚತ್' ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂಚ್ಯಾ ಲಾಂಬಾಯೇಕ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಹೆರ್ ಜಾಯಿತ್ತ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂನಿ ವಿಣುನ್ ತಾಣೆಂ ಆಪ್ಲೆ ವಿಚಾರ್ ಸಾದರ್ ಕೆಲ್ಯಾತ್. ತಾಚಿ ಆನ್ಯೇಕ್ ಬೃಹತ್ ಕಾದಂಬರಿ–'ತುಂ ಬರೊ ಜಾ.' ಡೊಕ್ಟರ್ ಬ್ರೆಕ್ಸ್ ಆನಿ ಮೇಟ್ರನ್ ಕ್ಲಾರಾ ಮ್ಹದ್ಲ್ಯಾ ಮೊಗಾಚಿ ಕಥಾ. ಶಿಂವ್ತೆಂ, ರೀದ್, ದಾದಾ ವಾ ಕೆಡಿ, ರಗ್ತಾಕ್ ಖತ್ ಲಾಯ್ನಾಕಾ, ಹರ್‍ದ್ಯಾರ್ ಖುರಿಸ್ ಹೆ ತಾಚೆ ಹೆರ್ ಥೊಡ್ಯೊ ಫಾಮಾದ್ ಕಾದಂಬರಿ. ಬಂಧಡೆವಿಶಿಂ ಆಪೂರ್ಬಾಯೆಚೆಂ ವಿವರ್ ಆಟಾಪ್ಚೊ 'ದೆವಾಚಿ ಖುಶಿ' ಕಾದಂಬರಿ ದುಸ್ರೊ ಭಾಗ್ ನಾಸ್ತಾಂ ಅಪೂರ್ಣ್; ಪೂಣ್ ಕ್ಲಾಸಿಕ್ ಕಾದಂಬರಿ. ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾದಂಬರೆಂಚ್ಯಾ ಚರಿತ್ರೆಂತ್ ಎ.ಟಿ. ಲೋಬೊ ಆನ್ಯೇಕ್ ಮಯ್ಲಾಫಾತೊರ್.

ಆಧುನಿಕ್ ವೈವಿಧ್ಯ್ ಕಾದಂಬರೆಂಚೊ ಎಡ್ವಿನ್:

ಆಧುನಿಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾದಂಬರಿ ಬರಯ್ಣಾರಾಂಪಯ್ಕಿಂ ಮಾನೆಸ್ತ್ ಎಡ್ವಿನ್ ಜೆ.ಎಫ್. ಸೊಜ್ ಬಳ್ವಂತ್ ಆನಿ ಫನಾಧೀಕ್ ನಾಂವ್. ತಾಣೆಂ ಇತ್ಲ್ಯಾರ್‌ಚ್ 33 ಕಾದಂಬರಿ ಬರಯ್ಲ್ಯಾತ್; ಕುರ್‍ಕುರಿತ್ ಸಂಭಾಶಣ್, ವಾಸ್ತವೀಕ್ ವಿವರಣ್ ಆನಿ ಸುಧೃಡ್ ಪಾತ್ರ್ ಎಡ್ವಿನಾಚ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂಚಿ ವಿಶೇಶತಾ ಜಿ ಹೆರ್ ಖಂಚ್ಯಾಯ್ ಆಧುನಿಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬರಯ್ಣಾರಾಂಮಧೆಂ ತಿತ್ಲ್ಯಾ ಉಂಚಾಯೇಕ್ ಪಾವೊಂಕ್ ನಾ. ಎಡ್ವಿನಾಚೆ ಸುರ್‍ವಿಲೆ ಥೊಡೆ ಕಾದಂಬರಿ ವಾಚ್ತಾನಾ ಎಡ್ವಿನಾಚೆರ್ ಜೊಸಾ ಆಲ್ವಾರೆಸಾಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಭೊಗ್ತಾ. ಉಪ್ರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂನಿ ಎಡ್ವಿನಾನ್ ಜಾಯಿತ್ತೆಂ, ಚಡ್ತಾವ್ ಇಂಗ್ಲಿಜ್ ಭಾಶೆಚೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ವಾಚ್ಲಾಂ ಆನಿ

ತಾಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ತಾಚ್ಯಾ ಕಾಣಿಯಾಂನಿ ಬರ್‍ವ್ಪಾರ್ ಆಸಾ. ಆತಾಂ ಸಯ್ತ್ ಖಂಚಿಯಿ ಕಾದಂಬರಿ ಬರಯ್ತಾನಾ ತೊ ಥೊಡೆಶೆ ದೀಸ್ ಪಯ್ಲಿಂ ತಯಾರಾಯ್ ಕರ್ತಾ ಆನಿ ಶಿಕ್ತಾ ಮ್ಹುಣ್ ಹಾಂವೆಂ ಆಯ್ಕ್ಯಾಲಾಂ. 1967 ಇಸ್ವೆಂತ್ ಪ್ರಗಟ್‌ಲ್ಲಿ ನಿಮಾಣಿ ಶೆಳಿ ತಾಚಿ ಪಯಿಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿ; ತ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂತ್ ಏಕ್ ಸನ್ನಿವೇಶ್ ಎಡ್ವಿನ್ ಅಶೆಂ ಪಿಂತ್ರಾಯ್ತಾ: 'ಲಿಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಹಾಸ್ಲೆಂ ಮಾತ್ರ್. ತಾಚ್ಯಾ ಮತಿಂತ್, ನಾಂವ್ ದೇಶ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೆಂ ತುಫಾನ್ ಉಟ್ಲೆಲೆಂ. ಶಿಂತಿದ್ ಮ್ಹುಳ್ಳೆಂ ತಾರುಂ ಹ್ಯಾ ತುಫಾನಾಂತ್ ಶಿರ್‍ಕಾಲ್ಲೆಂ ತಾಚ್ಯಾ ಹರ್ ಕಾದಂಬರೆಂನಿ ಅಸಲೆಂ ವಿವರಣ್ ಆಸ್ತಾ. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪಾತ್ರಾಂಚಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್ ಭೊಗ್ಣಾಂ ಆನಿ ಹಾವ್-ಭಾವ್ ಪಿಂತ್ರಾವ್ನ್ ತಾಂಕಾಂ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂ ಮುಕಾರ್ ಜಿವಾಳ್ ಕರ್‍ಚ್ಯಾಂತ್ ಎಡ್ವಿನ್ ಅವ್ವಲ್ ಬರೊವ್ಪಿ.

ಎಡ್ವಿನಾನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಸುರ್‍ವಿಲ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂನಿ ಸಮಾಜಿಕ್ ವಿಶಯ್‌ಯಿ ವಿಂಚ್ಲ್ಯಾತ್- ಘಾಟಾರ್ ಕಾಪ್ಯೆ ತೊಟಾಂತ್ಲೆಂ ಜಿವಿತ್ ಆಸ್ಚೆಂ 'ಜೊವ್ಳಿಂ ವಜ್ರಾಂ,' ಶೆತ್ಕಾರಾಚೆಂ ಜೀವನ್ ಆನಿ ತಾಣಿಂ ಆಧುನಿಕತಾ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಕ್ ವೊದ್ದಾಡ್ಚೆಂ ವರ್ಣುಂಚಿ 'ಶೆತಾಂತ್ಲಿಂ ಫುಲಾಂ' ಥೊಡೆ ದಾಕ್ಲೆ. ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ಲಿ ಪಯಿಲ್ಲಿ ಗೂಢಾಚಾರಿ ಕಾದಂಬರಿ: 'ಪಿಲಾತಾನ್ ದಿಲ್ಲೆಂ ಫರ್ಮಾಣ್' ಧರ್‌ಲ್ಲೆಂ ಏಕ್ ಮ್ಹನಿಸ್ ದೋನ್ ಸಾವ್ಳ್ಯೊ, ಆಜ್ ಆಮಿ ಖುನ್ ಕರ್‍ಯಾಂ, ಜುದಾಸಾಂಕ್ ಕುರೊವ್, ತಾಂಬ್ಡೊ ಸಾಳಿಯೊ ಅಸಲೆ ಜಾಯಿತ್ತೆ ಕುರ್‍ಕುರಿತ್ ಘಡಿತಾಂನಿ ವಿಣ್ಲೆಲೆ ಥ್ರಿಲ್ಲರ್ ತಾಚೆ ಥಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾತ್. ಆಜೂನ್ ಹೈಸ್ಕುಲಾಂತ್ ಶಿಕುನ್ ಆಸ್ತಾನಾ ಮ್ಹಾಕಾ ವಿಶೇಸ್ ರುಚ್‌ಲ್ಲಿ ಎಡ್ವಿನಾಚಿ 'ಮ್ಹಜ್ಯಾ ವೊಡ್ತಾಂತ್ಲೆ ಗುಲೊಬ್' ಹಾಂವೆಂ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂನಿ ಉಣ್ಯಾರ್ ಪಾಂಚ್ ಪಾವ್ಟಿಂ ವಾಚ್ಲ್ಯಾ. ಕ್ರಿಸ್ತಿ, ಜೆನಿಫರ್, ಲಿಂಡಾ ಆನಿ ಜೇಸನ್ ಎಡ್ವಿನಾಚ್ಯಾ ಲಿಖ್ಣೆಂತ್ ಜಿವೆ ಜಿವೆ ಪಾತ್ರ್. ತ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂತ್ಲೆಂ ಸಂಬಾಶಣ್ ಆನಿ ಸನ್ನಿವೇಶ್ ಎಡ್ವಿನಾಚ್ಯಾ ಲಿಖ್ಣೆಂತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ವಿಶೇಸ್ ಸಕ್ತೆಕ್ ಸಾಕ್ಸ್. ಅಶೆಂಚ್ ಹಾಂವೆಂ ವಿಸ್ರೊಂಕ್‌ಚ್ ಸಾಧ್ಯ್ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ 'ವಿಂಚುನ್ ಕಾಡ್ಲೆಲಿ ಪರ್‍ಜ' ಕಾಣಿಯೆಂತ್ಲೊ ಜ್ಯೋ ಸಿಲ್ವೆಸ್ಟರ್ ಡಿಸೋಜಾ, 'ಉಣ್ಯಾ ಭಾವಾಡ್ತಾಚೆ' ಲಾಂಬ್ ಕಾದಂಬರೆಂತ್ಲಿ ಇಜ್ಜಾಕಯ್ ಆನಿ ಆಂತೊನ್ ಪಿರೇರ್- ಎಡ್ವಿನ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪಾತ್ರಾಂನಿ ಕಸೊ ಜೀವ್ ಭರ್ತಾ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾಕ್ ಸಾಕ್ಸ್. 'ತೆ ಆಯ್ಲ್ಯಾತ್' ಮ್ಹಳ್ಳಿ unidentified flying objects ಚೆರ್ ಹೊಂದೊನ್ ಬರಯಿಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ್ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ್ ಕಥಾ, 'ಹಾಂವ್ ಜಿಯೆತಾಂ' ಕಾದಂಬರಿ ಅಸ್ತಿತ್ವ್‌ವಾದಾಚಿ, ಪರತ್ ಹ್ಯಾ ವಿಶಯಾಚೆರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ ಪಯಿಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿ ಎಡ್ವಿನಾಚಿ ಫಿಲೊಸೊಫಿ ಉಗ್ತಾಯ್ತಾ, 'ಮೊಂವ್ ಆನಿ ರಗತ್' - ಇರಾಕಾನ್ ಕುವೇಯ್ಟಾಚೆರ್ ಘಾಲ್ಲ್ಯಾ ಆಕ್ರಮಣಾಚೆರ್ ಸ್ವತಾಃ ತಾಣೆ ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಕುಟ್ಮಾನ್ ಭೊಗ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಆಕಾಂತ್ ಆನಿ ಕಷ್ಟಾಂಚೊ ಅನ್ಭೋಗ್ ವಿವರಾಯ್ತಾ. ಜುದಾಸಾಂಕ್ ಕುರೊವ್, ಏಕ್ ಮನಿಸ್ ದೋನ್ ಸಾವ್ಳ್ಯೊ, ಹಾಂವ್ ಪಾಟಿಂ ಆಯ್ಲಾಂ ಹ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂನಿ ಎಡ್ವಿನಾನ್ ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ದಿಸೊನ್ ಯೆಂವ್ಚೆಂ ಉಡ್ಕಿ (caper) ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ ಹಾಡ್ಲಾಂ. 'ಸಿರೆನಾಂತ್ಲೊ ಜುದಾಸ್' ಕಾದಂಬರಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ್ ಗ್ರೀಸ್ ದೇಶಾಂತ್ ಆನಿ ಥಂಯ್ಚ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತೆಚ್ಯಾ ಪಾಟ್‌ಥಳಾಚೆರ್ ರಚ್ಲ್ಯಾ.

ಆಯ್ಲೆವಾರ್ ಎಡ್ವಿನಾಚೆ ಹಾಂವೆಂ ವಾಚ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ದೋನ್ ಕಾದಂಬರಿಂಚೊ ಉಲ್ಲೇಕ್ ಕರಿನಾ ತರ್ ಹಾಂವ್ ಚೂಕ್ ಆಧಾರಿನ್. ಕಾಳ್ಯಾ ಭಾಂಗಾರಾಚ್ಯಾ ಧನಾನ್ ಆಡೇಕ್ ಭಾಗ್

ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಮಂಗ್ಳುರ್‌ಗಾರಾಂಚಿ ಜಿಣಿ ಆನಿ ತಸಲ್ಯಾಚ್ ಜಿಣ್ಯೆಕ್ ಲಾಲೆಂವ್ಚ್ಯಾ ಎಕಾ ತರ್ನ್ಯಾಟ್ಯಾಚಿ ಕಥಾ 'ಕಾಳೆಂ ಭಾಂಗಾರ್'. ಕುವೇಯ್ಟಾಚೆರ್ ಇರಾಕಾಚೆಂ ಆಕ್ರಮಣ್ ಆನಿ ತಾಂತುಂ ಉಪೆವ್ನ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯೊ ಜೆರಿ ಪಾತ್ರ್ ವಿಸ್ರುಂಕ್ ಫಾವೊ ನಾತ್‌ಲ್ಲೊ. ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂನಿ ರಾಕ್ಣೊಚೆರ್ ಪ್ರಗಟ್‌ಲ್ಲಿ 'ಜಾಂಬಿಯಾ-ಧಹಶತ್' ಬಿನ್‌ಲಾದೆನಾಚ್ಯಾ ಆತಂಕ್‌ವಾದಾಚೆರ್ ವ್ಹಾಳೊನ್ ಆಯಿಲ್ಲಿ. ತಾಚ್ಯಾ ಜಲ್ಮಾಥಾವ್ನ್ ಸುರು ಜಾಲ್ಲಿ ಧಹಶತ್, ಖಂದಹಾರಾಂತ್ ವಿಮಾನ್ ಅಪಹರಣ್ ಪ್ರಕರಣಾಂತ್ ಆಕೇರ್ ಜಾತಾ; ಭೋವ್‌ಶ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಕಾಣಿಯೆಚೊ ಮುಕ್ಲೊ ಭಾಗ್ ಯೆಂವ್ಚ್ಯಾರ್ ಆಸಾ. ಜಾಯಿತ್ಯಾ ತರ್ನ್ಯಾ ಬರಯ್ಣಾರಾಂಕ್ ಪ್ರೇರಣ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ಎಡ್ವಿನಾಚೆಂ ಖಾಶೆಲೆಂಪಣ್ ಹೆರಾಂಕ್ ಹ್ಯಾ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಆಪ್ಣಾಂವ್ಕ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ. ತ್ಯಾ ಕಾರಣಾನ್ ಎಡ್ವಿನ್ ಜೆ. ಎಫ್ ಸೊಜ್ ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾದಂಬರಿಕರ್ತ್ಯಾಂ ಮಧೆಂ ಎಕೀನ್ ಜಾವ್ನ್ ಉರ್ಲಾ.

53 ಕಾದಂಬರಿ ಬರಯಿಲ್ಲೊ ಕಾನಡೀ ಲಿಪಿಂತ್ಲೊ ಆನ್ಯೇಕ್ ಮಾಲ್ಘಡೊ ಕಾದಂಬರಿ ಕರ್ತ್ ಜೆರಿ ಕುಲ್ಯೇಕರ್, ಜೊಸಾ ಆಲ್ವಾರೆಸಾಚ್ಯಾಚ್ ವರ್ಗಾಚೊ. ಜೆರಿಯಾಬಾನ್ ಆಪ್ಲೊ ಘಾಟಾಚ್ಯಾ ತೊಟಾಂತ್ಲೊ ಅನ್ಭೋಗ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂನಿ ದರಬಸ್ತ್ ದಿಲಾ. ಪ್ರಕೃತೆಚೆಂ ವಾಸ್ತವೀಕ್ ಪಿಂತುರ್ ತಾಚ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂನಿ ವಾಚುಂಕ್ ಮೆಳ್ತಾ. 392 ಪಾನಾಂಚಿ ಸಿಂತಿಚ್ಯೊ ಶಿಂತ್ರ್ಯೊ, 235 ಪಾನಾಂಚಿ ನಿರಾಧಾರಿ ಮೊಲಿ, ದೆಸ್ವಾಟ್, ರಾಯ್ಟುರಾಚ್ಯೊ ಶಿಂತ್ರ್ಯೊ, ತಾಕಾ ವ್ಹಡೆರ್ ಮೋಗ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲೊ, ಅಸಲ್ಯೊ ಜಾಯಿತ್ಯೊ ಲೊಕಾಮೊಗಾಳ್ ಕಾದಂಬರಿ ತಾಚೆಥಾವ್ನ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾತ್. ಜೆರಿ ಕುಲ್ಯೇಕರಾಪರಿಂಚ್ ಪ್ರಕೃತೆಕ್ ಆಪ್ಲಿ ಕಥಾ ವಸ್ತ್ ಕರ್ನ್ ಭೋವ್ ವಾಸ್ತವೀಕ್ ಥರಾನ್ ಕಾಳ್ಜಾಕ್ ನಾಟ್ಸೊಂಚೆಪರಿಂ ಕಾದಂಬರಿ ಬರಂವ್ಚೊ ಆನ್ಯೇಕ್ ಬರಯ್ಣಾರ್ 'ಮನು ಬಾಹ್ರೇನ್'. ತಾಣೆಂ ಲಾಂಬ್ ಆನಿ ಮಟ್ವ್ಯೊ ತಿಸಾಂ ವಯ್ರ್ ಕಾದಂಬರಿ ಲಿಖ್ಲ್ಯಾತ್. ದಾಕ್ಲೊ ದಿಂವ್ಚೊ ತರ್ 536 ಪಾನಾಂಚಿ 'ಅರಣ್ಯಾಂತ್ಲೊ ತಾಳೊ' ತಾಚಿ ಆಪೂರ್ಬಾಯೆಚಿ ಕಾದಂಬರಿ. ಮಲ್ನಾಡ್‌ಚ್ಯಾ ರಾನಾಂತ್ಲೆಂ ಆನಿ ಮಲ್ನಾಡಾಂತ್ ಜಿಯೆವ್ನ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾ ಲೊಕಾಂಚ್ಯಾ ಥರಾವೋಳ್ ಘಡಿತಾಂನಿ ವಿಣ್ಲೆಲಿ ಹಿ ಕಾದಂಬರಿ ವಾಚ್ತಾನಾ ಮಲ್ನಾಡಾಂತ್ ಭೊಂವ್‌ಲ್ಲೊ ಅನ್ಭೋಗ್ ಜಾತಾ.

ಸಾಂಕಳ್ ಕಾಣಿಯಾಂಚೊ ವಿಕ್ಟರ್:

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಾದಂಬರಿಕರ್ತ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿಂ ಆನ್ಯೇಕ್ ಲೊಕಾಮೊಗಾಳ್ ನಾಂವ್ ಮಾನೆಸ್ತ್ ವಿಕ್ಟರ್ ರೊಡ್ರಿಗಸಾಚೆಂ. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂನಿ ಹಜಾರೊಂ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂಕ್ ಮೊಗಾಚೊ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ತಾಣೆಂ 23 ಕಾದಂಬರಿ ಲಿಕ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ. ತಾಚ್ಯೊ ಕಾದಂಬರಿ ಸಮಾಜಿಕ್ ಥ್ರಿಲ್ಲರ್ ತ್ಯಾ ವರ್ಗಾಚ್ಯೊ. ತಾಚ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂಪಯ್ಕಿಂ 194 ಅವಸ್ವರಾಂಚಿ ಪ್ರತಿಕಾರ್, 219 ಅವಸ್ವರಾಂಚಿ ಪಾಪ್ ಆನಿ ಶಿರಾಪ್, 127 ಅಂಕ್ಯಾಂನಿ ಭಾಪುನ್ ಆಯಿಲ್ಲಿ ಶಿರಾಪಾಚಿ ಬಲಿ, 124 ಅವಸ್ವರಾಂಚಿ ರಗ್ತಾಚಿ ಬೊಬಾಟ್ ನಾಂವಾಡ್ದೀಕ್. ಅಮಾನುಷ್ ಆನಿ ಅವಾಸ್ತವೀಕ್ ಸಕ್ತೆಂಚೊ ಆನಿ ಘಡಿತಾಂಚೊ ವಿವರ್ ತಾಚ್ಯಾ ಥೊಡ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂನಿ ಆಸಾ. ವಿಕ್ಟರ್ ರೊಡ್ರಿಗಸಾಚ್ಯಾ ಕಾಣಿಯಾಂಚೆ ಚಡ್ತಾವ್ ಪಾತ್ರ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಭೊಂವ್ತಿಚೆ. ದುಡ್ವಾದೀಕ್ ಧನಿಯಾಂಚ್ಯಾ, ಸಾವ್ಕರಾಂಚ್ಯಾ ಹಾತಾಂಖಾಲ್ ಅನ್ಯಾಯ್ ಭೊಗ್ತೆಲ್ಯಾಂಚೆಂ ಸಂಕಟ್ ದೊಳ್ಯಾಂಕ್ ದಿಸ್ತಾ. ತಶೆಂ ತೊ ಬರಯ್ತಾಲೊ ಆನಿ

ಅನ್ಯಾಯ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾಂಚಿ ಹ್ಯಾಚ್ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ನೀತ್ ಜಾತಾ ತಶೆಂ ತಾಚ್ಯಾ ಕಾಣಿಯಾಂನಿ ವಿವರ್ ಆಸ್ತಾಲೊ. ಟೆಲೆವಿಶನ್ ನಾತ್ಲಲ್ಯಾ ತ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಕಿತ್ಲೆಶ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂಕ್ ವಿಕ್ಟರ್ ರೊಡ್ರಿಗಸಾಚೆ ಥ್ರಿಲ್ಲರ್ ಸಾಂಕಳ್ ಕಾಣಿಯೊ ಮನೋರಂಜನಾಚೆಂ, ಆನಿ ಜಿವಿತಾಚೆಂ ಲಿಸಾಂವ್ ಶಿಕಂವ್ಚೆ ಸಾಧನ್ ಜಾವ್ನಾಸ್‌ಲ್ಲೆ. ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂನಿ ಜಾಯಿತ್ಲ್ಯಾ ಬರಯ್ಣಾರಾಂನಿ ಥ್ರಿಲ್ಲರ್ ವರ್ಗಾಚೆ ಕಾದಂಬರಿ ಬರಯ್ಲ್ಯಾತ್. ತ್ಯಾ ಪಯ್ಕಿಂ ರೋನ್ ರೋಚ್ ಕಾಸ್ಸಿಯಾ ಎಕ್ಲೊ.

ಡೊ। ಎಡ್ವರ್ಡ್ ಎಲ್. ನಜ್ರೆತ್:

ವೃತ್ತೆನ್ ಹಾಡಾಂಚೊ ಡೊಕ್ಟರ್ (ಒರ್ಥೋಪೆಡಿಶಿಯನ್) ಜಾವ್ನಾಸ್ಚೊ ಹೊ ಎಕ್ ಉತ್ತೀಮ್ ಸೃಜನ್‌ಶೀಲ್ ಬರ್ಪಾಂಚೊ ರಚ್‌ಪಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಥೊಡ್ಯಾಂಕ್ ವಿಸ್ಮಿತ್ ಜಾಯ್ತ್. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ವಿಬಿನ್ನ್ ಮಟ್ವ್ಯಾ ಕಥೆಂಕ್ ಆನಿ ಸರಳ್ ಭಾಶೆನ್ ವಿವರಾಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ವೈಜಕೀಯ್ ಬರ್ಪಾಂಕ್ ಫಾಮಾದ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಡೊಕ್ಟರಾನ್ "ನಿರ್ವೊಣೆಂ," "ಆಡ್ವಾರ್ಲೆಲೆಂ ಫಳ್", "ಚಾಮಾದೊರಾಚೊ ಪುತ್," "ಭುಮಿ ವಯ್ಕುಂಟಾಂತ್," "ಕಾಂಟ್ಯಾಂನಿ ಬಾಂದ್‌ಲ್ಲೆಂ ವ್ಹೋಡ್ತ್," "ಸಂಯ್ಯಾಬಚೆಂ ಪಾತಕ್," "ಗೋಲಿಮಾರ್" ಹಿಂ ತಾಚಿಂ ಬರ್ಪಾಂ.

ಆಧುನಿಕ್ ಕಾದಂಬರೆಂಚೊ ವ್ಹಾಳೊ:

ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ದಶಕಾಂನಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಸಮಾಜಿಕ್ ಜಿವಿತಾಂತ್ ಬದ್ಲಾಪ್ ಜಾಲಾಂ; ಆರ್ಥಿಕ್ ವಾಡಾವಳ್ ಜಾಲ್ಯಾ; ಶಿಕ್ಪಾಚೆ ಅವ್ಕಾಸ್ ಚಡ್ಲ್ಯಾತ್. ಗಲ್ಫಾಚ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಚೊ ಥರಾವ್ಳೊಳ್ ಪ್ರಭಾವ್ ಆಮ್ಚೇರ್ ಜಾಲಾ. ಲೊಕಾಚ್ಯಾ ಆನಿ ಮಣಿಯಾರ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಚಿಂತ್ಪಾಧಾರಿಂತ್ ವೃದ್ಧಿ ಜಾಲ್ಯಾ ಆನಿ ಹಾಚೊ ಕಾಂಯ್ ಪ್ರಭಾವ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಆರ್ವಿಲ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಕರ್ತ್ಯಾಂಚೆರ್ ಜಾಲಾ. ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ದಶಕಾಂನಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಚಡ್ತಾವ್ ಬರವ್ಪ್ಯಾಂನಿ ಸಮಾಜಿಕ್ ಕಾದಂಬರೆಂನಿಯಿ ನಿತಳ್ ತತ್ವ್ ಕುಶಿಕ್ ದವರ್ನ್ ವಾಸ್ತವೀಕತೆಕ್ ಚಡ್ ಒತ್ತು ದಿಲ್ಲೊ ಆಸಾ.

ಅಸಲ್ಯಾ ನವ್ಯಾ ಕಾದಂಬರಿಕರ್ತ್ಯಾಂ ಪಯ್ಕಿಂ ಮಾನೆಸ್ತ್ ಎಡ್ವಿನ್ ಜೆ. ಎಫ್ ಸೊಜಾಪರಿಂ ಆಪ್ಲಿಚ್ ಏಕ್ ವಾಟ್ ಘೆವ್ನ್, ನವ್ಯಾಚ್ ಶಯ್ಲಿನ್ ಕಾದಂಬರಿ ಬರಯಿಲ್ಲೊ ಆಧುನಿಕ್ ಆನಿ ಬಳ್ವಂತ್ ಕಾದಂಬರಿಕರ್ತ್ ಶ್ರೀ ಸ್ಟೇನ್ ಅಗೇರಾ. ಸ್ಟೇನಿಚ್ಯಾ ಕಾದಂಬರೆಂಚೆರ್‌ಯಿ ಸಮಕಾಲೀನ್ ವಾ ಆದ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಬರಯ್ಣಾರಾಂಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ನಾ. ವೈವಿಧ್ಯ್ ವಿಶಯಾಂಚೆರ್ ಸ್ಟೇನಿನ್ ಕಾದಂಬರಿ ಬರಯ್ಲ್ಯಾತ್. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಾಕ್ ಒಳಗ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ನಿತಿದಾರಾಚಿ ಕಥಾ 'ನಿತಿದಾರ್', ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಗಲಾಟ್ಯಾಂತ್ ನೀತ್ ಸೊಧುನ್ ಸಲ್ವೊಂಚೊ 'ಪಿಮೆಂಟೊ', ಪತ್ರ್‌ಕರ್ತ್ಯಾಕ್ ಶ್ರೀಲಂಕಾಥಾವ್ನ್ ಸೊಡೊವ್ನ್ ಹಾಡ್ಚಿ ಕಥಾ ಆಸ್ಚಿ 'ಸೊಧ್ನಾಂ' ತಾಚ್ಯೊ ಥೊಡ್ಯೊ ಕಾದಂಬರಿ. ವಾಸ್ತವೀಕ್ ಸಂಸಾರಾಕ್ ಚಡ್ ಲಾಗ್ಗಿಲ್ಯಾನ್ ಸ್ಪಂದನ್ ಕರ್ಚಿ, ಆಮ್ಚೆಥಂಯ್ ಆಸ್ಚೆಂ ಆದರ್ಶ್ ಸಲ್ವೊನ್ ವೆಚ್ಯಾಕ್ ಪ್ರತಿಫಲನ್ ಜಾಂವ್ಚಿ ಸ್ಟೇನಿಚಿ ಕಾದಂಬರಿ 'ಬದ್ಲಾನಾತ್‌ಲ್ಲೊ ಗಾಂವ್'; ಪ್ರಸ್ತುತ್ ರಾಜಕೀಯಾಚ್ಯಾ ಬುರ್ಶ್ಯಾಪಣಾಕ್ ಆರ್ಸೊ ಧರ್ಚಿ 'ನಾಲಿಸಾಯಿ', ಕೊರ್ಪರೇಟ್ ಸಂಸಾರಾಂತ್ ಘೊವಾ-ಬಾಯ್ಲೆ ಮಧ್ಲೆಂ ಪಂಥಾಟ್ ವಿವರಾಂವ್ಚಿ 'ಸ್ವಾವಲಂಬಿ', ಅಸ್ಕತ್ ಸಂಯ್ಬ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲ್ಯಾನಿಂಯಿ ಆತ್ಮ್‌ವಿಶ್ವಾಸ್ ಜೊಡ್ಚಿ 'ಹಿ ಮ್ಹಜಿ ಧಾಂವ್ಣಿ' ಅಶೆಂ ಥರಾವ್ಳೊಳ್ ಆನಿ ಪ್ರಸ್ತುತ್ ವಿಶಯಾಂಚೆರ್ ಸ್ಟೇನ್ ಅಗೇರಾನ್ ಸುಮಾರ್ 18 ಕಾದಂಬರಿ ಲಿಖ್ಲ್ಯಾತ್.

ಸಲೀಸಾಯೆನ್ ವಾಚುನ್ ವೆಚೆ, ವಾಸ್ತವೀಕತೆಕ್ ಚಡ್ ಸ್ಪಂದನ್ ಕರ್ಚೆ ಸ್ಟೇನಿಚೆ ಕಥಾ ಆಧುನಿಕ್ ಶೆರಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಜಿಣ್ಯೆಕ್ ಚಡ್ ಲಾಗ್ಗಿಂ ಆಸಾತ್.

ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ದಶಕಾಂತ್ ಗಲ್ಫ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಲೊಕಾಂಚ್ಯಾ ಜಿಣ್ಯೆಚೊ ವಿಂಗಡ್ ಕರುಂಕ್ ನಜೊ ಜಾಲ್ಲೊ ಭಾಗ್ ಜಾಲಾ. ಗಲ್ಫಾಚ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಕ್ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಲಗ್ತಿ ಕುಟ್ಮಾ ಜಿವಿತಾಚೆರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಬದ್ಲಾಪಾಂವಿಶಿಂ ಕಾದಂಬರಿ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾಂಪಯ್ಕಿಂ ಲ್ಯಾನ್ಸಿ ಪಿಂಟೊ ನಾಯಕ್ ಏಕ್ಲೊ. ಕಾಜಾರಿ ಜಿವಿತಾಂತ್ ಜೊಡ್ಯಾಂ ಮಧ್ಲೊ ದುಬಾವ್ ಆನಿ ಮನಸ್ತಾಪ್ ಆನಿ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚೆರ್ ತಾಚೊ ಪರಿಣಾಮ್ ಹ್ಯಾ ಪಾಟ್‌ಥಳಾಚೆರ್ ತಾಚಿ 'ಚೆಡುಂ' ಕಾದಂಬರಿ ವಾಳೊನ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾ. ಜಿಣಿಭೊರ್ ಗಲ್ಫಾಂತ್ ಘೊಳುನ್, ನಿಮಾಣೆ ಕುಟ್ಮಾಕ್ ಪಾಟಿಂ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ದಾದ್ಲ್ಯಾನ್ ಭೊಗ್ಚೆಂ ನೆಗಾರ್ಪಣ್ 'ಪಾಟಿಂ ಗಲ್ಫಾಕ್' ಕಾದಂಬರೆಂತ್, ಲ್ಹಾನ್‌ಪ್ರಾಯೆರ್ ವಿಧವ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಸ್ತ್ರಿಯೆನ್ ಆಧುನಿಕ್ ಸಮಾಜೆಂತ್ ಭೊಗ್ಚೆ ದೊಶಿ 'ವಿಧವ್' ಕಾದಂಬರೆಂತ್, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಅರ್ಗ್ಗಂಟಾನ್ ಗಲ್ಫಾಕ್ ಗೆಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸುರಿ ಚಲಿ ಗಲ್ಫಾಂತ್ ಕಶಿ ಫಸ್ತಾ ಆನಿ ಫಸಯ್ತಾ ತೆಂ ಚಿತ್ರಣ್ 'ಖಿಳ್' ಕಾದಂಬರೆಂತ್ ಲ್ಯಾನ್ಸಿ ಸಾದರ್ ಕರ್ತಾ. ಪ್ರಸ್ತುತ್ ಸಮಾಜೆಕ್ ಜಿವಿತಾಕ್ ಲಗ್ತಿ ಸುಮಾರ್ ಧಾ ಕಾದಂಬರಿ ಲ್ಯಾನ್ಸಿ ಪಿಂಟೊ ನಾಯಕಾನ್ ಬರಯ್ಲ್ಯಾತ್.

ಲ್ಯಾನ್ಸಿಪಿಂಟೊ ನಾಯಕಾಪರಿಂಚ್ ಪ್ರಸ್ತುತ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ಆನಿ ಕುಟ್ಮಾ ಜಿವಿತಾಲಗ್ತಿಂ ಕಾದಂಬರಿ ಬರೊಂವ್ಚೊ ಆನ್ಯೇಕ್ ಬರಯ್ಣಾರ್ ಎಚ್. ಜೆ. ಗೋವಿಯಸ್. ಭೊಗ್ಲಿಲ್ಲೆಂ ಘಾರಿಕ್ಪಣ್, ಭುಂಯಾರಾಂತ್ಲೊ ಘುಟ್, ಖತ್ರ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಪಾಸಾಂತ್ - ಅಸಲ್ಯೊ ಕಾಂಯ್ ಪತ್ತೆದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿ ಬರಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ತಾಣೆಂ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ ವರ್ಸಾಂನಿ ಪ್ರಸ್ತುತ್ ಸಮಾಜಿಕ್ ಆನಿ ಕುಟ್ಮಾಜಿವಿತಾಕ್ ಲಗ್ತಿ ಕಾದಂಬರಿ ಬರಯ್ಲ್ಯಾತ್.

ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಯೆಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪುಸ್ತಕಾಂಚೆ ಪರ್ಗಟ್ಣೆಚೆರ್ ಏಕ್ ಸುಕ್ಣ್ಯಾ ನದರ್

– : ಬಾ। ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ರೊಡ್ರಿಗಸ್, ರಾಕ್ಣೊ ಸಂಪಾದಕ್

ಪಂಡಿತಾಂ ಪ್ರಕಾರ್ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಮುಕೆಲ್ ಪ್ರಬೇದ್ ವಾ ಪ್ರಕಾರ್ ಚಾರ್: ಕಾವ್ಯೆಂ, ನಾಟಕ್, ಕಾಣಿ–ಕಾದಂಬರಿ ಆನಿ ಸಂಸೊದ್ ಬರಪ್. ಪುಣ್ ಹೆ ಚಾರ್ ಮುಕೆಲ್ ಪ್ರಕಾರ್ ಶಿಂದುನ್‌ಚ್ ಗೆಲ್ಯಾರ್ ಶೆಂಬೊರ್ ಸಾಹಿತಿಕ್ ಪ್ರಕಾರಾಂಚಿ ಪಟ್ಟಿ ಜಾಂವ್ಕ್ ಪುರೊ. ತಾಂತುಂ ಕತಾ ಆನಿ ಆತ್ಮ್‌ಕತಾ ಆಸ್ಯೆತ್; ನೀಜ್‌ಕತಾ ಆನಿ ಚಿಕ್ಣಿ ಕತಾ ಆಸ್ಯೆತ್; ನವಾಲ್ ಕಾಣಿ ಆನಿ ಸಾಂಕಳ್ ಕಾಣಿ ಆಸ್ಯೆತ್; ಕಥನ್ ಆನಿ ಪ್ರವಾಸ್ ಕಥನ್ ಆಸ್ಯೆತ್; ಘೊಕಾಣಾಂ ಆನಿ ವಿಡಂಬನಾಂ ಆಸ್ಯೆತ್; ಕವನ್ ಆನಿ ಲೇಕನ್ ಆಸ್ಯೆತ್; ಪ್ರಬಂದ್ ಆನಿ ಲಲಿತ್ ಪ್ರಬಂದ್ ಆಸ್ಯೆತ್; ವೆಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಣ್ ಆನಿ ವಿಶ್ಲೇಶಣ್ ಆಸ್ಯೆತ್; ಒಳೊಕ್ ಆನಿ ಝುಳಕ್ ಆಸ್ಯೆತ್; ಅದ್ಯಯನ್ ಆನಿ ಪ್ರಹಸನ್ ಆಸ್ಯೆತ್; ಹಾಯ್ಕು ಆನಿ ಚುಟ್ಕು ಆಸ್ಯೆತ್; ಪದಾಂ ಆನಿ ಜಾನ್‌ಪದಾಂ ಆಸ್ಯೆತ್; ನಾಟ್ಕಾಂ ಆನಿ ಕಾದಂಬರಿ ಆಸ್ಯೆತ್.

1858ಥಾವ್ನ್ 2012 ಪರ್ಯಾಂತ್ ಸರಿಸುಮಾರ್ 3330 ವಯ್ರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪುಸ್ತಕಾಂ ವೆವೆಗ್ಳ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರಾಂನಿ ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಯೆಂತ್ ಪರ್ಗಟ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್.

1858 – 1900:26

1901 – 1950:349

1951 – 2012:2957

ತಕ್ಶೊ 1: ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ 62 ವರ್ಸಾಂನಿ (1950–2012) ಪರ್ಗಟ್ ಜಾಲ್ಲಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ:

ವರ್ಸಾಂ	ಹರ್ ವರ್ಸಾವಾರ್ ಪರ್ಗಟ್‌ಲ್ಲಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ											ಒಟ್ಟು
1951-1960	24	15	19	39	28	47	57	32	24	36			321
1961-1970	25	22	24	19	25	39	44	54	41	44			337
1971-1980	29	31	43	23	46	27	51	38	46	50			384
1981-1990	31	67	40	44	46	38	63	45	47	60			481
1991-2000	68	57	43	59	71	55	63	61	68	94			639
2001-2012	57	69	61	63	78	72	92	58	88	79	53	25	795
	234	**261**	**230**	**247**	**294**	**278**	**370**	**288**	**314**	**363**	**53**	**25**	**2957**

ತಕ್ತೊ 2: ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ 15 ವರ್ಸಾಂನಿ (1998–2012) ಪರ್ಗಟ್ ಜಾಲ್ಲಿಂ ವೆವೆಗ್ಳ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರಾಚಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ:

ವರಸ್	ಕಾದಂಬರಿ	ಮಟ್ವ್ಯೊ ಕಾಣ್ಯೊ	ಹಾಸ್ಯ	ನಾಟಕ್	ಬಾಳ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್	ಧಾರ್ಮಿಕ್	ಮಾಹೆತ್/ ಲೇಕ್ನಾಂ	ಚರಿತ್ರಾ	ಭಕ್ತಿಕ್ ಗಿತಾಂ	ಕವಿತಾ	ಜಾನ್‌ಪದ್	ವ್ಯಾಕರಣ್ ಭಾಶೆ ವಿಗ್ಯಾನ್	ರಾಂದಾಪ್	ಭರ್ಶಿಕ್	ಭರ್ಶಿಕ್ ವಿಶೇಸ್	ಒಟ್ಟು
1998	3	2	2	3	3	28	5	–	3	8	3	1	–	–		**61**
1999	2	3	–	4	4	31	1	2	10	–	4	6	1	–		**68**
2000	3	3	–	2	–	43	2	16	6	8	4	6	1	–		**94**
2001	3	1	–	2	–	23	3	9	4	2	2	6	–	1	ಖೆಳ್	**56**
2002	5	6	–	4	–	26	5	3	3	9	3	5	–	–		**69**
2003	5	5	2	3	–	25	3	7	–	6	1	3	1	–		**61**
2004	2	6	2	3	1	12	7	–	3	11	–	16	–	–		**63**
2005	9	5	–	3	2	25	5	3	6	12	1	2	2	2	ಚಾಫ್ರಾ ಬರ್ಪಾಂ	**77**
2006	3	2	1	3	3	27	6	3	2	15	1	1	3	1	ಘರ್ ಒಕ್ತಾಂ	**71**
2007	9	5	3	1	5	25	6	5	2	17	4	9	–	1	ಭರ್ಶಿಕ್	**92**
2008	6	4	2	1	–	18	4	2	–	9	5	6	1	–		**58**
2009	4	3	4	3	2	30	15	1	3	12	3	5	3	–		**88**
2010	2	6	6	4	2	17	6	1	5	8	3	12	6	1	ಪ್ರವಾಸ್	**79**
2011	4	6	1	–	–	13	9	2	–	5	2	4	5	2	ವಾಸ್ತು	**53**
2012	1	2	2	–	1	6	3	2	–	7	–	–	1	–		**25**
ಒಟ್ಟು	**61**	**59**	**25**	**36**	**23**	**349**	**80**	**56**	**47**	**129**	**36**	**82**	**24**	**8**		**1015**

ನದ್ರೆಕ್ ಪಡ್‌ಲ್ಲ್ಯೊ ಗಜಾಲಿ:

- ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ 15 ವರ್ಸಾಂನಿ 1015 ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಕಾನಡಿ ಲಿಪಿಯೆಂತ್ ಪರ್ಗಟ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್. (ಹೆಂ ಪರ್ಗಟ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಬುಕಾಂಚೆಂ ಲೇಕ್ ಮಾತ್ರ್, ನೆಮಾಳಿಂ, ಅಂತರ್‌ಜಾಳ್ ಆನಿ ಫಿರ್ಗಜ್ ಪತ್ರಾಂದ್ವಾರಿಂ ಪರ್ಗಟ್ ಜಾಲ್ಲಿಂ ಬರ್ಪಾಂ ಹಾಂತುಂ ಲೆಕಾಕ್ ಯೇನಾಂತ್.)
- 1950 ಪಯ್ಲೆಂಚಿಂ ಚಡ್ತಾವ್ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಧಾರ್ಮಿಕ್‌ಚ್ ತರ್ ಪಾಟ್ಲ್ಯಾ 15 ವರ್ಸಾಂನಿ ಚಡ್ ವಾಪರ್‌ಲ್ಲೊ ಪ್ರಕಾರ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಬರ್ಪಾಂ, ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ 349 ಪುಸ್ತಕಾಂ. ತಾಂತ್ಲಿಂ ಚಡ್‌ಶ್ಯಾನ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಥಾವ್ನ್ ತರ್‌ಯಿ ಲಾಯಿಕ್ ವೆಕ್ತಿ/ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂನಿಯೀ ಹಾತ್ ಭಂವ್ಡಾಯ್ಲಾ. ತಶೆಂ ಮ್ಹಣ್ತಚ್ ಧರ್ಮಾದ್ವಾರಿಂ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ವಾಡ್ಲಾಂ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾದ್ವಾರಿಂ ಧರ್ಮಾಚಿ ಜಾಣ್ವಾಯ್ ಚಡ್ಲ್ಯಾ.
- ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಬರ್ಪಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಚಡ್ ಖಾಯ್ಸ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಪ್ರಕಾರ್ ಕವಿತಾ. 15 ವರ್ಸಾಂನಿ ತರ್ನ್ಯಾಂ ಆನಿ ಪರ್ನ್ಯಾಂಚಿಂ 129 ಕವಿತಾ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಪರ್ಗಟ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್. ಮ್ಹಣ್ತಚ್ ವರ್ಸಾಕ್ ಸರಾಸರಿ 8.6 ಕವಿತೆಚಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಪರ್ಗಟ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್. ತ್ಯಾ ಭಾಯ್ರ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಗಿತಾಂ ಆನಿ ಬಾಳ್ ಕವಿತೆಚಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ ವೆಗ್ಳಿಂ ಆಸಾತ್.
- ಆಯ್ಲೆವಾರ್ ವಿಶಯಾ ಸಂಬಂಧಿ ರಾಂದ್ಪಾ ಮಾಹೆತ್ ಬಾರಿಚ್ ಖಾಯ್ಸ್ ಜಾಲ್ಯಾ. 15 ವರ್ಸಾಂನಿ 82 ರಾಂದ್ಪಾ ಪುಸ್ತಕಾಂ (ಥೊಡಿಂ ಪುನರ್ ಛಾಪ್‌ಲ್ಲಿಂ) ಆಯ್ಲ್ಯಾಂತ್.
- 1951–1960 ಧಾಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಫಾಯ್ಸ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂಸವೆಂ (321 ಪುಸ್ತಕಾಂ) ತಾಳ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ 2001–2010 ದಾಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ (717 ಪುಸ್ತಕಾಂ) 123% ವಾಡಾವಳ್ ಘಡ್ಲ್ಯಾ. ಸಾದಾರ್ಣ್ ಹರ್ ಪ್ರಕಾರಾಂತ್ ವಾಡಾವಳ್ ಜಾಲ್ಯಾ.
- ದೆಕಿಕ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮಟ್ವ್ಯಾ ಕಾಣಿಯಾಂಚ್ಯಾ ಪ್ರಕಾರಾಂತ್ಲಿ ವಾಡಾವಳ್ ಅಶಿ: 2012 ಪರ್ಯಾಂತ್ ಕನ್ನಡ್ ಲಿಪಿಯೆಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪುಸ್ತಕಾಂಚೊ ಸಂಕೊ 2957 ಆನಿ ಹಾಂತುಂ 1913ಥಾವ್ನ್ 2012 ಪರ್ಯಾಂತ್ 194 ಮಟ್ವ್ಯಾ ಕಾಣಿಯಾಂಚಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಪರ್ಗಟ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್. ತ್ಯಾ ಭಾಯ್ರ್ ವರ್ಸಾಕ್ ಸರಿ ಸುಮಾರ್ 200 ವಯ್ರ್ ಮಟ್ವ್ಯೊ ಕಾಣಿಯೊಂ ವೆವೆಗ್ಳ್ಯಾ ನೆಮಾಳ್ಯಾಂದ್ವಾರಿಂ ಫಾಯ್ಸ್ ಜಾತಾತ್.

	ಮಟ್ವ್ಯಾ ಕಾಣಿಯಾಂಚಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ
1913–1950:	23
1951–1960:	21
1961–1970:	27
1971–1980:	19
1981–1990:	21
1991–2000:	33
2001–2012:	50
ಒಟ್ಟು	194

- ವರ್ಸಾ ಮೆರೆಂತ್ಲೆ ವಾಡಾವಳಿಂತ್ ಕಾಣಿಯಾಂಚೆ ವಿಶಯ್, ನಿರೂಪಣ್, ಪಾತ್ರ್, ಶೈಲಿ ಆನಿ ಮಾತಾಳೆ ಸಯ್ತ್ ವಿಶೇಸ್ ಬದ್ಲಲ್ಯಾತ್. ಆದಿಂ ಸಾಂಪ್ರಾದಾಯಿಕ್, ಬಾಪ್ತಿಜ್ಮ್ ದೀವ್ನ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಕೆಲ್ಲೆ ಪವಿತ್ರ್, ಭಾಗೆವಂತ್, ಅವಿವಾದಿತ್ ಮಾತಾಳೆ ಆಸ್‌ಲ್ಲೆ. ತರ್ ಆತಾಂ ಕ್ರಿಸ್ಪ್, ತೊಪ್ಚೆ, ಅಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ್ ಆನಿ ಲವ್ಕಿಕ್ ಮಾತಾಳೆ ದಿಸ್ತಾತ್. ದೆಕಿಕ್ ಆದ್ಲೆ ಮಾತಾಳೆ: ನಿಡ್ಡೆಲ್ಲೊ ಅಬುಟ್ ಕಾಮತ್, ತೆಂಕ್ಡಿ ಲೊರೆಸ್, ಪಿಲುಚಿ ಭಂವ್ಡಿ, ಕಿಸ್ತು ಪರ್ಬುಗೆಲಿ ನಾಡ್, ಉದೆಂತಿಚೆಂ ನೆಕೆತ್ರ್, ಸತಾಚಿ ವಾಟ್, ಮಾತಾರ್‍ಯಾಚೆಂ ದಾನ್, ಪಾತ್ಕಿ ಕೊಣ್ ಇತ್ಯಾದಿ. ಅತಾಂಚೆ ಮಾತಾಳೆ: ಚ್ಹಾ ಕಾಪಿ, ನಿಮಾಣೊ ಗಿರಾಕಿ, ಜಗಲ್, ಕುದ್ರೊ, ಗೊಲಿಮಾರ್, ಸಾತೆಂ, ಜೋಪ್ ಇತ್ಯಾದಿ.
- ನಾಟಕ್ ಆನಿ ಬಾಳ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಪ್ರಕಾರಾಂನಿ ಜಿಎಸ್‌ಬಿ ಕೊಂಕ್ಣ್ಯಾಂನಿ ಸಬಾರ್ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಲಿಕ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಆನಿ ಪರ್ಗಟ್ಲ್ಯಾಂತ್.
- ಕೊಂಕ್ಣಿ ವ್ಯಾಕರಣ್, ಸಬ್ದ್‌ಕೋಶ್, ಅರ್ತ್‌ಕೋಶ್, ಭಾಶೆವಿಗ್ಯಾನ್, ಬರ್ಪಾ ರಿತಿವಿಶಿಂ ಮಾಹೆತ್/ಶಿಕವ್ಣ್ ದಿಂವ್ಚಿಂ 82 ಗ್ರಂಥಾಂ/ಪುಸ್ತಕಾಂ 15ವರ್ಸಾಂನಿ ಪರ್ಗಟ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್ ತರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಜಾನ್‌ಪದಾಂಚೆರ್‌ಯಿ 36 ಪುಸ್ತಕಾಂ ಫಾಯ್ಸ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್.
- ಸಂಸ್ಥ್ಯಾಂಚಿ – ವೆಕ್ತಿಂಚಿ ಚರಿತ್ರಾ ದಿಂವ್ಚಿಂ 56 ಪುಸ್ತಕಾಂ 15 ವರ್ಸಾಂನಿ ಫಾಯ್ಸ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್ ತರೀ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ಏಕ್ ವ್ಹಡ್ ಉಣಾವ್ ಅತ್ಮ್‌ಚರಿತ್ರೆಂಚೊ ವಾ ಅತ್ಮ್‌ಕತೆಂಚೊ (Auto biography). ಮರಾಟಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಗ್ರೇಸ್ತ್‌ಕಾಯೆಕ್ ಮುಕೆಲ್ ಕಾರಣ್ ತೆ ಭಾಶೆಂತ್ಲ್ಯೊ ವಿಬಿನ್ನ್ ಅತ್ಮ್‌ಕತಾ ಖಂಯ್! ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಥಂಯ್ಸರ್ ಸಾಹಿತಿ ಮಾತ್ರ್ ನ್ಹಯ್ ಸಾಹಿತ್ಯೇತರ್ ವೆಕ್ತಿಯೀ ಸೊಬಿತ್ ಅತ್ಮ್ ಚರಿತ್ರಾ ಲಿಕ್ತಾತ್. ಥಂಯ್ಸರ್ ಎಕ್ಲೊ ಕಯ್ದಿ ಅತ್ಮ್‌ಕತಾ ಲಿಕ್ತಾ; ದಲಿತ್ ಲಿಕ್ತಾ; ಬಾಪುಯ್ ಕೊಣ್ ಕಳಿತ್ ನಾಸ್ತಾನಾ ಜಲ್ಮಲ್ಲೊ ಬರಯ್ತಾ; ಏಕ್ ವೇಶ್ಯೆ ಬರಯ್ತಾ; 400 ವಯ್ರ್ ದಲಿತ್ ಆತ್ಮ್‌ಕತಾ ಮರಾಟಿಂತ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾತ್ ಖಂಯ್; (ತ್ಯಾ ಭಾಯ್ರ್ ಹೆರ್ ರುಪಾಚ್ಯೊ ಆತ್ಮ್ ಕತಾಯ್ ಆಸಾತ್.) ತಾಂತ್ಲ್ಯೊ ಸಬಾರ್

ಕನ್ನಡಾಂತ್ ಅನುವಾದಿತ್ ಜಾಲ್ಯಾತ್. 2012-ಂತ್‌ಚ್ ಕನ್ನಡಾಂತ್‌ಯಿ ಕಾಂಯ್ ಥೊಡ್ಯೊ ಅತ್ಮ್‌ಕತಾ ಆಯ್ಲ್ಯೊ. ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡಾಚೊ 'ಆಡಾಡತ ಆಯುಷ್ಯ' ಆಯ್ಲಾ; ಡೊ। ಯು. ಆರ್. ಅನಂತಮೂರ್ತಿಚೊ 'ಸುರಗಿ' ಆಯ್ಲಾ; ಗಾಂದಿವಾದಿ ಬೆಳಗೆರೆ ಕ್ರಶ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಚೊ 'ಇದು ಜೀವ-ಇದುವೇ ಜೀವನ' (ನಿರೂಪಣ್ - ರವಿ ಬೆಳಗೆರೆ) ಆಯ್ಲಾ; ಟಿ.ಎಸ್. ಗೊರವರಚೊ 'ಆಡು ಕಾಯುವ ಹುಡುಗನ ದಿನಚರಿ' ನವೆಂಸಾಂವ್ ಹಾಡ್ಸ್ ಆಯ್ಲಾ. ರಸ್ತ್ಯಾ ದೆಗಾಂನಿ ವಿಚಿತ್ರ್ ವ್ರತ್ತ್ಯೊ ಚಲಯ್ತೆಲ್ಯಾಂವಿಶಿಂ 'ರಸ್ತೆ ನಕ್ಷತ್ರ' ಆಯ್ಲಾಂ.

- 1985-ಂತ್ ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ ಜೊಸಾಚಿ ದಾಟಿಮೊಟಿ 366 ಪಾನಾಂಚಿ 'ಮ್ಹಜಾ ಜಿವಿತಾಚಿ ಚರಿತ್ರಾ' ಆಯಿಲ್ಲಿ. 2010-ಂತ್ ಬಸ್ತಿ ವಾಮನ್ ಶೆಣ್ಯೈಚೆಂ 56 ಪಾನಾಂಚೆಂ 'ಅಮ್ರುತ ಮಂಥನ' ಅಯ್ಲೆಂ. ಆಯ್ಲೆವಾರ್ ಆಬಾ ಲಂಡನಾಚೆಂ 'ಜಿವಿತ್ ಏಕ್ ಮಿಸಾಂವ್' ಆಯ್ಲಾಂ. ಎಕಾ ಲೆಕಾನ್ ಬಾ। ವಿಜೆ ಮಿನೆಜಾಚೆಂ 'ಪಾಂಪಾಳೆಂ'ಯ್ ಏಕ್ ಆತ್ಮ್‌ಕತನ್‌ಚ್ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣೆಂತ್ ಕತಾ-ಕವಿತಾಂಚೆ ಅತ್ಮೆ ಅಸಾತ್ ಪುಣ್ ಆತ್ಮ್‌ಕತಾ ನಾಂತ್.

- ಭಲಾಯ್ಕಿ, ಲಂಯ್ಗಿಕ್ ಶಿಕವ್ಣ್, ಕಾನುನ್, ದುಡ್ವಾ ಲೆಕಾಂ, ಜಿಣ್ಯೆ ಅನ್ಭೊಗ್, ಕಾರ್‍ಯೆಂ ಚಲವ್ಣಿ, ಸಂಗೀತ್ಗಾರ್, ಝುಡ್‌ಪಾಲ್ಯಾಚಿಂ ಒಕ್ತಾಂ, ಯೋಗ ತಸಲ್ಯಾ ವಿಶಯಾಂಚೆರ್ ಥೊಡಿಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಆಯ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಪುಣ್ ಉಣಿಂಚ್. ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ಸರ್ಕಾರಿ ಸೆವಾ, ವ್ರುತ್ತಿಪರ್ ಸೆವಾ, ಕೃಶಿ, ವಿಗ್ಯಾನಿಕ್ ಮಾಹೆತ್, ಆದುನಿಕ್ ಅವಿಶ್ಕಾರ್, ಮನ್ಶಾಜಾತಿ ಮಾಹೆತ್, ಸಂಸೊದ್, ಪ್ರವಾಸ್ ಕತನ್ ವಿಶಯಾರ್ ವಾ ಪ್ರಕಾರಾಚಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಗರ್ಜ್ ಆಸಾತ್.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಕವಿತೆಚೆಂ ಸ್ಥಾನ್ ಆನಿ ಪಾತ್ರ್

THE PLACE AND ROLE OF POETRY IN KONKANNI LITERATURE

– ಮಾ। ಬಾ। ಆಂತೊನ್ ಜುವಾಂವ್ ಸೋಜ್

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಕವಿತೆಚೆಂ ಸ್ಥಾನ್ ಆನಿ ಪಾತ್ರ್ ಆಮಿ ಪಳೆಜಾಯ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಪಯ್ಲೆಂ ಕವಿತಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಿತೆಂ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ತೆಂ ಸಮ್ಜೊನ್ ಘೆಜಾಯ್. 'ಕಾವ್ಯೆಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಿತೆಂ?' ಮ್ಹಣ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಕೊಣ್ಯೀ ಜರ್ತರ್ ವಿಚಾರಿತ್, ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಪಯ್ಕಿ ಹರ್ ಎಕ್ಲೊ ಸಾಂತ್ ಆಗುಸ್ತಿನಿ ಸೊವೆಂ ಉಚಾರಿತ್: ವಿಚಾರಿನಾತ್ಲ್ಯಾರ್, ಹಾಂವ್ ತೆಂ ಜಾಣಾ; ವಿಚಾರ್ಲ್ಯಾರ್ ಸಾಂಗೊನ್ ದೀಂವ್ಕ್ ನೆಣಾ!" ಕವಿತಾ, ಕವನ್, ಕಾವ್ಯೆಂ ಕಿತೆಂ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಸಂಯ್ಬಿಕ್ ಸಮ್ಜಣಿ, ಆನಿ ಅನುಭವ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಸಕ್ಡಾಂಕ್ ಆಸಾಚ್ಚ್ ಆಸಾ. ಪುಣ್ ಹಿ ಸಮ್ಜಣಿ, ಹೊ ಅನುಭವ್ ನಿಶ್ಚಿತ್ ಉತ್ರಾಂನಿ ಸಾಂಗೊನ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಕಷ್ಟ್ ಮಾತ್ರ್ ನಹಿಂ, ಅಸಾಧ್ಯ್ಚ್ ಜಾವ್ನಾಸಾ, ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್.

"ಕವಿತಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಲ್ಪನಾಕ್ ವಿವೇಕಾಚಾ ಆಧಾರಾಕ್ ಆಪವ್ನ್ ಸತಾಕ್ ಸಂತೊಸ್ ಪದಾಚಾ ರೂಪಾರ್ ಮೆಳಂವ್ಚಿ ಕಲಾ, ಛಂದೋಬದ್ಧ್ ರಚನ್," ಮ್ಹಣ್ತಾ ಡಾಕ್ಟರ್ ಜೊನ್‌ಸನ್. "ಶಕ್ತಿ ಭಾವಾಂಚೊ ಭರೊನ್ ವೊಮ್ತೊಂಚೊ ವ್ಹಾಳೊ," ಸಾಂಗ್ತಾ ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ಥ್. "ಕಲ್ಪನಾಚಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ್," ಭಾಸ್ತಾ ಶೆಲ್ಲಿ. "ಸತ್, ಸಕ್ತ್, ಸೊಭಾಯ್, ಹಾಚ್ಯಾ ಸಂಬಂಧಿ ಆವೇಶಾಚೊ ಉದ್ಗಾರ್", ಉದ್ಗಾರ್ತಾ ಲೆಯ್‌ಹಂಟ್. "ಜೀವನಾಚ್ಯಾಂ ವಿಮರ್ಶ್ಯಾಂನಿ ಆನಿ ಮಾನವ್ ಉತ್ರಾಂನಿ ಅತ್ಯಂತ್ ಆನಂದ್‌ದಾಯಕ್ ಆನಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ್ ಜಾವ್ನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಚೆಂ ವಿಧಾನ್," ಪಾಚಾರ್ತಾ ಮ್ಯಾಥ್ಯೂ ಆರ್ನಲ್ಡ್. "ಸೌಂದರ್ಯಾಚಿ ಲಯಾಬದ್ಧ್ ಸೃಷ್ಟಿ." ಉಚಾರ್ತಾ ಪೋ. ಎದೊಳ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ಆಮಿ ಆಯ್ಕಾಲಿ. ಆತಾಂ ಭಾರತೀಯ್ ಪಂಡಿತ್ ಕಿತೆಂ ಸಾಂಗ್ತಾತ್ ತೆಂ ಆಯ್ಕಾಯಾಂ.

"ಸಬ್ದ್ ಆನಿ ಅರ್ಥ್ ಸಾಂಗಾತಾ ಮೆಳ್ಳ್ಯಾರ್ ಕಾವ್ಯೆಂ," ಮ್ಹಣ್ತಾ ಭಾಮಹ. "ಪಸಂದ್ ಅರ್ಥ್ ಆಸ್ಚೊ ಪದಸಮೂಹ್," ಸಾಂಗ್ತಾ ದಂಡಿ. "ಕಾವ್ಯಾಚೊ ಅತ್ಮೊ ಧ್ವನಿ," ಉಚಾರ್ತಾ ಆನಂದವರ್ಧನ. "ರಸಾತ್ಮಕ್ ವಾಕ್ಯೆಂ, ಕಾವ್ಯೆಂ," ಪಾಚಾರ್ತಾ ವಿಶ್ವನಾಥ್. "ರಮಣೀಯ್ ಅರ್ಥಾಚೆಂ ಪ್ರತಿಪಾದನ್ ಕರ್ಚೊ ಸಬ್ದ್," ಭಾಸ್ತಾ ಜಗನ್ನಾಥ್. ಅಶೆಂ ಭಾರತೀಯ್ ಪಂಡಿತಾಂ ಪ್ರಕಾರ್, "ಮನಾಚೆ ಹಾವ್‌ಭಾವ್ ಲಯಾಬದ್ಧ್ ಭಾಷೆನ್, ಅಪುರ್ಬಾಯೆನ್ ಆನಿ ಸಹಜ್ಲೆಲ್ಯಾ ಥರಾನ್ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ್ ಕರ್ಚಿ ಕಲಾ ಜಾವ್ನಾಸಾ ಕಾವ್ಯಾಲಕ್ಷಣ್."

ಕಾವ್ಯಾಂಕ್ ಪದ್ಯಾ-ರೂಪ್ (verse form) ಆನಿ ಛಂದಸ್ಸಾಚಿ ಘಡಾವಳ್ ಆಸೊಂಕ್

ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಚಡಾವತ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ವಾಂಸಾಂಚೊ ವಾದ್. ಹೆಂ ರೂಪ್ ಆನಿ ಹಿ ಫಡಾವಳ್ ಆಸೊಂಕ್ ಜಾಯಿಚ್ಚ್ ಮ್ಹಣ್ ಕಾಂಯ್ ನಾ. ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಬರೆಂ ನಾತ್ಲ್ಯಾರ್‌ಯಿ ಕಾವ್ಯೆಂ ಜಾತಾ ಖರೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಭಾರತೀಯ್ ಪಂಡಿತಾಂಚೊ ಮತ್. ಗದ್ಯ ಜಾಂವ್ ಪದ್ಯ ಜಾಂವ್ ಕಾವ್ಯೆಂ ಜಾವ್‌ಯೆತಾ ಮ್ಹಳ್ಳಿ ತಾಂಚಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್. ತರಿಕ್‌ಯೀ "ಕಾವ್ಯೆಂ" ಮ್ಹಣ್ತಾನಾ "ಪದ್ಯ" ಮ್ಹಣ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾನ್‌ಯೀ ಚಡಾವತ್ ಜಣ್ ಸಮ್ಜಾತಾತ್. ಆಮಿಂಯೀ ತರ್ ಕವಿತ್ಯೆಕ್ ಹೊಚ್ ಅರ್ಥ್ ದಿವ್‌ಯಾಂ.

"ಅತ್ಯುತ್ತಮ್ ಗದ್ದ್ಯಾಚೆಂ ಮಟ್ಟ್ ಅತ್ಯಂತ್ ಸಕಯ್ಲ್ಯಾ ಕವಿತೆಚ್ಯಾ ಮಟ್ಟಾಕ್ ವಚೊನ್ ಪಾವ್ತಾ ಆನಿ ರಾವ್ತಾ," ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ವಾಂಸ್. ಹೆಂ ತರ್ ವಾಕ್ಯೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಕವಿತ್ಯೆಚೆಂ ಸ್ಥಾನ್ ಉಂಚ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗೊನ್ ದಿತಾ. "ಗದ್ಯಂ ವದ್ಯಂ, ಪದ್ಯಂ ಹೃದ್ಯಂ" ಮ್ಹಣಾಂ ಎಕ್ಲೊ ಕವಿ. ಗದ್ಯಾನ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ ತೆಂ ಮಸ್ತುಂಕ್ ಫಾವೊ, ಪದ್ಯಾನ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ ತೆಂ ಕಾಳ್ಜಾಂತ್ ಜಗಂವ್ಕ್ ಫಾವೊ ಮ್ಹಣ್ ತಾಚೊ ಅರ್ಥ್. ಖಂಚ್ಯೆಯೀ ಭಾಷೆಚಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಕವಿತ್ಯೆಚೆಂ ಮಹತ್ವ್ ಆನಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯ್ ವಿಶೇಸ್. ಕವಿತ್ಯೆಚಾ ಬಳಾಧಿಕ್ಪಣಾ ಆನಿ ಫಳಾಧಿಕ್ಪಣಾ ಸಂಬಂಧಿಂ ಹೊರಾತ್ಸಿಯುಸ್ ಲಾತಿನ್ ಕವಿಚೊ ಶ್ಲೋಕ್ ಜ್ಞಾಪಕಾರ್ಥ್: in Onne tuilt punctum qui miscuit utile dulci."

ಸುಫಳ್ ಪೊರ್ರ್ತೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ವೊರ್ರ್ತೊ ಜೊ ತೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ರಚಿತ್, ಜಾಂತುಂ ಮಿಶ್ರಿತ್ ರೀತಿನ್ ಸ್ವಾಧಿಕ್ 'ರುಚಿಕ್' ಆನಿ ಉಚಿತ್.'

ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, 'ಉಪ್ಕಾರ್ಚೆಂ' ಆನಿ 'ರುಚಿಚೆಂ' ದೋನ್‌ಯೀ ಮೆಳೊನ್-ವ್ಹಾಳೊನ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಘಡ್ಚೊ ತೊ ಖಂಡಿತ್, ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೊ ಪಂಡಿತ್! ಕಾವ್ಯಾಂತ್ ಉಪ್ಕಾರಾಕ್ ಪಡ್ಚ್ಯಾ ವಿಷಯಾಕ್ ರುಚಿಚಿ ಸವಿ ಆನಿ ಗೊಡ್ಸಾಣ್ ಮೆಳ್ಳಿಲ್ಯಾ ವರ್ವಿಂ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ತೆಂ ಅಮೃತ್ ಆಯ್ಕೊಂಕ್, ಚಾಕೊಂಕ್ ಆನಿ ಭೊಗುಂಕ್ ಧಾದೊಸ್ಕಾಯ್ ಕಶಿ ತಶಿಚ್ ಸವ್ಕಾಸಾಯ್. ತರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕವಿತ್ಯೆ ವಿಷ್ಯಾಂತ್‌ಯೀ ತೆಂಚ್ ಮ್ಹಣಾಜಾಯ್ ಪಡ್ತಾ ನಹಿಂಗಿ? ತಿತ್ಲೆಂಚ್ ನಹಿಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್‌ಚ್ ಸಂಯ್ಭಾನ್ ಮೃದು ಆನಿ ಮಧುರ್, ಮೋವ್ ಆನಿ ಮ್ಹೊಂವಾಳ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕವಿತಾಯಿ ಉಚಿತ್ ಆನಿ ರುಚಿಕ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ತೆಂ ವ್ಯಕ್ತ್ ಆನಿ ಖಚಿತ್.

ಮಧು ಪ್ರಾಸ್‌ಯೀ ಮಧುರ್ ತುಜಿ, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮಾತೇ, ಸವಿ!

ಚಾಕೊನ್-ಭೊಗುನ್ ಆಜುನ್ ಲೆಗುನ್, ವರ್ಣಿತ್ ಕೊಣ್ ತೊ ಕವಿ!

– ಮರಿದಾಸ್.

ಅಸಲಿ ಮ್ಹೊಂವಾಳ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಸ್‌ಚ್ ಇತ್ಲಿ ರುಚಿಕ್ ಮ್ಹಣ್ತಚ್, ತ್ಯೆ ರುಚಿಕ್ ಭಾಷೆಚಿ ಕವಿತಾ, ಕಿತ್ಲಿ ರುಚಿಕ್ ಜಾಯ್ನಾಯೆ!

ಕಾವಿಯಾಂನಿ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ್ ಆನಿ ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠ್ ಮ್ಹಣ್ ದೋನ್ ವಿಭಾಗ್ ಆಸಾತ್. ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ್ ಕಾವ್ಯೆಂ ಎಕ್ ಯಾ ಸಬಾರ್ ವಿಷಯ್ ಘೆವ್ನ್ ತ್ಯಾ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಗಾಯ್ತಾನಾ, ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠ್ ಕಾವ್ಯೆಂ ಏಕ್ ಯಾ ಸಬಾರ್ ವ್ಯಕ್ತಿಂ ಸಂಬಂಧಿಂ ಉಮಾಳೊ ವ್ಹಾಳಯ್ತಾ. ಮಹಾಕಾವ್ಯೆಂ (Epic) ಕಥಾಕಥನ್, ಲಾವಣ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾವ್ಯಾಂ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಭಾವಗೀತಾಂ (Lyrics),

ಗೀತಿಕಾಂ (Sonnets) ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾವ್ಯಾಂ ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠ್.

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆನ್ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಭಗವದ್ಗೀತ ಭಾಷಾಂತರ್ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್. ಹಿಂ ಮಹಾಕಾವ್ಯಾಂ ಕೊಂಕಣಿಚೆಂ ದಾಯ್ಜ್. ಹ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ "ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಪುರಾಣ್" ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ತೆಂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಜೆಜ್ವಿತ್ ಬಾಪ್ ಥೊಮಾಸ್ ಸ್ಟೀವನ್ಸ್ ಹಾಚೆಂ ಮಹಾಕಾವ್ಯೆಂ, ಪುರ್ವಿಲ್ಯೆ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಂತ್ ಲಿಖ್ಲೆಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್ ಸಬಾರ್ ವಿದ್ವಾಂಸ್. ಪುಣ್ ಹೆರ್ ಥೊಡೆ ಪಂಡಿತ್ ತೆಂ ಪೂರ್ವಿಲ್ಯೆ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಚೆಂ ಮಹಾಕಾವ್ಯೆಂ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್.

ಭಾವಗೀತಾಂ (Lyrics) ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಮನಾಚೆ ವಿವಿಧ್ ಹಾವ್-ಭಾವ್ ಪದಾಂಚಾ ರೂಪಾರ್ ಉಚಾರ್ಚಿಂ ಕಾವ್ಯಾಂ. ಗೀತಿಕಾಂ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಚೊವ್ದಾ ಪಾದಾಂ ಯಾ ಪಾಯ್ (ಶ್ಲೋಕ್ ಯಾ ಗೀಟ್) ಆಸ್ಚಿಂ ಪ್ರಾಸಾಭರಿತ್ ಕವನಾಂ.

ಕವನಾಂಚ್ಯೆ ಘಡಾವಳಿಕ್ ಲಾಗೊನ್ ದ್ವಿಪದಿ, ತ್ರಿಪದಿ, ಚೌಪದಿ, ಷಡ್ಪದಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ದೋನ್, ತೀನ್, ಚಾರ್, ಸ, ಪಾದಾಂ ಯಾ ಪಾಯ್ ಮೆಳೊನ್ ಜಾಂವ್ಚಿಂ ಕಾವ್ಯಾಂ ಮ್ಹಣೊನ್ ಆಸಾತ್. ಹ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ "ವೊವಿಯೊ" ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಪದ್ಯಾಚಿ ಘಡಾವಳ್ ಆಸಾ. ದಾಖ್ಲ್ಯಾಕ್:

ವಂದನ್ ತುಕಾ, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮಾತೇ,
ನಂದನ ಭಾಷೇ, ಭೋವ್ ಶೋಬಿತೇ
ಸುಂದರ್ ಕಾಂತೇ, ಅಭಿಜಾತೇ,
ಮಾನ್ಯೆಂ ತುಜೆಂ ಚರಣ್,

ದೆಖ್ಲ್ಯಾರ್ ಶಾಂತಿ: ತುಂ ಜಾಂಗ್ ಚಾಂಪೆಂ!
ಲೆಖ್ಲ್ಯಾರ್ ಕಾಂತಿ: ಸಾಳಕ್ ಸೊಂಪೆಂ!
ತುಕ್ಲ್ಯಾರ್ ಕ್ರಾಂತಿ: ಮೊತಿಂ ಕೆಂಪೆಂ!
ಧನ್ಯೆಂ ತುಜೆಂ ಸ್ಮರಣ್! (ಮರಿದಾಸ್)

ಹ್ಯಾ ಶಿವಾಯ್ ಪ್ರಾಸಾ ಸಹಿತ್ ಆನಿ ಪ್ರಾಸಾ ರಹಿತ್ ಕವನಾಂ ಮ್ಹಣ್ ಆಸಾತ್. ಇಂಗ್ಲಿಷಾನ್ ಪ್ರಾಸ್ Rhyme or Rime ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ದೋನ್ ಸಬ್ದಾಂ ಮಧೆಂ ಆಸ್ಚೊ ಎಕಾಚ್ ಲೆಖಾಚೊ ಅಂತ್ಯಾಸ್ವರ್. ಕನ್ನಡಾಂತ್ ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಭಾಷೆಂತ್‌ಯೀ ಪಾದಾಚೆಂ (ಪಾಯಾಚೆಂ) ದುಸ್ರೆಂ ಅಕ್ಷರ್ ಎಕಾಚ್ ಲೆಖಾಚೆಂ ಆಸ್ಚಾಕ್ ಪ್ರಾಸ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ದಾಖ್ಲ್ಯಾಕ್:

ಕಥಾ ಸಾಂಗ್ತಾಂ, । ಪುತಾ, ಆತಾಂ,
ದಿತಾಂ ಸಂಗಿಂ ವಿವರ್; ॥
ಕಾಣಿಯೆ-ಉತ್ರಾಂ । ಜಿಣಿಯೆ-ಸೂತ್ರಾಂ,
ಸತಾಂ, ಮತಿಂ ದವರ್. ॥

ಹ್ಯೆ ಚೌಪದಿಂತ್ "ಅಂತ್ಯಾಸ್ವರಾಚೊ" ಆನಿ "ದುಸ್ರ್ಯಾ ಅಕ್ಷರಾಚೊ," ದೋನ್‌ಯಿ ಪ್ರಾಸ್ ಲಾಭ್ತಾತ್ ಆನಿ ಸೊಭ್ತಾತ್!

ಕವಿತ್ಯೆಚೆಂ ಲಕ್ಷಣ್, ಘಡಾವಳ್, ಮಾಂಡಾವಳ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಪಳೆತಚ್, ಕವಿತೆಚೊ ಆರಂಭ್ ಆನಿ ಉದ್ಭವ್ ಕಸೊ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ಆಮಿ ಸಮ್ಜೊನ್ ಘೆಜಾಯ್.

Nascitur Poeta, non fit –ಕವಿ ಸಂಯ್ಯಾನ್ ಆನಿ ಜನ್ಮಾನ್, ಜಾಯ್ನಾ ತೊ ಶ್ರಮಾನ್ ಜಾತಾ, ಮ್ಹಳ್ಳಿ ಲಾತಿನ್ ಸಾಂಗ್ಣಿ, "ಕವಿತ್ವಂ ಬೀಜಂ ಪ್ರತಿಭಾನಂ" ಮ್ಹಳ್ಳಿ ವಾಮನ ವಿದ್ವಾಂಸಾಚಿ ಮ್ಹಣ್ಣಿ. "ಕವಿತ್ವ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ದೆವಾಚೆಂ ದೆಣೆಂ, ದೈವಿಕ್ ವರದಾನ್, ಸಂಯ್ಯಾ ಥಾವ್ನ್, ಜನ್ಮಾ ಥಾವ್ನ್ ಕವಿಕ್ ಲಾಭ್ಚೆಂ. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಕವಿ ಜಾವ್ನ್ ಜನ್ಮೊಂಚೆಂ, ಕವಿ ಜಾವ್ನ್ ಉಪ್ರಾಂತ್ ರೂಪಾಂತರ್ ಜಾಂವ್ಚೆಂ ನಹಿಂ" ಮ್ಹಳೆಂ ಸತ್ ಸಾಂಗೊನ್ ದಿತಾತ್. ಹ್ಯಾ ಕವಿತ್ವಾಚಾ ದೆಣ್ಯಾಕ್ 'ಕವಿ–ಪ್ರತಿಭಾ' ಮ್ಹಣ್ತಾತ್. ಹಿ ಪ್ರತಿಭಾ ಕವಿನ್ ಹೆರ್ ಶಾಸ್ತ್ರಾಂಚಾ, ಜ್ಞಾನಾಂಚಾ ಆನಿ ಕವಿತ್ಯೆಂಚಾ ಅಧ್ಯಯನಾ ಯಾ 'ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿ' ವರ್ವಿಂ ಆನಿ ಆಪ್ಣೆ ಜಾವ್ನ್ ಕರ್ಚ್ಯಾ ಕವನಾಂಚ್ಯಾ ಕ್ರಮಾ–ಶ್ರಮಾಚಾ 'ಅಭ್ಯಾಸಾ' ವರ್ವಿಂ ರುತಾ ಕರ್ಯೆತ್ ಆನಿ ಕರುಂಕ್ ಜಾಯ್. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಹೊರಾತ್ಸಿಯುಸ್ ಲಾತಿನ್ ಕವಿ ಬೂದ್ ಸಾಂಗ್ತಾ:

"Nocturna Versate manu, diu Versate." ದಿಸಾಕ್ ರಾತಿಂ, ಘೆಯಾತ್ ಹಾತಿಂ, ಪುಸ್ತಕ್ ಆನಿ ಲಿಖ್ಣಿ, ಯೆಂವ್ದಿ ಕ್ರಮಾನ್, ಘೆಂವ್ದಿ ಶ್ರಮಾನ್, ಮಸ್ತಕ್ ತುಮ್ಚೆಂ ಲಕ್ಷಿ! – "ದಿಸಾಕ್ ಆನಿ ರಾತಿಕ್ ಶಿಕ್ಪಾಂತ್ ಆನಿ ಬರ್ಪಾಂತ್ ಕವಿನ್ ವಾವ್ರಿಜಾಯ್ ಆನಿ ಕವಿತ್ವ್ ನವೆಂ ಆನಿ ಜಿವೆಂ ದವ್ರಿಜಾಯ್!"

ಕವಿತ್ಯೆಂತ್ 'ದೃಷ್ಟಿ' ಆನಿ 'ಸೃಷ್ಟಿ' ಮ್ಹಣೊನ್ ಆಸಾ. ಪ್ರತಿಭ್ಯೆನ್ ದೆಖ್ಲೆಲೆಂ 'ದರ್ಶನ್' ಕವಿನ್ ಉತ್ರಾನ್ ಪ್ರದರ್ಶನ್ ಯಾ ವರ್ಣನ್ ಕರುಂಕ್ ಆಸಾ. ಹಿ ಪ್ರತಿಭ್ಯೆಚಿ ದೃಷ್ಟಿ ಕವಿತ್ಯೆಂತ್ ಪದ್ಯಾಚಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಜೊಡ್ತಾ ಆನಿ ಲೇಖಕಾಕ್ ಆನಿ ವಾಚಕಾಕ್, ದೊಗಾಂಕ್‌ಯಿ ಸಂತುಷ್ಟಿ ಹಾಡ್ತಾ. ಕವಿತ್ವಾಂತ್ ಕವಿ ಮೂರ್ತಿಚೊ ಚತುರಾಯೆಚೊ ಗಾತ್ರ್ ಉಣೊ, ಕವಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿಚೊ ಆತುರಾಯೆಚೊ ಪಾತ್ರ್ ಅಧಿಕ್, ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ಕವಿತಾ ಜಾತಾ ಜಿವಿತಾಂತ್ ಸ್ವಾಧಿಕ್!

ಹ್ಯಾ ಪಾಸುನ್, ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಮಧೆಂ ಕವಿತ್ವಾಚೆಂ ದೆಣೆ ಆನಿ ಪ್ರತಿಭಾ ಕೊಣಾಕ್ ಆಸಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ತೆಂ ಆಮಿ ಸೊಧುನ್ ಕಾಡಿಜಾಯ್. ತೆಂ ವರದಾನ್ ಲಾಭ್ಲೆಲ್ಯಾಕ್ ತಾಣೆ ಯಾ ತಿಣೆ ಆಪ್ಲೆಂ ದೆಣೆ ರುತಾ ಕರ್ನ್ ಪುರ್ತೆಂ ವಿಕಾಸಿತ್ ಕರುಂಕ್ ಆನಿ ಆಮ್ಕಾಂ ಅನಂದಾನ್ ಪ್ರಕಾಸಿತ್ ಕರುಂಕ್. ಆಮಿ ಸಮಾಜ್ಯೆಂತ್ಲ್ಯಾಂನಿ ಸಾಧನ್ ಕರಿಜಾಯ್ ಆನಿ ಸಹಕಾರಾನ್ ಕವಿಂಕ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾವ್ ಆನಿ ಪುರಸ್ಕಾರ್ ದೀಜಾಯ್.

ಕವಿತ್ಯೆಂತ್ ಭಾವ್ ಸತ್, (ಬಾಹ್ಯ ಸತ್ ನಹಿಂ) ರೂಪಿತ್ ಜಾತಾ ಜಾಲ್ಯಾನ್ ತೆಂ ಗುಪಿತ್, ವಾಸ್ತವಿಕ್ ನಹಿಂ ಮ್ಹಣ್ ಕೊಣೆಂಯಿ ದುರ್ಸಾನಾಯೆ. ಕವಿ ಘಡ್ಲೆಲೆಂ ಘಡಿತ್ ಮಾತ್ರ್ ನಹಿಂ, ಚಡಿತ್ ಸಾಂಗೊನ್ ದಿತಾ. ಘಡಿಯೆತ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ಯಾ ಘಡೊಂಕ್ ಯೋಗ್ಯ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ತೊ ಸಾಂಗೊನ್ ದಿತಾ. ತ್ಯಾ ದೆಕುನ್ ತೊ ಜೀವನಾಕ್ ಭಾವನಾಚೊ ಆಕಾರ್–ಪ್ರಕಾರ್ ದಿತಾ. "ಕವಿ ಸಂಸಾರಾಚೆ ಅನಧಿಕೃತ್ ಶಾಸನ್–ಕರ್ತ್" ಮ್ಹಣ್ತಾ ಶೆಲ್ಲಿ ಕವಿ, ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕವಿ ಜೀವನ್ ಸೊಭಿತ್–ಶಾಬಿತ್ ಕರ್ಚೆಂ ನಿಯಮ್ ಕಾಯಾಮ್ ದಾಖಿವ್ನ್ ದಿತಾತ್ ಮ್ಹಣ್ ಅರ್ಥ್.

ಕವಿತ್ಯೆ ವಿಷ್ಯಾಂತ್ ಸಾಮಾನ್ಯ್ ಥರಾನ್ ಲೆಖ್ತಚ್, ಆತಾಂ ಆಮಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕವಿತಾಂ

ದೆಖೊಂಕ್ ಜಾಯ್. ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕವಿತಾಂಚೊ ದಾಳೊ ಆಸ್ಚೊ ಏಕ್ ಮಳೊ ಯಾ ಮಾಳೊ ಆಮ್ಕಾಂ ಮೆಳ್ಚೊ ದುರ್ಲಭ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್‌ಯೀ, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕವಿತಾಚೊ ತಾಳೊ ಆನಿ ಉಮಾಳೊ ಆಸ್ಚೊ ವ್ಹಾಳೊ ಕಾಳಾ-ಸ್ಥಳಾರ್ ಕೆದಾಳಾರ್‌ಯೀ ಉಣೊ ಜಾಲೊ ಮ್ಹಣೊನ್ ನಾ. ಪಾಸ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಬಾಳ್ಯಾಕ್ ಭುಲಂವ್ಕ್, ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಂತ್ ನಿದಾವ್ನ್ ತಾಕಾ ಧಲಂವ್ಕ್, ಜಿವಿತಾಚಾ ರಸ್ತ್ಯಾರ್ ಚಲಂವ್ಕ್, ಕಾಜಾರ್-ಸೊಭಾನಾಂ ಸೊಭಂವ್ಕ್, ಉಲ್ಲಾಸಾಚೊ ಉಮಾಳೊ ಉಬ್ಜಂವ್ಕ್, ದುಃಖಾಂತ್ ಪರ್ಯಾಂತ್ ಭುಜ್ವಣ್ ಲಾಭಂವ್ಕ್, ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಗಾಣಾಂ-ವೆರ್ಸ್-ವೊವಿಯಾಂಚೊ, ಪದಾಂ-ತೇರ್ಸ್-ಕಾವಿಯಾಂಚೊ ವ್ಹಾಳೊಚ್ ಆಮ್ಚಾ ಜನಾಪದಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ವ್ಹಾಳಾತ್ತ್-ಮೆಳಾತ್ತ್-ಖೆಳಾತ್ತ್ ಆಸಾ. ಹೆಂ ಜನಪದಾಚೆಂ ಅಪಾರ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್, ಮಾಹೆತ್ ಆಸ್ಚ್ಯಾ ಕೊಣೆಯಿ ಪುನೆಕೆಲ್ಲ್ಯಾಕ್ ಸಾಹೆತ್ ದೀವ್ನ್ ಆನಿ ವೆಗಿಂಚ್ ಜಗಯ್ಲೆಂ-ವಾಗಯ್ಲೆಂ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ತೆಂ ಆಳ್ವೊನ್ ವಚಾನಾಸ್ತಾಂ ಬಾಳ್ವೊನ್ ಉರಾತ್! ಟೇಪ್ ರೆಕೊರ್ಡರ್ ಹಳ್ಳ್ಯಾಂನಿ ಸಯ್ತ್ ಪಾವ್ಲೆಲ್ಯಾಂ-ರಾವ್ಲೆಲ್ಯಾಂ ಹ್ಯಾ ದಿಸಾಂನಿ ಹೆಂ ತಿತ್ಲೆಂ ಕಷ್ಟ್ ನಹಿಂ ಮ್ಹಣ್ಚೆಂ ತೆಂ ಸ್ವಷ್ಟ್.

ಗಾಣಾಂಚೊ ನಾದ್ ಆನಿ ಸ್ವಾದ್ ಆಯ್ಕ್ಯಾಜಾಯ್ ಆನಿ ಚಾಕಾಜಾಯ್‌ಗಿ? ಫೆಯಾ ಥೊಡೆ ದೃಷ್ಟಾಂತ್.

1. ಬಾಳ್ ಮೊಜೆಂ ಖೆಳೊಂಕ್ ಗೆಲಾಂ, ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ವಾಡ್ಯಾ,
   ಕುಲ್ಯಾರ್ ಬೊಡಿಯೊ ಮಾರುನ್ ತಾಕಾ ಘರಾ ಹಾಡಿಯಾ.
2. ಜಯ್-ಗೊ ಜಯ್, ಬೊಕ್ಲಾನ್ ಖೆಲಿ ಸಾಯ್.
   ಆನಿ ಗೊಟ್ಯಾಂತ್ ಆಸಾ ಗಾಯ್, ಬಾಳಾ, ದೂದ್ ಪಿಯೆಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್.
3. ಯೆ-ಗೆ, ಯೆ-ಗೆ, ಗಾಯೇ, ಖಾ-ಗೆ ತುಂ ಕುಂಡೊ,
   ಬಾಳಾಕ್ ದೀ ಉಂಡೊ, ಲೋಣಿಯಾಚೊ.
4. ಭಾಂಗಾರಾಚಾ ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಕ್ ರುಪ್ಯಾಚಿ ಹಿ ದೊರಿ
   ಆನಿ ಅಂಕ್ವಾರ್ ಮರಿ, ಬಾಳೆ, ತುಜಿ ರಾಕಣ್ ಕರಿ.

ಭುಗ್ರ್ಯಾಂಲಿಂ ಗೀತಾಂ, ಆಯ್ಕಾಯಾಂ ಆತಾಂ:

1. ಬೊಬೆ ಭಾಜ್, ಬೊಬೆ ಭಾಜ್ ವಟ್ಟ್ಯಾ ಕಯ್ಲ್ಯಾರ್,
   ಬಾಳಾ, ತುಜೊ ಮಾಮ್ ಯೆತಾ, ಥೊಂಟ್ಯಾ ಬಯ್ಲ್ಯಾರ್.
2. ಬೊಬೆ ಭಾಜ್, ಬೊಬೆ ಭಾಜ್, ಮಾಲ್ತ್ಯೆಂತ್,
   ಬಾಳಾ, ತುಜಿ ಮಾವ್ಶಿ ಯೆತಾ ಪಾಲ್ಕ್ಯೆಂತ್.
3. ಬೊಬೆ ಭಾಜ್, ಬೊಬೆ ಭಾಜ್, ಮಾಲ್ತುಲಾಂತ್,
   ಬಾಳಾ, ತುಜೊ ಬಾಪ್ಪು ಯೆತಾ, ಮಾಂಚಿಲಾಂತ್,

4. ಧಲ್-ಗೊ ಬಾಯೆ, ಧಲ್,
ಧಲಾ ವೆಲ್ಯಾನ್ ಕೋಲ್
ಕೊಲಾಕ್ ಪೆಟ್ಲೊ ಉಜೊ । ಬಲಾವ್ ಗೆಲೊ ತುಜೊ,
ಕೋಲ್ ಗೆಲೊ ಲ್ವಾಸೊನ್ । ಬಾಯ್ ಆಯ್ಲೆಂ ಹಾಸೊನ್.
ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಮಾಮಾ ಬಡಯ್ತಾಯ್, । ವೊಡಾಚಿ ತಾಳಿ ಝುಡಯ್ತಾಯ್?

5. ಆಂಗ್ಣಾಂತ್ ಉಬೊ ಮೊರ್ । ಮೊರಾ, ಮೊರಾ, ಕಾಂಟೆರಾ,
ಸುಕ್ಣಿಂ ಉಜ್ಲಿಂ ಘೊಂಟೆರಾ । ತ್ಯಾ ಮೊರಾಚ್ಯೊ ಕಾಡಿನ್ ಕಾತಿ
ಜಳಿನ್ ವಾತಿ । ಸಗ್ಳ್ಯೆ ರಾತಿ ।

ಆನಿ ಆಮ್ಚ್ಯಾಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವೊವಿಯಾಂಚಿ ಶೈಲಿ, ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಿತ್ ಕಾವಿಯಾಂಚಿ ಥೈಲಿ, ಕೊಣಾಕ್ ತಿ ರುಚಾನಾತ್ಲ್ಲಿ, ಮನಾಕ್ ವಚಾನಾತ್ಲ್ಲಿ? ಹಾಂತುಂ ಕವಿತ್ವೆಚಿ ಸಕ್ತ್ ಆನಿ ಪೂರ್ವಜಾಂಚಿ ಭಕ್ತ್ ಸಂಗಿಂ ಮೆಳೊನ್-ಖೆಳೊನ್, ಶಿಂಪಿಯೆಂತ್ಲಿಂ ಮೊತಿಯಾಂ-ಮಾಣ್ಕಾಂ ಉಸಳ್ತಾತ್ ಆನಿ ಉಜಳ್ತಾತ್.

1. ಕಾನಿಂ ಘಾಲೆಂ ತೆಲ್ ಮ್ಹಣ್ ಕಪಾಲಿಂ ಕಾಡ್ಲೊ ಖುರಿಸ್; ವೈಕುಂಠಿಚೊ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತ್ ವ್ಹೊರೆತಾಕ್ (ಹೊಕ್ಲ್ಯೆಕ್) ಬೆಸಾಂವ್ ದೀತ್.
2. ಕಿರಂಗಳ್ಚಿ ಮುದಿ । ಉಸಳ್ಳೆಲಿ ಬಿದಿ । ಪುನ್ಯೆವಂತಿಕ್ ಸೊಧಿ । ಆಮ್ಚೊ ಯಜ್ಮಾನಿ.
3. ಶಿರತಿ ದವ್ರುನ್, ಶಿರತ್ಯೆರ್ ವಾಡ್ಲೆಂ ಮೀಟ್ । ಯೆಜ್ಮಾನಿಚೆಂ ಚೀತ್ । ಆಸಾ ಜೆಜು ವಯ್ರ್,
4. ನಾರ್ಲೆಲ್ ತೆಲಾಕ್ । ಕಾಪ್ಸಾಚಿ ವಾತ್ । ಭಾಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಜಾತಿ ರಾತ್ । ವೊಫ್ಳಿಂ ಝುಮೆತಾತ್.
5. ಉಫಡಲಿ ಪೇಟ್ । ಪರ್ಮಳಲಿ ಕಸ್ತೂರ್ । ರಾಯಾಂಗೆಲಿ ದಸ್ತೂರ್ । ಆಮ್ಚಾ ಯಜ್ಮಾನ್ಯಾಚಿ.
6. ದೀಸ್ ಉದವ್ನ್ ದಿಸಾಕ್ ಪಡ್ಲಿಂ ಲ್ವಾರಾಂ । ವ್ಹೊರೆತ್ ಮೆಜ್ತಾ ವೊರಾಂ । ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರೆಸ್ಪೆರಾಚಿಂ.
7. ಮುಖಾರ್ ಯೆತಾ ಸೊಮಿಣ್ । ಪಾಟ್ಲ್ಯಾನ್ ಯೆತಾತ್ ವೊವ್ಯ್ಯೊ । ವಾಂಟುನ್ ದೀಗೆ ಮಾವ್ಯ್ಯೊ । ಪಾತ್-ಕಂಬರ್ಳ್ಯಾಚ್ಯೊ.
8. ಸರ್ವಳ್ಯೆಚೊ ಮೋಡ್ । ಗುಂತ್ತಾನಾ ಗೊಂದೊಂ । ಆಯಾಪಣ್ ನೊಂದೊಂ । ದೆವಾ, ಸಂಸಾರಾಂತ್.

ಆನಿ 'ವೆರ್ಸಾಂಚೆಂ ಸಂಗೀತ್,' ಹಾ ತೆಂ ಕಿತ್ಲೆಂ ರಂಗೀತ್!

1. ದೆರಾಂತ್ ಪಾವ್ಲೊ ವ್ಹೊರ್ । ಆನಿ ನೆಣಾ ಜಾಲ್ಯಾಂವ್ ವೇಳ್
ಮುಖಾರ್ ಧಾಡ್ತ್ಯೆಂವ್ ಖೆಳ್ । ಆರ್ಕ್-ವಿಯೊಲಾಂಚೊ.

2. ಆರ್ಕ್-ವಿಯೊಲ್ ದೆರಾಂತ್ । ಆನಿ ರೆಬೆಕ್ ಕಂತಾರ್ ಸಾಲಾಂತ್ ।
ಉಜ್ವಾಡ್ ಫಾಂಕ್ಲಾ ಘರಾಂತ್ । ದೊಗಾಂಯಿ ಆಂಕ್ವಾರ್ಯಾಂಚೊ.

3. ದೆರಾಂತ್ ಪಾವ್ಲೊ ವ್ಹೊರ್ । ಆನಿ ಪಳೆಂವ್ಕ್ ಗೆಲಿಂ ಬಾಳ್ಕಾಂ
ಆಂಜಾಂನಿ ಸಾಳ್ಕಾಂ । ವ್ಹೊರಾಕ್ ಉಡಯ್ಲಿಂ.

4. ದೆರಾಂತ್ ಪಾವ್ಲೊ ವ್ಹೊರ್ । ಆನಿ ಯೆಜ್ಮಾನ್ ಜಾಲಿ ಖುಶಿ
ಮುಖಾರ್ ಧಾಡ್ತ್ಯಾಂವ್ ಬಶಿ । ಚಾಂಪ್ಯಾಂ-ಧುಂಪೆಲಾಂಚಿ.

5. ದಿಸಾ ವರ್ನಿ ಧೊವಿ । ಚಂದ್ರಾ ವರ್ನಿ ತಾಂಬ್ಡಿ ।
ಎಕಾ ನೆಕೆತ್ರಾ ಸಾಂಗ್ಡಿ । ರೊಜಾಲಿನ್, ಆಮ್ಚಿ ಹೊಕಾಲ್ ಬಾಯ್.

6. ಆಂಬೊ-ಮೂ ತೊ ಕಾತರ್ನ್ । ಆಂಬ್ಯಾಚೆಂ ಕೆಲೆಂ ಕಾಪ್
ಆತಾಂ ದಿಯಾ ಜಾಪ್ । ರೊಜಾಲಿನ್, ಮೊಜ್ಯಾಂ ವೆರ್ಸಾಂಕ್.

7. ಇತ್ಲೆ ವೆರ್ಸ್ ಗಾವ್ನ್ । ಕಿತೆಂ ಮ್ಹಾಕಾ ಪಾಗ್? ।
ತುಜಾ ರೊಜಾರಾಂತ್ । ರೊಜಾಲಿನ್, ಮ್ಹಾಕಾ ಬರೆಂ ಮಾಗ್.

8. ಗೊಂಯಾಂ ವೆಚ್ಯೆ ವಾಟ್ಯೆಕ್ । ಕಣ್ಯೆರಿಚೆಂ ಪೀಕ್ ।
ಮುದಿಯೆ ವಯ್ಲಿಂ ಥಿಕ್-ರೆ ಯುವಾ । ಆಮ್ಚಿ ಹೊಕಾಲ್ ಬಾಯ್.

9. ರಡೊನಾಕಾ ಬಾಯೆ, । ಬಾಯೆ ಸುಜಯ್ನಾಕಾ ದೊಳೆ ।
ಆಟಾಂ ದಿಸಾಂ ಫುಡೆ । ಬಾಯೆ, ಆಪಂವ್ಕ್ ಧಾಡ್ತಾಂ ಪಳೆ.

ಗಾಣಾಂ-ವೊವಿಯಾಂ-ವೆರ್ಸಾಂಚಿ ಸೊಭಾಯ್ ದೆಖ್ತಚ್-ಚಾಕ್ತಚ್, ಆತಾಂ ಕಂತಿಗಾಂಚಿ ಅಪುರ್ಬಾಯ್ ಆನಿ ಗೊಡ್ಸಾಣ್ ತುಮ್ಕಾಂ ಮನಾಕ್ ಲಾಗ್ತೆಲಿಚ್ ಆನಿ ಕಾಳ್ಜಾಕ್ ಭೊಗ್ತೆಲಿಚ್.

1. ಆಸುಂಪ್ಸಾಂವ್ ದೀಸ್ । ನಿರ್ಮಳ್ ವ್ಹೊರ್ । ಆಂಜ್ ಬೊಡ್ವೆ ಗಾಯನ್ ಕರ್ತಿ । ನೋವ್ಯೀ ಕೋರ್. । ಪಾಂಚ್ವ್ಯಾ ಕೊರಾರ್ ಪಾವ್ಲಿ ಮರಿ । ದೇವ್-ಪುತ್ರಾಚಿ ಮಾಯ್ । ಆತಾಂ ಮಾಗಾ ಸಮೆಸ್ತ್ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ । ಕಿತೆಂ ಜಾಯ್.

2. ಆಯ್ಕಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಜನಾ । ಲಕ್ಷ್ಯ ಲಾವುನಿ ಧ್ಯಾನಾ । ಅಯ್ಸೆಂ ಅಥಿರ್‌ಪಣ್ ಸಂಸಾರಾಂಚೆಂ. । ಭಾನು ಹೋ ಆಂಬ್ರಾರಿ । ಕಿರಣಾಂ ಫಾಂಕ್ತಿ ಥೊರಿ । ಜಾಲೆಯಾ ಸಾಂಜಾ ವೇಳ್‌ಯೀ । ಮೊವಾಳತ್.

3. ಸ್ಪಿರಿತ್ ಸಾಂತಾ, ಯೆ ದೆಂವೊನ್ । ಆನಿ ಫಾಂಕಯ್ ಸರ್ಗಿಂ ಥಾವ್ನ್ ಉಜ್ವಾಡಾಚೆಂ ತುಜೆಂ ಕೀರ್ಣ್. । ಯೆ ತುಂ ಬಾಪಾ ದುಬ್ಳ್ಯಾಂಚಾ । ಯೆ ತುಂ ದಾತಾ ದೆಣ್ಯಾಂಚಾ । ಯೆ ತುಂ ದಿವ್ಯಾ ಕಾಳ್ಜಾಂಚಾ. । ಭುಜ್ವಣ್ಯಾದಿರಾ ಭೋವ್ ಬರ್‍ಯಾ । ಅತ್ಮ್ಯಾಂಕ್ ದುಲಭ್ ತುಂ ಸಯ್ರ್ಯಾ । ಸ್ವಾಧಿಕ್ ಖರ್‍ಯಾ ವಿಶೆವಾ.

ಹಿ ಸೂತ್ರಾಂಚಿ ಖಿಂಚವ್ಣ್ ಆನಿ ಉತ್ರಾಂಚಿ ವಿಂಚವ್ಣ್ ಮೆಳೊನ್ ಲಾಭ್ತಾ ನಹಿಂಗಿ ದುಲಭ್ ಶಿಕವ್ಣ್? ಆನಿ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕವನಾಂತ್ಲಿಂ ಭಾವನಾಂ ಜೀವನ್ ಪಾವನ್ ಕರ್ಚಿಂ ಪಕ್ವನಾಂ! ತೆಂ ಮ್ಹಾಕಾ ಧಕ್ವಾನಾ ಮ್ಹಣೊಂಕ್ ಕೊಣ್ಯಿೀ ಸಕಾನಾ, ಆನಿ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ಯೀ ತೊ ಖಂಡಿತ್ ಜಿಕಾನಾ!

ಕವನಾಂ ಪಯ್ಕಿ ವರಕವಿ ಲುವಿಸ್ ಮಸ್ಕರೆಞಾಚೆಂ ಹೆಂ ಅಮೂಲ್ಯ್ ರತನ್ ದೆಖಾ ಆನಿ ತಾಚೊ ಸುವಾದ್ ಚಾಕಾ:

ಮನಿಸ್ ಮ್ಹಣ್ಜೆ ಕಿತೆಂ । ಸಾಂಗ್ಯಾತ್ ಮ್ಹಾಕಾ? । ಮಾತಿಯೆಚೆಂ ಏಕ್ ಘರ್ ತೆಂ:

ಧನಿ ಆಸ್ತಾಂ । ಸೊಭೀತ್ ದಿಸ್ತಾ । ನಾ ತರ್ ಭೆಷ್ಟೆಂ ರಿತೆಂ.

ಆಪ್ಣೆಯಿತ್ಲ್ಯಾಕ್ ವಾಡ್ತಾ । ವಿಚಿತ್ರ್ ಬಾಂಧಾಪ್ ‼ ವಕ್ಕಲ್ ನಾತ್ಲ್ಯಾರ್ ಪಡ್ತಾ:

ತ್ಯಾ ಭಿತರಿ । ಏಕ್ ಪಯ್ಣಾರಿ । ಆಪ್ಲೆಂ ಬಿಡಾರ್ ಕರ್ತಾ.

ಪರ್ಗಾಂವಾಂತ್ಲೊ ಏಕ್ ಜಣ್ । ಅತ್ಮೊ ಸುಂದರ್! । ಜಾತಚ್ ಆಪ್ಲೆಂ ಸ್ಥವಣ್

ಸಾಂಡ್ತಾ ತೆಂ ಘರ್ । ಅಬ್ಬೆ ! ಮೂರ್ತ್ಬರ್ । ಕುಸಡ್, ಕಿಡ್ಯಾಂ-ಪರ್ವಣ್ !

ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕವಿತ್ಯೆಂತ್ ತ್ರಾಸ್ ನಾಸ್ತಾಂ ಪ್ರಾಸ್ ಆಯ್ಲೆ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಕಿಣ್ಕುಳ್ಯಾಂಚೊ ನಾದ್ ಆಮ್ಚೆಂ ವರ್ತನ್ ನರ್ತನ್ ಜಾವ್ನ್ ಪರಿವರ್ತನ್ ಕರ್ತಾ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ತೆಂ ದಾಖಂವ್ಕ್ ಆನಿ ಶಿಕಂವ್ಕ್ "ಮರಿದಾಸಾ"ನ್ ಖಳಾನಾಸ್ತಾಂ-ವಳಾನಾಸ್ತಾಂ ಸಾಧನ್ ಕೆಲಾಂ. ತಾಚಿಂ ಚಡಾವತ್ ಕಾವಿಯಾಂ ದೊಡ್ತ್ಯಾಂ-ಉಡ್ತ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಸಾಂನಿ ವ್ಹಾಳ್ತಾತ್. ಗೀತಿಕಾಂಚೊ (sonnets) ಪ್ರಯೋಗ್ಯಿ ತಾಣೆ ವಾಪರ್ಲಾ.

"ಜಿಯೆ! ಜಿಯೆ! ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮಾಯೇ" ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ ಶಿರೋನಾಮಾಖಾಲ್ ಥೊಡ್ಯಾಚ್ ವರ್ಸಾಂ ಆದಿಂ ರಾಕ್ಣ್ಯಾರ್ ಹ್ಯಾಚ್ ದೊಡ್ತ್ಯಾ ಪ್ರಾಸಾಚಾ ಛಂದ-ತರಂಗಾಚಾ ವ್ಹಾಳ್ಯಾನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮಾಯೆಚೆಂ ಇತಿಹಾಸ್ ಆನಿ ಸಾಹಸ್ "ಮರಿದಾಸಾ"ನ್ ಸುರಸ್ ಕವನಾವಳಿ ಮುಖಾಂತರ್ ರೂಪಾಂತರ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ತೆಂ ತುಮಿ ಪರತ್ ವಾಚುನ್ ಪಳೆಂವ್ಚೆಂ ಬರೆಂ.

ಕೊಂಕಣಿಂತ್ "ಕವಿರಾಜ್" ಮ್ಹಣೊನ್ ಬಿರುದ್ ಲಾಬ್ಲೆಲ್ಯಾ ಮನೋಹರ್‌ಸರ್‌ದೆಸಾಯಿ ಕಪಿಚೆಂ ಏಕ್ ಕವನ್ ತುಮಿ ಆಯ್ಕಾನಾ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಹ್ಯಾ ಲೇಖನಾಂತ್ ಚುಕ್ಲೆಂ-ಚುಕ್ಲೆಂಶೆಂ ಭೊಗ್ತೆಂಚ್ ಸಯ್.

ತುಜಾ ಮುಖಾರ್ ದುಸ್ಮಾನಾ ।
ನಾಚ್ ದಿಂಬಿ ಮೊಡ್ಚೊನಾ, ‖
ವಾಟಾರ್ ದೊಳೆ, ಪೆಟಯ್ ನಾಳಿ, ।
ಆವೇಶ್ ಮೊಜೊ ಮೊರ್ಚೊನಾ. ‖
ಹಾಂಗಾ ಮೊಜಿಂ ಶೆತಾಂ-ಭಾಟಾಂ, ।

ಹಾಂಗಾ ಮೊಜಿಂ ಗೊರ್ವಾಂ-ಜೊತಾಂ ॥
ಹಾಂಗಾಚ್ ಮೊಜಿ ವಾರ್, ಮತಿ, ।
ಅನ್ನ್, ರಾಂದೊಣ್, ಆಯ್ದಾನಾಂ. ॥
ಲಾಗಾತ್ ತಶೆಂ ಬಾಂಧ್ ಪಾಯೆಂ, ।
ತೊಂಡಾಕ್ ಕೆದೊಯಿ ಗುಡ್ಡೊ ಲಾಯ್ ॥
ಹಾಂಡ್ಯಿ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಹಾಂಡ್ ಉಬೊ ।
ತರ್‌ಯಿ ದಿಂಬಿ ಮೊಡ್ಜೊನಾ. ॥
ತುಜಾ ಮುಖಾರ್, ಸುಲ್ತಾನಾ, ।
ಹಾಂವ್-ರೆ ಪಾಯಾಂ ಪಡ್ಜೊನಾ ॥
ಭುಂಯ್ ಮೊಜಿ, ಜೀಣ್ ಮೊಜಿ ।
ತಿಕಾ ವಾಟಾಂವ್ಕ್ ಭಿಂವ್ಜೊನಾ. ॥

ಹುಂವಾರಿ ನ್ಹಂಯೆಕ್ ಆಡಾಯ್ತ್ ಕೊಣ್?
ಪೆಟ್ಚಾ ರಾನಾಕ್ ಪಾಲ್ವಯ್ತ್ ಕೊಣ್?
ರೊಕ್ಲಿ ತಾಂಬ್ಯಿ, ಫಾಂಕ್ಲೊ ದೀಸ್ –
ಆಮಿ-ರೆ ಆತಾಂ ನಿದ್ಚೆನಾ.

– ಮನೋಹರ್ ಸರ್‌ದೆಸಾಯಿ.

ಆಸಾ ತಾಚ್ಯೆ ಬರಾಬರ್ ಆರ್. ವಿ. ಪಂಡಿತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೊ ಗೊಂಯ್ಕಾರ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ವರಕವಿ: ತಾಚಾ ಕವನಾಂನಿ ಅಂತರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಆನಿ ಕೀರ್ತ್ ತಾಣೆ ಜೊಡ್ಲ್ಯಾ.

ಆಮ್ಚಾ ಜಿಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ವರಕವಿ ಲುವಿಸ್ ಮಸ್ಕರೆಞ್ಞ್, ಮೊನ್ಸಿಞೊರ್ ಮಿಂಗೆಲ್ ಪ್ಲಾಸಿದ್ ಕುಲಾಸ್ (ಸಾಂತ್ ಅಂತೊನಿಚಾ ಆಶ್ರ್ಯಾಚೊ ಫಡ್ಡಾರ್), ಸಿಲಾ ಮಿನೇಜ್, ರಾಯ್ಮುಂದ್ ಮಸ್ಕರೆಞ್ಞ್; ಮಾನಾಧಿಕ್ ಬಾಪ್ ಲುವಿಸ್ ಬೊತೆಲ್, ಕೈತಾನ್ ಗೊಸಾಲ್ ಜೆ.ಸ., ಲಿಯಾಂದ್ರ್ ಸಾಲ್ಡಾಞ್ಞ್; ಮಾನೆಸ್ತ್ ಕವಿ ಜುಜೆ ಸಾಲ್ಡಾಞ್ಞ್, ಜೆ.ಎಮ್. ಲುದ್ರಿಗ್ ಮಡಂತ್ಯಾರ್, ಭಾಗ್ಯವಾನ್ ರಾಯ್ ಫೆಲಿಕ್ಸ್ ಪಾವ್ಲ್ ನೊರೆಞ್ಞ್; ಜೆ.ಜೆ. ರೇಗ್, ಹೆನ್ರಿ ಡಿ'ಸಿಲ್ವಾ (ರಾನ್, ಉದ್ಯಾವಾರ್), ಕಾವ್ಯದಾಸ್ ಆನಿ ಮರಿದಾಸ್, ಜೆರೊಮ್ ಸೋಜ್ ಆನಿ ವಿಲ್ಫಿ ರೆಬಿಂಬಸ್ (ಗಾಯಕ್-ಕವಿ) ಇತ್ಯಾದಿ ಕವಿಂನಿ ಕವನಾಂ ವ್ಹಾಳವ್ನ್ ಆಮ್ಕಾಂ ತಿಂ ಮೆಳವ್ನ್ ಧಾದೊಶಿ ಕೆಲಾಂ. ಆತಾಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ದಿಗಂತಾರ್ ನವೆ-ನವೆ ವರಕವಿ ಆನಿ ನರ-ಕವಿ ಉದೆವ್ನ್ ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮಾತೆಕ್ ಸದೆಂವ್ ಕರುಂಕ್ ಕ್ರಮಾನ್-ಶ್ರಮಾನ್ ವಾವುರ್ನ್ ಆಸಾತ್ ಮ್ಹಳ್ಳೆಂ ತೆಂ ಆಮ್ಕಾಂ ಚಾರ್ ಭುಜಾಂ ಜಾಯ್ತಿಂ ಕರ್ತಾ. ತಾಂಚಾ ವೀಣ್ಯಾಕ್ ಆನಿ ಕವಿತ್ವಾಚಾ ದೆಣ್ಯಾಕ್ ಆಮಿ ಜಯ್ತ್ ಮಾಗಿಯಾಂ.

ಆಮ್ಚಾ ಕವಿಂಚ್ಯಾಂ ಸರ್ವ್ ಕವನಾಂಚೆಂ ಅಪಾರ್; ನೀಜ್ 'ಕೊಂಕ್ಣಿ ದಿರ್ವೆಂ' ಆಂಜ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ದಿರ್ವೆಂ, ರಾಕ್ಣೊ, ಆಮ್ಚಿ ಮಾಯ್, ಸುಖ್-ದೂಖ್, ಪಯ್ಣಾರಿ, ಮಿತ್ರ್, ಕಾಣಿಕ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಪತ್ರಾಂನಿ ಶಿಂಪ್ಡೊನ್-ಸಾಂಪ್ಡೊನ್ ಆಸಾತ್. ತಾಂಚೊ ಸಂಗ್ರಹ್ ಕೆಲೊ ತರ್ ಜಾಲೆಂ ತುಪ್ಪಿ ದಿಂವ್ಚೆ ಸಬಾರ್ ಪುಪ್ಪಿ ಗ್ರಂಥ್ ಜಾತಿತ್ ಮ್ಹಣ್ಚಾಕ್ ಸಾಸ್ವಾ ತಿತ್ಲೊ ದುಭಾವ್ ನಾ.

ಕೊಂಕ್ಣಿಂತ್ ಕವಿತ್ವೆಚಾ ರೂಪಾಚಿಂ ಶ್ಲೋಕಾಂ, ಲೋಕೋಕ್ತಿ ಆನಿ ಗಾದಿಯೀ ಆಸಾತ್. ಜಾಯಿತ್ತಿ 'ಬಚಾವೆಚಿ ಪವಿತ್ರ್ ಚರಿತ್ರಾ,' ಹೆರ್ ಇತಿಹಾಸ್ ಆನಿ ಕಥಾ ಆಟಾಪ್ಚಿಂ ಘುಮ್ಟಾಂ-ಪದಾಂಯೀ ಆಸಾತ್. ಹೆಂಯೀ ಸರ್ವ್ ಕೊನ್ಯಾಂತ್ಲೆಂ ಕೊಂಕ್ಣಿ ದಾಯ್ಜ್ ಜಮೊ ಕರ್ನ್ ಮನ್ಯಾಂತ್ ಹಾಡ್ಚೆಂ ಸಾಧನ್ ಆಮಿ ತುರ್ತಾನ್ ಕೆಲ್ಲೆಂ ಬರೆಂ.

ಕವಿತ್ವಾಚೆಂ ಮಹತ್ವಾಚೆಂ ದೆಣೆ ಆಸ್ಲಲ್ಯಾಂನಿ ತಾಂಚೆಂ ಹೆಂ ವೀಣೆಂ ದೆವಾಚಾ, ಭಾವಾಚಾ ಆನಿ ಗಾಂವಾಚಾ ಮಾನಾಕ್ ಆನಿ ಹಿತಾಕ್, ಕ್ರಮಾನ್-ಶ್ರಮಾನ್ ಆನಿ ಪರಾಕ್ರಮಾನ್ ವ್ಹಾಜಯ್ಜಾಯ್, ಕೊಂಕ್ಣಿ ಮಾಯೆಕ್ ಭುಜಯ್ಜಾಯ್, ಸಜಯ್ಜಾಯ್ ಆನಿ ತಿಚಿ ಕೀರ್ತ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾನಿತ್ಲ್ಯಾನ್ ಗಾಜಯ್ಜಾಯ್. ಕವಿತ್ವ್ ಜನ್ಮಾ ಥಾವ್ನ್ ಲಾಭ್ಚೆಂ ಸತ್ವ್ ಪುಣ್ ತಾಂತುಂ ಆಸ್ಚೆಂ ತತ್ವ್ ನಿಧಾನಾಯೆನ್ ಶಿಕೊನ್ ಆನಿ ಸಾಧನಾಂತ್ ಜಿಕೊನ್ ಘೆತ್ಲ್ಯಾರ್ ಮಾತ್ರ್ ಮಹತ್ವ್ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಜಾತಾ. ತತ್ವಾಂ ಪ್ರಕಾರ್ ಕವಿತಾ ಬರಂವ್ಚ್ಯಾ ಕವಿಂಚೊ ಆಯ್ಲ್ಯಾವಾರ್ ಇಲ್ಲೊ ತತ್ವಾರ್ ದಿಸೊನ್ ಯೆತಾ. ಹೊ ತತ್ವಾರ್ ಪರಿಹಾರ್ ಕರುಂಕ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾವಾರ್ ಜಾಲ್ಲೊ ತಸಲೊ 'ಕೊಂಕ್ಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಸಮ್ಮೇಳ್' ಉಪ್ಕಾರ್ತಾ. ತಸಲೆಂ 'ತರ್ಭೆತಿಚೆಂ ಶಿಬಿರ್' ಹೆಂ ನೆಣಾರ್ಪಣಾಚೆಂ ಉಬಿರ್ ಕಾಡ್ನ್ ಮ್ಹಳಾಪ್ ನಾತ್ಲ್ಲೆಂ ಥಳಾಪ್ ಆನಿ ತತ್ವಾಂಚಿ ತಳಪ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾಂ ಕವಿಂಕ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಸಕ್ತೆಲೆಂ.

ಕವಿಚ್ ಆಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಪಾವನಾಂತ್. ಕವಿಂನಿ ದಿಂವ್ಚಿ ಸವಿ ಚಾಕ್ತೆಲಿಂ ಆನಿ ಭೊಗ್ತೆಲಿಂ ಸಹೃದಯಾಚಿಂ ಜಣಾಂ ಆಸೊಂಕ್ ಜಾಯ್. ಆಮ್ಚ್ಯಾಂ ಪುರ್ವಜಾಂಕ್ ಕವಿತ್ವೆಚಿ ಅಭಿರುಚ್ ಆನಿ ಖ್ಯಾಯ್ಸ್ ವಿಶೇಸ್ ಆಸ್‌ಲ್ಲಿ. ತಿ ತಾಂಚಾ ದಿಸ್ಪಡ್ತ್ಯಾ ಜೀವನಾಂತ್ ಧರ್-ಧರ್ ಮ್ಹಣ್ ಝುಳ್ಕಾತಾಲಿ. ತಾಂಚೆಂ ಜೀವನ್‌ಂಚ್ ಏಕ್ ಲಾಂಬ್ ಕವನ್ ಜಾವ್ನಾಸ್ಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ಯೆತ್. ಆಮಿಂಯೀ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಕಾವ್ಯಾಂಚಿ ಆನಿ ವೊವಿಯಾಂಚಿ ಖ್ಯಾಯ್ಸ್ ಕರುಂಕ್ ನಜೊ? ಅಭಿರುಚ್ ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಚಡಂವ್ಕ್ ನಜೊ? ಗದ್ಯಾಚಿ ಶಿತ್-ಕಡಿ ಸದಾಂಚ್ ಜೆವ್ತಾನಾ, ತವಳ್-ತವಳ್ ಪದ್ಯಾಂಚಿ ಪರ್ವಣ್ ಆನಿ ಕವನಾಂಚಿಂ ಪಕ್ವಾನಾಂ ಆಮಿ ಸೆವ್ಲ್ಯಾರ್, ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಂತ್ ಕವಿತ್ವೆಚಿ ಗುಪಿತ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ರೂಪಿತ್ ಜಾತೆಲಿ; ವಿಕಾರ್ ವಚೊನ್ ಆಕಾರ್ ಯೆತಲೊ, ಪ್ರಕಾಸ್ ಲಾಭೊನ್ ವಿಕಾಸ್ ಸೊಭೊನ್ ಯೆತಲೊ ಆನಿ ಆಮ್ಚಿ ಜಿಣಿ ನಾಜುಕ್ ಜಾತೆಲಿ.

ಕೊಂಕಣಿ: ಇತಿಹಾಸಿಕ್ ಭಾಶಾ-ಶಾಸ್ತ್ರಾಚ್ಯಾ ಸಂದರ್ಭಾಂತ್

– ಮಾಧವಿ ಸರ್‌ದೇಸಾಯಿ
(ಕುಳಾಗರ್, ಜನವರಿ 1989)

ಭಾಶಾಶಾಸ್ತ್ರ ಭಾಶೆ ಕಡೆನ್ ದೋನ್ ನದರಾಂನಿ ಪಳೇತಾ:

1. ಕಾಳಾ ವಾಂಗ್ಡಾ ಭಾಸ್ ಕಶಿ ಬದ್ಲತ್ ವತಾ ತಾಜೊ ಅಭ್ಯಾಸ್ ಕರ್‌ಪಿ ಇತಿಹಾಸಿಕ್ ಭಾಶಾಶಾಸ್ತ್ರಾಚೆ ಡಾಯ್‌ಕ್ರಾನಿಕ್ ವಾ ಹಿಸ್ಟಾರಿಕಲ್ ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ (Dychronic or Historical Linguistics)ಚೆ ನದ್ರೆನ್.
2. ಕಾಳಾಕ್ ಕುಶಿಕ್ ದವರೂನ್ ಭಾಶೆಚಿ ಆಯ್ಚಿ ವಾ ಇತಿಹಾಸಾಂತಲ್ಯಾ ಆಮ್ಕ್ಯಾಚ್ ಯೆಕಾ ಕಾಳಾಂತಲಿ ಬಾಂದಾವಳ್ ನಿಯಾಳ್ಪಿ ಸಿಂಕ್ರಾನಿಕ್ ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ (Synchronic Linguistics)ಚೆ ನದ್ರೆನ್.

ಕಂಪೇರೇಟಿವ್ ಫಿಲೊಲಜಿ ಆನಿ ಆರ್ವಿಲ್ಲೆಂ ಭಾಶಾಶಾಸ್ತ್ರ

ಅಠ್ರಾವ್ಯಾ ಶೆಂಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ (1786 ತ್) ಸರ್ ವಿಲಿಯಮ್ ಜೊನ್ಸ್ ಹಾಂಕಾಂ ಸಂಸ್ಕೃತ್ ಭಾಶೆಚೊ ಅಭ್ಯಾಸ್ ಕರ್ತಾನಾ ಸಂಸ್ಕೃತ್ ಭಾಸ್ ಲಾತಿನ್ ಆನಿ ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಸಾಂಕ್ ಖೂಬ್ ಲಾಗಿಂಚಿ ಮ್ಹಣಪಾಚೊ ಸೋದ್ ಲಾಗ್ಲೊ. ಹ್ಯಾ ತೀನೂಯ್ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂಚ್ಯಾ ನಾದಾಂ-ಅರ್ಥಾಂ ಮದಿಂ ತಾಂಕಾಂ ಇತ್ಲೆಂ ಲಾಗಿಂಚೆಂ ನಾತೆಂ ದಿಶ್ಟಿ ಪಡ್ಲೆಂ ಕೀ ಹ್ಯೋ ಭಾಸೊ ಏಕ್ ರಗ್ತಾಚ್ಯೊ, ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್, ಎಕೆಚ್ ಆವಯ್ಚ್ಯೊ ಧುವೊ ಆಸುಂಕ್ ಜಾಯ್ ಹ್ಯಾ ಆದ್ಮಾಸಾಚೆರ್ ತೆ ಪಾವ್ಲೆ. ಹ್ಯಾ ಸೋದಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಭಾಶೆಚೊ ಅಭ್ಯಾಸ್ ಕರ್ತಲ್ಯಾಂಕ್ ನಾದಾಂ-ಅರ್ಥಾನ್ ಲಾಗಿಂ-ಲಾಗಿಂ ಆಶಿಲ್ಲ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂಚಿ ಎಕಾಮೆಕಾಂ ಕಡೆನ್ ಸರ್ ಕರೂನ್ ತಾಂಚ್ಯಾ ಮುಳಾಂಚೊ ಥಾವ್ ಘೆವ್ಪಾಚೆಂ ಆನಿ ಭಾಸಾಂ ಭಾಸಾಂ ಮಜಗತ್ಚ್ಯಾ ನಾತ್ಯಾಂಚೊ ಆದ್ಮಾಸ್ ಘೆವಪಾಚೆಂ ಪಿಶೆಂ ಲಾಗ್ಲೆಂ. ಹಾತೂಂತ್ಲ್ಯಾನ್ 'ಭಾಶೆ-ಕುಳಾ'ಚೊ (Language Family)ಚೊ ವಿಚಾರ್ ಜಲ್ಮಲೊ.

ಇಕ್ವೊಣಿಸಾವ್ಯಾ ಶೆಂಕ್ಡ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಸುರ್ವೆಚ್ಯಾ ಕಾಳಾಂತ್ ರಾಸ್ಕ್, ಬೊಪ್, ಗ್ರಿಮ್ ಸಾರ್ಕೆಲ್ಯಾ ವಿದ್ವಾನಾಂನಿ ಇಂಡೊ-ಯುರೋಪಿಯನ್ ಭಾಶೆ-ಕುಳಾಚೆರ್ ಖೂಬ್ ವಾವ್ರ್ ಕೆಲೊ. ಹ್ಯಾ ವಾವ್ರಾನ್ ಇತಿಹಾಸಿಕ್ ಭಾಶಾಶಾಸ್ತ್ರಾಚಿ ಬುನ್ಯಾದ್ ಘಾಲಿ. ಪುಣ್ ತ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಅಭ್ಯಾಸಾಚಿ ಖಾಶೆಲಿ ಅಶಿ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ್ ಬಸ್ಕಾ ಬಸೂಂಕ್ ನಾಶಿಲ್ಲಿ. ಹಾಕಾ ಲಾಗೂನ್ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಮಳಾರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸಿಕ್ ಅಭ್ಯಾಸಾಕ್ ಜಾಣ್ಕಾರ್ ವಾಙ್ಮಯ ವಿದ್ಯೆಚೊ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಫಿಲಾಲೊಜಿಚೊಚ್ ವಾಂಟೊ ಲೆಖ್ತಾಲೆ.

ಶ್ಲೆಯ್‌ಶೆರ್ ಹ್ಯಾ ವಿದ್ವಾನಾನ್ ಭಾಶೆ-ಕುಳಾಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಸೋದಾಕ್ ವಂಶರೂಖಾಚೆಂ (ಜೆನಿಯೊಲೊಜಿಕಲ್ ಟ್ರೀ ಮೊಡಲ್ ಚೆಂ) ರೂಪ್ ದಿಲೆಂ. ಹೆಂ ಮಾಣ್ಣೆಚ್ಯಾ ಹಿಸಬಾನ್ ಸಂಸ್ಕೃತ್, ಗ್ರೀಕ್, ಲಾತಿನ್ ಹ್ಯೊ ಭಯ್ಣಿ ಭಾಸೊ. ತಿಗೀಯ್ ಪ್ರಿಮಿಟಿವ್ ಇಂಡೊ ಯುರೋಪಿಯನ್‌ಚ್ಯೊ ಧುವೊ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ತಾಂಚಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಭಾಸಾಂಚ್ಯೊ ಆವಯೊ. ಫ್ರೆಂಚ್, ಪುರ್ತುಗೆಜ್, ಸ್ಪಾನಿಶ್, ಇತಾಲಿಯನ್ ಹ್ಯೊ ಎಕಿಮೆಕಿಂಚ್ಯೊ ಭಯ್ಣಿ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಲಾತಿನ್‌ಚ್ಯೊ ಧುವೊ'.

ಹ್ಯಾ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಅಭ್ಯಾಸಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ 'ತರ್ನಾಟ್ಯಾ ವಯ್ಯಾಕರಣಿ' ಲೊಕಾಂಚಿ (ನಿಯೊಗ್ರಮೆರಿಯನ್) ವಿಚಾರ್ ಸರಣಿ ಭಾಯ್ರ್ ಸಲ್ಲಿ: ಭಾಶೆಂತ್ ಕಾಳಾ ವಾಂಗ್ಡಾ ಜಾವ್ಪಿ ಬದಲ್ ಕಶ್ಯಾಯ್ ಕಶೆ ಜಾಯ್ನಾತ್, ತಾತೂಂತ್ ವೆವಸ್ಥಾ ಆಸ್ತಾ-ಬದ್ಲಾಂಕ್ ನೇಮ್ ಆಸ್ತಾತ್, ನೇಮಾಂಕ್ ಆಡ್ವಾದ್ ಆಸ್ಲೆ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಆಡ್‌ವಾದಾಂಕೂಯ್ ನೇಮ್ ಆಸ್ತಾತ್. ಹೆಂ ಮತ್ ಮಾಂಡ್ಪ್ಯಾಂ ಭಿತಲ್ಲಿಂ ದೋನ್ ಮೊರಿಂ ನಾಂವಾಂ ಒಸ್ತಾಫ್ ಆನಿ ಬ್ರುಗ್ಮಾನ್ ಹಿಂ.

ವಿಸಾವ್ಯಾ ಶೆಂಕ್ಡ್ಯಾಚೆ ಸುರ್ವೆಚ್ಯಾ ಕಾಂಯ್ ವರ್ಸಾಂ ಮೆರೇನ್ ಆರ್ವಿಲ್ಯಾ ಕಾಳಾಂತ್ಲೊ ಭಾಶೆಚೊ ಅಭ್ಯಾಸ್ ಹ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸಿಕ್ ಬಾರೀಕ್ಸಾಣಿನಿಚ್ ಘುಸ್ಪೊನ್ ಉಲ್ಲೊ.

1916 ತ್ ಕಂಪೆರೆಟಿವ್ ಫಿಲೊಲೊಜಿಚೆಚ್ ಹೆ ಪರಂಪರೆಂತ್ ವಾಡಿಲ್ಲ್ಯಾ ಫೆರ್ದಿನಾಂದ್ ದ ಸೊಸ್ಯುರ್ ಹಾಂಗೆಲ್ಯಾ Cours de Linguistique Generale ಹ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾನ್ ಆರ್ವಿಲ್ಲ್ಯಾ ಭಾಶಾ-ಶಾಸ್ತ್ರಾಚಿ ಬಸ್ಕಾ ಘಾಲಿ. ಭಾಶೆಂತ್ ಜಾವ್ಪಿ ಬದಲಾಂತ್ ವೆವಸ್ಥಾ ಆಸ್ತಾ ತಶಿ ಭಾಶೆಂತೂಯ್ ವೆವಸ್ತಾ ಆಸ್ತಾ. ಭಾಸಾಂಚಿ ಇತಿಹಾಸಿಕ್ ಸರ್ ಕರ್ಚೆ ಪಯ್ಲಿಂ ಇತಿಹಾಸಾಕ್ ಪೆಲ್ಯಾನ್ ದವರೂನ್ ಭಾಶೆಚೆಂ ವರ್ಣನ್ ಕರಪ್ ಗರ್ಜೆಚೆಂ ಹೊ ವಿಚಾರ್ ಮಾಂಡೂನ್ ತಾಣಿ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಅಭ್ಯಾಸಾಚಿ ಪರಂಪರಾಚ್ ಬದಲ್ಲಿ. ಭಾಸ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಿತೆಂ? ಭಾಸೆಚಿ ವೆವಸ್ಥಾ ಬದ್ಲತಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕಿತೆಂ ಬದ್ಲತಾ? ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಪಾಳಾಂ ಮುಳಾಂಚೊ ಸೋದ್ ಫೆವ್ಪಾಂತ್ ಗುಲ್ಲ್ ಆಶಿಲ್ಲ್ಯಾಂಚೆಂ ಲಕ್ಷ್ ತಾಣಿ ಹ್ಯಾ ಪ್ರಶ್ನಾಂಕಡೆನ್ ಓಡ್ಲೆಂ.

ಸೊಸ್ಯುರಾಚ್ಯಾ ವಾವ್ರಾನ್ ಸಿಂಕ್ರೊನಿಕ್ ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ಸಾಕ್ ಮೂಳ್ ಘಾಲೆಂ ಆನಿ ಇಕ್ವೊಸಾವ್ಯಾ ಶೆಂಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಮಳಾರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸಿಕ್ ಅಭ್ಯಾಸಾಕ್ ಫಿಲೊಲೊಜಿಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಸೊಡವ್ನ್ ಹಾಡೂನ್ ಭಾಶಾಶಾಸ್ತ್ರಾಚೊ ಸಂದರ್ಭ್ ಮೆಳೊವ್ನ್ ದಿಲೊ. ಸಿಂಕ್ರೊನಿಕ್ ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ಸಾಚೆ ಘಟ್ ಬುನ್ಯಾದಿಚೆರ್ ಡಾಯ್‌ಕ್ರಾನಿಕ್ ಹಿಸ್ಟಾರಿಕಲ್ ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ಸೂಯ್ ಉಬೀ ಜಾಲಿ.

ಇಂಡೋ-ಯುರೋಪಿಯನ್ ಆನಿ ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯನ್:

ಕೊಂಕಣಿ ಇಂಡೊ-ಯುರೋಪಿಯನ್ ಕುಳಾಂತ್ಲಿ ಆರ್ವಿಲ್ಲಿ ಇಂಡೊ-ಆರ್ಯನ್ ಭಾಸ್:

ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯನ್ ಭಾಶೆಕ್ ಭಾರತಾಂತ್ ತೀನ್ ತೇ ಸಾಡೇ ತೀನ್ ಹಜಾರ್ ವರಸಾಂಚೊ ಇತಿಹಾಸ್ ಆಸಾ. ಸಾಡೆ ತೀನ್ ಹಜಾರ್ ವರಸಾಂ ಆದಿಂ ಹೇ ಭಾಶೆಚೊ ಇತಿಹಾಸ್ ಇರಾಣ್, ಇರಾಕ್ ಆನಿ ಪೂರ್ವ ಆಶಿಯಾ ಮಾಯ್ನಾರಾಂತ್ ಹಜಾರ್ ಭರ್ ವರ್ಸಾಂ ಪಳೊಂವ್ಕ ಮೆಳ್ಟಾ. (ಹೊ ಇಂಡೊ-ಇರಾನಿಯನ್ ಕಾಳ್). ತಾಜೆ ಆದಿಂಚ್ಯಾ ಪಾಂಚ್‌ಶೆಂ

ತೆಂ ಹಜಾರ್ ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸಾಚೊಯ್ ಆದ್ಮಾಸ್ ಕಾಡೂಂ ಯೆತಾ. (ಹೊ ಇಂಡೋ-ಯುರೋಪಿಯನ್ ಕಾಳ್).

ಇಂಡೊ-ಯುರೋಪಿಯನ್ ಭಾಶೆ ಕುಳಾಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಂಚೆ ಮ್ಹಾಲ್ಘಡೆ ಕೋಣ್ ಆನಿ ಕಶೆ ಆಶಿಲ್ಲೆ, ತೇ ಖಂಯ್ಚೆ ಮುಸ್ತಾಂತ್ ಎಕ್ಠಾಂಯ್ ರಾವ್ತಾಲೆ, ಕಶೆ ರಾವ್ತಾಲೆ, ತಾಂಗೆಲೊ ಮೂಳ್ ವಾಠಾರ್ ಖಂಯ್ಚೊ ಆಶಿಲ್ಲೊ, ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಪೊಲಿಯಂಟೊಲಜಿಚ್ಯಾ (ಉತ್ರಾಂಚ್ಯಾ ಅಭ್ಯಾಸಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಮನಿಸ್ ಕುಳ್‌ಯಾಂಚ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸಾಚೆರ್ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಾಯಾಂಚೆರ್ ಉಜ್ವಾಡ್ ಘಾಲ್ಪಿ ಶಾಸ್ತ್ರಾಚ್ಯಾ) ಆದಾರಾನ್ ಇಕ್ವಿಣಿಸಾವ್ಯಾ ಶೆಂಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಆನಿ ವಿಸಾವ್ಯಾ ಶೆಂಕ್ಡ್ಯಾಚೆ ಸುರ್ವೆಕ್ ಜಾಣ್ಕಾರಾಂನಿ ಖೂಬ್ ಆದ್ಮಾಸ್ ಕಾಡ್ಲೆ. ಹ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಕ್ ಲಾಗೂನ್ ಕಿತ್ಲಿಶಿಂ ಇತಿಹಾಸಿಕ್ ತಥ್ಯಾಂ ವಯ್ರ್ ಸಲ್ಲಿಂ. ಪುಣ್ ಖೂಬ್ ಕಡೆನ್ ಹ್ಯಾ ಆದ್ಮಾಸಾಂಚೆಂ ಖರೆಂಪಣ್ ತಪಾಸುನ್ ಪಳೊಂವ್ಕ್ ವಾವ್ ನಾಶಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾರಣಾನ್ ಹ್ಯಾ ಆದ್ಮಾಸಾಂಕ್ ಆದ್ಮಾಸಾಂಚ್ಯಾಚ್ ಅಂತರಾಚೆರ್ ದವರ್ಚೆಂ ಪಡ್ಟಾ.

ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಆದಿಂ ದೇಡ್ ಹಜಾರ್ ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಆದ್ಮಾಸಾಕ್ ಆರ್ಯ ಪಯ್ಲೆಚ್ ಇರಾಣಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಪಂಜಾಬಾ ವಟ್‌ಯಾಂ ಭಾರತಾಂತ್ ಭಿತರ್ ಸರಿಲ್ಲೆ ಆಸೂಂಕ್ ಜಾಯ್ ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣ್ಟಾತ್.

ಆರ್ಯ ಭಾರತಾಂತ್ ಯೇವ್ನ್ ರಾವಂಕ್ ಲಾಗ್ಚೆ ಪಯ್ಲಿಂ ಹಾಂಗಾ ಹೆರ್ ಭಾಶೆ ಕುಳಾಂಚೆ ಲೋಕ್ ಯೇವ್ನ್ ವಶಿಲ್ಲೆ. ಹ್ಯಾ ಅನಾರ್ಯಾ ಕಡ್ಲ್ಯಾನ್ ಆರ್ಯಾಂನಿ ಖೂಬ್ ಕಿತೆಂ ಕಿತೆಂ ಘೆತ್ಲೆಂ. ತಾಂಕಾಂಯ್ ಖೂಬ್ ಕಿತೆಂ ಕಿತೆಂ ದಿಲೆಂ. ಹಾಂತೂಂತ್ಲ್ಯಾನ್‌ಚ್ಚ್ ಭಾಶೆ ಕುಳಾಂಚ್ಯೊ ಆನಿ ವಂಶಾಚ್ಯೊ ಶೀಮೊ ಮೆರೊ ಹುಪೂನ್ ಭಾರತೀಯ್ ಸಂಸ್ಕೃತಾಯ್ ಘಡ್ಲಿ. ಜಾಣ್ಕಾರ್ ಮ್ಹಣ್ಟಾತ್, ಭಾರತೀಯ್ ಸಂಸ್ಕೃತಾಯೆಚ್ಯಾ ಘಡಪಾಂತ್ ಆರ್ಯಾಂ ಪರಸ್ ಅನಾರ್ಯಾಂಚೊ ವಾಂಟೊ ಚಡ್: ಕರ್ಮ್ ಆನಿ ಪುನರ್ಜಲ್ಮಾಚೊ ವಿಚಾರ್, ಯೋಗಾಚೆಂ ಶಾಸ್ತ್ರ್, ಹಿಂದೂ ಪುಜಾ, ಹಿಂದೂ ಭೆಸ್ (ಸಾಡಿ, ಪುಡ್ವೆಂ) ಹೆಂ ಸಗ್ಳೆಂ ಮುಳಾಂತ್ ಅನಾರ್ಯ್

ಪುರ್ವಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳಾಸಾವ್ನ್ ಭಾರತಾಂತ್ ಚಾರ್ ಭಾಶೆ-ಕುಳಾಂ ಸಾಂಗಾತಾನ್ ಜಿಯೆತಾತ್.

1. ಆಸ್ಟ್ರಿಕ್ (ಖಾಸಿ, ಕೋಲ್ ವಾ ಮುಂಡಾ ಬೊಲಿಯಾಂಚೆಂ ಕೂಳ್)
2. ದ್ರವಿಡ್ (ತಮಿಳ್, ಮಲಯಾಳಮ್, ಕನ್ನಡ್, ತೆಲುಗು, ಗೊಂಡೊ ಬೀ ಬೊಲಿಯಾಂಚೆಂ ಕೂಳ್)
3. ಟಿಬೆಟೊ-ಬರ್ಮನ್ (ಮಣಿಪುರಿ, ನಾಗಾಲ್ಯಾಂಡಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಬೊಲಿಯಾಂಚೆಂ ಕೂಳ್)
4. ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯನ್ (ಪಂಜಾಬಿ, ಹಿಂದಿ, ಬಂಗಾಲಿ, ಒಡಿಯಾ, ಅಸ್ಸಾಮಿ, ಗುಜರಾಥಿ, ಮರಾಠಿ, ಕೊಂಕಣಿ ಬೀ ಬೊಲಿಯಾಂಚೆಂ ಕೂಳ್)

ಹ್ಯಾ ಚಾರೂಯ್ ಕುಳಾಂಚ್ಯೊ ಭಾಸೊ ಪುರ್ವಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳಾಸಾವ್ನ್ ಎಕಾಮೆಕಾಕಡೆನ್ ದಿವಪ್ ಘೆವಪ್ ಕರೂನ್ ವಾಡ್ಲ್ಯಾತ್. ಹೆ ಘೊಳ್ಳುಣ್ಕೆಕ್ ಲಾಗೂನ್ ತಾಂಚೆರ್ ಜಾಯ್ತೆ ಅಖಿಲ್ ಭಾರತೀಯ್ (ಪ್ಯಾನ್ ಇಂಡಿಯನ್) ಸಂಸ್ಕಾರ್ ಜಾಲ್ಯಾತ್. ಹ್ಯಾ ಭೊವ್ ಭಾಶಿಕ್ ವಾಟಾರಾಂತ್

ವೆಗ್ಳ್ಯಾ ವೆಗ್ಳ್ಯಾ ಕುಳಾಂಚ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಭಾಸಾಂ ಭಿತರ್ ಆಶಿಲ್ಲ್ಯಾ ಥಳಾವ್ಯಾಪಣಾಕ್ ಲಾಗೂನ್ ಭಾಶಾ-ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ್ ಭಾರತಾಕ್ 'ಭಾಶಿಕ್ ವಾಟಾರ್' ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ ಏರಿಯಾ ಲೆಖ್ತಾತ್.

ಆರ್ಯ್ ಭಾರತಾಂತ್ ಆಯ್ಲೆ ತೆನ್ನಾ ತಾಂಗೆಲಿ ಭಾಸ್ ಇಂಡೊ-ಇರಾನಿಯನ್ ಪಾಂವ್ಡ್ಯಾರ್ ಆಶಿಲ್ಲಿ. ಪೊನ್ನೆ ಪರ್ಶಿಯನ್ ಭಾಶೆಕ್ ಆನಿ ಅವೆಸ್ತನ್ ಭಾಶೆಕ್ ಖೂಬ್ ಲಾಗಿಂಶಿ ಆಶಿಲ್ಲಿ. ಭಾರತಾಂತ್ ಯೆತಕ್‌ಚ್ ತಿಚೊ ವೆಗ್ಳೊ ಪ್ರವಾಸ್ ಸುರು ಜಾಲೊ. ಇಂಡೊ-ಆರ್ಯನ್ ಪಾಂವ್ಡೊ ಸುರು ಜಾಲೊ.

ಭಾರತಾಂತ್ ಆಯಿಲ್ಲೆ ತ್ಯಾ ಕಾಳಾ ಸಾವ್ನ್ ಆರ್ಯಾಂ ಭಿತರ್ ಬೊಲಿಂಚೆ ಫರಕ್ ಆಶಿಲ್ಲೆ ಜಾಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣ್ಟಾತ್. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ್ ಬರ್‍ಪಾಂಚ್ಯಾ ಕಾಳಾಂತ್ (ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಆದಿಂ 100-600 ವರ್ಸಾಂಚ್ಯಾ ಆದ್ಮಾಸಾಕ್) ವೇದಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕವಿತಾಚೆ ಬೊಲಿಯೆ (ಛಂದಸ್) ಭಾಯ್ರ್ ಸಂಸ್ಕೃತ್ ಭಾಶೆಚ್ಯೊ ತೀನ್ ಥಳಾವ್ಯೊ ಬೊಲಿಯೊ ಆರ್ಯಾಂಭಿತರ್ ಘೊಳ್ಟಾಲ್ಯೊ - ಉದಿಂಚ್ಯ (ಉತ್ತರೇ ಕಡ್ಲಿ), ಪ್ರಾಚ್ಯ (ಉದೆಂತೆ ಕಡ್ಲಿ) ಆನಿ ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶೀಯ್. ಹ್ಯಾ ಥಳಾವ್ಯಾ ಭೇದಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಮುಖಾರ್ ಪ್ರಾಕೃತ್ ಬೊಲಿಯೊ ಭಾಯ್ರ್ ಸಲ್ರ್ಯೊ ಅಶೆಂ ಆಮ್ಚ್ಯಾಂನಿ ಮ್ಹಣೂಂಯೆತಾ. ಉದಿಚ್ಚ್ಯ ಬೊಲಿ ಛಂದಸಾಕ್ ಲಾಗಿಂಚಿ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾನ್ ತಿಕಾ ಶುದ್ಧ್ ಲೆಖ್ತಾಲೆ. ಕ್ರಿಸ್ತಾ ಆದ್ಲ್ಯಾ ಪಾಂಚ್ವ್ಯಾ ಶೆಂಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಉದಿಚ್ಯಾಚೆರ್ ಆದಾರೂನ್ ಪಾಣಿನಿನ್ ಸಂಸ್ಕೃತ್ ಭಾಶೆಚೆಂ ವ್ಯಾಕರಣ್ ಬರಯ್ಲೆಂ. ಬುದ್ದಾನ್ ಪ್ರಾಕೃತಾಕ್ ವಯ್ರ್ ಕಾಡ್ಲಿ. ಪುಣ್ ಸಂಸ್ಕೃತ್ ಆನಿ ಪ್ರಾಕೃತ್ ಹಾಂಚೊ ಖೆರಿತ್‌ಪಣಾನ್ ವಿಚಾರ್ ಕರೂಂಕ್‌ಚ್ ನಜೊ. ದೊಗೀಯ್ ಎಕಾಮೆಕಾಂ ಕಡ್ಲ್ಯಾನ್ ಪೊಸ್ವಣ್ ಘೆತ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾತ್. ಆದ್ಲಿ ಸರಸ್ವತ್ ರಾಖೂನ್ ದವರ್‍ಪಾಚೆ ಗರ್ಜೆಕ್ ಲಾಗೂನ್ ಸಂಸ್ಕೃತ್ ಬರ್‍ಪಾಂತ್ ಥಿರಾವ್ಲಿ. ಪ್ರಾಕೃತ್ ಜಿಬೆರ್ ಜಿಯೆಲಿ ಹೆಂ ಖರೆಂ ಪುಣ್ ಉತಾರಾವಳಿಚ್ಯಾ ಮಳಾರ್ ದೊಗೀಯ್ ಏಕಾಮೆಕಾಂಕ್ ಗಿರೆಸ್ತ್ ಕರೀತ್ ಆಶಿಲ್ಲ್ಯೊ.

ಪೊರ್ಣ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತ್ ನಾಟಕಾಂನಿ (ಸಗ್ಳ್ಯಾಂತ್ ಪಯ್ಲಿಂ ನಾಟಕಾಂ ಪಯ್ಲ್ಯಾ ಶೆಂಕ್ಡ್ಯಾಚ್ಯಾ ಆದ್ಮಾಸಾಕ್ ಬರಯಿಲ್ಲಿಂ ಮೆಳ್ಟಾತ್) ಶೌರಸೇನಿ, ಮಾಗಧಿ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀ, ಪೈಶಾಚಿ ಬೀ ಪ್ರಾಕೃತ್ ಬೊಲಿಯೊ ಪಾತ್ರಾಂಚ್ಯಾ ತೊಂಡಾಂತ್ ಘಾಲ್ಲ್ಯೊ ಮೆಳ್ಟಾತ್. ಪೊರ್ಣ್ಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತ್ ವ್ಯಾಕರಣ್‌ಕಾರಾಂಚ್ಯಾ ಬರ್‍ಪಾಂತೂಯ್ ಹ್ಯಾ ಬೊಲಿಯಾಂಚ್ಯೊ, ಪಾಲಿಚೊ ಬೀ ಉಲ್ಲೇಖ್ ಮೆಳ್ಟಾ. ಆರ್ವಿಲ್ಲ್ಯಾ ಇಂಡೋ ಆರ್ಯನ್ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಪಾಳಾಂ ಮುಳಾಂಚೊ ಥಾವ್ ಘೆತಾನಾ ಹ್ಯಾ ಪ್ರಾಕೃತ್ ಬೊಲಿಯಾಂಚೊ ವಾಟಾರ್ ಖಂಯ್ಚೊ ಆಶಿಲ್ಲೊ ಜಾಂವ್ಕ್ ಜಾಯ್ ತಾಚೊ ಆದ್ಮಾಸ್ ಲಾವ್ಪಾಚೊ ಜಾಣ್ಕಾರಾಂನಿ ಯತ್ನ್ ಕೆಲಾ. ಹಾಜೆಖಾತಿರ್ ಶಿಲಾಲೇಖಾಂಚೊಯ್ ಆದಾರ್ ಘೆತಾತ್ ಪುಣ್ ಶಿಲಾಲೇಖ್ ತೋ ಜಂಯ್ ಮೆಳಿಲ್ಲೊ ಆಸ್ತಾ, ಥಂಯ್ಚೆ ಥಳಾವೆ ಬೊಲಿಯೆಂತ್ಲ್ಯಾನೂಚ್ ಬರಯಿಲ್ಲೊ ಆಸ್ತಾ ಹಾಜೆಂ ಖರೆಂಪಣ್ ನಾಸ್ತಾ ದೆಖಿಕ್, ಮಧ್ಯ ಭಾರತಾಂತ್ ಮೆಳಿಲ್ಲೆ ಅಶೋಕಾಚ್ಯಾ ಕಾಳಾಂತ್ಲೆಂ ಶಿಲಾಲೇಖ್ ಉದೆಂತೆಕಡ್ಲೆ ಪ್ರಾಕೃತ್ ಭಾಶೆಂತ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆ ಆಶಿಲ್ಲೆ. ಹಿಚ್ ಪ್ರಾಕೃತ್ ಅಶೋಕಾಚೆ ರಾಜ್ಪಟಿಂತ್ಲಿ ರಾಜಮಾನ್ಯ್ ಭಾಸ್

ಆಶಿಲ್ಲಿ ಸುನಿತಿಕುಮಾರ್ ಚಟರ್ಜಿ (1939) ಮ್ಹಣ್ಟಾತ್, ಪ್ರಾಕೃತ್ ಕಾಳಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಆರ್ವಿಲ್ಲ್ಯಾ ಇಂಡೋ ಆರ್ಯನ್ ಬೊಲಿಯಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಪ್ರಾಕೃತ್ ಕಾಳಾಚೊ ಅದ್ಮಾಸ್ ಲಾವಪ್ ಚಡ್ ಶಾಣೆಪಣಾಚೆಂ.

ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯನ್ ಉಪ-ಕುಳ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ:

ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯನ್ ಉಪ-ಕುಳಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿಚಿ ಸುವಾತ್ ಖಂಯ್ಚಿ ಹೆಂ ಥಾರಾಯ್ತಾನಾ ಡಾ. ಸುಮಿತ್ರ ಮಂಗೇಶ್ ಕತ್ರೆ (1966) ಹಾಣಿ ಕೆಲ್ಲೊ ವಾವ್ರ್ ನದ್ರೆಂತ್ ಭರ್ತಾ. ತಾಣೆ ಕೊಂಕಣಿಚ್ಯೊ ಸ ಬೊಲಿಯೊ ಪತೀಕ್ ಘೆವ್ನ್ ಆರ್ವಿಲ್ಲ್ಯಾ ಭಾಶಾ-ಶಾಸ್ತ್ರಾಚೆ ಪದ್ಧತೆನ್ ತಿಚ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸಾಚೆರ್ ಅನುವಾದ್ ಘಾಲಾ.

ಕೊಂಕಣಿಚೆ ಬಾಂದಾವಳಿಚ್ಯೊ ಬಾರಿಕ್ಸಾಣಿ ನಿಯಾಳುನ್ ಪಳೆಲ್ಯೊ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ತಿಕಾ ಮರಾಠಿ, ಗುಜರಾಥಿ ಆನಿ ಸಿಂಹಳೀಸ್ ಭಾಸಾಂ ವಾಂಗ್ಡಾ ಆರ್ವಿಲ್ಲ್ಯಾ ಇಂಡೋ-ಆರ್ಯನಾಚ್ಯಾ ದಕ್ಷಿಣ್ ಪಶ್ಚಿಮೆಕಡ್ಲ್ಯಾ ವಾಂಟ್ಯಾಂತ್ ಬಸೊವ್ಚಿ ಪಡ್ಟಾ. ಮಧ್ಯದೇಶೀಯ್ ವಾಂಟ್ಯಾಚೇಂಯ್ ಕಾಂಯ್ ಆಂಗಾಂ ಆಮ್ಕಾಂ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಪಳೊಂವ್ಕ್ ಮೆಳ್ಟಾತ್. ದೆಖೀಕ್ – ಕಾ ಹೊ ಕೊಂಕಣಿ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯ್ (ಮ್ಹಾಕಾ, ತುಕಾ) – ಕೊ ಹ್ಯಾ ಹಿಂದಿ ಪ್ರತ್ಯಯಾವರಿಂ ಮಝುಕೊ, ತುಝುಕೊ....

ಮರಾಠಿಕ್ ಲಾಗಿಂಚಿ ಆಸೂನ್ ಲೆಗೀತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಏಕ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಭಾಸ್ ಮ್ಹಣಪಾಚೆಂ ತಿಗೆಲೆ ಬಾಂದಾವಳಿಚಿ ಮರಾಠಿಕಡೆನ್ ಸರ್ ಕರೂನ್ ದಾಖೊಂವ್‌ಯೆತಾ. ದೆಖೀಕ್,

ಪುಲ್ಲಿಂಗ್ ನಾಮಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ-ಒ ಚೆ ಸುವಾತೆರ್ ಮರಾಠಿಂತ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಆ ಮೆಳ್ಟಾ.

ಕೊಂಕಣಿ	ಮರಾಠಿ	ಸಂಸ್ಕೃತ್	ಪ್ರಾಕೃತ್
ದಿವೊ	ದಿವಾ	ದೀಪಕ್	ದಿವ್‌ವೊ
ಕಿಡೊ	ಕಿಡಾ	ಕೀಟಕ್	ಕೀಡವೊ
ಘೊಡೊ	ಘೋಡಾ	ಘೋಟಕ್	ಘೊಡವೊ
ಕಾಂಟೊ	ಕಾಂಟಾ	ಕಣ್ಟಕ್	ಕಣ್ಟವೊ

ಗುಜರಾಥಿಂತೂಯ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಕೊಂಕಣಿವರಿ-ಒ ಮೆಳ್ಟಾ. ಹೆ ತರೆಚ್ಯಾ ನಾಮಾಂಚ್ಯಾ ಭೊವ್‌ವಚನಾಂತ್ ಮಾತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಮರಾಠಿವರಿ ಚಲ್ತಾ:

ಕೊಂಕಣಿ	ಮರಾಠಿ	ಗುಜರಾಥಿ
ಏ.ವ. ಘೊಡೊ (-ಒ)	ಘೋಡಾ (-ಆ)	ಘೋಡೊ (-ಒ)
ಭ.ವ. ಘೊಡೆ (-ಎ)	ಘೊಡೆ (-ಎ)	ಘೊಡಾ (-ಆ)

3. ಮರಾಠಿ ಸಾದ್ಯಾ ವರ್ತಮಾನ್ ಕಾಳಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಏಕವಚನಾಂತ್ ಲಿಂಗಾಚೆ ಭೇದ್ ದಾಖಯ್ತಾ. ಕೊಂಕಣಿ ದಾಖಯ್ನಾ. ಹಾಂಗಾ ಕೊಂಕಣಿ ಗುಜರಾಥಿವರಿ ಚಲ್ತಾ. ಹಿ ಚಲ್ಣೂಕ್ ಸಂಸ್ಕೃತ್ ಭಾಶೆಚೆ ಚಲ್ಣುಕೆವರಿ:

ಕೊಂಕಣಿ	ಮರಾಠಿ	ಗುಜರಾಥಿ
(ಹಾಂವ್) ಕರ್ತಾಂ	ಕರ್ತೊಂ/ತ್ಯೆಂ/ತೆಂ	ಕರೂಂ ಛುಂ
(ತೂಂ) ಕರ್ತಾ	ಕರ್ತೊಸ್/ತ್ಯೆಸ್/ತೆಸ್	ಕರೆ ಛೆಂ
(ತೊ/ತಿ/ತೆಂ) ಕರ್ತಾ	ಕರ್ತೊ/ತ್ಯೆ/ತೆ	ಕರ್ತೆ ಛೆ

3. ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಆನಿ ಮರಾಠಿಂತ್ ದೀಸ್ಪಟ್ಟಿಂ ಘೊಳ್ಪಿ ಖೂಬ್‌ಶಾ ಉತ್ರಾಂಚಿ ಮುಳಾಂ ವೆಗ್ಳಿಂ:

ಕೊಂಕಣಿ	ಸಂಸ್ಕೃತ್	ಮರಾಠಿ
ಆಪಯ್	ಆವ್ಹಯ್	ಬೊಲವ್
ಧವೆಂ	ಧವಲ್	ಪಾಂಢರ್
ಹಳ್ದ್ವೆಂ	ಹರಿದ್ರಾ	ಪಿವ್ಳೆಂ
ಜೊರ್	ಜ್ವರ್	ತಾಪ್
ಕುಳಾರ್	ಕುಲಾಗಾರ್	ಮಾಹೆರ್
ಫಾತರ್	ಪ್ರಸ್ತರ್	ದಗಡ್
ಗೀಮ್	ಗ್ರೀಷ್ಮ	ಉನ್ಹಾಳಾ
ವ್ಹರ್	ಹರ್	ನೆಣೆ

ಎಕೆಚ್ ಪ್ರಕೃತೆಚ್ಯೊ ಬೊಲಿಯೊ ಆಸೂನ್ ಲೆಗೀತ್ ಕೊಂಕಣಿಚೊ ಆನಿ ಮರಾಠಿಚೊ ವಿಕಾಸ್ ವೆಗ್ಳೆ ವೆಗ್ಳೆ ಬಾಶೆನ್ ಜಾಲಾ ಮ್ಹಣಪಾಚೆಂ ಅಸಲ್ಯಾ ಬಾರಿಕ್ಸಾಣೆಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಆಮ್ಚ್ಯಾಂನಿ ದಾಖೊವ್ನ್ ದೀಂವ್‌ಯೆತಾ. ಆರ್ವಿಲ್ಲೆ ಇಂಡೋ–ಆರ್ಯನ್ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ವಿಕಾಸಾಂತ್ಲಿಂ ಖುಬ್‌ಶಿಂ ಆದ್ಲಿಂ ರುಪಾಂ ಕೊಂಕಣಿನ್ ಸಾಂಬಾಳೂನ್ ದವಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ ಅಶೆಂ ಡಾ. ಚವ್ಹಾಣ್ (1923), ಡಾ. ಕತ್ರೆ (1966) ಸಾರ್ಕೆಲ್ಯಾ ಜಾಣ್ಕಾರಾಂನಿ ಆಪ್ಣಾಲ್ಯಾ ಅಭ್ಯಾಸಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ದಾಖಯ್ಲಾಂ.

ಇತಿಹಾಸಿಕ್ ಭಾಶಾಶಾಸ್ತ್ರಾಚಿ ವಾವ್ರಾ–ಪದ್ಧತ್:

ಇತಿಹಾಸಿಕ್ ಭಾಶಾಶಾಸ್ತ್ರ ದೋನ್ ತರಾಂನಿ ಆಪ್ಣಾಲೊ ವಾವ್ರ್ ಕರ್ತಾ.

1. ಮೊರ್ನಿ ಬರ್ಪಾವಳ್ ನಿಯಾಳ್ನ್

2. ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಬೊಲಿಂಚೊ ಅಭ್ಯಾಸ್ ಕರೂನ್

1. ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆಂ ಗಿರೇಸ್ತ್ ದಾಯ್ಜ್ ಆಶಿಲ್ಲ್ಯಾ ಭಾಸಾಂನಿ ಹೆ ಪದ್ಧತೆನ್ ವಾವ್ರ್ ಕರಪಾಕ್ ವಾವ್ ಆಸಾ.

ಸತ್ರಾವ್ಯಾ ಶೆಂಕ್ಡ್ಯಾ ಸಾವ್ನ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಮೆಳ್ಟಾ. ಹ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚ್ಯಾ ಆಧಾರಾನ್ ತ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ಕೊಂಕಣಿಚೆಂ ರೂಪ್ ಕಶೆಂ ಆಶಿಲ್ಲೆಂ ಜಾಂವ್ಯೆ ಹಾಜ್ಯೊ ಆಮ್ಕ್ಯಾಂನಿ ಅದ್ಮಾಸ್ ಕಾಡೂಂ ಯೆತಾ. ಪುಣ್ ಬರ್ಪಾವಳ್ ನಿಯಾಳೂನ್ ಕೆಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಂತ್ ಕಾಂಯ್ ಅಡ್ಚಣಿ ಆಸ್ತಾತ್. ಸಗ್ಳ್ಯಾಂತ್ ಮೊಟಿ ಅಡ್ಚಣಿ ಲಿಪಿಯೆಚಿ. ನಾದ್‌ನಿಷ್ಟ್ ಲಿಪಿ ಮೆಳಪ್ ಭೊವ್ ಕಠಿಣ್. ನಾಶಿಲ್ಲೆ ನಾದಾಂಭೇದ್ ದಾಖೊವ್ಪಾಚ್ಯಾ ಆನಿ ಆಶಿಲ್ಲೆಂ ಲಿಪೊವ್ಪಾಚ್ಯಾ ಲಿಪಿಯೆಚ್ಯಾ ಸಭಾವಾಕ್ ಲಾಗೂನ್ ತಿಚೆರ್ ಆಮ್ಕ್ಯಾಂನಿ ಚಡ್ ಪಾತ್ಯೆವ್ನ್ ರಾಂವ್ ನಜ. ಆಯ್ಜ್ ಲೆಗೀತ್ ಹ್ಯೊ ಅಡ್ಚಣಿ ಆಮ್ಕಾಂ ಜಾಣವ್ತಾತ್. ದೆಖಿಕ್ ಋ, ಷ ಹೆ ನಾದ್ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ನಾತ್. ತರೀ ಆಸ್ತನಾ ಕೊಂಕಣಿ ಬರಪಾಂತ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಹಿಂ ಅಕ್ಷರಾಂ ಮೆಳ್ಟಾತ್. ಕೊಂಕಣಿಂತ್ 'ಅ' ದೋನ್ 'ಎ' ಆನಿ ದೋನ್ 'ಒ' ನಾದ್ ಆಸಾತ್.

ದೆಖಿಕ್: ತೀ ತೆಂಫಳ್, ತೆಂ ತೆಂಫಳ್

ತೀ ಆಂತೆರ್, ತೆಂ ಆಂತೆರ್

ತೀ ಬೋರ್, ತೆಂ ಬೋರ್

ಬರೊವ್ಪಾಚಿ ತರಾ ಎಕೂಚ್ ಅಸ್ಲಿ ತರೀ 'ತೆಂಫಳ್' 'ಆಂತೆರ್' ಆನಿ 'ಬೋರ್' ಹ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂತ್ಲ್ಯಾ –ಫ–, ತೆ – ಆನಿ ವೊ –ಹ್ಯಾ ಅಕ್ಷರಾಂತ್ಲೆ ಅ, ಎ ಆನಿ ಒ ದೋನ್ ತರಾಂಚೆ ಮ್ಹಣಪಾಚೆಂ ಉಲಯ್ತನಾ ಆಮಿ ವಿಸರ್ನಾತ್.

ಲಿಪಿಯೆಂಚೆಂ ಆನಿಕ್ ಏಕ್ ಆಪ್ಣೆಪಣ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ತಿಗೆಲೊ ರೂಢಿವಾದಿ ಸಭಾವ್. ಜಿಬೇ ವಯ್ಲಿ ಭಾಸ್ ಬದಲ್ತಾ. ಲಿಪಿ ತಶಿಚ್ ಉರ್ತಾ. ಹೊ ಸಭಾವ್ ಜಾಯ್ತಿಂ ಇತಿಹಾಸಿಕ್ ಸತಾಂ ಲಿಪವ್ನ್ ದವರ್ತಾ.

2. ಬೊಲಿ ಭಾಸಾಂಚ್ಯಾ ಅಭ್ಯಾಸಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಭಾಶೆಚೊ ಇತಿಹಾಸ್ ಉಕ್ತಾಡಾ ಹಾಡೂಂಯೆತಾ. ದೆಖಿಕ್,

I 'ದೀವ್ನ್', 'ಶಿವ್ನ್', 'ಕರೂನ್', 'ಹಾಡೂನ್' ಹೀಂ ಉತ್ರಾಂ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಸಾರಸ್ವತಾಂಚ್ಯಾ ಬೊಲಿಂನಿ ವ್ಯಂಜನಾಂನಿ ಸೊಂಪ್ತಾತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಮಂಗ್ಳುರ್‌ಕಾರ್ ಸಾರಸ್ವತಾಂಚೆ ಬೊಲಿಯೆಂತ್ 'ಉ' ಸ್ವರಾನ್ ಸೊಂಪ್ತಾತ್: 'ದಿವ್ನು', 'ಶಿವುನು', 'ಕೊರ್ನು', 'ಹಾಡೂನು', ಹೆ ಭಾಶೆನ್ ಹಾಂತ್ಲೆಂ ಉಕಾರಾಂತ್ ರೂಪ್ ಆದ್ಲೆಂ ರೂಪ್. ಪುರ್ವಿಲ್ಲ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚ್ಯಾ ಆದಾರಾನೂಯ್ ಆಮ್ಕ್ಯಾಂನಿ ಹೆಂ ದಾಖೊಂವ್ ಯೆತಾ. ಫಾ. ಮಿಂಗೆಲ್–ದ–ಆಲ್ಮೇದ್ ಹಾಂಗೆಲ್ಯಾ 'ವನ್‌ವಾಳ್ಯಾಚೊ ಮಳೊ' (1658) ಹ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂತ್ 'ಮಾಗುನು', 'ಏವೂನು' ಸಾರ್ಕಿಲಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಮೆಳ್ಟಾತ್. 'ಉ' ಉರಪ್ ವಾ ಗಳೂನ್ ಪಡಪಾ ವಯ್ಲೆ ವಯ್ರ್ ಪಳೇಲ್ಯಾರ್ ಹೀ ಸಾಮ್ಕಿ ಲ್ಹಾನ್ ಗಜಾಲ್. ಪುಣ್ ಹೆ ಗಜಾಲೆಚಾ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ರೂಪಾಚೆರ್ ಸಿಲ್ವಿಕ್ ಪ್ಯಾಟರ್ನಾವರ್ವಿಂ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ತಾಲಾಚೆರ್ ಪರಿಣಾಮ್ ಜಾತಾ. ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಅಭ್ಯಾಸಾಂತ್ ಅಸಲ್ಯಾ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಬಾರಿಕ್ಸಾಣಿಂಕ್ ಮ್ಹತ್ವ್ ಆಸ್ತಾ.

II ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಕಾಂಯ್ ಕೊಂಕಣಿ ಬೊಲಿಂನಿ ಏ, ಒ, ಓ, ಅ, ಆ ಹ್ಯೊ ಸ್ವರಾಂಚ್ಯೊ ಜೊಡ್‌ಯೊ ವಚನ್ ಲಿಂಗಾಚೆ ವ್ಯಾಕರಣೀ ಭೇದ್ ದಾಖಯ್ತಾತ್. ದೆಖಿಕ್,

ದೇರ್ (ಏ.ವ.) – ದ್ಯೆರ್ (ಭೌ.ವ.)

ಮೋರ್ – ಮೋರ್

ಫಾತರ್ – ಫಾತರ್

ಪೇರ್ (ಸ್ತ್ರೀ) – ಪ್ಯೆರ್ (ನ.)

ಬೋರ್ – ಬೋರ್

ತೆಂಫಳ್ – ತ್ಯೆಂಫಳ್

ಪೋರ್ (ಪು) – ಪೋರ್ (ನ.)

ಮಾಕಡ್ – ಮಾಕಡ್.

ಗೊಂಯಾಂ ಭಾಯ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಬೊಲಿಂನಿ ಆಮ್ಕಾಂ ಹ್ಯಾ ಸ್ವರಾಂ ಭಿತರ್ ಹೇ ಭಾಶೆಚೆಂ ನಾತೆಂ ಪಳೊಂವ್ಕ್ ಮೆಳನಾ. ಹಾಜೊ ಅರ್ಥ್, ಹೊ ಗೊಂಯ್ಚೆ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಆರ್ವಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳಾಂತ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಬದಲ್.

ಇತಿಹಾಸಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಘಡ್ನುಕಾಂಕ್ ಲಾಗೂನ್ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಬೊಲಿಯಾಂಚೆಂ ಗಿರೇಸ್ತ್ ದಾಯ್ಜ್ ಮೆಳ್ಳಾಂ. ಬೊಲಿಯಾಂಚ್ಯಾ ಆಧಾರಾನ್ ಇತಿಹಾಸಿಕ್ ಸತಾಂ ಸೊದ್ಪಾಚ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಕ್ ಕತ್ರೆಂನಿ ನಮನ್ ಫಾಲಾಂ. ಹೊ ವಾವ್ರ್ ಆನಿಕ್ ಮುಖಾರ್ ವ್ಹರ್‍ಪಾಕ್ ಖೂಬ್ ವಾವ್ ಆಸಾ.

ಭಾಶೆಚೆ ಬದಲ್ : ತರಾ.

ಭಾಸ್ ದೋನ್ ತರಾಂನಿ ಬದ್ಲತ್ ವತಾ:

1. ಆಪ್ಲೆ ಆಪೂಣ್
2. ಹೆರ್ ಭಾಸಾಂಕಡೆನ್ ಸಂಬಂಧ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾನ್. 'ಬೋರೊವಿಂಗಾ'ಕ್ ಲಾಗೂನ್.

1. 'ಕರ್ನಾ' (ಕರ್‍ಣ)ಚೆಂ 'ಕನ್ನಾ' ಜಾವಪ್ ಹೊ ಭಾಶೆಂತ್ ಆಪ್ಲೆ ಆಪೂಣ್ ಜಾಲ್ಲೊ ಬದಲ್ 'ಎಸಿಮಿಲೇಶನಾ'ಕ್ ಲಾಗೂನ್ ಘಡ್ಲಾ. ರ ಆನಿ ನ ದೋನೂಯ್ ದಾಂತ್ಯೆ ನಾದ್ ಪುಣ್ ಹ್ಯಾ ನಾದಾಂಚ್ಯೊ ಜಾತಿ ವೆಗ್ಳ್ಯೊ. ಉಚ್ಚಾರ್‌ಪಾಚ್ಯಾ ಸೊಪೆಪಣಾಕ್ ಲಾಗೂನ್ ಏಕ್ ನಾದ್ ಆಪ್ಣಾಲಿ ಜಾತ್ ಸೊಡೂನ್ ದುಸ್ರ್ಯಾ ನಾದಾಚೆ ಜಾತಿಂತ್ ಭರ್‍ಸೂನ್ ವೆತಾ. ಹೆ ಎಸಿಮಿಲೇಶನ್ ವಯ್ರ್ ದಿಲ್ಲೆ ದೆಖಿಂತ್ 'ರ' ನ ಆಪ್ಣಾಲಿ ಜಾತ್ ಸೊಡಿಲ್ಲ್ಯಾಂತ್ 'ನ' ಉಚ್ಚಾರ್ ದೊಟ್ಟಿ ಜಾಲಾ. ಎನಾಲೊಜಿಕ್ ಲಾಗೂನೂಯ್ ಭಾಸ್ ಬದಲ್ತಾ (ಲೇಖಾಚೊ ನಿಮಾಣೊ ವಾಂಟೊ ಪಳೊಂವ್ಚೊ.)

2. ಹೆರ್ ಭಾಸಾಂಕಡೆನ್ ಸಂಬಂದ್ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾನ್ ಏಕ್ ಭಾಸ್ ದುಸ್ರೆ ಭಾಶೆಚೆ ನಾದ್, ಉತ್ರಾಂ, ಬಾಂದಾವಳಿಚಿ ಮಾಂಡ್ಣಿ ಆಪ್ಣಾಯ್ತಾ – ಉಶ್ಣಿ' ಘೆತಾ.

ಲೇಖಾಚ್ಯಾ ದುಸ್ರ್ಯಾ ವಾಂಟ್ಯಾಂತ್ ಸಾಂಗಿಲ್ಲೆ ಪ್ರಮಾಣ್ ಭರ್ಸಣೂಕ್ ಹೀ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ತಿಚ್ಯಾ ಕುಳಾಚ್ಯಾ ದಾಯ್ಜಾನೂಯ್ ಮೆಳ್ಳ್ಯಾ. ಆರ್ವಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾಳಾಂತೂಯ್ ಕೊಂಕಣಿಚೊ ಜಾಯ್ತ್ಯಾ ಭಾಸಾಂ ಕಡೆನ್ ಲಾಗ್ಸಲ್ಲೊ ಸಂಬಂದ್ ಆಯ್ಲಾ. ಕೊಂಕಣಿ ಉತ್ರಾವಳಿಂತ್ ತರ್ ಉಶ್ಣ್ಯಾ ಉತ್ರಾಂಚಿ ರಾಸ್ ಭಲ್ಲ್ಯಾ. ದೆಖಿಕ್ 'ಬರಯ್' 'ದುಡು' ಹಿಂ ನಿಜಾಚಿಂ ದ್ರಾವಿಡ್ ಉತ್ರಾಂ. (ಕನ್ನಡ್ 'ಬರಿ' 'ದುಡ್ಡು' 'ಬಿಕಾರ್-ಭಾಸೊ' 'ವೊಗೊತ್' ಹಿಂ ಮುದ್ಲಾಂತಲಿಂ ಅರ್ಬಿ ಉತ್ರಾಂ 'ಬೇಕಾರ್ ಬಹಸ್' 'ವಕ್ತ್')

ಪುರ್ತುಗೆಜಿಕಡ್ಲ್ಯಾನ್ ಕೊಂಕಣಿನ್ ಜಾಯ್ತೆಂ ಉಶ್ಣೆಂ ಘೆತ್ಲಾಂ. ಉತ್ರಾಂ ಸುಮಾರಾ ಭಾಯ್ರ್ ಘೆತ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಉತ್ರಾಂ ಘಡೊವ್ಪಾಚಿ ಮಾಣ್ಣಿಯ್ ಘೆತ್ಲ್ಯಾ, ದೆಖಿಕ್, 'ಪಿಕಾಸಾಂವ್' 'ಫುಗಾಸಾಂವ್' ಹಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಪುರ್ತುಗೆಜಿಂತ್ ಆಸಾತ್. ಪುಣ್ ಹ್ಯಾ ನಮುನ್ಯಾಚಿ 'ಗುಡ್ಡಿಲಾಸಾಂವ್', 'ಕಾತ್ಕಿಸಾಂವ್' ಹಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಕೊಂಕಣಿ. ತೀಂ ಘಡೊವ್ಪಾಚಿ ಕಳಾಶಿ ಮಾತ್ ಪುರ್ತುಗೆಜ್. ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಸಮಾಜಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿಚೆರ್ ಪುರ್ತುಗೆಜಿಚೊ ಚಡ್ ಪ್ರಭಾವ್. ಹೊ ವಾಕ್ಯಾಚೆ ಬಾಂದಾವಳಿಂತ್ ಲೆಗೂನ್ ದಿಶ್ಟಿ ಪಡ್ಟಾ. ದೆಖಿಕ್, 'ವರ್ತೊರ್ತಾ ಜೊ ನೀಜ್ ಗೊಂಯ್ಕಾರ್, ಕುರು ತಾಜಿ ಶೆತ್ಕಾರ್, 'ಹೋ ಜಾವ್ನ್ ಆಸಾ ಘಾತ್ಕಿ ಆನಿ ನ್ಹೊಂಯ್ ತುಮ್ಚೆಂ ಬರೆಂ ಮಾಗ್ತೊ' 'ದೊತೊರ್ ರಾಮ್ ಮನೋಹರ್ ಲೋಹಿಯಾಂಚಿ ಚೇಟ್ ಗೊಂಯ್ಕಾರಾಕ್.' ಕತ್ರೆ ಮ್ಹಣ್ಟಾತ್, ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಆಪ್ಣಾಲೆಂ ಅಶೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ತ್ಯಾ ಕಾಳಾರ್ ನಾಶಿಲ್ಲೆಂ ದೆಖೂನ್ ಹೆಂ ಅಶೆಂ ಘಡಿಲ್ಲೆಂ ಆಸೂಂಕ್ ಜಾಯ್. ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂ ಆದಿಂ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಸರಸ್ವತ್ ಆಶಿಲ್ಲಿ ಹಾಕಾ ಹ್ಯೋ ಪುರಾವೊ ನಾ.

ಇಂಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾ ವೆಳಾರ್ ಗೊಂಯಾಂ ಭಾಯ್ರೆ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಗೊಂಯ್ಕಾರಾಂಚೆ ಕೊಂಕಣಿಚೆರ್ ತ್ಯಾ ತ್ಯಾ ಥಳಾವ್ಯಾ ಭಾಸಾಂಚೊ ಪ್ರಭಾವ್ ಪಡ್ಲೊ. ಮಂಗ್ಳುರಾಂತ್ಲೆ ಕೊಂಕಣಿಚೆರ್ ಕನ್ನಡ್ ಭಾಶೆಚೊ ಛಾಪ್ ಪಡ್ಲೊ ಆನಿ ಕೊಚಿನಾಂತಲೆ ಕೊಂಕಣಿಚೆರ್ ಮಲಯಾಳಮ್ ಭಾಶೆಚೊ. ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಹೆಳ್ಯಾಂತೂಯ್ (ಇಂಟೊನೇಶನಾಂತ್) ಹೊ ಪ್ರಭಾವ್ ದಿಶ್ಟಿ ಪಡ್ಟಾ.

ಮುಂಬಯ್‌ಕಾರ್ ಗೊಂಯ್ಕಾರಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಖೂಬ್ ಥಾವ್ನಿ ಮರಾಠಿಚಿ ಸಯಾ ಮಾರ್ತಾ. 'ತೂಂ ಮ್ಹಾಕಾ ತೆಂ ದೀ ನ್ಹಿ' ಸಾರ್ಕೆಲಿ ವಾಕ್ಯಾ ಮರಾಠಿ ನಿಜಾಚೆರ್ ಬೆತಿಲ್ಲಿ.

ಹೆರ್ ಭಾರತೀಯ್ ಭಾಸಾಂವರಿ ಆಜ್ ಕೊಂಕಣಿಯ್ ಇಂಗ್ಲಜಿಚ್ಯಾ ಪ್ರಭಾವಾಂತ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾ. ಖಂಯ್ಚಿ ಭಾಸ್/ಬೊಲಿ ಖಂಯ್ಚೆ ಭಾಶೆ, ಬೊಲಿಯೆಕಡ್ಲ್ಯಾನ್ ಕಿತೆಂ, ಕೆನ್ನಾ, ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಉಶ್ಣೆ ಘೆತಾ ಹೆಂ ಸಮ್ಜೊನ್ ಘೆವ್ಪಾಕ್ ಆಮ್ಕಾಂ ಸಾಮಾಜಿಕ್ ಭಾಶಾ ಶಾಸ್ತ್ರಾಚೊ (ಸೊಶಿಯೊ ಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್‌ಚೊ) ಆದಾರ್ ಘೆಂವ್ಚೊ ಪಡ್ಟಾ.

ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಬದ್ಲಾಚೊ ದಿಕೊ:

ಭಾಸ್ ಕೆನ್ನಾ ಎಕಾ ರೂಪಾಂತ್ ಥಿರಾವ್ನಾ. ತೀ ಬದ್ಲತ್ ಆಸ್ತಾ. ಬೊಲಿಯಾಂಚ್ಯಾ ಅಭ್ಯಾಸಾ ವಯ್ಲ್ಯಾನ್ ತಿಚ್ಯಾ ಬದ್ಲಾಚ್ಯಾ ದಿಕಾಂಚೊ ಅದ್ಮಾಸ್ ಲಾಂವ್‌ಯೆತಾ. ದೆಖಿಕ್ ಆಯ್ಜ್ ಗೊಂಯ್ಚೆ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ 'ಕರ್ನ್ಾ' 'ಕರ್ನಾ' 'ಕನ್ನಾ' ಹೀಂ ತೀನೂಯ್ ರೂಪಾಂ ಘೊಳ್ಟಾತ್.

ಘಾಲ್ಯಾಂ ಹಾಂತೂಂತ್ಲೆಂ ಖಂಯ್ಚೆಂಯ್ ಎಕೂಚ್ ರೂಪ್ ತಗೂನ್ ಉರೂನ್ ಬಾಕಿಚಿಂ ರೂಪಾಂ ಇತಿಹಾಸ್ ಭರ್ವಣ್ ಜಾಂವ್‌ಯೆತಾತ್. 'ಕನ್ನಾ' ಹೆಂ ರೂಪ್ ತಗೂನ್ ಉರಪಾಚೊ ಚಡ್ ಸಂಭವ್. ಉಚ್ಚಾರ್ಪಾಚ್ಯಾ ಸೊಂಪೆಪಣಾಕ್ ಲಾಗೂನ್. ಪುಣ್ ಹೆಂ ಸಗ್ಳೆಂ ಬೊಲಿಯೆಚ್ಯಾ ಸಭಾವಾಚೆರ್ ಆದಾರಿಲ್ಲೆಂ ಆಸ್ತಾ. 'ಕರ್ನಾ'ಚೆಂ 'ಕರ್ನಾ' ಜಾತಾ ತೆನ್ನಾ ಬೊಲಿಯೆಚೊ ಸಿಲಬಿಕ್ ಪೆಟರ್ನ್ ಬದ್ಲತಾ. ತಿಜೊ ತಾಲ್ ಬದ್ಲತಾ. ತಾಲ್ ಸೊಡ್ಪಾಕ್ ಬೊಲಿ ಸಪ್‌ಸಪ್ ತಯಾರ್ ನಾಸ್ತಾ.

ನವೆಂಚ್ ಭಾಸ್ ಶಿಕ್ಚಿ ಭುರ್ಗ್ಯಾಚ್ಯಾ ಉಲವ್ಪಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಚುಕಿಂತ್ಲ್ಯಾನೂಯ್ ಕೆನ್ನಾ ಕೆನ್ನಾ ಬದ್ಲಾಂಚ್ಯೊ ದಿಕೊ ಝುಳ್ಕತಾತ್. ಭುರ್ಗೆಂ ಭಾಶೆಂತ್ಲೆ ನೇಮ್ ಆತ್ಮಸಾತ್ ಕರ್ತಾ ಆನಿ ಅಶೆಂ ಕರ್ತನಾ ಖೂಬ್ ಫಾವ್ಪಿ ಆಡ್ವಾದಾಂಕೂಯ್ ಹ್ಯಾ ನೆಮಾಂನಿ ಬಾಂದೂನ್ ಹಾಡ್ಟಾ, ವಾ ಹ್ಯಾ ನೇಮಾಚೆರ್ ಆದಾರೂನ್ ನವಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಘಡಯ್ತಾ (ಎನಲೊಜಿಕಲ್ ಕ್ರಿಯೇಶನ್ಸ್). ದೆಖೀಕ್, 'ಹಾಂವ್ ಕರ್ತಾಂ' 'ಹಾಂವ್ ಕರ್ನ್ನಾ' ಹ್ಯಾ ನಮೂನ್ಯಾಚೆರ್ ಆದಾರೂನ್ ಭುರ್ಗೆಂ 'ಹಾಂವ್ ಕರ್ತಲೆಂ : ನಾ' ಮ್ಹಣ್ಟಾ. 'ರಾವಪ್:ರಾವವಪ್,' 'ತಾಪಪ್': ತಾಪವಪ್' ಹಾಜೆರ್ ಆದಾರೂನ್ 'ಭಿವಪ್: ಭಿವವಪ್ (ಭೆಷ್ಟಾವಪ್)' 'ಜೆವಪ್ : ಜೆವವಪ್ (ಲಾವಪ್)', 'ಘುಟಪ್: ಘುಟವಪ್' (ಘೊಡಪ್) ಮ್ಹಣ್ಟಾ. ಹಿಂ ರುಪಾಂ ಘುಡಾರಾಕ್ ಘೊಳ್ಣುಕೆಂತ್ ಯೆಂವ್‌ಯೆತಾತ್. –ಸಾಂವ್ ಲಾವ್ನ್ ಕೆಲ್ಲಿಂ 'ಗುಡ್ಡಿಲಾಸಾಂವ್' 'ಕಾತಕಿಸಾಂವ್' ಹಿಂ ಉತ್ರಾಂಯ್ ಅಶಿಂಚ್ ಘಡ್ಲ್ಯಾಂತ್. 'ಕ್ಲಿನರ್' ಹ್ಯಾ ಉತ್ರಾಚೆಂ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ 'ಕಿಲಿಂಡರ್' ಜಾಲಾಂ. ಹೆಂ ಉತರ್ 'ಕಂಡಕ್ಟರ್' ಉತ್ರಾಚ್ಯಾ ನಮುನ್ಯಾ ವಯ್ಲ್ಯಾನ್ ಆಯಿಲ್ಲೆಂ ಆಸೂಂ ಯೆತಾ.

ಸಂದರ್ಭ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್:

ಕೊಂಕಣಿ: ಕೇಳೇಕಾರ್ ರವೀಂದ್ರ: 974 ಭೌ ಭಾಶಿಕ್ ಭಾರತಾಂತ್ ಭಾಶೆಚೆಂ ಸಮಾಜ್ ಶಾಸ್ತ್ರ: ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶಾ ಮಂಡಳ್.

ಮರಾಠಿ: ಕೇಳ್ಕರ್ ಅಶೋಕ್ ರಾ. 1983 ವೈಖರಿ ಮೆಜೆಸ್ಟಿಕ್ ಬುಕ್‌ಸ್ಟಾಲ್.

ಇಂಗ್ಲಿಶ್: Benveniste, Emile . 1971 Problems in General Linguistics Uni of Miami Press - 1973 Indo-European Language and Society. London : Faber.

Bynon: Theodora, 1977 Historical Linguistics Cambridge Uni Press.

Chatterji: S.K. 1969. Indo Aryan and Hindi Firma K.L. Mukhopadhyay.

Chavan : V.P. 1923. The Konkan and Konkani Language Anthropological Society of Bombay, Vol XII 853-907.

Emaneau: M.B. 1956 India as a Linguistic Area in Language in culture and society ed. D. Hymes Allied Publishers 1964.

Katre: S.M. 1966 The formation of Konkani, Deccan College Poona.

Robins: R.H. 1982 A short History to Linguistics Longman.

Sardesai: Mahadevi 1986 Some Aspects of Konkani Grammer M.Phil Thesis Dept. and Linguistics, Deccan College, Pune.

X ಆರ್ವಿಲ್ಲ್ಯಾ ಭಾಶಾ-ಶಾಸ್ತ್ರಾಚಿ ನದರ್ ಆನಿ ಮೋಖ್ ಸಮ್ಜೂನ್ ಘೆವ್ಪಾಕ್ ಹೆ ದೋನ್ ಲೇಖ್ ವಾಚ್ಚೆ:

1971 A Look at the Development of Linguistics Emile Benveriste. 'ಆಧುನಿಕ್ ಭಾಶಾ ವಿಜ್ಞಾನಾಚಿ ಪರಂಪರಾ,- ಅಶೋಕ್ ರಾ. ಕೇಳ್ಕರ್ 1983. ಹ್ಯಾ ಮಳಾರ್ ಆೄಮಿಲ್ ಬ್ಯಾವೆನಿಸ್ತ್ (1973) ಹಾಣೆ ಕೆಲ್ಲೊ ವಾವ್ರ್ ಭೊವ್ ಮೊಲಾಚೊ.

XX ಸಗ್ಳ್ಯಾಂತ್ ಪಯ್ಲಿಂ ಭಾರತಾಂತ್ ನೇಗ್ರಿತೊ ಲೋಕ್ ಆಯಿಲ್ಲೊ ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣ್ಟಾತ್. ಅಂದಾಮಾನಿಸ್ ಭಾಶೆಂತ್ ತಾಗೆಲ್ಯಾ ಭಾಶೆ-ಕುಳಾಚೆ ಅಂಶ್ ಮೆಳ್ಟಾತ್. ಪುಣ್ ಸಂಸ್ಕೃತಾಯೆಚೆ ನದ್ರೆನ್ ಭೊವ್ ಪಾಟಿಂ ಆಶಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾರಣಾನ್ ಆರ್ಯಾಂ ಆದಿಂ ಆಯಿಲ್ಲ್ಯಾ ಆಸ್ಟ್ರಿಕ್ ಆನಿ ದ್ರವಿಡ್ ಕುಳಾಂ ಮುಖಾರ್ ನೆಗ್ರಿತೊ ಆಪ್ಣಾಲೆಂ ಖಾಶೆಂಲ್ಪಾಣ್ ಸಾಂಬಾಳುನ್ ದವರೂಂಕ್ ಪಾವ್ಲೆನಾಂತ್. ಆರ್ಯಾಂಕ್ ತೇ ಮೆಳ್‌ಲ್ಲೆ ಮ್ಹಣ್ಪಾಚೆಂಯ್ ಸಾಂಗೂಂ ನಜ.

(O) India as a Linguistics Area ಹೊ M.B. ಹಾಂಗೆಲೊ ಲೇಖ್ ವಾಚ್ಜೊ.

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ್ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಹಾಂಚೊ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ್ ಇತಿಹಾಸ್ (ಸುರ್ವೆಪಾಸೂನ್ ಶೆಣ್ಯೈ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬ್ ಮೆರೇನ್)

– ಡಾ। ಮನೋಹರ್ ಸರ್‌ದೇಸಾಯಿ
(ಕುಳಾಗರ್, ದಿವಾಳಿ ಅಂಕ್ 1985)

ಭಾಶೆಚೊ ಇತಿಹಾಸ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ತೀ ಭಾಸ್ ಉಲೊವ್ಪಿ ಲೊಕಾಂಚೊ ಇತಿಹಾಸ್, ತೆ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಕುಳಾಚೊ ಆನಿ ಮುಳಾಚೊ ಇತಿಹಾಸ್. ಭಾಸ್ ಕಶಿ ಘಡ್ಲಿ ಆನಿ ತಾತೂಂತ್ ಕಶೆ ಬದಲ್ ಘಡತ್ ಗೆಲೆ ಇತ್ಲೆಂಚ್ ಸಾಂಗೂನ್ ಭಾಶೆಚಿ ಪುರಾಯ್ ವಳಖ್ ಜಾಯ್ನಾ. ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸಾಂತ್ ಯೆತಾ ಮನಿಸ್ ಕುಳಾಚೊ ಸಮಾಜಿಕ್, ರಾಜಕೀ ಆನಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ್ ಇತಿಹಾಸೂಯ್ ಆಸ್ಪಾವ್ತಾ.

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಚೊ ಇತಿಹಾಸ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಲೊಕಾಂಚೆ ಭ್ರಮತಿಂಚೊ ಇತಿಹಾಸ್, ತೇ ಭಾಶೆಚೆರ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಆಗ್ಳಿಕಾಂಚೊ ಇತಿಹಾಸ್, ಆಪ್ಲಿ ಆಸ್ಮಿತಾಯ್ ರಾಖಪಾಕ್ ತಿಣೆಂ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ಅಜಾಪಾಚ್ಯಾ ಝುಜಾಚೊ ಇತಿಹಾಸ್.

ಸಾಡೆ ತೀನ್ ಹಜಾರ್ ವರ್ಸಾಂ ಪಯ್ಲಿ ಭಾರತ್ ದೇಶಾಂತ್ ಆರ್ಯ ಲೋಕ್ ಆಯ್ಲೆ ಆನಿ ಹಾಂಗಾ ವಸ್ಣೂಕ್ ಕರೂನ್ ರಾವ್ಲೆ. ತಾಂಚಿ ಭಾಸ್ ಸಂಸ್ಕೃತ್. ಸಂಸ್ಕೃತ್ ಹೀ ಇಂಡೊ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಕುಟುಂಬಾಂತ್ಲಿ ಭಾಸ್. ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಪ್ರಾಕೃತ್ ಭಾಸಾಂಚೊ ಜಲ್ಮ್ ಜಾಲೊ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೀ ಪ್ರಾಕೃತ್ ಹೆ ಪೊರ್ಣೆ ಭಾಶೆಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಆಯ್ಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಚೊ ಜಲ್ಮ್ ಜಾಲಾ.

ಆರ್ಯ್ ಭಾರತಾಂತ್ ಯೆಂವ್ಚೆ ಆದಿಂ ಹ್ಯಾ ದೇಶಾಂತ್ ಪ್ರೊಟೊ, ಆಸ್ಟ್ರೊಲಾಯಿಡ್ ಆನಿ ದ್ರಾವಿಡ್ ವಂಶಾಚೆ ಲೋಕ್ ರಾವ್ತಾಲೆ. ತ್ಯಾ ಲೊಕಾಂಚ್ಯಾ ಭಾಸಾಂಚೊಯ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಚೆರ್ ಪ್ರಭಾವ್ ಪಡ್ಲಾ ಹಾತೂಂತ್ ದುಬಾವ್ ನಾ. ಮುಂಡಾರಿ ಭಾಶೆಚೆ ಅವಶೇಷ್ ಅಜೂನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಂತ್ ಹೊಲ್ಮತಾತ್. ಭಾರತಾಂತ್ ತೀನ್ ಭಾಸ್–ಕುಳಾಂ ಹೊಲ್ಮತಾತ್: ಇಂಡೊ–ಆರ್ಯನ್, ಸುಮಾರ್ 26 ಭಾಸೊ; ದ್ರಾವಿಡ್, ಸುಮಾರ್ 14 ಭಾಸೊ ಆನಿ ಮುಂಡಾರಿ.

ಸಂಸ್ಕೃತಾ ಪಾಸೂನ್ ಜಲ್ಮಾಲ್ಲ್ಯೊ ಹೆರ್ ಆರ್ವಿಲ್ಲ್ಯೊ ಭಾಸೊ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಹಿಂದಿ, ಗುಜರಾಥಿ, ಮರಾಠಿ, ಬಂಗಾಲಿ, ಜೆನ್ನಾ ಉದೆಲ್ಯೊ ತೆನ್ನಾಚ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಚೊ ಜಲ್ಮ್ ಜಾಲಾ ಜಾವ್ಂಯೆ. ಚವ್ದಾವ್ಯಾ ಶೆಂಕ್ಡಾಂತ್ಲೊ ಮರಾಠಿ ಕವಿ ಸಂತ ನಾಮದೇವ್ ಹಾಚ್ಯಾ ಎಕಾ ಗೌಳಣ್–ಗೀತಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಚೊ ಸ್ಪಷ್ಟ್ ಉಲ್ಲೇಖ್ ಮೆಳ್ತಾ.

ಸೊಳಾವ್ಯಾ ಶೆಂಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಲೋಕ್ ಗೊಂಯಾಂ ಯೆಂವ್ಚೆ ಆದಿಂ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಆಶಿಲ್ಲೆಂ. ಪಂದ್ರಾವ್ಯಾ/ಸೊಳಾವ್ಯಾ ಶೆಂಕ್ಡ್ಯಾಂತಲೊ ಕವಿ ಕೃಷ್ಣದಾಸ್ ಶಾಮಾ ಹಾಕಾ ಕೊಂಕಣಿಂತಲೊ ಪಯ್ಲೊ ಬರೊವ್ಪಿ ಮ್ಹಣೂಂಯೆತಾ. ತಾಣೆ 'ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಚರಿತ್ರ ಕಥಾ' ಹ್ಯಾ ಮರಾಠಿ ಕಾವ್ಯಾ ವಾಂಗ್ಡಾಚ್ 'ಅಶ್ವಮೇಧ' 'ರಘುನಾಥ ವಂಶಾಚಿ ಕಥಾ' ಹ್ಯೊ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಂತ್ ಕಥಾ ಬರಯ್ಲ್ಯೊ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಮೊಲಾದಿಕ್ ಅಶೆಂ ಗದ್ಯ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ದಿಲೆಂ.

1469 ವರ್ಸಾ ಗೊಂಯ್ ಮುಸಲ್ಮಾನಾಂಚ್ಯಾ ಶೆಕಾತಳಾ ಆಯ್ಲೆಂ. 1510 ವರ್ಸಾ ತೆಂ ಪುರ್ತುಗೆಜಾಂನಿ ಜಿಖ್ಲೆಂ. ಪುಣ್ ತಾಣಿ 16ವ್ಯಾ ಶೆಂಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ತಿಸ್ವಾಡಿ, ಬಾರ್ದೆಶ್, ಸಾಶ್ಟಿ ಆನಿ ಮುರ್ಗಾಂವ್ ಹೆ ತಾಲೂಕೆ (Concelhos) ಘೆತಿಲ್ಲೆ. ಹಾಂಕಾಂ ಪೊರ್ನ್ಯೊ ಕಾಬಿಜಾದಿ (Velhas Conquistas) ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣ್ಟಾತ್. ನವೊ ಕಾಬಿಜಾದಿ (Novas Conquistas) ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಪೆಡ್ಣೆಂ, ದಿವ್ಚಲ್, ಸತ್ತರಿ, ಸಾಂಗೆಂ, ಘೊಂಡೆಂ, ಕೆಪೆಂ ಆನಿ ಕಾಣಕೊಣ್ ಹ್ಯೊ ಅಠ್ರಾವ್ಯಾ ಶೆಂಕ್ಡ್ಯಾಚ್ಯಾ ಅರ್ದಾಂತ್ ಘೆತಿಲ್ಲ್ಯೊ.

ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಸೈನಿಕಾಂ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಬೆಗೊಬೆಗ್ ಕಿರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮಾಚೆ ಪ್ರಚಾರಕ್ ಗೊಂಯಾಂ ಆಯ್ಲೆ. ತಾಣಿಂ ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಮರಾಠಿ ಭಾಸಾಂಚೊ ಖೋಲ್ ಅಭ್ಯಾಸ್ ಕೆಲೊ ಆನಿ ತ್ಯಾ ಭಾಸಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಕಿರಿಸ್ತಾಂವ್ ಧರ್ಮಾಚಿ ಶಿಕವ್ಣ್ ಸಾಂಗ್ಚಾಕ್ ತಾಣೆಂ ಜಾಯ್ತಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ ರಚ್ಲಿಂ.

(ಪಾದ್ರಿ ತೊಮಾಸ್ ಇಸ್ತೆಂವಾಂವ್) ಫಾದರ್ ಥೊಮಾಸ್ ಸ್ಟೀಫನ್ಸ್ (1549–1619) ಹ್ಯಾ ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ಮಿಶಿಯೊನಾರಾನ್ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾಚ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಚೆರ್ 'ಕ್ರಿಸ್ತ ಪುರಾಣ್' ಹೊ ಕಾವ್ಯಗ್ರಂಥ್ ಮರಾಠಿಂತ್ ರಚ್ಲೊ (1616). ಹೊ ಗ್ರಂಥ್ ಮರಾಠಿಂತ್ ಆಸ್ಲೊ ತರೀ ಸಾಮಾನ್ಯ್ ಲೊಕಾಂಕ್ ತೋ ಸಮ್ಜುಂಚೊ ಮ್ಹಣೊನ್ ಕರ್ತ್ಯಾನ್ ತಾತೂಂತ್ ಜಾಯ್ತಿಂ ಚಾಲೂ ಕೊಂಕಣಿ ಉತ್ರಾಂ ಭರ್ಸಿಲ್ಯಾಂತ್. ಫಾದರ್ ಸ್ಟೀಫನ್ಸಾನ್ 'ದೊತ್ರಿನಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾ' ಹ್ಯಾ ನಾಂವಾಚಿ ಕ್ರಿಸ್ತೀ ಧರ್ಮ್‌ತತ್ವಾಂ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಸಾಂಗಪಾಕ್ ಏಕ್ ಪಟೀಚ್ ಬರಯ್ಲಿ. (1606ತ್ ಹಾತಾಳೆಂ, 1622ತ್ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಂತ್ ಛಾಪಿಲ್ಲಿಂ) ಹಿ ಪಟಿ ಸಂವಾದಾಚ್ಯಾ ರೂಪಾನ್ ಆಸಾ. ಫಾದರ್ ಸ್ಟೀಫನ್ಸಾನ್ 'ಆರ್ತೆ ದ ಲಿಂಗ್ವಾ ಕಾನಾರಿಂ' ಹ್ಯಾ ನಾವಾಚೆಂ ಪುರ್ತುಗೇಜ್ ಭಾಶೆಂತ್ ಕೊಂಕಣಿಚೆಂ ವ್ಯಾಕರಣ್ ಬರಯ್ಲೆಂ (1640).

ಹ್ಯಾಚ್ ವೆಳಾರ್ ಗೊಂಯಾಂತ್ ಛಾಪ್ಖಾನೊ ಆಯ್ಲೊ ಆನಿ ಮುದ್ರಣ್ ಕಲೆಚೊ ಪ್ರವೇಶ್ ಜಾಲೊ (1556). ಪಯ್ಲೊ ಛಾಪ್ಖಾನೊ ರಾಯ್‌ತೂರ್ (ರಾಶೊಲ್) ಹ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂತ್ ಸ್ಥಾಪ್ಲೊ. ಕೊಂಕಣಿ, ಮರಾಠಿ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಛಾಪ್‌ಪಾಖಾತಿರ್ ರೊಮಿ ಲಿಪಿ ಉಪಯೋಗಾಂತ್ ಹಾಡ್ಲಿ. ದೇಶೀ ಭಾಸಾಂಚೆ ಉಚ್ಚಾರ್ ರೊಮಿ ಲಿಪಿಂತ್ ಉಕ್ತೆ ಕರಪಾಪಾಸತ್ ರೊಮಿ ಲಿಪಿಚಿ ಏಕ್ ನವಿ ಪದ್ಧತಿ ತಯಾರ್ ಕೆಲಿ. ರೊಮಿ ಲಿಪಿಂತ್ಲೆ ಛಾಪ್ಣಾವಳಿಕ್ ಲಾಗೂನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಮರಾಠಿಂತ್ ವಿಪುಲ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ತಯಾರ್ ಜಾಲೆಂ. ಪುಣ್ ದೇವ್‌ನಾಗರಿಕಡ್ಲೊ ಆನಿ ಹೆರ್ ಭಾರತೀ ಭಾಸಾಂ ಕಡ್ಲೊ ಸಂಬಂಧ್ ತುಟೊನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕುಶಿಕ್ ಪಡ್ಲಿ. ತಿಚ್ಯಾಂತ್ ಹಿಸಪಾಭಾಯ್ರ್ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಉತ್ರಾಂ ರಿಗ್ಲಿಂ ಆನಿ ರೊಮಿ ಲಿಪಿಂತಲೆ ಕೊಂಕಣಿಚೆಂ ರೂಪ್ ಥೊಡೆಂ ಭೊವ್

ವೆಗ್ಗೆಂ ದಿಸೂಂಕ್ ಲಾಗ್ಲೆಂ.

ಫಾದರ್ ಸ್ಟೀಫನ್ಸಾಚೊ ವಾವ್ರ್ ಪಾದ್ರಿ ದಿಯೆಗು ರಿಬೈರು (1560–1633) ಹ್ಯಾ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಮಿಶಿಯೊನಾರಾನ್ ಮುಖಾರ್ ವ್ಹೆಲೊ. 'ದೆಕ್ಲಾರಾಸಾಂವ್ ದ ದೊತ್ರಿನಾ ಕ್ರಿಸ್ತಾ' ಹೆಂ ಜಾಣ್ಯಾ್ಯಂಖಾತಿರ್ ಕ್ರಿಸ್ತೀ ಧರ್ಮ್‌ತತ್ವಾಚಿ ಉಕ್ತಾವ್ಳಿ ಕರ್‌ಪಿ ಕೊಂಕಣಿ ಪುಸ್ತಕ್ ಬರಯ್ಲೆಂ, (1664 ಆನಿ ವೊಕಾಬುಲಾರಿಯು ದ ಲಿಂಗ್ವಾ ಕಾನಾರಿ' ಹ್ಯಾ ನಾಂವಾಚಿ ಕೊಂಕಣಿ ಉತ್ರಾವಳ್ ತಯಾರ್ ಕೆಲಿ (1626). ಹೆ ಉತ್ರಾವಳಿಂತ್ ಕೊಂಕಣಿಚ್ಯೊ ತರೆತರೆಚ್ಯೊ ಮೊಡಿಯ್ ಹೊಲ್ಮತಾತ್. ಹೆ ಉತ್ರಾವಳಿಂತ್ 15,500 ನೋಂದಿ ಆಸಾತ್. ಫಾ. ದಿಯೆಗು ರಿಬೈರಾನ್ ಫಾದರ್ ಸ್ಟೀಫನ್ಸಾಚೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ 'ಆರ್ತೆ ದ ಲಿಂಗ್ವಾ ಕಾನರಿ' ಸಂಪಾದನ್ ಕರೂನ್ ಛಾಪ್ಲೆಂ (1640).

ಪಾದ್ರಿ ಆಂತೋನಿಯೊ ಸಾಲ್ಡಾನ್ಹಾ (1598–1663) ಹಾಣಿಂ 'ಜಿವಿತ್ವ್ ವೃಕ್ಷಾಚಿ ಅಮೃತ್ ಫಳಾಂ' ಹೊ ಗ್ರಂಥ್ ಬರಯ್ಲೊ. ಹಾಚ್ಯೆ ದೋನ್ ವಾಂಟೆ ಆಸಾತ್. ಪಯ್ಲೊ ವಾಂಟೊ ಕೊಂಕಣಿ ಗದ್ಯಾಂತ್ ಆನಿ ದುಸ್ರೊ ಮರಾಠಿ ಪದ್ಯಾಂತ್. ಪಾದ್ರಿ ಸಲ್ಡಾನ್ಹಾಚೊ ದುಸ್ರೊ ಮಹತ್ವಾಚೊ ಗ್ರಂಥ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ 'ಸಾಂತು ಆಂತೊನಿಚೆಂ ಆಶ್ಚರ್ಯಾಂ' ಹೊ ಕೊಂಕಣಿ ಗದ್ಯಾಂತ್ಲೊ ಗ್ರಂಥ್ (1855). ಹ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಇತಾಲಿಂತಲ್ಯಾ ಪಾದುವಾ ಗಾಂವ್ಚ್ಯಾ ಸಾಂತ್ ಆಂತೊನಿನ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ತೆವೀಸ್ ಅಜಾಪಾಂಚಿಂ ವರ್ಣನಾಂ ಆಸ್ಪಾವ್ತಾತ್. ಹ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂತಲಿ ಭಾಸ್ ಸಾದಿ, ಸೊಪಿ, ವ್ಹಾಂವ್ತಿ, ಪುಣ್ ಕ್ರಿಸ್ತೀ ಧರ್ಮಾವಿಶಯಿಂಚಿಂ ಜಾಯ್ತಿಂ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಉತ್ರಾಂ ಭಿತರ್ ಹೊಲ್ಮತಾತ್. ದೆಖಿಕ್– ಫೆಭಾವಾರ್ತು, ಮುಸ್ತೈಸ್, ಲಿಬ್ಸ್, ಸಾಕ್ರಾಮೆಂತು, ಅಶೆಂ ಆಸೂನ್ ಲೆಗೀತ್ ಹೀ ಭಾಸ್ ಕೊಂಕಣಿ ಗದ್ಯಾಚೊ ಏಕ್ ಬರೊ ನಮೂನೊ ಮ್ಹಣೂನ್ ದಿಂವ್‌ಯೆತಾ.

'ಸಾಂತು ಆಂತೊನಿಚೆಂ ಶಾಸ್ತ್ರ್ ಆಯ್ಕುಂಕ್, ಯೇಕಿ ಸಜಣಿ ಸ್ತ್ರಿ ವೆಚ್. ಆಪುಲೆ ಯೇಕ್ ಚೆರಡು, ಯೆಕಾ ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಂತು ನಿದಿಲ್ಲೆಂ ಆನಿ ದೆರಾಕ್ ಖಿಳಿ ಘಾಲೂನು, ಇಗ್ರಜೆಡೆ ಧಾಂವತ್ ವಚೂನು ಶಾಸ್ತ್ರ ಆಯಿಕಿಲ್ಯಾ ಉಪ್ರಾಂತೆ ಘರಾ ಪರತೂನ್ ಯೆವುಂಕ್ ಮಾರ್ಗಾ ಲಾಗ್ಲಿ, ಘರಾಂತು ಪಾವ್ತಾಚಿ ಪಾಳ್ಣ್ಯಾಂತು ಜರೀ ಪಳೇತರಿ ಆಪ್ಲೆಂ ಚೆರಡುಂ ನಿರ್ಜೀವ್ ಜಾಲ್ಲೆಂ ದೆಖಿಲೆಂ. ದೆಖಿಲ್ಯಾಂ ಪಾಸ್ವತ್ ಜೀ ಬೋಬ್ ತಿಣೆ ಕೆಲೆಲಿ, ಜೆಂ ಸಾಧನ್ ಕೆಲೆಲೆಂ ತೆಂ ಸಾಂಗ್ತಾಂ ನಯೆ.'

ಪಾದ್ರಿ ಜುವಾಂವ್ ದ ಪೆದ್ರೊಝ್ (1615–1672) ಹಾಚೊ ಮುಖೆಲ್ ಗ್ರಂಥ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ 'ದೆವಾಚೊ ಏಕಾಂಗ್ರ ಬೊಲ್ಣಿ' ಹೊ 'ಸೊಲಿಲೊಕ್ವಿಯುಶ್ ದಿವ್ಹಿನುಶ್' ಹ್ಯಾ ಪಾದ್ರಿ ಬೆನಿದಿನು ದ ವ್ಹಿಯೆಗ್ಯಾಚ್ಯಾ ಮೂಳ್ ಸ್ಪಾನಿಶ್ ಗ್ರಂಥಾಚೊ ಕೊಂಕಣಿ ಅಣ್ಕಾರ್. ಜಾಯ್ತಿಂ ಶುದ್ಧ್ ಕೊಂಕಣಿ ಉತ್ರಾಂ ವಾಪಾರೂನ್ ಪಾದ್ರಿ ಪೆದ್ರೊಝಾನ್ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಹೊ ಏಕ್ ಸೊಭಿತ್ ಗ್ರಂಥ್ ವೊಂಪ್ಲಾ. ತ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂತಲೊ ಹೊ ಏಕ್ ಉತಾರೊ:

'ಮೊಗಾಳ್ ಕಾಂತಾಚೆಂ ಸಾವ್ನ್ ಆಪ್ಲೆ ಸ್ನೇಯಾಳೆ ಕಾಂತೆಚೆಂ ಕಾನಿ ಮಂಜುಳ್ ಗಾಯನ್ ಜಶೆಂ ದಿಸ್ತಾ, ತಸೊ ಕೊಣಾಕ್ ಆನಂದ್ ದೀತ್ ಕಾಯ್? ತರೀ ದೇವ್‌ಕಾಂತೆ ಮಾರಿಯೆ, ಸಮಸ್ತೀ ಹೋವ್ಫೂನ್ ನಿರ್ಮಿಳಿ. ಹ್ಯಾ ನಿಮಿತಿಂ ಹಿಂ ಏಕಾಂಗ್ರ್ ಬೋಲ್ಣಿ, ತುಜ್ಯಾ ಪವಿತ್ರಾಂಚರಣಾಂಕ್ ಮಜಿ ಮ್ಹಣು ಆನಿ ದೆವಾಚೆಂಶಿಂ ವಿವೇಖುನ್ ತುಜ್ಯಾ ಅನುಪಮಾ ಮಾನಾಕ್ ಅರ್ಪಚಾಕ್ ಕಾಯ್ದೊ ಅಸೊ ಮಾನಿತಾಂ, ತಾಂಚೊ ಆಧಾರ್ ಕರುಂ ಮ್ಹಣ್

ಪ್ರಾರ್ಥಿತಾಂ, ಕಿತ್ಯಾ ತುಜ್ಯಾ ಮೊಗಾಳ್ ಕಾಂತಾಚಿ ಹಿ ಸ್ತುತಿ ಅಶಿ ತುಂ ಆನಂದ್ ಪ್ರೇಮ್‌ಭರಿತ್ ಹೆವೂನು, ಮ್ಹಜೊ ವೊ ಹ್ಯಾ ಏಕಾಂಗ್ರ್ ಬೊಲ್ಣ್ಯಾಚೊ ಪ್ರತಿಪಾಳಿ ಕರಿಸಿ ಆನಿ ಪ್ರಸನ್ನ್ ಜಾವ್ನು, ನಿಂದಕಾಂ ಜಿವಾಚೆಂ ವಾಣ್ ಚುಕಯ್ಸಿ ಮ್ಹಣ್ ಸದ್ರುಶ್ಟ್ ಮಾಕಾ ಗೊಮ್ತಾ ಕಿತ್ಯಾ ದೇವ್‌ಸ್ತುತಿ ತುಜ್ಯಾ ಆನಂದಾಚೊ ಆಡ್‌ಖಿಳೊ, ಮ್ಹಣ್ಚ್ಯಾಕ್ ತಾಚಿ ಸ್ತುತಿ ಕರ್ತಲ್ಯಾಂಕ್ ತುಜೊ ಆಧಾರ್ ಕದಾಚಿಂತ್ ಚುಕ್ತಾ.

ಪಾದ್ರಿ ಮಿಂಗೆಲ್ ದ ಆಲ್ಮೇದಾನ್ (1604-1683) ಜಾಯ್ತಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಬರಯ್ಲಿಂ. ತಾತೂಂತ್ಲೆಂ ಚಡ್ ಮ್ಹತ್ವಾಚೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ 'ಅನ್ವಾಳ್ಯಾಚೊ ಮಳೊ' (1658) ಹ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂತ್ಲೆಂ ಗದ್ಯ್ ಗ್ರೀಕ್ ಆನಿ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಶೆಚ್ಯೊ ಗದ್ಯ್-ರಚನಾ ಮುಖಾರ್ ದವರೂನ್ ಬರಯ್ಲಾಂ. ಹ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಚೊ ವಿಶಯ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕ್ರಿಸ್ತೀ ಧರ್ಮ್ ತತ್ವಾಚಿ ಉಕ್ತಾವ್ಣಿ, ಕ್ರಿಸ್ತ್‌ಜಲ್ಮ್, ಆಂಕ್ವಾರ್ ಮೊರಿಚಿ ವ್ಹಡ್ವಿಕ್ ಆನಿ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ರಗ್ತಾನ್ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾನ್ ಜೊಡಿಲ್ಲೆಂ ಜಯ್ತ್. ಹ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂತ್ಲೊ ಏಕ್ ಉತಾರೊ:

'ಆತಾಂ ಧೋನ್‌ಕುಲಿ ಗಾಂವಾಚಿ ಕೊಣ್ ತುಸ್ತ್ ಕರುಂ. ಹ್ಯಾ ಗಾಂವಾಂಚೆಂ ವಾಖಾಣೆ ಯೆದೆಂ ವ್ಹಡ್ ಕೀ ಅರ್ಥೂನ್ ಸಾಂಗೊನ್, ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ, ವೇಳ್ ನುಪುರೊ ಪುಣ್ ದೋನೂಚ್ ಉತ್ರಾಂಚೆಂ ಸಾಂಗ್ತಾಂ. ಧೊನ್‌ಕುಲಿ ನಾಂವ್ ಜೆಂ ಆಸಾ ತೆಂ ದೋನ್ ಉತ್ರಾಂಚೆಂ ಮಾಂಡ್ತಾಂ. ಏಕ್ ಉತರ್ ಫಿರ್‌ಂಗಿ ಭಾಶೆಚೆಂ, ಹೆರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಚೆಂ. ಫಿರ್‌ಂಗಿ ಹೆಂ ಆಸಾ; ದೊಂ ಕೊಂಕ್ಣೆಂ ಜೆಂ ಆಸಾ ತೆಂ ಕುಳೀನ್ ಫಿರ್‌ಂಗಿ ಉತರ್ ಥೊರೀವ್, ಪ್ರಾಪ್ತಿ, ಮಹಿಮಾ ಅರ್ಥತಾ ಜಿಣೆಂ-ಪ್ರಮಾಣೆಂ ದೊಂ ಜುಂವಾಂವ್ ದೊಂ ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ಕು, ದೊಂ ದಿಯೆಗು ಆನಿ ಹೆ ಪರಿಂಚೆ ಆನಿ ಏಕ್ ಕೀರ್ತಿವಂತ್ ನಾಂವ್ ಸಂವತ್ಸರಾಂತ್ ಸೊಭ್ತಾ. ಕೊಂಕ್ಣೆಂ ಉತರ್ ಕುಳಿ ನಾಂವ್ ಜೆಂ ಆಸಾ ತೆಂ ಆಸಾ ತೆಂ ಕುಳಿ ಪದ್ವೆ, ಥೊರಿ, ಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಮಹಿಮೆಚೆಂ ಕೀರ್ತಿವಂತ್ ನಾಂವ್.'

ಇತಾಲಿಯನ್ ಪಾದ್ರಿ ಇನಾಸಿಯು ಅರ್ಕಾಮೊನ್ (1615-1683) ಹೊ ಭಾಶಾಶಾಸ್ತ್ರಿ. ತಾಕಾ ಕೊಂಕಣಿ, ಮರಾಠಿ ಆನಿ ಕಾನಡಿ ಭಾಸೊ ಭೊವ್ ಬರ್‍ಯೊ ಯೆತಾಲ್ಯೊ. ತಾಜೆ ಮ್ಹತ್ವಾಚೆ ಕೊಂಕಣಿ ಗ್ರಂಥ್ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ 'ಸಗ್ಳ್ಯಾ ವರ್ಸಾಚೆ ವಾಂಜೆಲ್' ಆನಿ 'ಜಾನುವಾ ಇಂದಿಕಾ'. 'ಜಾನುವಾ ಇಂದಿಕಾ' ಹ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಏಕ್ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಶೆಂತ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ ಕೊಂಕಣಿಚೆಂ ವ್ಯಾಕರಣ್ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಉತ್ರಾವಳ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಚೆರ್ ಲೇಖ್ ಇತ್ಲೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಹೊಲ್ಮತಾ.

ಅಶೆ ತರೆನ್ ಸತ್ರಾವ್ಯಾ ಶೆಂಕ್ಡ್ಯಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಂತ್ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಮಿಶಿಯೊನಾರ್‍ಯಾಂನಿ ವಿಪುಲ್ ಧಾರ್ಮಿಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ನಿರ್ಮಿಲ್ಲೆಂ. ಪುಣ್ 1685 ವರ್ಸಾ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಚಡ್ ವಾಯ್ಟ್ ದೀಸ್ ಆಯ್ಲೆ. ಇಂಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಚ್ಯಾ ಖರ್ ಉಜ್ಯಾಚೊ ಹುಲಪ್ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಬರೊಚ್ ಭಾದ್ಲೊ. ಆತಾಂ ಪಾದ್ರಿಂನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಶಿಕೊನ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ನಿರ್ಮುಪಾಚೆಂ ಕುಶಿಕೂಚ್ ಉಲ್ಲೆಂ. ತಿಜಿಂ ಪಾಳಾಂ ಮುಳಾಂಚ್ ಹುಮ್ಟುನ್ ಕಾಡ್ಪಾಕ್ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಸರ್ಕಾರಾನ್ ಪೆಂಗಟ್ ಬಾಂದ್ಲೆಂ. 1745 ವರ್ಸಾ ತರ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಲೊಕಾನಿ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಶಿಕೂಂಕ್ ಜಾಯ್‌ಚ್ ಅಸೊ ಕಾಯ್ದೊ ಭಾಯ್ರ್ ಸಲ್ಲೊ. ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಳಾಂನಿ ಆನಿ ಕಚೇರ್‍ಯಾಂನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಶಿಕೊವ್ಪಾಕ್, ಉಲೊವ್ಪಾಕ್ ಮನಾ ಜಾಲಿ.

ಇಂಕ್ವಿಜಿಸಾಂವಾಚ್ಯಾ ಖರ್ ಕಾಯ್ದ್ಯಾಕ್ ಲಾಗೂನ್ ಜಾಯ್ತೆ ಹಿಂದೂ ಆನಿ ಕಿರಿಸ್ತಾಂವ್ಫೂಯ್ ಗೊಂಯ್ ಸೊಡೂನ್ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ್ ಆನಿ ಕೇರಳ್ ಹಾಂಗಾ ವಚೂನ್ ಥಂಯ್ಚ್ ಸ್ಥಾಯಿಕ್ ಜಾಲೆ. 19ವ್ಯಾ ಶೆಕ್ಡ್ಯಾ ಮೆರೇನ್ ಮಂಗ್ಳುರ್ ಆನಿ ಭೊಂವ್ತಣ್ಚ್ಯಾ ವಾಠಾರಾಂತ್ ಜಾಯ್ತೆ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲೊವ್ಪಿ ರಾವ್ತಾಲೆ. ತಾಂಚೆ ಮಜಗತಿ ರಾವನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಚೆ ಉದರ್ಗತಿಕ್ ಹಾತ್‌ಭಾರ್ ಲಾವ್‌ಪಿ ಜಾವ್ನ್ ಗೆಲಾ ಫಾದರ್ ಆಂಜೆಲೊ ಮಾಫೆ (1844–1899). ಹ್ಯಾ ಇತಾಲಿಯನ್ ಪಾದ್ರಿನ್ ಕೊಂಕಣಿಚೊ ಖೋಲ್ ಅಭ್ಯಾಸ್ ಕರೂನ್ ಕೊಂಕಣಿಚೆಂ ಏಕ್ ವ್ಯಾಕರಣ್ ರಚ್ಲೆಂ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಉಲೊವ್ಪ್ಯಾನ್ ಕೊಂಕಣಿ ವಿಶಿಂಚೊ ಮೋಗ್ ಜಾಗೊ ಕರಪಾಕ್ ತಾಣೆಂ ಏಕ್ ಲೇಖ್ ಬರಯ್ಲೊ: 'ರಾನಾಂತ್ಲೊ ತಾಳೊ', ಫಾದರ್ ಮಾಫೆಯಿನ್ ಏಕ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್–ಕೊಂಕಣಿ ಶಬ್ದ್‌ಕೋಶ್ (1883) ಆನಿ ಏಕ್ ಕೊಂಕಣಿ–ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಬ್ದ್‌ಕೋಶ್ ರಚ್ಲಾ. ಕೊಂಕಣಿ ವಿಶಿಂ ಫಾದರ್ ಮಾಫೆಯಿ ಅಸೊ ಅಭಿಪ್ರಾಯ್ ದಿತಾ:

'ಕೊಂಕಣಿ ಹಿ ಗ್ರೇಸ್ತ್ ಸೊಭಿತ್ ಅಶಿ ಭಾಸ್ ಆನಿ ಆತಾಂ ಜರೀ ತಿಚಿ ಆವ್ಥಿಕಾಯ್ ಬರಿ ನಾ ತರೀ ತೀ ಜಾಯ್ತ್ಯಾ ಯುರೋಪಿ ಭಾಸಾಂ ಪರಸ್ ಪರಿಪೂರ್ಣ್ ಆಸಾ. ತಿಜಿ ಉದರ್ಗತ್ ಜಾಂವ್ಕ್ ನಾ ದೆಕುನ್ ಅಪೂರ್ಣ್‌ಶಿ ದಿಸ್ತಾ.'

ಫಾದರ್ ಮಾಫೆಯಿನ್ ಪಯ್ಲ್ಯಾ ವಯ್ಲ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಕ್ ಲಾಗೂನ್ ಆನಿ ತಾಜೆ ದೆಖಿನ್ ಮಂಗ್ಳುರಿ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಮಾಗಿರ್ ವಿಪುಲ್ ಆನಿ ಗಿರೆಸ್ತ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಜಾಲೆಂ. ಲುವಿಸ್ ಮಸ್ಕರೆನ್ಹಸ್ ಹಾಂಚೆಂ ಕವಿತ್ 'ಆಬ್ರಾಂವ್ಚೆಂ ಯಜ್ಞದಾನ್' ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾವ್ಯಾಚೊ ಸುಂದರ್ ನಮೂನೊ.

ಸುಮಾರ್ ದೆಡ್ಶಿಂ ವರ್ಸಾಂ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಸರ್ಕಾರಾಚೊ ಆಧಾರ್ ಮೆಳೂನಾ ಆನಿ ಇಗರ್ಜೆಚೊಯ್ ಪಾಲವ್ ಗಾವ್ಲೊ ನಾ. ಹ್ಯಾ ಕಾಳಾಂತ್ ಗ್ರಂಥ್ ಅಶೆ ನಿರ್ಮಾಣ್ ಜಾಲೆ ನಾ. ಲ್ಹಾನ್ ಲ್ಹಾನ್ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಉಜ್ವಾಡಾಕ್ ಆಯ್ಲಿಂ ಆನಿ ಧರ್ಮಿಕ್ ಗೀತಾಂ ಮಾತ್ ಜಾಲಿಂ.

ಕೊಂಕಣಿಚಿ ಹಿ ಆವ್ಥಿಕಾಯ್ ಪಳೊವ್ನ್ ಹೆಲಿದೊರೂ ದ ಕುನ್ಹ ರಿವ್ಹೇರಾ (1800–1879) ಹ್ಯಾ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಅಧಿಕಾರ್ಯಾಕ್ ಚಡ್ ದುಖ್ ಭೊಗ್ಲೆಂ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿಚೊ ಪುನರ್ಜಲ್ಮ್ ಜಾಂವ್ಚೊ ಮ್ಹಣೂನ್ ತಾಣೆಂ ನೆಟಾನ್ ಉಲೊ ಮಾಲ್ಲೊ. 'ಏಸ್ಸಾಯ್ಯು ಇಶ್ತೊರಿಕು ದ ಲಿಂಗ್ವ ಕೊಂಕಾನಿ' (ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಚೆರ್ ಇತಿಹಾಸಿಕ್ ನಿಬಂದ್) (1865) ಹ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ತಾಣೆಂ ಆಪ್ಲೆ ವಿಚಾರ್ ಮಾಂಡ್ಲ್ಯಾತ್. ಹ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾ ಪಾಸೂನ್ ಕೊಂಕಣಿಚ್ಯಾ ನವ್ಯಾ ಯುಗಾಚಿ ಸುರ್ವಾತ್ ಜಾತಾ ಅಶೆಂ ಮ್ಹಣೂಂಯೆತಾ. ಕುನ್ಹ ರಿವ್ಹೇರಾ ಅಸೊ ಸಾದ್ ಘಾಲ್ತಾ.

'ಆವಯ್ ಭಾಶೆಕ್ ತಿಚ್ಯಾ ಹಕ್ಕಾಚಿ ಸುವಾತ್ ಮೆಳೊವ್ನ್ ದಿವ್ಪಾಚೊ ವಗತ್ ಆಯ್ಲಾ. ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ತರ್ಣಾಟ್ಯಾಂನೊ ಹೊ ವ್ಹಡ್ಲೊ ವಾವ್ರ್ ತುಮ್ಕಾಂ ಕರ್ಚೆಲೊ ಆಸಾ. ತುಮ್ಚ್ಯಾ ದೇಸ್‌ಭಾವಾಂಚಿ ಬುದ್ಧಿಕ್ ಆನಿ ಸಮಾಜಿಕ್ ಉದರ್ಗತ್ ತಾತೂಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಜಾಂವ್ಚೆಲಿ ಆಸಾ. ತುಮಿ ಆವಯ್ ಭಾಶೆ ಪಾಸತ್ ಕೆಲ್ಲ್ಯಾ ವಾವ್ರಾಕ್ ಲಾಗೂನ್ ತುಮ್ಕಾಂ ಮರಾಠೀ ಭಾಸ್ ಲಾಗ್ಸಾರ್ ಯೆತಲಿ. ಏಶಿಯನ್ ಆನಿ ಯುರೋಪಿ ಭಾಸಾಂಚೆಂ ಗಿನ್ಯಾನ್ ಜೊಡಪ್ ತುಮ್ಕಾಂ ಸೊಂಪೆಂ ಜಾತಲೆಂ ಆನಿ ಗರ್ಜೆಚೆಂ ಗಿನ್ಯಾನ್ ತುಮ್ಚೆ ಬುದ್ಧಿಕ್ ಉಕ್ತೆಂ ಜಾತಲೆಂ. ಹೆ ಭಾಶೆಚೊ ಆದಾರ್

ನಾಶಿಲ್ಲ್ಯಾ ಕಾರಣಾನ್ ಸಂಪ್ಸಾರಾಚೆಂ ಭಾಂಡಾರ್ ತುಮ್ಕಾಂ ದಡೂನ್ ಉರಿಲ್ಲೆಂ ತೆಂ ತುಮ್ಕಾಂ ಎಕ್ದಮ್ ಉಕ್ತೆಂ ಜಾತಲೆಂ. ಆಪ್ಲ್ಯಾ ನೆಣಾರ್‌ಪಣಾನ್ ಪಿಶೆಂ ಹಾಂಸ್ಲ್ಯಾರ್ ಹಾಂಸುದಿ'ತ್, ಅಡ್ಡಲ್ಯಾರ್ ಆಡ್ಡು ದೀತ್ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ವ್ಯಾಕರಣ್ ನಾ ಮ್ಹಣೂನ್. ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಜರ್ ಹೀಣ್ ರಿಗ್ಲಾಂ ತರ್ ತಿಕಾ ಸುಧಾರ್ಪಾಕ್, ತಿಕಾ ನಿತಳ್ ಕರ್ಪಾಕ್ ತುಮ್ಕಾಂ ಚಡೂಚ್ ನೇಟ್ ಯೆಂವ್ಕ್ ಫಾವ್. ತಿಕಾ ಹಿಣ್ಸಾವ್ಪಾಚಿ ಗರಜ್ ನಾ. ಹೋ ಪಾವ್ರ ಸೊಂಪೊ ನ್ಹಂಯ್ ಪುಣ್ ತೋ ಚಡ್ ಗರ್ಜೆಚೊ, ಅಭಿಮಾನಾಚೊ, ವ್ಹಡ್ವಿಕೆಚೊ'.

ಕುನ್ಹ ರಿವ್ಹೇರಾನ್ ಜಾಯ್ತಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಸಂಪಾದನ್ ಕೆಲಿಂ. ಫಾದರ್ ಥಾಮಸ್ ಸ್ಟೀಫನ್ಸಾಚೆಂ 'ಆರ್ತಿ ದ ಲಿಂಗ್ವ ಕಾನಾರಿಂ' ಎಕಾ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಮಿಸಿಯೊನಾರಾನ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ 'ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಚೆಂ ವ್ಯಾಕರಣ್ (1858) ಎಕಾ ಇತಾಲಿಯನ್ ಮಿಸಿಯೊನಾರಾನ್ ಬರಯಿಲ್ಲೊ 'ಪುರ್ತುಗೆಜ್' ಕೊಂಕಣಿ ಶಬ್ದ್‌ಕೋಶ್ (1868).

ಹಾಜೆ ಮುಖಾರ್ ಜುರ್ಝು ಜೆರ್ಸನ್ ದ ಕುನ್ಹ (1844–1900) ಗೊಂಯ್ಕಾರ್ ಪಂಡಿತಾನ್ 'ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಸ್ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್' (1881) ಹೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ ಬರೊವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಹೀ ಏಕ್ ಸಮರ್ಥ ಆನಿ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಭಾಸ್ ಅಶೆಂ ಮತ್ ಮಾಂಡ್ಲೆಂ.

ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೊ ನಿಯಾಳ್ ಕರೂನ್ ದೊತೊರ್ ಕುನ್ಹ ಹಾಣೆ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ ಕೀ ಕೊಂಕಣಿ ಹೀ ಮರಾಠಿ ಸಾರ್ಕಿ ತರೀ ತಿಜೆಪಸೂನ್ ವೆಗ್ಳಿ. ತಿಜೆಂ ಖಾಶೆಲೆಂ ಅಶೆಂ ವ್ಯಾಕರಣ್ ಆಸಾ. ತಿಜಿ ಉತ್ರಾವಳ್ ಚಡ್ ಗಿರೆಸ್ತ್. ತೀ ಉತ್ರಾವಳ್ ವೆಗ್ಳೆ ವೆಗ್ಳೆ ಕಡ್ಲ್ಯಾನ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ತಿಜೆಂ ಮೂಳ್ ಸೊದೂನ್ ಕಾಡಪ್ ಆತಾಂ ಕಠಿಣ್ ಜಾಲಾಂ.

ಎದ್ವಾರ್ದ್ ಜುರ್ಝು ಬ್ರೂನ್ ದ ಸೊಜ್ (1836–1905) ಹೊ ಕೊಂಕಣಿಚೊ ಪಯ್ಲೊ ಪತ್ರ್‌ಕಾರ್ ಆನಿ ಪುಣ್ಯಾಂತ್ 1889 ವರ್ಸಾ ಉಜ್ವಾಡಾ ಆಯಿಲ್ಲೆಂ 'ಉದೆಂತೆಚೆಂ ಸಾಳಕ್' (ರೊಮಿ ಲಿಪಿ) ಹೆಂ ಕೊಂಕಣಿಚೆಂ ಪಯ್ಲೆಂ ವರ್ತಮಾನ್ ಪತ್ರ್. ಹಾಚೆ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಜಾಯ್ತಿಂ ವರ್ತಮಾನ್ ಪತ್ರಾಂ ಉಜ್ವಾಡಾಕ್ ಆಯ್ಲಿಂ ಆನಿ ಪಾಲ್ವಲಿಂ.

ರೋಟಿ (1914), ಆವೆ ಮರಿಯಾ (1919) ದಿ ಗೋವಾ ಟಾಯ್ಮ್ಸ್ (1930), ದಿ ಗೋವಾ ಮೈಲ್ (1919), ವಾವ್ರಾಡ್ಯಾಂಚೊ ಈಶ್ಟ್ (1933), ಉದೆಂತೆಚೆಂ ನಖೆತ್ರ್ (1946), ಕೊಂಕಣಿ ದಿರ್ವೆಂ (1912–ಮಂಗ್ಳುರ್), ರಾಕ್ಣೊ (1938–ಮಂಗ್ಳುರ್), ಪಯ್ಣಾರಿ (1940), ಕೊಂಕಣಿ ದಾಯ್ಜ್ (1958), ನವೆಂ ಗೋಂಯ್–ಮೀರ್ಗ್ (1992), ಪರ್ಜೆಚೊ ಆವಾಜ್ (1993).

'ಉದೆಂತೆಚೆಂ ಸಾಳಕಾ'ಂತ್ಲೊ ಹೊ ಪಯ್ಲೊ ಸಂಪಾದಕೀ ಲೇಖ್:

"ಜಶೆಂ, ಎಕಾ ಆರ್ಯಾ ಸಾರ್ಕ್ಯಾ ತಳ್ಯಾ ಮಾರ್ಝಾರ್ ಏಕ್ ಬರೆಂ ಸಾಳಕ್ ಫುಲ್ತಾ ಆನಿ ಆಪ್ಲೆ ಸಭೊಂವ್ತಿ ದಮ್‌ದಮ್ ಫಾಲ್ತಾ, ತಶೆಂ ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಂ ಮದೆಂ ಆಜ್ ಉಗವ್ತಾ ಹೆಂ ಉದೆಂತೆಚೆಂ ಸಾಳಕ್. ಹಿ ಖಬರ್ ದುಬಾವಾವಿಣೆ ಆಮ್ಕಾಂ ಜಾವೂಂಕ್ ಜಾಯ್ ವ್ಹಡಾ ಸಂತೋಸಾಚಿ. ಕೊಣ್ ಸಾಂಗೂನ್ ದೀತ್ ಕಿತ್ಲ್ಯಾ ಉಪ್ಕಾರಾಕ್ ಪಡತ್ ತೆಂ, ಓವ್ ಹ್ಯಾ ಉದೆಂತಿಚ್ಯಾ ಸಾಳಕಾಚೊ ಖೂಂಯ್ ಪರ್ಮಳ್ ಪಾವತ್ ತೋ ಜರ್‌ತರ್ ಆಮಿ, ಆಮ್ಚ್ಯಾ ಹಾತಾಂತ್ ಆಸಾ ತೆಂ ಕರೂನ್, ತಾಕಾ ಮದತ್ ದೀತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್.

ಸಾಂಗಾತಾ-ವಿಣೆಂ ಮನ್ಶ್ಯಾಚಾನ್ ವಚೂಂ ನಜೊ ಆನಿ ಏಕೊಟಾ-ವಿಣೆಂ ಏಕ್ ಸಾಂಗಾತ್ ಘುಡೆಂ ಸರೂಂ ನಜೊ. ಪುಣ್ ಜಾಂವ್ ಸಾಂಗಾತ್, ಜಾಂವ್ ಎಕೊಟ್, ಭಾಸ್ ವಾಂಚೂನ್ ಕೆದಿಂಚ್ ವಸೂಂ ನಜೊ.

ಭಾಸೆ-ವರ್ವಿಂ ಏಕ್ ಆವಯ್ ಆಪ್ಲೆ ಉಟೆಂತಲ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾಚ್ಯಾ ಕಾಳ್ಜಾಂತ್ ಆಪ್ಲೊ ಮೋಗ್ ಶಿರಯ್ತಾ, ಏಕ್ ಭಯ್ಣ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಪಾಯ್ಣ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಭಾವಾಚ್ಯಾ, ಏಕ್ ಭಾವ್ ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಖೆಳಾಚ್ಯಾ ಸಾಂಗಾತ್ಯಾಚ್ಯಾ ಆನಿ ಹೊ ಮೋಗ್ ವಚ ಖುಂಯ್, ತುಜೆಂ ಪೋಟ್ ಓಡ್ ತುಜಿ ಖೊಶಿ ತುಕಾ ವ್ಹರತ್ ಥುಂಯ್, ಕದಿ ಕೊಣಾಚ್ಯಾನ್ ಕಾಡೂಂ ನಜೊ.

ಭಾಸೆ-ವರ್ವಿಂ ಬರ್‍ಯಾ ಉತ್ರಾಚೊ ಪ್ರೇಗಾದೊರ್ ಆಪ್ಣಾಕ್ ಆಯ್ಕತಲ್ಯಾಚಿ ಕಾಳ್ಜಾಂ ಸೊಂಪೆಪಣಿ ಜಿಖ್ತಾ ಆನಿ ಏಕ್ ಮನಿಸ್ ಜಿತ್ಲಿ ಭಾಸ್ ಬರಿ ಉಲಯ್ತಾ, ತಿತ್ಲೆ ಚಡ್ ತೋ ಆಪ್ಣಾಕ್ ಈಶ್ಟ್ ಜೊಡ್ತಾ. ಏಕಾ ಮುಮ್ಕ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಕ್ ಆಮಿಕ್ ಥೊಡೆ.'

***

ರಾಮಚಂದ್ರ ಪಾಂಡುರಂಗ ವೈದ್ಯ ಉರ್ಫ್ ದಾದಾ ವೈದ್ಯ (1859–1947) ಹಾಂಣಿ, ಆಪ್ಲ್ಯಾ ಉಲೊವ್ಣಾಂತ್ ಬರಪಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿಚೊ ಪಾಂಖೊ ಫೇವ್ನ್ ತಿಚಿ ವ್ಹಡ್ವಿಕ್ ಗಾಯ್ಲಿ. ತೇ ಮ್ಹಣ್ಟಾತ್: 'ಕೊಂಕಣಿಚೆಂ ಮೂಳ್ ಸೊದೂಂಕ್ ಗೆಲೊ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ತಿಜೆಂ ನಾತೆಂ ಸಂಸ್ಕೃತಾಲಾಗಿಂ ಆಸಾ. ಬಾಲಭಾಶಾ ಹೀ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚಿ ಧೂವ್ ಆನಿ ತಿಜಿ ಧೂವ್ ಕೊಂಕಣಿ ಮ್ಹಣ್ಟಕಚ್ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೆಂ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿಚೆಂ ರಗತ್ ಎಕೂಚ್, ತಿಚ್ಯಾ ವ್ಹಡ್ ಜಲ್ಮಾಚೆರ್ ಆನಿ ಜಿವಿತಾಚೆರ್ ನದರ್ ಮಾಲ್ಲ್ಯಾರ್ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಭಾಸಾಂನಿ ತಿಕಾ ತಿಜಿ ಹಕ್ಕಾಚಿ ಸುವಾತ್ ದೀಂವ್ಕ್ ಫಾವ್.

ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಭಾಶೆಂತ್ಲೊ ವ್ಹಡ್ ಗೊಂಯ್ಕಾರ್ ಕವಿ ಫೆರ್ನಾಂ-ದೂ-ಲೆಆಲ್ (1844–1906) ಹಾಣೆಂ ಲೆಗೀತ್ ತೊಚ್ ವಿಚಾರ್ ಮಾಂಡ್ಲೊ. ತೋ ಮ್ಹಣ್ಟಾ: ಹಿ ಭಾಸ್ ಸಂಸ್ಕೃತಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾ, ತೀ ಮರಾಠಿಚಿ ಭಯ್ಣ್, ಧೂವ್ ನ್ಹಯ್. ಕೊಂಕಣಿ ಹಿ ಮರಾಠಿವೆಲ್ಯಾನ್ ಘಡ್ಲ್ಯಾ ಅಶೆಂ ಕಶೆಂಚ್ ಥಾರ್‍ನಾ ತರ್ ಉರ್ಫಾಟೆಂ ಅಶೆಂಚ್ ಥಾರ್‍ತಾ ಕೀ ತ್ಯೋ ಭಾಸೊ ಭಯಿಣಿ-ಭಯಿಣಿ ಆನಿ ದೊನೂಯ್ ಸಂಸ್ಕೃತಾಚೊ ಧುವೊ. ಕೊಂಕಣಿ ಆನಿ ಸಂಸ್ಕೃತ್ ಹಾಂಚೆಂ ಲಾಗ್ಚೆಂ ನಾತೆಂ ದಾಖೊವ್ಪಿ ಖೂಬ್ ಪುರಾವೆ ಆಸಾತ್. ಏಕ್ ಪುರಾವೊ ಹೋ ಕೀ ಕೊಂಕಣಿಂತಲಿಂ ಜಾಯ್ತಿಂ ಚಾಲೂ ಉತ್ರಾಂ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಆನಿ ಕಾಳಿದಾಸ್ ಹಾಂಚೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ್ ಆನಿ ಮಾನಾದೀಕ್ ಭಾಶೆವೆಲ್ಯಾನ್ ಆಯಿಲ್ಲಿಂ ಆಸಾತ್.'

***

ಕುನ್ಹ ರಿವ್ಹೇರಾಚೊ ಕಳ್ವಳ್ಯಾಚೊ ಉಲೊ ಆಯ್ಕೊನ್ ತಾಜ್ಯಾ ಸಾಂಗ್ಣ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣ್ ಚಲ್ಲೊ ಮೊನ್ಸಿಞೊರ್ ಸೆಬಾಸ್ತಿಯಾಂವ್ ರುಡೊಲ್ಫ್ ದಾಲ್ಗಾದ್ (1955–1922). ತೊ ಪಾಟಾಂಗಡೊ ಪಂಡಿತ್ ಆನಿ ಭಾಶಾಶಾಸ್ತ್ರಿ. ಸಂಸ್ಕೃತ್, ಮರಾಠಿ, ಕೊಂಕಣಿ, ಕಾನಾಡಿ, ಲ್ಯಾಟಿನ್, ಪುರ್ತುಗೆಜ್, ಇಂಗ್ಲೆಜ್ ಬೀ ಭಾಸಾಂಚೊ ತಾಜೊ ಅಭ್ಯಾಸ್ ಖೋಲ್ ಆಸ್ಲೊ.

ತಾಣೆಂ 'ಕೊಂಕಣಿ-ಪುರ್ತುಗೆಜ್' (1893) ಆನಿ 'ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಕೊಂಕಣಿ' (1909) ಹೆ ದೋನ್ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ್ ಪದ್ಧತಿನ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆ ಶಬ್ದಕೋಶ್ ರಚೂನ್, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಚ್ಯಾ ಅಭ್ಯಾಸಾಚೆಂ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಚೆ ಉದರ್ಗತಿಚೆಂ ಮುಳಾವಣ್ ಘಾಲೆಂ, ತಾಂಕಾಂ ಬರಯಿಲ್ಲೆ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಂತ್ ತಾಣೆಂ ಕೊಂಕಣಿ ಹೀ ಏಕ್ ಸಂಪನ್ನ್ ಆನಿ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಭಾಸ್ ಆನಿ ತಿಜೆಂ ಸಂಸ್ಕೃತಾಲಾಗ್ಚೆಂ ನಾತೆಂ ಸಾಮ್ಕೆಂ ಘಟ್ ಅಶೆಂ ಮತ್ ಮಾಂಡ್ಲೆಂ. ತ್ಯಾ ವೆಳಾರ್ ಇಗರ್ಜ್ ವಾಪರ್ತಾಲಿ ತೇ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಜಾಯ್ತಿಂ ಅಡೆಚಿಂ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಉತ್ರಾಂ ರಿಗಿಲ್ಲಿಂ. ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಸಂಸ್ಕೃತಾ ವೆಲ್ಯಾನ್ ಆಯಿಲ್ಲಿಂ ಪರ್ಯಾಯಿ ಉತ್ರಾಂ ಆಸಾತ್. ಹೆಂ ದಾಖೊವ್ನ್ ದಿಲೆಂ ಆನಿ ತೀಂಚ್ ವಾಪರ್ಲ್ಯಾರ್ ಅದಿಕ್ ಬರೆಂ ಅಶೆಂ ಸಾಂಗ್ಲೆಂ. ಕೊಂಕಣಿಂತ್ಲೆಂ ವೊಪಾರಿಂಚೆಂ ಆನಿ ಮ್ಹಣಿಂಚೆಂ ಧನ್ ದಾಖೊವ್ಪಾ ಪಾಸತ್ ಮೊ. ದಾಲ್ಗಾದಾನ್ 'ಫ್ಲೊರಿಲೆಜಿಯು ದೃಶ್ ಪ್ರೊವ್ವೆರ್ಬಿಯುಶ್ ಕೊಂಕನಿಶ್' (ಕೊಂಕಣಿ ಮ್ಹಣಿಚೊ ಝೆಲೊ.) ಹೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ ಉಜ್ವಾಡಾಯ್ಲೆಂ. ತಾತೂಂತ್ 2177 ಮ್ಹಣಿ ಆಸ್ಪಾವ್ತಾತ್.

ಕೊಂಕಣಿ ಮ್ಹಣಿಚೊ ಹೆರ್ ಭಾಸಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಮ್ಹಣಿಲಾಗಿಂ ತುಳಾ ಕೆಲ್ಯಾ. ಮೊ. ದಾಲ್ಗಾದಾನ್ 'ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಚೆಂ ವ್ಯಾಕರಣೂ'ಯ್ ಬರಯ್ಲಾಂ. ತ್ಯಾ ಭಾಯ್ರ್ 'ಇನೂಪ್ಲುಯೆನ್ಸಿಯಾ ದ ವ್ಹೊಕಾಬುಲಾರಿಯು ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಏಂ ಲಿಂಗ್ವಾ ಆಶಿಯಾತಿಕ್ಸ್' (ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಉತ್ರಾಂಚೊ ಆಶಿಯಾಯೀ ಭಾಸಾಂಚೆರ್ ಪ್ರಭಾವ್) (1913) ಆನಿ 'ಗ್ಲೋಸ್ಸಾರಿಯು ಲುಜೊ-ಆಶಿಯಾತಿಕ್' (ಪುರ್ತುಗೆಜ್-ಅಶಿಯಾಯಿ ಭಾಸೊ ಉತ್ರಾವಳ್) (1921) ಹೆ ದೋನ್ ಮೊಲಾಧಿಕ್ ಗ್ರಂಥ್ ಬರಯ್ಲೆ. ದುಸ್ರ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ತಾಣೆ ಪುರ್ತುಗೆಜ್ ಭಾಶೆಂತ್ ಆಶಿಯಾಯೀ ಭಾಸಾಂತಲಿಂ ಉತ್ರಾಂ ಕೆನ್ನಾಂ ಆನಿ ಕಶಿಂ ರಿಗ್ಲಿಂ ತೆಂ ಸಪ್ರಮಾಣ್ ದಾಖೊವ್ನ್ ದಿಲಾಂ. ಮೊ. ದಾಲ್ಗಾದಾನ್ ಇಗರ್ಜೆಂತ್ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಶೆವರ್ಾಂವ್ ಸಾಂಗಪಾಚಿ ಪ್ರಥಾ ಘಾಲೂನ್ ದಿಲಿ.

ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕಾಚ್ಯಾ ಮಳಾರ್ 'ತಿಯಾತ್ರ್' ಹ್ಯಾ ನಾಟ್ಯ ಪ್ರಕಾರಾಕ್ ಆಗ್ಳೆಂಚ್ ಮ್ಹತ್ವ್ ಆಸಾ. ತಿಯಾತ್ರಾಚಿ ಸುರ್ವಾತ್ ಕೆಲ್ಲಿ ತೀ ಮುಂಬಯ್ ಜ್ಯೋಕಿಂ ಆಗುಸ್ತಿನ್ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ್ ಹಾಣೆಂ. ತಾಜೆಂ 'ಕುಣಬಿ ಜಾಕಿ' 'ಭಾಟ್ಕಾರ್ ಬೆಬ್ದೊ' ಬೀ ತಿಯಾತ್ರ್ ಖೂಬ್ ಲೋಕಪ್ರಿಯ ಜಾಲೆ. ತಾಜೆ ಉಪ್ರಾಂತ್ ಗೊಂಯಾಂ ಆನಿ ಗೊಂಯಾಂ ಭಾಯ್ರ್ ಹಜಾರಾಂನಿ ತಿಯಾತ್ರ್ ಜಾಲ್ಲೆ. ತಿಯಾತ್ರ್ ಹೆ ಖರೆಪಣಾನ್ ಲೋಕ್‌ಸಾಹಿತ್ಯ: ಲೊಕಾಂನಿ ಲೊಕಾಂ ಖಾತಿರ್ ರಚಿಲ್ಲೆ, ಲೊಕಾಂಚೆ ಭಾಶೆಂತ್.

'ರೊಮಾಂಸ್' ಹೆಂಯ್ ಏಕ್ ಲೋಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯೂಚ್ ಸಾಮಾನ್ಯ್ ಲೊಕಾಂ ಖಾತಿರ್ ರಚಿಲ್ಲೆಂ. ಎದುವಾರ್ದ್ ಬ್ರುನ್ ದ ಸೊಜ್ ಹಾಣೆಂ ಬರಯಿಲ್ಲಿ 'ಕ್ರಿಸ್ತಾಂವ್ ಘರಾಬೊ' ಹೀ ಕೊಂಕಣಿಚಿ ಪಯ್ಲಿ ವಯ್ಲಿ ರೊಮಾಂಸ್ ಮ್ಹಣಯೆತಾ. ತಿಜೆಂ ಉಜ್ವಾಡಾವಪ್ 1911ಂತ್ ಜಾಲೆಂ, ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಬರೊವ್ಪ್ಯಾಚ್ಯಾ ಮರ್ಣಾ ಉಪ್ರಾಂತ್. ಸೊರ್ಭೂಬಾಚ್ಯಾ ಪಾವ್ಲಾರ್ ಪಾವ್ಲ್ ದವರೂನ್ ಜಾಯ್ತ್ಯಾ ಜಾಣಾಂನಿ ರೊಮಾಂಸೀ ಬರಯ್ಲ್ಯೊ. ರೆಜಿನಾಲ್ಡ್ ಫೆರ್ನಾಂದಿಶ್, ಕಾರಿದಾದ್ ದಾಮಾಸಿಯಾನು ಫೆರ್ನಾಂದಿಶ್, ಎಲಿಯಟ್ ದ ಏಲಿ, ಹೆ ಆನಿಕ್ ಕಾಂಯ್ ಬರೆ ರೊಮಾಂಸ್‌ಕಾರ್.

ಜ್ಯೋಕಿಂ ಆಂತೊನಿಯು ಫೆರ್ನಾಂದಿಶ್ (1889-1975) ಹಾಣೆ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ತೋಲಾಮೊಲಾಚೆಂ ಧರ್ಮಿಕ್ ಗದ್ಯ್ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ದಿಲೆಂ. 'ಆಮ್ಚೊ ಸೊಡ್ವೊಣ್ದಾರ್-ಚಾರೂಯ್ ವಾಂಜೆಲಾಂಚೊ ಝಿಲೊ' ಓ ತಾಜಿ ಮಹತ್ವಾಚಿ ಸಾಹಿತ್ಯ್ ಕೃತಿ. ತಾತೂಂತ್ ಜೆಜು ಕ್ರಿಸ್ತಾಚೆಂ ಜಿವಿತ್ ವರ್ಣಿಲಾಂ ಆನಿ ತಾಜಿ ಶಿಕವ್ಣ್ ಸಾಂಗ್ಲ್ಯಾ. ಖೆರಿಜ್ ರೊಮಿಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ ಬರೊವ್ಪ್ಯಾಂ ಪಾಸತ್ ಬರಯಿಲ್ಲೆಂ 'ಕೊಂಕಣಿ ನಾದ್‌ಶಾಸ್ತ್ರ್' ಹೆಂ ಪುಸ್ತಕ್ ಚಡ್ ಮೊಲಾಚೆಂ ತಶೆಂಚ್ ಉಪೇಗಾಚೆಂ. ಜ್ಯೋಕಿಂ ಆಂತೊನಿಯು ಫೆರ್ನಾಂದಿಶ್ ಹಾಣಿಂ ಜಾಯ್ತ್ಯೊ ಕವಿತಾ ರಚ್ಲ್ಯಾ ಆನಿ ತರೇಕ್‌ವಾರ್ ವಿಶಯಾಂಚೆರ್ ಲೇಖ್ ಬರಯ್ಲ್ಯಾತ್.

'ಆಮ್ಚೊ ಸೊಡ್ವೊಣ್‌ದಾರ್' ಹ್ಯಾ ಪುಸ್ತಕಾಂತ್ಲೊ ಏಕ್ ಉತಾರೊ –

'ಹ್ಯಾ ಪಾಸತ್ ಹಾಂವ್ ತುಮ್ಕಾಂ ಸಾಂಗ್ತಾಂ, ತುಮಿ, ಆಪ್ಣೆಂ ಕಿತೆಂ ಖಾಂವ್ಚೆಂ ವೊ ಕಿತೆಂ ಪಿಯೆಂವ್ಚೆಂ? ಅಸೊ ತುಮ್ಚ್ಯಾ ಜಿವಾಖಾತಿರ್ ಆನಿ ಆಪ್ಣೆಂ ಕಿತೆಂ ನ್ಹೆಸ್ಚೆಂ-ಪಾಂಗುರ್ಚೆಂ?

ಅಸೊ ತುಮ್ಚೆ ಕುಡಿ ಖಾತಿರ್ ಹುಸ್ಕೊ ಕಾಡುಂ ನಾಕಾತ್, ಜೆವ್ಣಾ ಪರಸ್ ಜೀವ್ ಆನಿ ಆಂಗಾ ವಯ್ಲ್ಯಾ ಪರಸ್ ಕೂಡ್ ಆಗ್ಳಿ ನ್ಹಯ್? ಆಂಗ್ಣಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಸುಕ್ಣ್ಯಾಂಕ್ ಪಳಯಾತ್; ತೀಂ ವೊಪಿಯೆನಾಂತ್ ಆನಿ ಉಲಯ್ನಾಂತ್. ವೊ ತೀಂ ಕಡೆಯ್ ಕರಿನಾತ್; ತರಿ ತುಮ್ಚೊ ಸರ್ಗಿಂಚೊ ಬಾಪ್ ತಾಂಕಾಂ ಖಾವೂಂಕ್ ಘಾಲ್ತಾ. ತುಮಿ ತಾಂಚೆಕೂಯ್ ಅದಿಕ್ ಮೊಲಾಚೆ ಕೀ ನಾ?

ಹಾಜೆ ಮುಖಾರ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಕ್ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ್ ಘಟ್ ಮುಳಾವಣ್ ಘಾಲೆಂ ತೆಂ ವಾಮನ್‌ರಾವ್ ವರ್ದೆ ವಾಲಾವ್ಲಿಕಾರ್ ಉರ್ಫ್ ಶೆಣ್ಯೆ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬ್ (1877-1946) ಹಾಣೆಂ, ತಾಜೊ ವಾವ್ರ್ ಜಸೊ ಮುಳಾವೊ ತಸೊಚ್ ಮೊಲಾಚೊ. ಕೊಂಕಣಿ ಲೊಕಾಂಚೊ ಇತಿಹಾಸ್ ಅಭ್ಯಾಸುನ್, ಜಳಿಮಳಿಂ, ಶಿಂಪಡ್ಲೆಲಿಂ ಕೊಂಕಣಿ ಉತ್ರಾಂ ಏಕ್ಠಾವ್ನ್ ಆನಿ ಏಕಾಪರಸ್ ಏಕ್ ಬರ ಅಶೆ ಗ್ರಂಥ್, ನಾಟಕಾಂ, ಕಥಾ ಲೇಖ್ ಉಜ್ವಾಡಾಕ್ ಹಾಡೂನ್ ಆಯ್ಚೆ ಕೊಂಕಣಿಕ್ ಸೊಭಿತ್ ಆನಿ ಸ್ಥಿರ್ ರೂಪ್ ದಿಲೆಂ. 'ಗೊಂಯ್ಕಾರಾಂಚಿ ಗೊಂಯಾಂ ಭಾಯ್ಲಿ ವಸ್ಣೂಕ್' (1928) ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಚೆಂ ಜೈತ್' (1930) ಹ್ಯಾ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ವಿಸ್ಕಳಿತ್ ಜಾಲ್ಲ್ಯಾ ಕೊಂಕಣಿ ಸಮಾಜಾಕ್ ಇತಿಹಾಸಾಚೆಂ ಕೀರ್ತಿವಾನ್ ಚಿತ್ರ್ ದಾಖಯ್ಲೆಂ. ಆಪ್ಲೆ ಭಾಶೆಚೆಂ ನಿಜರೂಪ್ ಭೆಟಯ್ಲೆಂ ಆನಿ ತಾಜ್ಯಾ ಪರ್ಜಳಿತ್ ಫುಡಾರಾಚೊ ದಿಶ್ಟಾವೊ ದಿಲೊ. 'ಗೋಮಾಂತೋಪನಿಷತ್ (ಪಯ್ಲೆಂ ಖಂಡ್ 1926, ದುಸ್ರೆಂ ಖಂಡ್ 1933) ಹೊ ಕಾಣಿಯಾಂ ಝಿಲೊ ಉಜ್ವಾಡಾವ್ನ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಜಿವಿತಾಚೊ ಹಾರ್ಸೊ ಮುಖಾರ್ ಧಲ್ಲೊ, ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಚಿ ಸೊಭಾಯ್ ಕಳಯ್ಲಿ ಆನಿ ಜಿವಿತಾಂತ್ಲ್ಯಾ ಕಾಂಯ್ ಮುದಲ್-ಮುಳಾವ್ಯಾ ಪ್ರಸ್ನಾಂಚಿ ವಿಸ್ಕಟಾವ್ಣಿ ಕೆಲಿ. 'ಮೊಗಾಚೆಂ ಲಗ್ನ್' (1913) 'ಮೊವನಾಚೆಂ ತಪ್ಲೆಂ (1948) 'ಝಿಲ್ಬಾ ರಾಣೊ' (1950) ಹಿಂ ನಾಟಕಾಂ ಬರವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಕ್ ನವೆ ಅಲಂಕಾರ್ ದಿಲೆ. ಘರಾವೆ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಶೆಚಿ ಅಪ್ರೂಪಾಯ್ ದಾಖಯ್ಲಿ. ತರ್ 'ಭಗವಂತಾಲೆಂ ಗೀತ್' (1959) ಹೊ ಭಗವದ್ಗೀತೆಚೊ ಅಣ್ಕಾರ್ ಕರೂನ್ ಖೋಲ್ ಆನಿ ಕಠಿಣ್ ತತ್ವಿಕ್ ವಿಚಾರ್ ಸೊಪೆ ಕರೂನ್ ಸಾಂಗ್ಪಾಚಿ ಕೊಂಕಣೆಚಿ ತಾಂಕ್ ದಾಖಯ್ಲಿ.

'ಕೊಂಕಣಿಚಿ ವ್ಯಾಕರಣೀ ಬಾಂದಾವಳ್' (1949) ಹೆಂ ವ್ಯಾಕರಣ್ ಬರೊವ್ನ್ ಕೊಂಕಣ ಹಿ ಖಂಯ್ಚೆಚ್ ಭಾಶೆಚಿ ಗಾಂವ್‌ಗಾರಿ ತರಾ ನ್ಹಯ್ ತರ್ ತೀ ಏಕ್ ಸಮರ್ಥ್ ಸ್ವತಂತ್ರ್ ಭಾಸ ಹ್ಯಾ ವಿಚಾರಾಚಿ ಘಟ್ ಮ್ಹೆಡ್ ರೊಯ್ಲಿ.

'ಮಣ್ಯಾತ್ಮೊ ರಾಮ್‌ಕಾಮತಿ' (1939) ಆನಿ 'ಅಬೇ ಫಾರೀಯ್' ಹಾಂಚೊ ಜಿಣೊ ಬರೊವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಮನ್ಶ್ಯಾಚಿ ವ್ಹಡ್ವಿಕ್ ತಶೆಂಚ್ ತಾಂಚಿಂ ಉಣಿಂ ದಾಖಯ್ಲಿಂ. 'ನವೆಂ ಗೋಂಯ್' ಹೆಂ ನೆಮಾಳೆಂ ಚಲೊವ್ನ್ ಕೊಂಕಣಿ ವಾಚ್ಪ್ಯಾಂಕ್ ಏಕ್ ಊಂಚ್ ಪಾಂವ್ಡ್ಯಾಚೆಂ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ್ ಅಂಕ್ ದಿಲೆ. 'ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಲೊ ಈಶ್ಟ್' (1935) ಆನಿ 'ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಲೆಂ ವ್ಯಾಕರಣ್' (1941) ರಚೂನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಚಿ ಇಶ್ಟಾಗತ್ ಜೊಡ್ಲಿ. 'ಆಲ್ಬುಕೆರ್ಕಿನ್ ಗೊಂಯ್ ಕಶೆಂ ಜಿಖ್ಲೆಂ (1955) ಆನಿ 'ವಲಿಪತ್ತನಾಚೊ ಸೊದ್' ಹಿಂ ಪುಸ್ತಕಾಂ ಬರೊವ್ನ್ ಗೊಂಯ್ಚ್ಯಾ ಇತಿಹಾಸಾಚೆರ್ ಉಜ್ವಾಡ್ ಘಾಲೊ.

ಹ್ಯಾ ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಶೆಣೈ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಾನ್ ಕೊಂಕಣಿ ಸಮಾಜಾಕ್ ಎಕ್ಠಾಯ್ಲೊ, ಕೊಂಕಣಿ ಅತ್ಮ್ಯಾಕ್ ಜಾಗಯ್ಲೊ. ಶೆಣೈ ಗೊಂಯ್‌ಬಾಬಾಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ಲೆ ಕಾಂಯ್ ಉತಾರೆ:

'ಗೋಡ್ ಮ್ಹಜೆಂ ಗೊಂಯ್! ಸುಂದರ್ ಮ್ಹಜೆಂ ಗೊಂಯ್!
ಪುರ್ವಿಲ್ಲೆ ನಾಮ್ನೆಚೆಂ । ಚಡ್ ಮೊಠ್ಯಾ ಭಾಗ್ಯಾಚೆ
ಊಂಚ್ ಮಾಥೆಂ ಕೊಂಕಣಾಚೆಂ, ಹೆಂ ಮ್ಹಜೆಂ ಗೋಂಯ್!
ನಿಜಾಚೆ ಅಪುರ್ಬಾಯೆಚೆ, ಇಂದ್ರನೀಳ್ ಮಳಬಾಚೆಂ
ಹೆಂ ಮ್ಹಜೆಂ ಗೋಂಯ್!
ಭಾಂಗಾರಾಚ್ಯಾ ವೊತಾಚೆಂ, ರುಪ್ಯಾಚ್ಯಾ ಚಾಂದ್ನ್ಯಾಚೆಂ
ಹೆಂ ಮ್ಹಜೆಂ ಗೋಂಯ್!
ಉಜಳ್ ಸಂಸ್ಕೃತಾಯೆಚೆಂ, ಖರೆಲ್ಯಾ ಕುಳ್‌ವಂತಾಂಚೆಂ
ಉದಾರ್ ಮನಾಚ್ಯಾ ಲೊಕಾಂಚೆ, ಪಾಟಾಂಗಡ್ಯಾ ವಿದ್ವಾನಾಚೆಂ,
ಬಲಿಷ್ಟ್ ಝುಜಾರ್ಯಾಂಚೆಂ, ಬುದ್ವಂತ್ ರಾಜ್‌ಕರ್ತ್ಯಾಂಚೆಂ
ವಾವ್ರಾಡ್ಯಾ, ಕರ್ತೃತ್ವಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಂಚೆಂ
ಹೆಂ ಮ್ಹಜೆಂ ಗೊಂಯ್!'
ಧರ್ತರೆವೆಲೊ ಸರ್ಗ್, ಹೆಂ ಮ್ಹಜೆಂ ಗೊಂಯ್!
ಸಾಸ್ಣಾಚೆಂ ಸುಖ್-ದಿಣೆಂ, ಹೆಂ ಮ್ಹಜೆಂ ಗೊಂಯ್!'

(ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಲೊ ಈಶ್ಟ್)

‘ಪಣಸ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಪಣಸ್. ತಸಲೊ ಪಣಸ್ ಹೊ ನ್ಹಯ್. ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಭತ್‌ಗ್ರಾಮಾಂತ್ ಹಾಚಿ ನಾಮ್ನಾ. ದಿವ್ಚಲೆ ವಾಟುಮಾಮಾಲ್ಯಾ ಪೊರ್ಸಾಂತ್ ದುರ್ಗಾದೆಗೇಕ್ ವಣಖೊನ್ ಹೋ ಉಬೊ ರಾವ್ಲಾ ಖರೊ, ಪುಣೂನ್ ಸಗ್ಳಿ ಭಿತಲ್ಲಿ ಪೇಶ್ ಆನಿ ಭಾಯ್ಲೆ ಪೆಶೆಮೆರೆನ್ ಹಾಂಚೊ ಘಮ್‌ಘಮ್. ಹಾಕಾ ಜಲ್ಮಾ ಯೇವ್ನ್ ಕಿತ್ಲಿಂ ವರ್ಸಾಂ ಜಾಲಿಂ ತೀಂ ಸಾಂಗೂಂ ನಜತ್. ಪರಂತ್ ಜಾಣೆಂ ತಾಂಚೆಂ ಭಿಕಣ್ ರುಜವ್ಣಾ ಘಾಲ್ಲೆಂ ತ್ಯಾ ಮನ್ಶ್ಯಾಚಿ ಪುಣ್ಯತಾಯ್ ಮೊಟಿ ಖರಿ.

ಕಸಲೊ ತರ್ ಪಣಸ್ ಹೊ! ಹಾಚಿ ತೊಖ್ಣಾಯ್ ಕಿತ್ಲಿ ಮ್ಹಣೂನ್ ಕರ್ತಲೊ? ಸಗ್ಳ್ಯಾ ಗೊಂಯಾಂ ಪಯ್ಲೆಂ ವಯ್ಲೆಂ ದಾಬಣ್ ತೆಂ ಹಾಕಾ. ಶ್ರಾವಣ್ ಮ್ಹೈನೊ ಲಾಗ್ಲ್ಯಾರೂಚ್ ಹೊ ಕುಟುಂಬ್ ಘುಟೂಂಕ್ ಆರಂಭ್ ಜಾತಾ. ಕಾರ್ತಿಕ್ ಮ್ಹೈನೊ ಯೆತಾ ಮ್ಹಣಸರ್ ಫೆ, ಪಣಸೂಚ್ ಪಣಸ್. ಸಕಯ್ಲೆಂ ಮೂಳ್ ಧರೂನ್ ವಯ್ಲೆ ತೆಂಗ್ಯೆ ಮೆರೇನ್, ಖಾಂದ್ಯಾಂ ಖಾಂದ್ಯಾಂನಿ ಅಶೆ ಕುಚ್‌ಕುಚೇತ್ ಪಣಸ್. ಪಾನ್ ಕಸಲೆಂ ತೆಂ ದಿಶ್ಟಿ ಪಡನಾ. ಪಣಸೂಯ್ ಪುಣ್ ಕೆದೊ, ಇಲ್ಲೊಸೊ ಮಾಣ್ಕುಲೊಚ್.’

(ಬಾಬೂಮಾಮಾಲೊ ಪಣಸ್.)

मांडावळ

पान

१. बरवपी 78-102
:एडवीन जे.एफ.डिसोजा

२. शेकड्यांत कानडी लिपिंत कोंकणी कादंबरिंची वाडावळ 103-115
: दो। एड्वर्ड एल. नजरेत

३. कानडी लिपियेंतल्या कोंकणी पुस्तकांचे प्रगटणेचेर एक सुक्ण्या–नदर 116-120
:बा। फ्रानसीस रोड्रिगस, 'राक्णो' संपादक

४. कोंकणी साहितांत कवित्येचें स्थान आनी पात्र 121-131
:दे। बाप अंतोन जुवांव सोझ

५. कोंकणी: इतिहासिक भाशा शास्त्राच्या संदर्भांत 132-142
:दो। माधवी सर्देसाय

६. कोंकणी भास आनी साहित्य हांचो संक्षिप्त इतिहास 143-153
: दे। दो। मनोहर राय सर्देसाय

अमर कोंकणी - 59

संपादकाचे शरे

बारीकसाणेन पळेल्यार हो अंको एके रितिन विषेस अंको म्हण लेक्येत.

ह्या वर्सा कोंकणी कादंबरियेक शेंबर वर्सां भर्लीं. मानेस्त (दे) एद्वार्दो जुजे ब्रूनो द सौझा हाणे १९११–व्या वर्सा लिकुन उज्वाडायिल्ली नवाल कृती 'क्रिस्तांव घराबो' ह्या वर्सा शेंबर वर्सां संपयता. कोणे कितें म्हळ्यारयी, कोंकणी भास आळ्वोन वेच्यार आसा म्हण प्रोफेसी केल्यारयी, भास आळ्वोंक ना आनी सृजनशील साहिताक बोर्गोळ आयिल्लो ना.

कर्नाटकांतल्या कोंकणी साहित्य अकादमिंत लगबग १८०० कोंकणी गृंथांचो सांटो आसा, सांलुवीस कोलेजिच्या कोंकणी संस्थ्याच्या गृंथालयांत कोंकणिक लग्ती जाल्ले ९००० गृंथ आसात.

दुस्रो सुवाळो म्हळ्यार मंग्ळुर दियेसेजिचें क्लेरिक/लायिकांचें पत्र म्हण १९३८ इस्वेंत स्थापित जाल्लें 'राक्णो' हफ्ताळें ७५ वर्सां संपय्ता.

ह्या अंक्यांत आसचीं थोडीं लेकनां ह्या सुवाळ्यांक खास जावन आसात आनी तीं, चडशीं उलव्यां जीं वर्सभर चलच्या आनी चलोनंच आसच्या 'राक्णो' संब्रमाक पूरक जावन आसात.

हीं प्रगटुंक 'राक्णो' पत्रान आम्कां दिल्ले पर्वणगेक आमी अभारी आसांव.

ह्या अंक्यांत आमी 'राक्णो' पत्राक उल्लासितांव, कोंकणिक दिल्ल्या देण्गेचो अबार मांद्तांव आनी कोंकणिच्या फुडाराक सर्व वाटांनी बरें माग्तांव.

धन्यवाद!

एडवीन जे.एफ.डिसोजा
संपादक
३० जून २०१३

बरवपी

– ऐड्वीन जे.एफ.डिसोजा, मंग्ळु

२०१२ इस्वी कोंकणी साहिताच्या चरित्रेंत महतवाची. हे इस्वेंत कोंकणी कादंबरिंची सुरुवात जावन १०० वर्सां संपतात आनी कानडी लिपियेंत मंग्ळू थावन प्रगट जांवचा "राकणो" पत्राक ७५ वर्सां भर्तात. ह्या दोन प्रमुक घटनांचो संब्रम मानांवच्या वेळार सबार परिसंवाद, भासाभास आनी हेर कारयी सुरवातल्यांत अनी सगळें वर्सभर तीं चलतेलीं. ह्या कार्याक्रमांचे शिंक्ळेंत सां.। लुवीस कोंकणी संस्थो आनी कोंकणी लॅककांचो एक्वट (नॉ) कर्नाटका सागांता मेळोन १६ डिसेंबर २०१२–वेर आसा केल्लें एक कार्यें जाल्नासा "बरवपी–संपादपी–वाचपी". ह्या तीन वेवेगळ्या विषयांचेर तॅग उलवपी उलयले पुण तीं तीनयी उलवपां आमी हांगासर छापिनांव शिवाय एक, "बरवपी" ह्या उलवपाक पूरक जावन आमी छापलां उलवप: कन्नड लिपियेंतल्या कोंक्णी साहितांत कोंक्णी कादंबरिंचो उद्धव आनी वाडावळ:

शिकप आस्चो आनी बरप कळित आस्चो हरयेक्लो एका न्हय तर एका वेळार कितें तरी गिच्चिता (scribble), बरयता, लिकता. आमी गिच्चिता म्हळ्या क्रियापदाथावनंच सुरु केल्यार – ल्हान एक भुर्गें सय्त हातांत पेनसिल दिल्यार कांय तरी गिच्चिता, वणदिंचेर कांय तरी सोडयता आनी हातांक मेळल्या काग्दांचेर/पुस्तकांचेर आपलें 'बरप' उदेशें कर्ता. ही एक क्रिया मनश्याक सभाविकपणी आयल्या कशी दिस्ता: आसुं, ह्या विशांत आमी संसोद कर्चो नाका पुण इतलेंच आम्कां गमल्यार पुरो की – शिकप आसल्लो मनिस जिणियेंत एक पावटीं न्हय तर एक पावटीं लिक्णी वापरताच.

पुण हें बरप, गिसप साहित म्हण लेकूंक साद्यच ना कित्याक हें बरवप म्हळ्ळ्या सब्दाचे परिदे भितर येनांच. आतां आमी तजवीज करुंक आसचें म्हजें उलवप साहितिक बरपांक आपले परिधिंत घेता आनी अशें जाताना आमी गमन दिंवचीं 'बरपां' नाट–रूप आनी अर्थ आसच्या सब्दांचीं जावन

आस्तात. अर्थ आसच्या सब्दांचें म्हण्ताना आमी शिक्पी बरपां विशांत उलय्तांव म्हळ्ळें आम्कां दुबावाविणे गमता. साहितिक बरप अर्थ आसल्लें/नातल्लें, राजांव आसल्लें/राजांव नातल्लें ह्या वर्गांनी रुंदायेन सेर्वता.

साहिताचे वाडावळिंत तीन निरदिष्ट वर्ग आसात. पयलो: बरवप्याचो वर्ग जे जाव्नासात रचणार साहित म्हळ्ळ्या बरपाचे. दुस्रो: संपादपी. हाची जवाबदारी आसा साहित म्हण आपणाच्या मेजा पर्यांत आयिल्ल्या बरपांनी कितलें अर्था भरित आसा या ना, कित्लें राजांवीक आसा या ना म्हळ्ळें तजवीज कर्चें. हें जाल्लेंच जें कितें ताणे 'जाववेत' म्हण विंचल्लें छापुन येताना संपादकाचाकी वयल्या पांवड्यार आसचो एक वर्ग प्रवॅस जाता आनी हो वर्ग जावन आस वाचप्यांचो. ह्या वर्गाक साहित म्हण छापुन आयिल्ल्या बरपांक postmortem करुन आक्रेचें फैसल दिंव्चें संपूर्ण हख्क आसा कित्याक ते जावनासात रुचपी–रूच पळेंवचे तसले. हांचें फैसल निमाणे कित्याक एक बरवपी फलाण्या येका वाचप्याचें फैसल वाचून आपलें बरप तिदवून बरयना आनी आप्णें वापरल्ल्या सब्दां सांगाता खेळोंक वचाना.

एक बरवपी फलाणे एक बरप सुरु कर्ताना ताच्या मर्तिंत कसले तीब आसतात? तीन तीब आसोंकच जाय—

पयलो – हांव

दुस्रो – संपादक

तिस्रो – वाचपी

हीं तीन हंतां हांगासर दिल्ल्या क्रमानंच आसाजे म्हळळी कसलियी नॅमी कड्डाय ना पुण हे हंत जरूर येतात, पाटीं फुडें जाल्यारी.

हांव एक सृजनातमक साहिताचो बरवपी. बरपां, अंकणां, कथा – कादंबरी सुरु कर्चें आनी संपंवचें काम सयत म्हजें. ह्या म्हज्या अबियानांत म्हाका संपादकांक फुड करुंक आस्तेलें म्हळ्ळें हांव जाणां आनी हो संपादकी पांवडो उतर्ल्या उप्रांत वाचप्यांच्या फैसलांक वळग जांव्क आसा म्हळ्ळेंयी हांव जाणां. आनी ह्या अभियानांत – एक बरवपी जावन हांव म्हाकाच भेट्तां;

दुसर्यान, संपादकांक भेट्तां आनी तिसर्यान, वाचप्यांक भेट्तां. पुण म्हज्या बरपांनी हांवें पाळचें क्रम कसलें?

1. Is the writer born or made? हें सवाल हांवें सबार परिसंवादांनी उडयलां पुण समंजस जाप, राजांव आसल्ली, म्हाका लाबोंक ना. एका नामवर लेककाक म्हजें हें सवाल अराजांविक आयकालें. कोणयी लेकक जलमाल्ल्या खेरित लिकूं क सकतागी म्हळ्ळें उप्राटें सवाल ताणे म्हाका उडय्लें. पुण म्हज्या सवालाचो मतलब असो न्हय आस्लो आनी तो कित्यांत आसल्लो म्हळ्ळें तुमकां तरी गमलां आस्तेलें.

२. पुण तेत्तीस कादंबरीं उप्रांत म्हाका अशें भोग्ताकी हें सवाल विचारताना हांवें एक चूक केली. हें सवाल हांवें १९६४ इस्वेंत म्हजें प्रथम बरप छापुन येताना म्हाकाच्च विचारिजे आसल्लें – तुं कांय एका बरवप्याचे genes घेवनंच जलमाल्लोय? पुण केदळा विचारिजे आसल्लें? सबार वोणी–रसत्यांनी मेटां काडून, आपटोन–धापटोन, दिक–दिशा नास्तां तरी एके कुशिन नवकरी करुन, बेंक बेलेन्स, कुटम आसा करुन सासांगाताच कोंक्णेंत आनी इंगीषांत सृजनशील साहित रचून एक बरवपी म्हण आक्रेक तरी थिरल्ल्या उप्रांत? हांवें म्हजी खंची कूस तुमच्या सामकार दवरिजे?

३. म्हज्या साहितिक अबियानाथाव्नंच सुरु कर्चें तर खंचायी आयिन्न घडिये हांवें म्हाका विचारल्लें ना – are you a born writer? तरी पूण म्हजें साहित वाचुन सबारांनी निर्दिष्टायेन म्हळ्ळें आसा – तुं एक लेकक जावनंच जलमालाय आनी तुंवें तुज्याच्च पिशेपणान वर्सांगट्ल्यान पाड केल्यांय – इंजिनियारिंग शिकोंक वचुन, एक डिग्री आसाजे म्हळ्ळ्या तुजे आवय्चे आशेक लागून एक थर्ड क्लास बी.कोम. डिग्री जोड्च्यांत तीन वरसां खिरव्न. समजाजे तुंवें, ह्या पिशेपणंत तरी तुं बरवनंच रावलोय आनी तुजीं बरपां ठिक्लीं हाचो मतलब कसलो? तुका देणें आसा म्हण पुण सांगताच तुका फावोतो दिष्टावो मेळ्ळो ना म्हळ्ळो.

४. म्हाका चूक समजानाकात – हें प्रस्तावन म्हजिच साहितिक आत्मकथा

न्हय. म्हजी आत्मकथा येंवच्या वेळार येतेली. आश्वासन तुम्कां हांव दितां हें म्हजें बरप 'बरवपी आनी संपादक' म्हळ्ळ्या विषयाकच वेता, कशें म्हण तुमी विचार्तेल्यात आनी हाका जाप आसा अशी–

५. म्हजें प्रथम, छापून आयिल्लें बरप १९५५ इस्वेंत एका कन्नड मीडियम शाळेच्या वार्शीक मेगझिनार. ऐडवीन आनी कन्नड? अशें तुमी हांक्रेशात. हें सत हांवें इतलीं वरसां पर्यांत उचारिनास्तां दवर्लें कित्याक? कोंकणी साहितांत इतलो उग्तड लाबताना हांव कित्याक कन्नड हाड्रूं? जशें, कांय यशस्वी जाल्लो एक्लो मनिस आपलीं मुळांच विसरलेल्यापरीं करुन आपणाकच फटयता तें आमी जाणांव – कोंकणिंच माय भास आसल्ले सय्त I do not know Konkani म्हळ्ळें डिक्लेरेशन एक status symbol म्हण लेकतना. चडउणें असलेंच म्हजेथंय घड्लें म्हण हांव उचारोन सांग्तां.

६. इतलेंच सांगल्यार पुरो आसल्लें म्हण तुमी चिंतात तर हांव तुमकां दुरसाना. पुण हांवें हें घडित लांबायेन सांगाजे पड्टा कित्याक ह्या लिपोन वेल्ल्या घडितांत म्हज्या साहितिक जिणियेच्या पयिल्ल्या संपादकाक मुखामुखीं जांवचो अवकास म्हाका लाबल्लो.

७. त्या वरसा पांचवे क्लासिंत हांव शिक्तालों आनी त्या माद्रिंच्या शाळेंत चेड्वांक फकत पांचवी क्लास पर्यांत मात्र शिकोंक अवकास आसल्लो. म्हजें शिकप चालू आसताना म्हाका एक चटुवटिका दोस्ताली कांय तरी लिकची. तितलेंच न्हय, नोट्स बुकांचीं पानां पिंजुन, दोड्न कड्तिलें रुपार शिंवोन ताचेर कांय तरी एक काणी बरवन हांवें क्लासिंत एक सर्क्यूलेटींग लायब्रेरी सुरु केल्ली. एका दिसा चलियां सांगाता stitching class-ंत म्हजींच पुस्तकां वितरण कर्ताना म्हजे आलिस टीचेरिन म्हाका धर्लो. धमकी जरूर पड्ली पुण हांवें म्हजीं पोक्रिपणां रावयलींनांत. पुसतकां बरवन सेजारच्या ललितम्माक, म्हजे मामियेक, वाचूंक दिंवचें कायामाचें जालें. हेर कसलिंयी पोक्रिपणां हांव करिनासल्लों कित्याक कालेतिन हांव असकत, भिंवकुरों आनी सदां पिड्यारो आनी म्हजी

सेजार्न वरत्या कोंडाव्यान म्हाका 'न्हंय्चें सुंकाट' म्हण आपयताली. आनी म्हजी माम्मी...ती कितें सांग्णी आसा....सकय्ल दवल्र्यार मूय.... आनी आज खंय म्हजी माम्मी जीवंत आसल्ली तर आपलो 'बाबु' इतलें सर्व करुंक सक्लो म्हळळें पातियेतीच्च ना.

८. व्हय, म्हजो प्रथम संपादक एक्ली स्त्री, म्हजिच्च क्लास टीचेर आलिस. पांचव्या क्लासिचें शिकप आकेर जावन येताना येका दनपारां जेवणा वेळार तिणे म्हाका आपय्लो. उडास आसात म्हाक कोंक्णेंतलीं तिचीं उत्रां – क्लासिंत तूं भारिच्च कादंबरी बरय्तताय न्हय? आतां आमच्या वार्शिक मेगझिनाक एक लेकन दी पळोव्यां. कितें बरंव, टीचेर? कितेंयी बरय, पोय्रच तुज्या जुलियाना आंटी सांगाता (म्हजी मावशी ती, तेच्च शाळेंत शिकयताली) टीचेर्स पिकनिकाक वचून आयिल्लो हीरो तुं. आतां तेच अण्बव बरय. तुका तालेंतां आसात, बरय. आनी हांवें लिक्लें तें म्हजें प्रथम लेकन – हांवें रजा पाशार केल्ली रीत.

९. आनी इतलें तुमच्या सामकार दवल्र्या उप्रांत म्हाका थोडो सुशेग लाबला म्हण हांव उचारोन सांग्तां. 'तुका तालेंतां आसात' हीं तिचीं उत्रां म्हाका आज पर्यांत ऑक्ताचें बळ जाल्यांत.

१०. आतां हांव म्हज्या उलवपाच्या तिर्लाक येतां – म्हज्या आलिस टीचेरिचीं उत्रां म्हज्या मतिंत आसात पुण हांवें कोंकणिंत बरंव्क सुरु करच्या पय्लें हांवें भुर्ग्यांच्या कोलमांनी, डेख्कान हेराळड, ऑर्बिट आनी हेर दिसळ्यांनी इंग्लिषांत बरय्लां आनी तें प्रगट जालां. हांव व्हड जाल्लें परिसर शिक्पी आनी चडशें इंग्लिष वाचपाचें. हेच मेळिंत रावाजे म्हण म्हजे माम्मिन जेजवीत पाद्रिंचे पांय धरुन म्हाका कन्नडातंल्या 'बेप्पु तख्कडी'क (पेंगाक–timid, shy) इंग्लिष मीडियमाक सेर्वयिल्लें प्रकरण एक प्रकरणंच सय. आसुं.

११. पुण कोंकणी थंय म्हाका उर्बा येंवक सबार काराणां आसात. तवळ, ती मांयभास, बाब भास, कोंकणी मांय, बाब ह्या सर्व विषेशणांचें आक्रमण जांव्क नातल्लें. संस्कृतीचे न्हारे म्हळ्यार कितें म्हळळें कळितच नातल्लें.

आसल्लें फकत एक निषकळंक कोंक्णी चिंतप.साहित जें दिसून येतालें आमगेर येंवच्या कोंकणी नेमाळ्यांनी. ह्या पयकीं 'राक्णो' आनी 'सेवक' आनी त्या उप्रांत 'मित्र,' 'झेलो' आनी 'पयणारी.'

१२. लिक्चें, एक धांव, पंताट या पंताह्वान म्हळ्ळें चिंतपच नातल्लें. आपलें नांव, विळास, तस्वीर कोंकणी नेमाळ्यांनी छापून येजे आनी हांवें व्हड्लो एक लॅकक जाय्जे असलें कसलेंच म्हज्या मतिंत नातल्लें. आसल्लें तर हांव लिक्णेनांव घेतोंच ना. सबार लॅककांनी लिक्णेनांवां घेतल्लीं आनी आतांयी घेतात; हें कित्याक म्हण म्हाका आजूनयी समजाल्लें ना. कितेंयी तरी श्री वासु वालेन्सिया थाव्न ऐडवीन जे.एफ.डिसोजा जाय्जे तर आनी आतां'तां फकत ऐडवीन जे.एफ. जाय्जे तर म्हाका सबार वरसां लाग्लीं.

१३. म्हज्या प्रथम संपादकी थाव्न हांवें एक थराविक उड्डी मारल्ली आनी त्या फुडें – आंक्वार्यांक भुर्गीं कित्याक जाय्नांत म्हळ्ळें अनिसकळ सवाल 'पयणारी' संपादकाक धाड्तां म्हळ्ळ्या अप्रादाचेर माम्मीची कूट खेल्ली प्रख्याती म्हाका आसल्ली पुण ही प्रख्याती खंचायी पुरस्कार पट्टेचेर पड्ली ना. १९६४ इस्वेंत, कोणाकच्च सांगानास्तां 'पयणारी' संपादकाक एक मामूली मट्वी कथा – वेळ उतरलोलो – मानेस्त (दे)एल. एम.डिकोसताक धाड्ली. विचित्र म्हाका दिस्ता हांवें म्हजें नांव दिताना 'मास्टर' कित्याक कुड्सिल्लें म्हण!

१४. ही कथा खंडित प्रगट जांवची ना म्हळ्ळो भर्वासो म्हाका आसल्ल्यान ही कथाच हांव विसर्लों. तीन–चार म्हयन्यां उप्रांत म्हाका एक पोस्ट कार्ड आय्लें, 'पयणारी' संपादका थावन. संदेश इतलोच – तुजी मटवी कथा फलाण्या अंक्यांत प्रगट जातेली. म्हजेथंय संतोस उटच्या बद्लाक भें उटलें. भें, वाचप्यांच्या अबिप्रायेचें, ठिकेंचे, नक्लांचें, तुक्लावणेंचें. ही कथा कोणायकी लागु जाय्ना म्हळ्ळो श्हरो हांवें दिल्लो तरी म्हजें भें सुट्लें ना. त्ये रातीं हेच भ्रमिदेंन हांव निद्लोंच ना.

१५. पुण, 'पयणारी'–चो अंको जांतुं ही कथा छापून आयिल्ली वाचताना

हांव लेककच न्हय आनी लेकक जांच्यीं कसलिंच लक्षणां म्हजेथंय नांत म्हळ्ळें म्हाका गमलें. काराण इतलेंच – त्ये कथेंत म्हजेंच म्हळ्ळें आसल्लें तर फकत म्हजें नांव! संपादकान म्हजी कथा अशी कात्रिल्ली, संपादिल्ली की हांतू ऐडवीन म्हळ्ळो मास्टरयी नातल्लो, मिस्टरयी नातल्लो. तवळ रागार जाल्ल्या म्हजे थंय एक सवाल उट्लें – इतलें कात्राप, सुद्राप, संपाद्पण कर्चे त्रास घेवनयी संपादकान ही कथा कित्याक प्रगटली?

१६. ह्या सवालाक जाप सुस्तोंक म्हाका थोडीं वरसां लागलीं. आनी ही जाप मेळताना म्हाका खचित जाली ही खरी गजाल – मानेस्त (दे) एल.एम. डिकोस्तान म्हज्या प्रथम कथेंत कांय तरी तालेंत/देणे/भर्वसो पळेलो आस्तोलो.

१७. हांगासर, एक बरवपी संपादका थावन कितें अपेक्षिता – म्हळ्ळ्या सवालाक हांव अशी जाप दितां – कोणा बरवप्याच्या चिंतनानी कांय सृजनात्मक आसा या ना म्हळ्ळें सोद्चें. ताणीं (संपादकांनी) हें काम – कोंकणींत लेकक नांत म्हळ्ळें रुदान सुरु कर्च्या फुडेंच केल्यार बरें. पुण हें सुलब न्हय आनी ह्या खातिर एक सुलब उपाय हांव दाकवन दितां.

१८. म्हजो तिस्रो संपादक जावन आसल्लो 'राकण्या'चो मो। अलेक्सांडर डिसोज. हाची म्हाका वळक करुन दिल्ली (दे) जेरोम सिरिल वेगसान, 'सिरिवंता'-न. घड्लें अशें: 'पयणारी'–चेर म्हजी प्रथम कथा येतेच खंचायी हेर लेककान कर्चेपरीं तुरतान दुस्री एक कथा हांवें धाड्ली. ती प्रकटच जाली ना. म्हाका संदेश गमलो – दर्वडनाका – म्हळ्ळो. तरी पुण म्हजें मोन कुस्कालें जाल्यारी हांवें लिकचें रावयलें ना. पुण, हांवें 'पयणारी'क धाड्लेली ती दुस्री कथा चार वरसां उप्रांत प्रगट जाताना हांव सगळोच खुबाळ्ळों कित्याक त्ये आवदेंत हांवें कांय थोडें नांव कमायिल्लें आनी वासु वालेन्सिया म्हळ्ळयाच्या बरपांक वाचपी वळकाताले. पुण ही वळक चार वरसां उप्रांत प्रगट जाल्ल्या, नाटरूप

नातल्ल्या कथे साम्कार बिलकूल उबी जाली ना. तवळ एक चिंतप म्हजेथंय उदेलें – कोंकणिंत फकत समाजीक कथा कित्याक आसाजे? विदेशी मादरेचीं जाण्वायेचीं बरपां कित्याक आसूंक नजो? म्हजेलागीं इंग्लिषांत असलीं बरपां दाराळ आसल्लीं; तीं उत्रांव्क म्हाका कसलेच कष्ट नातल्ले. हांव खळाक देंवलोंच्च आनी वासु वालेन्सिया लिक्णे नांवानंच्च सबार बरपां हांवें तर्जण केलीं आनी "आदारान म्हळ्ळया शर्या खाल 'राक्णो'क धाड्लीं आनी तीं कसलिच हरकत नास्तां सराग प्रगट जांव्क सुरु जालीं.

१९. येका दिसा म्हाका सिरिवंतान सांगलें, काल राकणो संपादकीय मंडळेची जमात आसल्ली. उलवप चलताना (दे) फेलिक्स पावल नोरेंजान तुज्या विबिन्न बरपांची प्रशंसा केली. असलीं बरपां आमकां जाय फादर', तो म्हणालो फादर अलेक्सांडरालागीं. 'आमकां राकण्यांतलीं 'मांडकुर्पण' (देवासपणाचीं) बरपां पुरो. हें आयकोन संपदकान विचार्लें – कोणाच्या बरपांचो उल्लेक तुं कर्ताय? मानेस्त नोरेंजान जाप दिली – तो पळे, वासु वालेन्सिया नांवां खाल लिकता, ताचीं. हें आयकोन हांव फुग्लों. 'तुका संपादकान आपयला,' सिरिवंतान पंच्च मारलो.

२०. हांव भिस्पाच्या निवासाक गेलों पुण बाप अलेक्सांडर आपल्या केबिनांत नातल्लो. ताका कठीण शेळ जाल्ली आनी तो आपल्या रुमांत आसल्लो. हांव आयिल्ली खबर ताका दींवक म्हज्या उडासांत आसचेपरीं मानेस्त आग्नेल रुजारियो गेलो. थोड्या वेळान पाटीं ताणे म्हाका सांग्लें – तुवें रुमाक येजे खंय; आनी हांव गेलों. बाप अलेक्सांडर एका आराम कदेलार बसुन कसलोगी मेगझिन वाचतालो. कसले भाशेचो मेगझिन म्हळ्ळें म्हाका समजालें ना. 'हो जरमन भासेचो मेगझिन,' बापांनी कळय्लें. जरमनींत पत्रिकोद्यमाचो कोर्स करुन तो आयिल्लो तितलोच. 'ह्या मेगझिनाचें नांव Kirsche Bunt – म्हळ्यार 'सोबित इगर्ज.' हांतल्या बर्पांचें मट्ट आमच्या नेमाळ्यांनी येंवच्या बरपांक आसाजे. तुवें बरवंक सुरु केलांय पुण तुका असोच्च सोड्ल्यार तूं खंय आनी कित्तुन परयांत

पावशी हें म्हज्यान सांगोंक जाय्ना. पुण इतलेंच हांव सांग्तां – तुजे थंय बरवपाचें तालेंत आसा. पुण अशेंच बरयल्यार या तशें बरयल्यार तूं एक नामवर कादंबरीकार जातोलोय म्हण म्हज्यान सांगोंक जायना. पुण तुजे थंय तालेंतां आसात...बरय!' तो रावलो आनी बाग्वोन ताणे आपल्या मेजावय्लें तांबड्या तींताचे पेन्न विंचलें आनी म्हज्या सामकार धरलें. 'हें तांबडें पेन्न वापारूंक शिक. तुजोच्च संपादक तूं जा. हर येका पत्राक आपलेंच म्हळळें धोरण आसा, जशें राकण्याचें धोरण – सत उलय, धर्म चलय. ह्या पत्राचो हरयेक संपादक ह्या धोरणाक बद्द आसा आनी त्या पर्माणें तो बर्पां विंचता. हें प्रक्रियें घड्ताना, एक सुप्त क्रियेंयी घड्चें बुद्दंतांच्या गमनाक मात्र वेता – हें कसलें म्हळ्यार, एका पत्राच्या धोरणाक लागून एक बरवपी आपलीं बरवपां त्या पत्राच्या धोरणांच्या शीममेरां बितरच उराशीं आपली लिखणी वापर्ता आनी ह्या धोरणांच्या ह्या पत्राक हींच म्हजीं लेकनां म्हण आपणाचोच्च संपादक जाता. सासांगाताच ताचें चिंतप त्या फलाण्या पत्राच्या धोरणाक tailor-made जाता. ह्या प्रक्रियेक गुपितायेन काराण जाता त्या पत्राचें धोरण आनी संपादकान हें धोरण पाळचें विदान. देकुन हालिंच खळाक देंवल्ल्यांनी, मालघड्या लेककांनी आनी त्या संपादकान म्हाका उत्तेजन दिलें ना, म्हजीं बरपां छापलीं नांत म्हण रुदान कर्च्या फुडें मोनसिञोरांची शिकवण मनाक हाड्ची.

२१. सर्व पत्रां, सर्व संपादक अशेच धोरणां पाळतातगी म्हळळें सवाल आतां उदेता. हांव हेरां बाबतीन उलंवक वचाना पुण म्हजीं बर्पां प्रगट केल्ल्या पयकीं थोड्या संपादकांचो उल्लेक करतां. 'राक्णो' आनी म्हजो साहितिक संबंद थिर जावन येताना हांव साळक प्रकाशन आनी सिरिवंत हांचे सांगातायी हातांनी हात घालून चलतालों. साळक प्रकाशनाचें आनी अखंड भावार्थिक कालेतिच्या सिरिवंताचें धोरण जावन आसल्लें–नितळ वाचप. ह्या चिंतपाक एक काराण आनी राजांव आसल्लें. आमचें तर्ने जनांग विविद परिसरांक वळग जातालें आनी साहित संसारांत लंयगिकतेचें उद्रिक्त वाचप छापून येतालें. कोंक्णेच्या

मळार, (दे) श्री गब्बुचें साहित 'ब्लू' साहिताचे मेळिंत लायिकांनी तशेंच क्लेरिकानी मेळोवन जाल्लें. तेवशीन, कन्नड साहितांत कुतूहलभरित पत्तेदारी कादंबरी लिक्चो ऐन.नरसिंह्य्या येकाचाणे आपल्या 'चिंतामणी चिलुका' कादंबरियें सांगाता लंयगीक प्रचोदनाच्या साहितांत रिगलो. पुण कित्याक म्हळ्ळें आमकां कळित जालें ना. सां। लुविस कोलेजिच्या हैस्कूल लायब्रेरिंत हेंच पुस्तक नरसिंह्य्याच्या नितळ साहिताच्या कालेतिक लागून प्रश्न नास्तां प्रवेश जालें तरी दोनंच हफत्यां बितर कोणेंगी हें पुस्तक वाचून ताची हकीगता भायर घाली. खिणा भितर हें पुस्तक लायब्रेरी थावन ऑव्ट! तशेंच घड्लें आन्येका कादंबरि थंय जाचें नांव आसा 'मारामारी.' पुण आमकां वरत्या म्हझेची संगत कसली म्हळ्यार शिक्पांच्या बुकांच्याकी चड लायब्रेरी बूक बेगांत व्हावंवच्या म्हाका आनी दोगां हेरांक हीं दोन पुसतकां तांचेर निषेद पड्च्या पय्लें अमच्या लायब्रेरियन (दे) मारटीन हाणें एका दिसाचे आवदेक आमच्या बेगांनी पडाशें केल्ली!

२२. स्थळीय परिगत अशी आस्ताना इंग्लिष साहिताक कोणइ खाडुं घालूंक सक्लेनांत. अशें निकक कार्टर, मिकक्की स्पिल्लेन, न्याग्यो मार्श आनी हेर कादंबरीकार कसलिच अड्ळनास्तां प्रचोदित थ्रिल्लर बरयतेच गेले. आनी असले परिगर्तिंत सिरिवंतान 'साळक प्रकाशन' सुरु केल्लें आयिन्न म्हण म्हाका दिस्ता पुण ताणे प्रगट केल्ल्या पुस्तकांच्या वेगाच्याकी चड वेगान आमच्या तरन्या जनांगाची वाचपा रूच उळत्याच दिशेन वाड्ता ती म्हाका कळित आसल्ली. 'आमकां हें सर्व सांतांचें साहित नाका, 'म्हणताले म्हजे इंग्लिष मीडियम सांगोडी. सिरिवंताची संपादकी कातर इतली सुक्षीम आसल्ली की – ए.जे.क्रोनिनाची कादंबरी Shannon's Way हांव रूपांतर करित आस्ताना मोग कर्णारांच्या उमयाचें वर्णन हांवें अशें केल्लें – आनी आम्चे ऑट एका पाशांवी उमयांत एक जाले. म्हज्या रूपांतराची करड प्रती वाचून जातेच ताणे म्हाका लागीं आपय्लो आनी तें वाकयें दाकवन म्हणालो – अशें बरयल्यार जातागी, वासु? हें वाकयें अशें लिकल्यार चड सोभाशें ना? आनी तें sanitized वाकयें

अशें आसल्लें – आनी अशें आमी नितळ मोगाचो घुर्त दांबलो.

२३. कोंकणी साहिताच्या प्रसतुत संसारांत वयलें सन्निवेश बसंवक हांव प्रेतन करिन तर म्हज्या हांव जियेतां ह्या कादंबरी सामकार खंडित जावन एक हिपोक्रित जातोलों. म्हणतकूच, सवाल उट्टा – सिरिवंता तसले clean literature-चे die hard संपादक आमकां जाय या साहितांत मानवीक मुळां आसोंक जाय म्हणचे संपादक जाय?

२४. म्हजें नांव कोंकणी साहित संसारांत थिरताना आनी हाच्या बरपांनी कितें तरी आसताच म्हळ्ळें संपादकांक गमताना, 'ऐडवीनान बरयिल्लें सर्व प्रकटनाक योग्य' म्हळ्ळें चिंतप थोड्या संपादकांच्या मतींत उदेलें. ही संतोसाची संगत बिलकुल न्हय आनी असलें चिंतप हांव बिलकूल उजार करीना. कोंकणी साहित, आमी कितलें फुकारल्यारी, आनिकी बाळपणारच आसा. देकून आमकां संपादक जाय. संपादकाक – तो या ती – म्हज्याकी प्रायेन आनी तरजुब्यान ल्हान या अपक्व तरी हांव मान दितां. संपादक एक महान बरवपी जायजे म्हण ना, बरवप्यांचेर सर्वाधिकार चलंवचो जायजे म्हण ना. उगत्या मनाचो तो जायजे कितल्या मट्टाक म्हळ्यार – त्या फलाणया लॅककान बरयिल्लें आपणाक समजाना म्हण कचर्याच्या डब्याक घालचो पिसांट ताणे जांवक नजो. पुण शाणो जायजे.

२५. देकिक, 'राकणॅा' पत्राच्या पांच संपादकांचे आवदेंत म्हजीं बरपां पाशार जाल्यांत, प्रगट जाल्यांत; आनी दुबावाविणें म्हजें साहितिक जिणियेंत ह्यां पयकीं पांच संपादक येदोळच आयल्यात आनी तांच्या संपादकपणाचीं मेटां छापून गेल्यात. थोड्यांनी म्हळ्ळें आसा – तुं 'राकण्या'चो golden boy. पुण हें कितल्या मट्टाक खरें? म्हजीं बर्पां तिरस्कृत जाल्लिंच नांत, सेन्सार जाल्लींच नांत? आसात!

२६. बाप मार्क वोल्डरांनी म्हज्या बरपांचेर सेनसारशिप देंवयिल्लेपरीं कोणेंच केल्लेंयी ना. हांवें केदळायी dare-devil संपादक म्हण लेक्चो स्याम सिकॅर संपादक आसताना मौरिस डेसा आनी हांव 'राकणॅा' दफ्तरांत

आसलल्यांव. हांव साहित संपादक. हांवें एक अंकण सुरु केलें – देवा दयाळा – आनी तें तिसर्या या चवत्या किस्तार आसताना स्याम म्हजे सर्शी आय्लो. 'कितें सायबा,' तो म्हणालो कपलाक हात मारुन. 'तुं म्हाका भिसपाच्या घराथावनंच धांवडांवक सोदताय? तुजें हें भावार्थिक चिंतप फुडल्या खंचागी एका काळांत पास जायत पुण तें हांव संपादक आस्ताना ज्यारी करुंक...हांवें पाद्री जावन दीस काडिजे न्हय, ऐडवीन? असल्या विषयांचेर आम्कां केदळारी घरशण जातालें. तो निजायकी एक डेरडेवील मुस्ताफा!

२७. बाप विन्सी मिनेज कितलो बड्बडोगी तितलोच सिंतिमेंताळ म्हण हांव सुर्वेर नेणासलों. आमी दोगयी एकाच फिर्गजेचे – वालेन्सियाचे. तो संपादक आस्ताना आनी हांव कुवेतांत आस्ताना ताणे म्हजेलागीं एक सांकळ कथा विचारल्ली आनी ती ताका हांवें भासायिल्ली. आनी सांकळ काणी लिकूंक सुरु करतां म्हणताना एका नेमाळ्यान म्हजेलागीं परातलें आनी म्हळें. 'राकण्या'क सांकळ काणी जरूर दी पुण त्या मदें आमकां एक मट्वो थ्रिल्लर दी, आमचें पत्र चिकेसें असकत जालां. म्हज्यान ना म्हणोंक जालें ना. आनी बृहत सांकळ काणी लिकताना इझ्यांत हांवें एक thriller novelette बरव्न काड्ली. आनी ती त्या पत्रार चालु जाताना कोणेंगी बाप विन्सीक चिडाय्लो म्हणोन – तुमच्या ग्रेट ऐडवीनान कितें केलां पळेया. ताची सांकळ कथा त्या पत्रार सुरु जाता.. हांवें 'राकण्या'क्च अमानत म्हणोन लिकल्ली 'विंचून काड्लेली पर्जा' घळाय करिनास्तां फा। विन्सिच्या हातांक पावयताना ताका कितें भोगलें तें हांव नेणां. पुण ह्या कादंबरियेक टी.एम.ऐ.पै पुरसकार लाबताना वरत्या संतोसान फा। विन्सी मणिपाल आय्लो आनी संब्रम जातेच ताणे म्हजेलागीं म्हळें – तुंवें म्हाका घात केलोय म्हण हांवें चिंतल्लें पुण तुंवें तशें केलेंनांय. हो पुरसकर तुका फावो आनी हो, हांव संपादक जावन आस्तानांच तुका लाबल्लो वरत्या अभिमानाची संगत.' हेच कादंबरियेक कर्नाटका कोंकणी साहित्य अकादमी आनी दे। लुविस मस्करेंञ प्रतिष्टान पुरसकारयी लाबला.

२८. सबारांनी म्हजेलागीं विचारल्लें आसा – तुं इतल्या रागाचो मनिस, तुवें येदोळ पर्यांत कोणा संपादकालागीं लडाय करुंक नांय या संपर्क तुटंवक नांय? जरी तरी हांव ना म्हणान तर फट जायत. वरस म्हज्या उडासांत ना, फा। मार्क वोल्डरान नतालांच्या अंक्याक तुर्तान एक काणी विचारली. तवळ हांव कुवेतांत आसल्लों. ताणे म्हाका फॊन केल्लें म्हळ्ळो म्हजो उडास. तुमी जाणांत तवळ ई–मेय्ल इत्यादी नातल्लें आनी संपर्क साधनां तितलीं प्रभावित नातल्लीं. तरी काणी तयार करुन, त्या दिसांनी गांवाक कोण वेतात म्हळ्ळें सोदून काडून बाप वोल्डरान दिल्ल्या तारिके पय्लेंच म्हजी काणी ताका मेळाशी हांवें धाड्ली. म्हाका खूब त्रास जाले, पयशेयी खर्चाले. पुण कितें सांगों? नतालांचो अंको भाग्र येताना तांतूं म्हजी कथा ना! हांव इतलों खुबाळ्ळों की, वागच जालों आनी वोल्डर बापांक हांवें कुवेतथावन फोन केलें आनी घर्जालों. हो एक संपादक आपणाइतल्याकच शोर्ट टेंपराचो. काळें खाड ताका आसल्लें आनी गोर्शें मुकमळ. तरी रागार जायत तर ताचें मुकमळ काश्मीरी ऑप्पलापरीं तांबशेतालें, आतांयी जाता. म्हजें फोन उकलताना हो भारिच्च कूल आय्कालो. ‘कितें करयां, साय्बा!’ तो उद्गारलो. ‘निमाणे घडये एक व्हडा आयवजाचें जायिरात आयिल्ल्यान तुजी काणी घालूंक जाली ना. वेरी सोरी.’ तुका आनिकी सोरीं करय्तां म्हणोन हांवें ‘राकण्या’ लागीं संपर्क तुटय्लो. आनी हो संबंद परत घड्सालो जेन्नां फा। विन्सी मिनेज संपादक जालो आनी ताणे ‘प्याच–ऑप’ केलें. बाप मार्क वोलडर आनी हांव रागार जाल्यांव व्हय पुण दुसमान जाले नांव. कशे जांवचे? एक अशीर छान्स घेवन म्हज्या फ्लायिंग सोसरांक (ते आयल्यात–कादंबरिंत) ‘राकण्या’र देंवयिल्लो संपादक तोच्च न्हय?

२९. अशीर छानसांचो उल्लेक कर्ताना दे। आल्वरिसाक विस्रोंक हांव सकाना. तुमी आतांयी फुकारची ‘पिलातान दिल्लें फरमाण’ हाची करड प्रत वाचून पळेतेच ताणें म्हळ्ळीं उत्रां हे परीं आसात– ‘हांतूं, तुवें म्हणचेपरीं गोंय सुट्केचें कितेंच ना. वाच्ताना कळ्टा की तूं गोंया वचुंकच नांय म्हण. ही कथा फकत *American gangsterism* पिंत्रायता शिवाय गोंय्ची

सुट्का न्हय. पुण कथावस्त बरी आसा, *plot* अखंड आसा, वाचप्याक अंक्याथावन अंक्याक तांड्ची सकत आसा. कोंकणेंत असली कादंबरी प्रथम. देकून हांव ही सांकळ कथा जावन प्रगटतां. उप्रांतलें उप्रांत.' ह्या वर्वीं हांव गूडचारी कादंबरिंचो बापय जालों!

३०. आनी निमाणें, संपादकांच्या सरणिंत हांवें उल्लेक करिजे मानेस्त कादंबरिकार, नाटकिस्त, ऊंच मटव्या कथेंचो बरवपी, संपादक आनी प्रकाशक, श्री डोलफी एफ. लोबो (डोल्फी कास्सीया). होड़ म्हाका मोगाचो कित्याक म्हळयार हाणें म्हाका फुकारल्लें, होगळसिल्लें आनी आनिकी होगळाप दिंवचें थांबल्लें ना. ताचें आयकोन आयकोन म्हजे पोले तांबसे जाल्ले आसात. पुण कांय नजो – होग्ळिक अयकोंक कोणाक नाका? डोल्फी आनी हांव समकालीन बरवपी पुण आमी बिलकुल पंताटांत नांव. ताची रेकोर्ड मोडुंक म्हज्यान साद्य ना. आमच्या कोंकणींत ब्रिटिष गेल्या उप्रांतयी चेपें उकलचें आसा जाल्ल्यान सबार संग्तीं मदें डोल्फीक एका खास साहसा खातिर चेपें उकलतां – म्हजें साहितिक अभियान मोड्क्षेशें करुन, क्लेरिकां आनी लायिकांथावन बहिष्कार जोडून घेवन, म्हाका आनी म्हज्या 'जेमिनी प्रिंटर्स' प्रेस्साक बुडयिल्ली म्हजी कादंबरी "हांव जियेतां" परत्यान सांक्ळे क्रमार आपल्याच पत्राचेर प्रगट करुन उप्रांत आपल्याच प्रकाशनांत पुस्तका रुपार प्रगट केल्ल्या डोल्फीन घेतल्ल्या अशीर अवकासांक हांव मांद्तां.

३१. आतां, येदोळ पर्यांतल्या उलवपाची मेजणी (summation) करुन हांव तुमच्या सवलाक अशी जाप दितां—

- एका संपादकाथंय हांव सनद्यो सोदीना, प्राय आनी पिकलेले केंस म्हाका मुख्य न्हय, ताणे शेंबर कादंबरी बरयजे म्हण ना, बिरुदांचीं पदकां हर्ध्यार तोपुन भंवाजे म्हण ना, व्हड्लो भाषणकार जायजे म्हण ना. पुण well-read – वाचपान बरोच्च पिकल्लो जायजे.
- ताका दोतोराची सनद आसची गरज ना पुण साहितांत, पत्रिकोद्यमांत आनी पत्रिकोद्यमाच्या तांत्रिकतेंनी जांटो जायजे.

- आपुण संपादक म्हण ताणे आपलीं मासकुटां आम्कां दाकयजे म्हण ना. मनश्यापण ताचे थंय आसाजे. सिंतिमेंताळ ताणे जाय्जे तर तो फा। विन्सी परीं आसूं, वय्वाटी तर फा। मार्क वोल्डरापरीं आसूं आनी डेर-डेविल तर फा। स्याम सिकेरा, आलवरिस आनी डोल्फी परीं तो आसुं. ताणे, अशीर अवकास घेंवचे वेळीं घेजेच्च.

- ताणे एक बरो संपरकी जायजे, he should be a good communicator. आपल्या बरवप्यालागीं ताणे कायाम संपर्क दवरिजे आनी तवळ तवळ ताणे संपादक-बरवपी मिलाप आसा करिजे. धफ्तराक आयिल्ल्या बरवप्याक एक या दोन मिनुटांचो वेळ ताचेलागीं केन्नांयी आसाजे. बरवप्यांक ताणे मान दीजे. बरवप्यांची बरपां तिरसकार करच्यांतयी एक रीत ताणे सांबाळिजे. एक पोस्ट कार्ड – तुजें बरप स्वीकार जालें, उल्लास या तें स्वीकार जालें ना, तुजें प्रेतन चालू दवर – म्हळिळ कळवणी एका बरवप्याक खंचे रितिर हुमेदित कर्ता म्हळ्ळें आमी बरवपी मात्र जाणांव.

- बरवप्यां सांगाता इश्टगतिचो मेळ आसाजे या fellowship. मोनसिंझोर संपादक जावन आस्ताना एक संपादक मंडळी आस्ताली आनी कायामाच्या जमातें भाग्र पास्काक आनी क्रिसमसाक खास इश्टागतिचो मेळ आस्तालो. एका नतालां फुड्ल्या असल्या मेळांत केक आनी कुसवार कसोयी दिलो पुण तांबलेरांनी बियर येताना आमीं थटाकल्यांव. म्हणालो द। फेलिक्स पाव्ल नोरेंझ-फादर, ही जाल्यार संपादकीय मंडळेची खरी जमात. चूक सम्जानाकात मोगाच्यांनो, आमालाक हांगासर प्रामुख्यता आसल्ली म्हण चिंत्चें नाका पुण साहित संसारांत मनश्यापणाक कसल्योच शीममेरो – हांव मालघडों, हांव प्रशसती विजेत, हांव दोतोर, हांव पाद्री – आसाना जांव.

- आपल्या पत्राच्या बरवप्यांक ताणे खंचायी रितिर विक्रित करुंक नजो, जशे सिरिवंतान म्हज्या 'जुदासांक कुरोव' कादंबरियेचेर

'नकल काडल्या' म्हळ्ळो अपवाद पड्ताना, दो सिरिवंत म्हजे पाड्तीन झुजल्लेपरीं ताणे थिर आसाजे. एक दाक्लो दितां – डो। ऐ.जे.क्रोनिनाची कादंबरी Shannon's Way म्हाका इतली पसंद जाल्ली ती कोंकणिंत तर्जण कर्यां म्हळ्ळो प्रस्ताप हांवें सिरिवंतालागीं काड्लो. ताका म्हजेर खूब भर्वसो आसल्लो तें खरें पुण म्हजी तर्जण वाचून जातेच ताणे म्हाका सांग्लें–वासु, ही कादंबरी तर्जण करच्या प्रास रूपांतर कर्ची बरी कित्याक म्हळ्यार ह्या कादंबरियेचो प्लोट (कथावस्त)कातोलिकां आनी प्रोतेस्तेंतां मदें चलच्या घर्शणाचेर होंदोन आसा. ही परिगत आतां पर्नी जाल्या आनी आतां कातोलिक आनी प्रोतेस्तांत लागीं येंच्यीं लक्षणां दाकयताना आमी हो प्लोट उगतडांत हाड्चो न्हय. हांवें ताचें सुचन मांद्लें आनी "तुंवें म्हाका रचलोय" म्हळ्ळ्या माताळ्यान ही कादंबरी १९७१–त रूपांतर केली. तवळ अनयेक संगत घड्ली. 'तुजें लिक्णे नांव बदि्लय, वासु,' सांग्लें ताणे. 'ना तर आमचे वाचपी तुंवें कसलेंयी सृजनशील लिकल्यारयी तें भाशांतर या रूपांतर म्हण लेक्केले! भेष! ताणे सुचायिल्लें नवें लिकणे नांव हांवें घेत्लें– "कमल". आनयेक दाक्लो असो आसा – म्हजी थ्रिल्लर कथा 'एक मनिस, दोन सावळ्यो' हांतूं इंडिया आनी पाकिस्ताना मद्लें घर्शण सुचांच्यीं (inferred situations) सन्निवेशां आसल्लीं. ही कादंबरी लित्ताना परिगत गंबीर आसल्ली जाल्ल्यान सिरिवंतान म्हाका सागलें – हांतलें एक नांव जें सल्मा म्हण आसा तें 'तेल्मा' म्हण कर. हांवें तशेंच केलें!

- आतां, हांवें 'राक्णो' पत्राचो प्रस्तुत संपादक बाप फ्रानसीस रोड्रिगसाचो उल्लेक करिजेच्च. तुम्कां ताज्जुब जांव्क पुरो, दोन भागांनी व्हाळल्ली म्हजी "धहशत" कादंबरी एके मट्वे काणियेथावन सुरु जाल्ली म्हण? ही मटवी कथा – झेबुन्नीसाचीं विमानां – हांवें बाप फ्रानसीसाक दिली आनी ताणे ती वाचून म्हजेलागीं म्हळें, 'ही कथा इत्ली गण्ण (heavy) आसा की ती एक कादंबरी जावन

विस्तरायेत. कित्याक प्रेतन करिनांय? आनी हांवें प्रेतन केलें आनी लागीं लागीं एक हजार पानांचें reference material येकटांय करुन, देडा वरसाच्या सतत वाव्रान 'धहशत' सांकळ कथा तयार जाली. एक हजार पानांची माहेत येकटांय करुंक एक संपादक जाव्न बाप फ्रानसीसान म्हाका दिल्ली ससाय तो आनी हांव मात्र जाणांव.

- इतल्यार तुम्कां गम्लां आस्तेलें – एक सृजनशील बरवपी कसल्या चिंतपाचे, कसलया दूरदृष्टेचे संपादक आसाजे म्हण आंवडेतात तें. आतां, ह्या लांब प्रस्तावीक मंडनाचेर होंदोन फुड्लो वांटो तुमच्या सामकार दवरतां जाचो माताळो आसा:

कन्नड लिपियेंतल्या कोंकणी साहितांत कादंबरिंचो उदभव आनी वाडावळ

असलो एक प्रबंद मंडन करूंक आस्ताना चडावत जावन आमी कितें आय्कतांव म्हळयार फलाण्या वरसा प्रथम कादंबरी प्रकट जाली आनी त्या उप्रांत अशें जालें, इतल्यो कादंबरी आयल्यो, अशें आनी तशें. एकाच्च वाक्यान सांगचें तर आम्कां आय्कोंक मेळतात फकत अंक्डे-सांख्डे.

पुण आयच्या म्हज्या ह्या प्रबंदांत 1950 इस्वेंत दे। जोकिम संतान आल्वारिस (जोस्या म्हळ्ळया लिख्णों नांवाचो कादंबरिकार, संपादक आनी प्रकाशक) हाच्या **आंजेल** म्हळ्ळया कादंबरीथावन सुरू जाल्लो कन्नड लिपियेंतल्या कोंकणींत जाल्लो कादंबरिंचो उदभव येदोळ परयांत, म्हणजे सासाट वरसांनी खंच्या मळार उबो आसा म्हळ्ळें जाणां जांवचें प्रेतन आसा ह्या प्रबंदाचो तीब.

सुरवेच्या सुरवेरच सुरू कर्चें तर, करनाटकांत त्या वरसा आदीं कांय कथा-पुस्तकां कादंबरी नातल्लयो म्हळ्ळें प्रश्न उठता. हाका जाप दिंवच्या फुडें आमी सम्जोन घेजे की करनाटाकांत कोंकणी कन्नड लिपिंत लिखची पद्त आयिल्ली कन्नड प्रादेशिक भास जाल्ल्यान. हाची चरित्रा हांगासर गरजेची न्हय. पुण एक गजाल मात्र खरी - करनाटकांत कोंकणी साहित आनी भास जीवंत उरल्या तर आम्ची कथोलिक लितुर्जी आनी तशेंच आमच्या जि. एस.बी. भावांनी कोंकणी एक वहिवाटिक आनी घरांतली भास म्हण वापरल्ल्यान. पुण कोंकणी भास भारताच्या आट्वे वोळेरीर आयल्या उपरांत घडल्ल्यो संगती आनी कोंकणी भाशेन काडल्लीं पावलां महत्वाचीं पुण आयच्या विशयाक निटायेन लगती जाल्लीं न्हय. हांगासर आमी कानडी लिपियेंत कोंकणी कादंबरिंची पावलां, तांड-वोड आनी खरशेवणी मेज्तांव, तित्लेंच.

ह्या अबियानार्थंय प्रथम मेट जावन आमी 1950 - त कानडी लिपी वापर्च्या कोंकण्यांच्या परिसरांत कसलें चिंतप आसल्लें? तवळ साहित आसल्लें? कसल्या जिनसाचें साहित? साहित आसल्लें पुण मुळावें आनी सृजनशील न्हय. लितुर्जिक लागुन कितेंयी छापून आयलें तर ताचेर भावार्थाची छाप आस्तालिच. अशें जावन सुरुवेचीं पुस्तकां चडशीं सांतां-भक्तांच्यों जिणियो आनी नयतिक संदेश आस्विंच जावन आस्तालीं. मट्व्यान, तवळ छापून येंवच्या साहिताचेर भावार्थाची म्होर आस्तालिच. देकून ह्यो कथा-काणियो चडश्यो विदेशी, रेलिजियोस कथेंचे अनुवाद. आनी ह्या सर्वांक इगर्जमातेथावन imprimature जाय पड्टालें. असल्या परिसरांत आस्चे वाचपी तसल्याच साहिताक वळसाल्ले आनी तसलिंच बरपां आंव्डेताले.

असल्या एका परिसरांत कोणयी लेखक एक सृजनशील बद्ली हाडूंक पाटीं सरतालो. पुण मानेस्त आल्वरिसान एक नवेंच मेट काड्लें आनी लागीं लागीं चारशीं पानांची सृजनशील कादंबरी, 'आंजेल' लिखली. पुण अशें कर्तेच आल्वरिसाचे कष्ट सुरु जाले। ती मोठी कादंबरी छापूंक कोणयी मुकार सर्ले नांत. भावार्थिक दबाव आनी काव्जेणी देगेन दवर्ल्यारी दुस्रीं काराणां उदेलीं - इतली मोठी कादंबरी, छाप्याचो खर्च बळ, ह्या काळार कोण दोन-अडेज रुपय दीवन कादंबरी घेत? तरी आल्वरिसान धयर सांड्लें ना. ताका पाटिंबो आसल्लो (दे।) मो। सिल्वेस्टर मनोजाचो, जो तवळ एक नाम्नेचो बरवपी, तर्जणदार आनी 'राकणो' हप्ताळ्याचो संपादक जावन आसल्लो. आप्लें प्रेतन सोडिनास्तां आल्वरिस रुकाथावन खांब्याक धांवेपरीं धांवलो आनी ताका 'कोंकणी नाटक सभा' (एक नाटक संस्थो) हाणीं मजत दिली आनी 1950व्या वरसा 'आंजेल' प्रगट जाली. खरेंच हांव नेणां हे कादंबरियेक कसलो स्वागत मेळ्ळो, कसलो आनी कित्लो विक्रो जालो आनी कसली ठिका लाब्ली ती.

पुण ती कादंबरी बारिक्साणेन वाचताना म्हाका गम्लें की आल्वरिसान भारिच चत्राय घेवन, भावार्थिक वर्तुलांत रावोन ही कादंबरी लिखल्ली, अशें. देकीक-हरयेका अवस्वराच्या सुरुवेर पवित्र गृंथांतलीं उत्रां, धाराळ मापान काथोलिक भावार्थाचो लेप-वोप आसल्लो सन्निवेशांनी. कथावस्तच तसली - दिल्लीं ऑक्काणे आल्वरिसान आंजेल, मांय-सुनेची कथा!

कितेंयी जांव आल्वरिसाचें 'आंजेल' कानडी लिपियेंतल्या कोंकणी कादंबरी पयकी प्रथम जावन उर्ल्या. पुण हांतली भास, आपुट्ट, पात्रीकरण ऊंच्लें आनी व्हाळो सुगम आनी सोबित. ह्या कादंबारियेचो सारांश हर एका भावार्थान जाग्र कर्चोच - कर बला तो हो बला. म्हणजे, बरें केल्यार बरेंच मेळटा (सर्गाराज?) खोटेंपण नास जाता, देवाचेर पात्येणी दवरल्यार केन्नांयी सल्वणी ना... इत्यादी इत्यादी.

फुडें सरोन आल्वरिसान सबार कादंबरी लिखल्यो पुण आपली शयली बदि्लली ना. ताच्या कादंबरिंचीं नांवां आयकाल्यार हांव कितें म्हणतां म्हळ्ळयाचो अंदाज जातलो - आगनेस मौशी, बेजिलाचें सपण, आंगोळ्ळेची काल्स आनी हेर. पुण एका सृजनशील बरवप्यान एका न्हय तर एका दिसा थराविक उड्की (quantum leap) मारिजेच पड्टा आपलें साहितिक देवास्पण बिग्डायनास्तां आल्वरिसान आपल्या कादंबरिंच्या कथा वस्तुंची दिशा बदि्लली आनी आपल्या कादंबरिंनी पत्तेदारी पात्र (detective characters) हाडूंक सुरु केले. पुण शीदा न्हय. ताणेंच म्हाका सांगल्लें आसा - पत्तेदारी पात्र, मासा मधल्या शिरेपरीं कथावस्तुंत व्हाळाजे. अशें ताणे नव्या घरांतली खून, तेरेजा चत्राय असल्यो कादंबरी लिखल्यो. तवळ तो दोन नेमाळीं चलय्तालो आनी खुद त्या नेमाळ्यांचो संपादक जावन आसल्लो आनी ताका आपल्या कादंबरिंक प्रकाशक सोदून वेचें पड्लें ना.

हेर सबार लेखकांनी तातांच्या बरपांची रीत आल्वरिसाच्याक मेळंव्चें प्रेतन केलें आनी ते ताका आपलो 'गुरु' मानून घेवंक लागले.

असलें 'गुरू धोरण' चालू आस्ताना कानडी लिपियेंतल्या कादंबरींनी कसलेंयी बद्लाप येंवचें ना कोण्णा म्हळ्ळी स्थब्दता येताशी दिस्ताना, (दे।) ए. टी. लोबो नांवाचो लेखक प्रवेस जालो. हाच्यो कथावस्त विभिन्न आनी ग्रामीण आनी मातियेचो वास आसल्ल्यो म्हळ्ळी पातियेणी आसा वाचप्यांथंय. हाच्या थोड्या लांब कादंबरिंचो उल्लेख करचो तर, 'रीद' 'तुं बरो जा', 'वेळ घडी', 'देवाची खुशी' आनी हेर. ताचेर मराठी साहित्याचो आनी नाटकांचो प्रभाव आसल्लो म्हणतात पुण हें म्हाका नक्की कळित ना. हाच्या कादंबरिंनी एक विशेशता आसल्ली-तो आपल्या बरपांनी यथेष्ट सांगणयो (quotes), देशी आनी विदेशी लेखकांच्यो, वापार्तालो. थोड्या वाचप्यांक हें नवाल कशें दिस्लें पुण म्हजी अभिप्राय अशी आसा की असल्या सांगण्यां वर्वीं कथा वस्तुचो तेज आनी व्हाळो कुस्कातालो, अशें. तरी ही ए. टी. लोबोची 'शयली' म्हण फामाद जाली; पुण गुमानाक वरची संगत कसली म्हळ्यार ए. टी. लोबो संपल्या उप्रांत ही शयली कोणेंच आप्णायिल्ली ना. पुण लोबोचें कांय थोडें साहित आनी नाटक कन्नड लिपियेंतल्या कोंकणी साहितांत 'क्लासीक' classics मानून घेतल्यात.

पुण म्हज्या अबिप्राये पर्माणे दे। लोबो एक व्येवस्तित (diciplined) लेखक न्हय. अशें जावन ताच्या बरपांनी अंत्यच दिसून येनातल्लें आनी ताच्या कादंबरिंची लांबाय सहज, गर्जेची या बरवन लांब्ताली म्हळ्ळें म्हजें सवाल येदोळ जापी विणें उरलां.

अशें कोंकणी साहिताचें रचप चालू आस्ताना हेणें तेणें ल्हान-व्हड बरवपी उदेले आनी कांय थोडें नांव जोडूंक पावलें. पुण खरी गजाल कसली म्हळ्यार - कानडी

लिपियेंतल्यो कादंबरी 'नितळ' साहिताच्या मांता भितरच उरल्यो कित्याक म्हळयार भावार्थाची सावळी दाटायेन आमा बरवप्यांचेर पड्टाली आनी समाजेंत अश्लील, पोज्डें आनी लंग्गिक आसल्लें तरी, सर्व बरवपी, कावजेणेन, नितळायेचे परिधी भितरच रांव्चें बरें म्हण चिंताले आनी तशेंच लिखताले. ह्यावर्वीं मानविक मुळांच्या साहिताक धक्को पड्लो आनी नव्जता लिपली. हांवें अशें म्हणचें न्हय की कोंकणी साहितांत erotic sex, pornography आनी विकृतपणां आसाजे म्हण. हांवें मट्व्यान सांगचें तर, वयलें विशय सोड्यां, आम्चे लेखक एके स्त्रीयेक वर्णिताना तिच्या 'चंद्रा साक्र्या' मुखमळाथावन सकय्ल देंवानातल्ले! ही परिगत आतां कांय तरी सुदारल्या तें तुमी फुडें वाचतेल्यात.

पुण हांवें पयलें सांगल्ल्या परीं थराविक उड्की हर येके संग्तिंत जरूर येताच आनी अशी येंवची बदलावण ह्या आनी त्या समाजिक बंदड्यांक लेकिना. अशेंच घड्लें (दे) गोब्रियेल डिसोजा (लिखणे नांवः श्री गब्बु, उर्वा) हाच्या साहितांत. ताणे आपल्या साहितांत मनशा जिणियेच्या मुळांक प्रामुख्यता दिली आनी ताच्या साहितांत आम्कां देवास्पणाचे लांब लांब शेर्मांव, सर्ग, येम्कोंड, पातक आनी हेर असलें भावार्थाक संबंद जाल्लें झळकाना. ताचे पात्र विणगे (raw and alive), धय्राधिक आनी बळिष्ट. भावार्थिक चिंत्पाच्या बळिश्ट मुटिंत आसल्ल्या वाचप्यांनी श्री गब्बुच्या साहिताक उगत्यान तिरस्कार केल्लयांत नवाल ना. ताचें साहित पोज्डें आनी ते भावार्थ्यांनी वाचूंक नजो म्हळ्ळो संदेश उगत्यान गम्लो. तरी, श्री गब्बुच्यो कादंबरी लिपोवन तरी बाचचे प्रमेय आय्ले. श्री गब्बुन आपली शयली बिलकूल बद्लिली ना. ताच्या कादंबरिंची नांवांच ताचें क्रांतिकारी चिंतप सुचाय्तातः 1962 'मोगाची मस्ती', 'नास्तिक' , 'झड्ती', 'मोगाचो उलो', आनी हेर. पुण एक जेराल अभिप्राय आसा की, आल्वरिसान बांदल्ल्या 'नितळ' वाच्याच्या खिल्ल्या थावन भायर येंवक श्री गब्बु उर्डालो पुण यशस्वी जालो ना. हाका आमची, दोड्यापणाची (hypocritical) समाजच काराण!

असलें एक शेळें झुज (cold war) चलोन आस्ताना, मानेस्तिण अग्नीन पिंटो म्हळ्ळी भोव तर्नी पुण सिंतिमेंताळ लेखकी आल्वारिसाच्या नेमाळ्यां मुकांत्र वाचप्यांच्या नद्रेक पड्ली. तिचें साहित खंडित जावन आनी सहज जावन नितळायेचे मांता पंदाकच आस्लें पुण तिचे पात्र आनी कथावस्त भारिच्च मोवाळ आनी सिंतिमेंताळ. ते वाच्ताना कांय 'मिल्स एंड बून' प्रेमाळ कथेंची याद येता. तिच्या साहितांतलें चिंतप भावार्थाचीं किसरां सुचायतात पुण कथेच्या व्हाळ्यांत हीं सर्व लिपोन गेल्ल्यान तिच्या साहिताक वाचप्यांनी आनी संपादकांनी फाटीं-फुडें पळेनास्तां 'U' सर्टिफिकेट दिली. तिच्यो कादंबरी आसातः स्त्री (1964), बलिदान (1963) हांव चुकोन पडोंक ना आनी हेर, सर्व female oriented. पुण काराणांतर विषयांक लागून आपलें लगिन जाल्या नंतर तिणे बरंवचें कय्द केलें. आमच्या

मधें कांय सृजनशील तालेंतां आसच्यो लेखकिंचो अभाव जरुर आसा आनी फाट्ल्याच दिसांनी 'कोंक्णी लेखकांचो एक्वट' ह्या संघटनान आसा केल्ल्या एका कार्याक्रमांत तिका मांचियेर हाडुन तिचें अपुर्बायेचें साहित कसल्या उंच मट्टाचें जावन आसल्लें म्हळ्ळें तिकाच जागवन तिचेथावन परत साहित येतेलें म्हळ्ळी भास आमी घेतल्या!

(दे) वी. जे. पी. सल्डाना हाचें नांव आनी साहित करनाटकांतच न्हय गोयांतयी फामाद आनी परिचित. खरें जावन विजेपी-न (ताचीं हेर लिख्णे नांवां: विजेपियेस, पियेर, खडाप) आपलीं सुर्विलीं बरपां मट्व्या कथेंनी आनी थोड्या 'थ्रिल्लर सरणी' कादंबरींनी सुरु केल्लीं तरी आल्वरिसान 'आंजेल' लिखल्ल्याच वरसा ताणे 'काजितोर काणे' (Kazitor Missing) म्हळ्ळी कादंबरी लिखली. ताच्या उप्रांत ताच्यो ह्यो कादंबरी कांय थोड्या मट्टाक यशस्वी जाल्योः रुज्वात, तांब्डी पितुळ, पेट आनी पाळणें आनी हेर. ह्या काळार तो मुंबयथावन प्रगट जांवच्या 'पय्णारी' हफ्ताळ्याचो संपादकयी जावनासल्लो.

एक हजार नोव्शीं साट इस्वेंत ताणे लिखल्ली सुधीर्ग कादंबरी 'देवाच्ये कुर्पेन' कानडी लिपियेंतल्या कोंकणी साहितांत एक थराविक उड्कि च न्हय एक 'सुनामी'च हाडून आयली. हाका कारण कितें?

चरित्रेची वळक आसल्ल्यांक आनी करनाटकाचे चरित्रेचें अध्ययन केल्ल्यांक 'मैसूरचो वाग' म्हण प्रख्यात जाल्ल्या टिप्पु सुल्तान केनरांत (मंग्ळुर आनी परिसर-तवळ कोडियाळ म्हण्ताले) वस्ती करुन आसल्ल्या काथोलिकांचेर ते ब्रिटिशांक मजत दितात म्हळ्ळो अपवाद थापून सुमार 60 हजार काथोलिकांक (किरिस्तानांक) कय्दी करुन श्रीरंगा पट्णाक आंबंडून व्हेल्लें कराळ घडित वाचल्लो उडास येतोलो. पुण भारताचे चरित्रेंत हें एक ल्हान घडित. असली बंदड केनरा क्रिस्तांवांच्या चरित्रेच्या पानांनी मोठी आसा तें खरें. पंद्रा वरसां परयांत लांबल्ल्या ह्या बंदडेंथावन क्रिस्तावांक पोळ्न धांवोंक कुमक सबार कथोलिक आनी हिंदू जे टिप्पुच्या आस्थानांत आसल्ले (कित्याक म्हळ्यार टिप्पुचो बापय हैदर आलिच्या राजवट्के वेळार क्रिस्तांवांची परिगत बरी आसल्ली) हाणी स्वताच्या जिवांची रिस्क घेवन केल्लीं. पुण 1780 थावन 1784 परयांत चलल्लया दुस्र्या आंग्लो-मैसूर झुजांत (Seond Anglo-Mysore War) केनरा क्रिस्तांवांनी झग्लेजांची मजत केली म्हळ्ळो दुबाव टिप्पुक आयलो आनी हाचो परिणाम जावन ताणे केनरा क्रिस्तावांक बंदडेंत दवरलें, अशें सांगप आसा. ह्या घडिताचेर खूब संसोद चलवन विजेपिन टिप्पुच्या आस्तानांत आसल्ल्या (काराण हांवें दिलां) क्रिस्तांव सर्दारांचे थोडे काल्पनिक पात्र रचून कांय थोडें मिरमिरें साहित रचलें. देकिक 1962-त 'देवाचे कुर्पेन' थावन सुरू करून ताणे 'साय्बा भोगोस, जिवो व मेल्लो, सर्दारांचें सन्निदान,

सरदारांची सिनोल, पूर्वज परदेशांत आनी या तरी मंगळापुरी - ह्यो कादंबरी चारित्रिक पाठ्पोड्यार रचल्यो आनी वाचप्यांनी ह्या कादंबरिंक 'चारित्रिक' कादंबरी म्हण वोलाय्लें. वास्तव जावन ह्यो कादंबरी चरित्रेच्या थोड्या घटनांनी काल्पनिक पात्र मिस्ळावन लिखल्लयो आसात। तरी पुण, गोंयात 1560 थावन 1812 परयांत चलल्लया कठिण इंक्विजिसांवांच्या (The Goan Inquisition) पाठ्पोड्यार विजेपि-न लिखल्लयो सात कादंबरी खरेंच अव्वल मट्टाची देणगी.

ही एक थाराविक उडकी तर, विजेपी-च्या दिमांनी आनिकी भावार्थिक नेमांक उमकाळोन आसच्या मंग्ळुरी क्रिस्तांवांक चिडाय्लेली ताचीच कादंबरी - मोगा म्हाका शिकय. मानसिक रितिर घायेल्ल्या आनी लग्नाक आनी लंग्धिकतेक कांठाळच्या एके चलियेचेर रचल्ली ही कादंबरी कांय थोड्या अशीर सम्जणेच्यांक आदाळ्ळी आनी हे कादंबरिक 'व्हडांक मात्र' म्हळ्ळो बिल्लो लाब्वार आसल्लो. पुण असलें कसलेंयी जालें ना आनी असल्यांच्या चिंतपाक बराबर खाडुं घालें श्री गब्बुन.

विजेपी सल्डानाचें monograph जें हांवेंच तयार केल्लें साहित्य अकाडेमी-न Makers of Indian Literature - हे सरणिंत प्रगटला.

करनाटकांतल्या कोंकणी साहिताचो (विशेस करुन कादंबरिंचो) घाणो चलोन आस्ताना, कोंकणी नेमाळ्यांनी हेणे तेणें ल्हान ल्हान लेखनां/ हास्य/ भाशांतर लेखनां लिकून वळ्किचो जाल्लो एड्वीन जे. एफ. डिसोजा (ताचें लिख्णें नांव आसल्लें वासु वालेन्सिया - कित्याक तें नांव ताणे घेतल्लें तें ताकाच कळित ना खंय!) 1967 इस्वेंत आपल्या फुड्लद कादंबरी 'निमाणी शेळी' मुकांत्र वाचप्यांचें गमन जिकोंक सक्लो. ही लांब, समाजिक कादंबरी आल्वरिसान आपल्या 'झेलो' हफ्ताळ्याचेर सांक्ळेक्रमान प्रगट केली आनी प्रचार असो दिलो की - ही एक बळिष्ट कादंबरी आनी हिचो 'धम्म' क्सो हफ त्यान हफ्ते चडोनंच वेता पळेया - अशें. ही कादंबरी यशस्वी जाली मात्र न्हय पाटापाट 'एड्विनाच्या साहिताचो मोठो अवस्वर' सुरु जालो. ल्हानपणार थावन इंग्लिष भाशेच्या परिसरांत जल्मोन, इंग्लिष माध्यमांत शिकप जोडून, इंग्लिष साहिताचो मोठो प्रभाव हाचेर आसल्लो आनी हाचीं सुर्विलीं बरपां थोड्या मट्टाक विदेशी शय्लिच्च पाजारुंक लागलीं पुण हें एक नवाल कशें जाल्ल्यान वाचप्यांक ही शय्ली रुचली आनी आपल्या सुर्विल्या समाजिक जीवनाच्या कादंबरिंक देगेन दवर्न एड्वीनान एक थरावीक उडकी मारली आनी कोंकणी साहितांतली प्रथम गूडाचारी (first spy-thriller in Konkani in Kannada Script) कादंबरी - पिलातान दिल्लें फ़ोर्माण - ही ताणे पुड्तुगेजां थावन गोंयांक सुट्का मेळच्या विशयाचेर लिखल्ली, एक runaway success जाली. एड्विनानंच म्हणच्या प्रमाणे ह्या कादंबरियेंत तांत्रिक रितिर सार्कें म्हळ्ळें कसलेंच नातल्लें; ही

सगळी कथा अमेरिकन gangsterism कशी लगताली पुण हांतली कथावस्तु, घडितां, सस्पेन्स आनी एक्शन (action) सन्निवेशां अशीं यशश्वि जालीं की एड्विनान त्या उप्रांत चार गूडचारी कथा लिखल्यो. तांब्डो साळियो, चार दीस पांच राती, एक मनिस दोन सावळ्यो, सिरेनांतलो जुदास आनी हेर. पुण ताचे थावन आनिकी कांय बरें साहित पुड्ल्या वरसांनी येंवचार आसल्लें. ताणे थोड्या विंच्णार प्रेम कथेंचेर घुंवडी मारली - अशें: शेतांतलीं फुलां, म्हज्या वोड्तांतले गुलोब, खुर्सा फाट्लो उज्वाड (student unrest as the theme), विंचून काड्लेली पोर्जा, उणया भावार्थाचो, काळें भांगार (a transliterated version of Kallem Bhangaar is ready with Goa Konkani Academy for publication). सांगाताच ताणे आपल्या विदेशी साहिताचो मोग सांड्लो ना आनी इंग्लिशांत आसा तर कोंकणिंत कित्याक नजो म्हळ्ळो वाद घेवन ताणे सबार 'प्रथम' (many firsts) कादंबरी कोंकणिक दिल्यो; देकिक 'ते आयल्यात' फ्लायिंग सोसरांचेर (flying saucers / extraterrestrials), ब्लोंडी क्लोनिंगाचेर (on cloning), 'म्होंव आनी रगत (first person account of Iraqi invasion of Kuwait, the ordel of which took its toll on Edwin and his family). सिरेनांतलो जुदास, ही थ्रिल्लर कादंबरी ग्रीस देशांतल्या अथेन्साक पाठ्पोड्दो जावन घेता आनी हेर.

पुण ताच्या 'हांव जियेतां' (I Live) कादंबरिन केल्लो दाक्लो आनी वाचप्यांचेर घाल्लो प्रभाव विशेस. खुद Ayn Rand हिच्या objectivism आनी existentialism बरपांनी प्रभावित जाल्या एड्विनान भारताचेर इंदिरा गांधिन देंवयिल्ल्या emergency-चो काळच पाठोपोड्दो जावन घेवन ताणे ही कादंबरी लिख्ली. कोंकणी साहितांतच ही एक थराविक उड्की म्हण दुबावनास्तां मानुन घेतात. विशेस कितें म्हळ्यार, ह्या कादंबरिचो प्रथम छापो आर्थिक रितिर सल्वालो (1972) आनी धा वरसां उप्रांत हिच्च कादंबरी मानेस्त डोलपी एफ लोबो नांवांच्या कादंबरीकारान/ संपादकान/ प्रगट्णारान असाधारण धय्रयी घेवुन प्रगट्ताना ही कादंबरी दाक्लो करुंक पावली. सांगाजेच्च पड्टा, भावार्थिक वर्तुलांथावन 'हांव जियेतां' कादंबरियेचेर बहिश्कार पड्लो आनी काथोलिक शाळेंच्या विद्यार्थिनीं आनी सेमिनरिंतल्या सेमिनरिस्तांनी ही कादंबरी वाचूंक नजो म्हळ्ळो 1972-त्लो आदेश आतां नुल्ल जालो आनी तत्वग्यान शिकच्या सेमिनरिस्तांनी ही कादंबरी वाचिजेच्च म्हळ्ळो आदेश सुट्लो!

एड्विनान येदोळ परयांत 33 कादंबरी लिखल्यात. तो इंग्लिषांतयी लिखता आनी ताच्यो कोंकणी मट्व्यो कथा, इंग्लिष, हिंदी, कन्नड, तमिळ, काश्मीरी आनी मलयाळम भासांनी तर्जण जाल्यात आनी आपल्या कोंकणी मट्व्या कथेंचें इंग्लिष तर्जण तो खुद कर्ता.

हाचो समकालीन जावनासा मानेस्त डोल्फी एफ. लोबो (लिखणे नांवः डोल्फी कास्सिया). हाणे येदोळ परयांत 47 कादंबरी लिखल्यात आनी ह्या पय्कीं सबार ताणें संपादन केल्या 'मित्र' आनी 'झेलो' नेमाळ्यांनी प्रगट जाल्यात. 'कुरोव' म्हळ्ळी ताचिच कथा सरणी ताच्या सबार कादंबरींक प्रगट्णार जाली. ताच्यो कादंबरी मुळान समाजिक पुण ताणेंच सांगच्या पर्माणे त्यो socio-thrillers- यी जावनासात. नाम्नेचो नाटककर्त डोल्फीच्या लिखणेचो तेज आनी वेग अव्वल म्हणयेत. ताची प्रथम कादंबरी 'म्हाका माफ कर', यादिंत (1972) उरचे तसली.

एडवीन आनी डोल्फीच्याकी एक दोन वरसां उप्रांत नव्याच्च तालेंतांचो एक तर्नो बरवपी मानेस्त स्टेन अगेरा उदेलो. हाची शय्ली आनी कथावस्तु विभिन्न. करनाटकांतल्या कोंकणी बरवप्यांनी आपड्नातल्ले विशय ताणे विंचल्यात. म्हण्जे, politics, corporate affairs, business etc. हाणें आप्णाचिच शय्ली थिरायल्या. ताच्यो कादंबरी आसातः (1985 - हें सत जावनासा, 1988- स्पर्दी आनी प्रती स्पर्दी, 1991- स्ववलंबी, 1998- बद्लानातलृलो गांव, फर्माण, घर्शण आनी हेर). मट्व्यो कथा लिखच्यांतयी हो फामाद. हाच्या कदंबरियेंतलीं संबाशणां कुर्कुरित. हो इंग्लिशांतयी मट्व्यो कथा लिखता.

डो। एड्वर्ड एल. नज्रेत वृत्तेन दोक्तर पुण सबार देणयांचो मनिस आनी त्या पयकीं बरवपाचें ताचें देणे विशेष. ताच्यो कादंबरी निर्मोणें, भुमी वैकुंटांत, आड्वार्लेलें फळ, संख्याचें पातक, चामादोराचो पूत, कांट्यांनी बांद्लेलें वोड्त, गोलीमार आनी हेर.

हांगासर आपल्या सामाजिक कादंबरिंनी कानडी लिपियेंतल्या कोंकणी साहिताक बर्ताड (bulk) जमयिल्ल्यां पय्कीं जेरी कुल्शेकर लिखणे नांवांच्या बरवप्यान 53 कादंबरी लिखल्यात. हाच्या कथा वस्तुंनी घाटाच्या (कोफी एस्टेट्स) जीवनाचें निरुपण आसा पुण कथा वस्त समाजिक. हेचपरी 'मनु भाहरेन' लिखणे नांवाचो कादंबरीकार हाणेंयी आपल्या कादंबरिंनी नय्सर्गिकतेचें वर्णन हाड्लां पुण ह्या दोगांयी बरवप्यांनी उब्जयिल्ल्या कादंबरिंनी साहितिक मट्टाक (नैजता, पात्रीकरण, सोंपी आनी स्पष्ट भास) ह्या संगतींक चडितायेन गुमान दिल्लें दिसून येना. असल्याच जिन्साच्या साहिताचो उल्लेक करचें तर दे। विक्टर रोड्रिगस हाणें थोड्यो विभिन्न कादंबरी लिखल्यो पुण हांतू एक निर्दिष्ट कथावस्त जांव, पात्रीकरण जांव दिसून येना. पुण थोड्या वाचप्यांचे दिष्टिंत तो यसस्वी कादंबरीकार!

समाजिक कादंबरी आनी आपल्या नाटकांनी फामाद जाल्लो आन्येक्लो लेखक आसा मानेस्त ल्यान्सि पिंटो नायक. हाच्यो समाजिक कादंबरी विधव, बाय्ल, नांव, चेडुं, बोर्डिंग, पार्टी गल्फाक आनी हेर वाचप्यांनी स्वीकार केल्यात पुण असलो एक प्रबंद मंडन करताना हांव म्हजे विचारयी साम्कार दवरतां - ह्या थोड्या बरवप्यंनी वेवस्थित

रितिर बरयिल्लें ना आनी characterization-क महत्व दिल्लेंच ना. हांचीं बरपां सुगम वाच्याक सहज जाल्लीं पुण बारीक्साणेच्या वाच्याक सहज जाल्लीं न्हय.

खंचायी साहितांत 'थ्रिल्लरांक' आवड आसा म्हळ्ळें सत करनाटकांतल्या कानडी लिपियेंतल्या कोंकणी साहिताकयी लागू जाता. अशें रोन रोच कास्सिया, गिब्बा कुल्शेकर ह्या लिखणे नांवांनी लिखच्या बरवप्यांचीं नांवां हांगासर उल्लेक करिजे पड्टात.

आतां ह्या सविस्तार प्रबंदांत उल्लेकित जाल्लया विषयांची एक समीक्षा हांवेंच कर्ची तरः

1. करनाटकांतल्या कानडी लिपियेंतल्या कोंकणी साहितांतली वाडावळ आनी परिपिकाय आजूनयी बाळपणारच आसा.
2. मानविक मुळांचेर पात्र, कथावस्त रचूंक आजूनयी बळ्वंत आस्वी भावर्थिक मूट सोडिना. हाका वाचप्यांची आनी धर्मिकांचें दोडेपण (hypocrisy) च्च काराण.
3. असले परिगतिंत तरी कानडी लिपियेंतल्या कोंकणी साहितांत खरेंच कितें केल्लें आसा तर (literateurs who really made a difference) ते हेः

* जोकिम संतान आल्वरिस 1915-1993
* ए.टी. लोबो - 1920-1998
* वि.जे. पी सल्डाना - 1925-2000
* गेब्रियेल डिसोजा - 1942-1995
* आग्रिन पिंटो - 1945
* एडवीन जे.एफ. डिसोजा - 1948-
* डोल्फी एफ. लाबो - 1951-
* स्टेन अगेरा - 1961
* डो एड्वर्ड एल. नज्रेत- 1958

शेकड्यांत कानडी लिपिंत कोंक्णी कादंबरिंची वाडावळ

– दो। एड्वर्ड नजरेत

‘कोंक्णींत काणियो आसात...त्यो विदेशी; कोंक्णिक भाशांत्र केल्ल्यो वा त्या काणियांच्या आदारान बरयिल्ल्यो. आमच्या गांवच्या लोकाची वेवस्था, चाल चमकाण, रिवाजी वर्णून दिंवची देशी कादंबरी....तवळ ‘राक्णो’ पत्राचो संपादक जावनासल्ल्या मोन्सिंझोर सिलवेस्टेर मिनेजाच्या ह्या सुर्विल्या उत्रांनी आनी पोदोर्पणांत उजवाडल्ली जोकिम संतान आलवारेस वा जोसा–ची कादंबरी ‘आंजेल’ कानडी लिपिंत स्वतंत्र कोंक्णी कादंबरिंच्या चरित्रेंत पयिल्लो मय्ला फातर. ही कादंबरी १९५०–व्या वरसा प्रगट जाल्ली.

‘नितळ’ वाचपांचो जो.सा:

“आंजेल”

१९४० वरसाच्या आसपास आमच्या ग्रामीण सुवातेंनी जियेवन आसल्ल्या, साद्या उत्रांनी नाङ्कार म्हणच्या लोकाच्या जिणियेचें पडबिंब ‘आंजेल’. त्या काळार आमच्या लोका मदें आसल्लें आर्थिक अंतस्त, किर्लोन वाडल्लो गूंड भावाड्त, पवित्र सभेथंय अखंड मालवोणी आनी धार्मिक सतां थंय दुबावोंक नासची पात्येणी, बरें केल्ल्यांक आनी निती–सतान जियेल्ल्यांक कितले कष्ट आयल्यारी देव सोड्ण घालिना, आज न्हय तर –फाल्यां कष्ट परियार कर्ता. असल्या एका नितळ चिंतपा धारीर आनी पवित्र सभेच्या शिकवणेंत थिर जाल्ल्या अखंड भर्वस्याचेर ‘आंजेल’ बांदून हाडल्ली.

३५ रुपय सांबाळाक तारवाच्या कामार गेल्लो ‘रोफी’ (रफायेल) नपंयच जाताना ताच्या जोडिचो आदार नास्तां रोफिची पतिण ‘आंजेल’ अडचता आनी आपले पिडेस्त सासु रोजबायेच्या चाक्रेंत कष्टता, पुण भावाडत आनी पात्येणी सोडिना. बापाय्न नेगार केल्ल्या वेळार सय्त देव एक्लो आसल्यार जालें म्हणचें आंजेल, त्या वेळार बूक मोलाक घेवन वाचच्या कितलेशा कोंक्णी स्त्रीयांक आदर्श जाल्लें.

कळित नातल्या काराणान आपल्या बायलेन, म्हळ्यार आग्नेस मावशेन आवय जांवकच नजो म्हळ्ळ्या शेवटान गर्ब काडोंवक ऑत्ताय करच्या, तेंयी इसकोलांत मुकेल मेस्त्री जावनासच्या घोवाथावन पोळापळ घेवन, बोंबय वचून कष्टांत पडोन तरी बाळश्याक जल्म दिंवची आग्नेस माव्शी, देव आपवणें इनकार कर्न बोंबय वचून नानांत्या कष्टांनी पडून, पर्देशी स्त्रीयेलागीं काजार जावन जिवित येमकोंड जाल्या उप्रांत बापायच्या आंगोवणेन पार्टी पर्तोंचो पूत जोस्या–च्या 'आंगोव्णेची काल्स' कादंबरेंत आमच्या लोकाक नाट्वाल्लें.

आमचे समाजेंत तवळ आसल्लो जात भेद स्पष्ट थरान पिंत्रायिल्ली जोस्या–ची आनयेक कादंबरी 'आविलाचें जय्त आनी फारिक्पण'. आविल, सूद्रांचो. 'क्रिस्तांव जाल्ल्यान वर्ते जातेल्यांव तरी गर्वी आनी हंकारी मनिस (म्हळ्यार हेर क्रिस्तांव) आमकां त्याच कीळपणांत दांबून दवरूंक पळेतेले' म्हण बापल्यान सांगल्यारी आविल इस्कोलाक वेता आनी ताच्या बापाय्क लगाड काडल्ल्या बामणांच्या इंत्रु आनी ताच्या पुतांच्या हातांनी निरंतर इजा भोगता. कष्टता...पुण देव ताका सोड्ण घालिना. ताका इजा दिल्ल्या इंत्रुक कोडाची पिडा लागता आनी आविलाच्या बापाय्क जिवेशीं मारल्ल्या सुवातेरच इंत्रु मरोन पड्टा. आविल, इंत्रुची धुव लीनाकडे काजार जाता आनी इंत्रुचो आनयेक पूत बोना, जाणें आविलाक धोशी दिल्ल्यो – तो निमाणे मोन बद्लुन पाद्री जाता...म्हज्या भुर्ग्यापणर म्हाका ही कादंबरी भोव पसंद जाल्ली. तांतलें थोडें विवरण हांव विसराल्लोच ना.

त्या काळार – म्हळ्यार दुसऱ्या म्हाजुझाच्या आसपास आमच्या नाडांतल्या तशें श्हेरांतल्या लोकाची जिणिये रीतीचें धर धर पिंतुर जोस्याच्या सबार कादंबरिंची विषेशता. समाजेंत बद्लावण जायित्त येताना जोस्या–च्या पात्रांनी आनी विवरणांतयी बद्लाप जायित्त आयलें.

१९७०–व्या दशकांत प्रगट जाल्ल्या 'जल्माचो घुट', 'तेरेजा, चत्राय,' 'म्हाका निर्मिल्ली चली' आनी हेर समाजिक कादंबरिंनी आमच्या समुदायांत जाल्लया अभिवृद्देचो विवर मेळता. आपल्या कादंबरेनी आमच्या समुदायेच्या लोकाचें न्हेसण, आचार–विचार, तांचें चिंतप, थोड्यो म्हण्णयो आनी गादी,

चाल्तेर आसल्लीं आपुट्ट कोंकणी उत्रां, तवळची विक्र्या सांत आनी वेपार, तपाल वेवस्ता (पत्रां इगर्जेकडेन दवर्चीं आनी आयतारा मिसाक गेल्ल्यांनी हाड्चीं), बऱ्या-वाय्ट हर संगितंत फिर्गज पाद्रिचें मेतेरपण आनी गुरकारपण हाचें वास्तवीक चित्रण कादंबरिंच्या लांबायेक जोस्या दितेच्च वेता.

कवी लुविस मस्करेंजान जोस्याच्या कादंबरीं विशीं बरयिल्लीं उत्रां जोस्याच्या सकड कादंबरिंक लागू कर्येता; तो, आविलाचें जय्त आनी फारिक्पण कादंबरेच्या प्रस्तावनांत अशें बरयता: 'क्रिस्तांव कोंक्णी घरांनी घड्च्यो थोड्यो चालत्यो संगती कथा रुपार भांदून हाडून, झरिच्या उद्कापरीं व्हाळचे शयलेन, थंय थंय थिकां परी उजळच्या उत्रांनी पिंत्रायल्यां. वाचताना नयिंच आमकां खुश जाता, बगार गांवार चलचीं थोडीं घडितां आश्र्यांत देकल्लेपरीं दोळ्यां मुकार घाल्लेवर्वीं तीं तिड्डुंक गुमानित बिरांत उबजय्तात. आल्वरेसाच्या काणियांनी कसलेंयी आक्षेपाचें – भुर्शें वा पोजड्या उत्रांचें ना.'

कानडी लिपियेंतल्या कादंबरेंचें थळ वा पंचांग जोसान घालें. ५६ कादंबरी बरयिल्ल्या ताणे समाजिक न्हय आस्तां 'कवी आनी रोजमेरी' तसल्यो मोगाच्यो, चोट्टो बरवपी, नव्या घरांतली खुन, तूं फाल्यां आसचोनांय, मधें राती आयलो परको – तसल्यो साद्यो समाजिक-पत्तेदारी (socio-detective) कादंबरी लिकल्यात. ह्या पत्तेदारी आनी मोगाच्या कथेंनी सुदां ताणें आपल्या समाजिक कादंबरेंनी पाळून आयिल्लें नितळ वाचपाचें तत्व सांबाळ्न हाड्लां.

तशें म्हळ्यार तवळचे समाजिंत बुर्शें वा पोजडें नातल्लें म्हण न्हय. पुण तें कादंबरेंनी वा काणियांनी बरंवचें न्हय म्हळ्ळें जें नितळ चिंतप आसल्लें हाका जोस्याच्या कादंबरेंनी बरोच्च ईट घालो. आनी थंय थावन जोस्याच्या ह्या तत्वांचेर कोंक्णी कादंबरेंचो व्हाळो व्हाळोंक लागलो. जोस्याच्या कालार आनी उप्रांत भोंव आयलेवार पर्यांत कांय बरयणारांनी जोस्याची हिच्च देक घेतली आनी समाजिक जिणियेक लगती नितळ कादंबरी बरयल्यो. जोस्यान घाल्न दिल्ल्या ह्या कंत्राळा बितरच हेर सबार बरयणार विविद सन्निवेशांक कादंबरिंचें रूप दीवन आयले. त्या पयकी थोडे मोगाचे, थोडे समाजिक संघरशाचें, थोडे पत्तेदारी विषयई आसल्ले.

जोसाचे पाट्लावदारी

जोसा आल्वरेसाच्या प्रभावान १९६० दशकाच्या मद्ल्या भागांत कानडी लिपिंत कादंबरिंचो व्हाळोच व्हाळ्ळो. मानेस्त एवजिन डि'सोजा, बोळिये, रोकी किरें, रोनाल्ड पिरेर आंजेलोर, रोकी मिनेज बोंबय, स्टेनी निरुडे, एम. पेट्रिक वालेनसिया, फ्रान्सिस सल्डाना बारेबय्ल, हेरोल्पियुस असल्या जायित्त्या आनी हेर बरयणारांनी जोसाचिच्च वाट एका न्हय एके वाटेन धर्ली आनी कोंकणी कादंबरेंच्या शेतांत बेळें पिकयलें. हे सर्व बरयणार एकेच रितिन बरयताले म्हण न्हय. पात्र पिंत्रावणेंत, घडितांनी वास्तवीकता भरच्यांत आनी बरें अंत्य दिंवच्यांत ह्या बरयणारांक जोसा आदर्श जालो तसो दिसून येता. जोसा आलवारेसा परिंच हांचे पयकीं थोड्यांनी समाजिक–पत्तेदारी कादंबरी बरयल्यात. ह्या सर्वांक जोस्याच्या वर्गाचे अशें म्हणयेत.

तरी, ह्या पयकीं हांवें मानेसतिण आग्रिन पिंटो (आतां कास्तेलीन) हिच्या कादंबरेंचो उल्लेक करिजेच्च. जोस्याच्या कादंबरें परिंच समाजिक विशयांचेर सांगाताच स्त्री प्रदान विशयांचेर आग्रिनान बरयिल्ल्यो कादंबरी एकीन जावनासात. ह्यो कथा हेर जायित्त्या बरयणारांक, चड्ताव दाद्ल्यांकच, स्त्री प्रदान विशयांचेर बरंवक प्रेरण जाल्यो तशें दिस्तात. बलिदान, स्त्री, म्हजें अंतसकरण विसरचें ना, हांव चुकोन पडोंक ना, असल्यो कादंबरी लोकामोगाळ जाल्यो. मानेस्तिण आग्रिन पिंटो परिंच स्त्री प्रदान पात्र रचचो आनीयेक फामाद कादंबरिकार आसा मानेस्त डोल्फी एफ.लोबो. ताच्या कादंबरेंनी धयराच्यो, कष्टांक फुड कर्च्यो, घर सांबाळच्यो आनी देवभिरांतेच्यो आमच्यो स्त्रीयो दिसून येतात, जाची सुरुवात जोस्यान आपल्या आंजेल, आग्नेस माव्शी आनी हेर थोड्या कादंबरेंनी दाकयिल्ली. डोल्फी लोबोची वाटे वयलो कांटो, मोळबा वयली दिवटी, हांव जिवंत आसां, घाता पाट्लें सत, म्हाका माफ कर आनी हेर कादंबरी लोकामोगाळ जाल्यात. डोल्फी कास्सियाच्या चडावत कादंबरेंनी मध्यम आनी गरीब लोकाचें कुट्मा जिवित, तांतल्या वेक्तिंचो नमुन्यावार मनोभाव, जिणये रीत, वेक्तित्व आसा तशें, मतिक लागचेपरीं, कसलोच मुलाजोनास्तां सादर करचें प्रेतन चल्लां. मानेस्त डोल्फी लोबोन ह्या परयांत ४७ कादंबरी बरयल्यात. मानेस्तिण आग्रिन पिंटो परिंच

स्त्री प्रदान विशयांचेर मानेस्तिण ग्लॅडिस रेगो, क्याथरिन रोड्रिगस आनी टीना डिमेल्लो हांणीं बरयिल्ल्यो कादंबरी कुटम, दाद्लो आनी स्त्री ह्या संबंदाक लगती विषयांचेर आसात.

दे। मानॅस्त गॅब्रियेल डी'सोजा (श्री गब्बु उर्वा) हाचें 'रोमांटिसिसम':

तरयी, तवळचे सर्व बरवपी जोसा आल्वरेसाचे सावळेंत बरयताले आनी बरवनंच उर्ले म्हणोंक जायना. जोस्याच्या नितळ ततवाक उगत्यान पंथ मारल्ल्या श्री गब्बुन आपल्या मोगाच्या कथेंनी जिणीयेक चड वास्तवीकता, नैजता (reality) दिंवचें प्रेतन केलें. 'देवास्पण आनी लिसांवाचे शेरमांव हांगा नांत...मोगाच्या उल्यांतलीं गोड्शीं संभाषणां आस्तेलीं' म्हण आपल्या 'मोगाची मस्ती' बुकाच्या प्रसतावनांत गब्बुन बरयलां. १९६२ इस्वेंत प्रगट जाल्ल्या ह्या बुकांत गिब्बा आनी किट्टी मदें मोगाच्यो कांय मस्त्यो घडतात म्हण वाचप्यान आकेर परयांत राकोंक पड्टा शिवाय, जबरदस्त मोग, मोगाचीं उत्रां आनी पाशांवी भोगणां सोड्न हेर कितेंयी कारयांत दिसून येना. किट्टीचो बापय मानेस्त आलवारिस ह्या कथेंत खळनायक, जो गब्बुच्या ततवांकयी खळनायक जावनासल्लो जाव्येत. पूण गब्बूई जोस्यान बांदून हाडल्ल्या नितळायेच्या परिदीथावन भायर उडोंक अत्रेगलो, उर्डालो, उसमड्लो मात्र शिवाय जिकोंक सक्लो ना अशें भोगता श्री गब्बुची मोगाची महिमा, उचार्न सांग्तां, मोगाचो उलो आनी हेर कादंबरी वाचताना.

चरित्रेच्या कादंबरिंचो वि.जे.पी

कानडी लिपिंतल्या कोंक्णी कादंबरिंच्या चरित्रेंत मानेस्त विजेपी सलडानाचें बळादिक नांव. विजेपी वा 'खडापान', जोस्याची आंजेल प्रगटल्ल्याच वरसा 'काजितोर काणे' म्हळ्ळी कादंबरी प्रगटली; तांब्डी पितुळ आनी रुज्वात नांवाच्यो दोन समाजिक पत्तेदारी कादंबरी ताणे लिकल्यात. 'मोगा म्हाका शिकय' म्हळ्ळी विबिन्न रितिची समाजिक कादंबरी ताणे लिक्ली तरी विजेपी–न जोस्याच्या समाजिक थळाथावन विंगडच वाट झरयली आनी कोंक्णी काथोलिंकाच्या चरित्रेक आपलो विशय जावन घेतलो आनी त्या वर्वीं फामाद जालो. विजेपी वा खडाप चारित्रिक घडितांचेर बरयिल्ल्या कोंक्णी कादंबरें खातिरच नांवाड्ला. ताणे आपल्या कादंबरें खातिर बरिच

वांव्ट काड्ल्या आनी संसोद केल्यात. ताचे कादंबरिंनी मंग्ळुरच्या कोंक्णी समुदायेच्या पुर्वजांनी आपलें धर्म आनी अस्तित्व राकोन व्हरचाक भोगल्ल्या संकष्टांचें चित्रण आसा.

सायबा भोगोस आनी देवाचे कुर्पेन

विजेपि-न चारित्रिक गजालिंच्या आदारान कादंबरी बरयिल्ल्यो शिवाय चरित्रा बरयिल्ली म्हण न्हय. विजेपी-च्या असल्या कादंबरेंक आमी दोन भाग करयेत. पयलो वांटो गोयांत आमच्या पुर्वजांचेर धार्मीक कोड्ती थावन आयिल्लें अनवार आनी ताचे उप्रांतल्या कांय गजालिंचेर आपुरबायेचें पिंतुर दाकंव्चे 'साय्बा भोगोस' शिंक्ळेचे गृंथ. दुस्रो वांटो बंदडेक सांपडाल्ल्यानी श्रीरंगपट्णांत भोगल्ल्या कष्टाची कथा आटापचे 'देवाचे कुर्पेन' शिंक्ळेचे गृंथ. विजेपी-न सादर करताना दुस्रो वांटो म्हण हांवें उल्लॆक केल्ले बंदडेक लग्ती गृंथ पयलें बरयिल्ले आनी इंक्विजिसांवांक लगती कादंबरी उप्रांत सादर केल्ले.

कोंकणांतल्या कन्नड जिल्ल्यांक आमचे म्हालघडे गोंयांथावन केद्ना आयिल्ले, कित्याक आयिल्ले असल्या सवालांक विजेपी-चे 'साय्बा भोगोस' शिंक्ळेंतल्यो पांच कादंबरी जाप दितात. १६६१ इसवेथावन लगबग पांच वरसांनी घडल्लीं चित्र-विचित्रां सबार आनी सबार घटनां आनी दुर्घटनां, गोंय आनी भंवारीं, पोर्तुगल आनी इसपानिया तसले देश आनी सन्निवेशां; राय-राणियो, दोमफिदाल, जेराल, कपितान, आम्बिरोल, कोर्पोराल, टुंर्की आनी गार्दादोर; सिंझोर, सिंझोरा आनी सिंझोरिना; माना, दुयेना आनी कलवंतां; इनक्विजितोर, मोन्सिझोरी, फ्राद, फामिलियार, किर्याळ आनी हेर सबार-सर्व मेळून लगबग पावणें दोनशीं अद्ययांनी एक हजार सायशीं (१७००) पानांनी, पांच गृंथांनी विवरायिल्ल्या ह्या घडितांचो विवर दींवकच एक घंटो जाय पडत. सायबा भोगोस, पुर्वज पर्देशांत, वांजेलाचे वाटेर, जिवो व मेल्लो आनी या तरी मंगळापुरी, ह्या पांचयी गृंथांनी उटोन दिसचो कथा नायक सिंझोर जुवांव फर्दिनांद; तो उप्रांत कपितान आनी शेवटीं जेरालाची पदवी आपणायता. ह्या गृथांतली नायकी मना जुवाना मोनिज, मोग, द्वेश, संकष्ट, विक्रित, जैल, सुट्का असल्या थरावळ घडितांनी आतुरायेन वाचून वेच्या ह्या गृंथांनी इन्क्विजिसांवांचें

कराळ पिंतुर धर धर तशें दिलां बरयणारान. पयल्या गृंथांत मानाय सिंजोर बुल्बांव दे पेरेग्रिन दे क्रीयादोराच्या आवयक, सिंझोरा आंजेला क्रियादोक धाडिगार्न म्हळ्ळ्या अप्रादाचेर जिविच्च सारियेर हुलपोंवची तयाराय कूड मिरमिराय्ता! देवाचें उतार प्रगट्तेल्यां आनी आयकातेल्यां मधें उबी जाल्ल्या धारुण आकाझ्यां मदेंयी आमच्या पुर्वजांनी आपली धार्मिक प्रज्ना राकून घेतल्लें पिंतुर ह्या गृंथांनी चाक्येत. गोंयांत इंक्विजिसांव कोड्तिचो मुकेली पाद्र एस्तेबान दे रुबेचें आनी ताच्या सांगोड्याचें क्रूरपण आतांच्या तालीबानिंक सरी कर्येता. १०५ दाद्ल्यांक आनी १६ स्त्रीयांक सारियेर जिवेंच लासल्लें तर हजारों जणांक थरावळ रितिंनी वळ्वळावन शिक्षा दिल्ली ती विजेपी–न ह्या गृंथांनी विवरायल्या. निमाणें, काणियेंतल्या ह्या सर्व संकष्टां आनी अनवारांथावन जय्त जोडल्लो जुवांव फर्दिनांद मंगळापुरिक जेराल जावन येता.

विजेपी–न लिकल्ल्या चारित्रिक काणियांचो दुस्रो वांटो (जो पयल्यान प्रगट जाल्लो), श्रीरंगपट्णांत आमच्या पुर्वजांनी भोगल्ल्या कष्ट दग्दोणेची चरित्रा आटापता. ह्या शिंक्ळेचो पयलो गृंथ – ‘देवाचे कुर्पेन’. बंदडेच्या पयलेंच टिपू रायाच्या आस्थानांत आस्चो सर्दार सिमांव बंट्वाळच्या महंतनी कुट्माच्या राफायेल मिंगेल कामतिचे धुवेक कुंवर्न आग्नेस सिसिलियाक आपणाची कर्च्याक येता आनी ताचोच अमिग जावनासच्या सर्दार आंतोनिच्या घाताक वळग जाता. ताच्या आनी सर्दार सिमांव्चे लडायेंत कथा मुंदरोन वेता. बेळ्तंगडिचो बाल्ताजार गृंथांत बंदड सुरु जाता. बंदडेच्या वेळार कुरियेलांत म्हळ्यार आतांच्या मंग्ळुरांत पाटीं उरोन, चुकोन घेवन आनी लिपोन रावोन आसल्ल्या दुमगा पींत तसल्या वीर कुंवर आनी वेरोनिका कुवेली तसल्या वीर स्त्रीयांक बिद्रूलच्या भागेवंत खुर्साचें प्रतिरूप, सिनोल जावन सर्दार सिमांव ‘सर्दारांची सिनोल’ गृंथांत दिता मात्र न्हय, आपल्याच मनश्यांच्या घातान बंदी जाल्ल्यांक वेस बद्लूंन वचोन, सर्दार सिमांव बंदिखान्याथावन परारी जायशें करता. पुण टीपू ह्या घडिताथंय रागार जाता, सर्दाराचेर दुबावनास्तां परत सुटोन कुरियेलाक धांवल्ल्यांक धर्च्याक हुकुम दीवन धाड्ता, ‘इंफेर्नाचीं दारां’ ग्रंथांत.

‘सर्दारांचें सन्निधान गृंथांत, देवाचे कुर्पेन गृंथांत सुरु जाल्लो मोग,

आनवारां, ताल्वारी आनी झुजांतल्यान पाशार जाता. 'बंदडेंत बलिदान' गृंथांत सर्दार सिमांव आनी आग्नेस कुंवर्न नांत; पुण हिंदू, मुस्लमान धरल्लें जायित्त्यांनी आपलो जीव बली भेटंव्चें विवरण आसा. 'मोगाची महिमां' बंदडेच्या गृंथांत निमाणो. गोंयांक पावल्लीं सर्दार सिमांव आनी आग्नेस कुंवर्न इंक्विजिसांवाच्या सारिये परयांत पावल्लीं बचाव जाव्न निमाणे पट्णाक पावतात आनी टीपूथाव्न पय्स बंट्वाळाक येतात. आमच्या पुर्वजांची चरित्रा काणियांचे रुपार दिल्लो विजेपी कोंक्णी कादंबरिंत एक मय्ला फातोर जावन उर्ला.

जाण्वायेचें भंडार ए.टी.लोबो:

कानडी लिपियेंतल्या कादंबरिंक महतवाची दॆणगी दिल्लो आनीयेक महान कादंबरी कर्त ए.टी.लोबो. हो विषेस जाणवायेचो आनी शाथियेचो बरयणार. ए.टी लोबो म्हणताना कोंक्णी कादंबरी वाचप्यांक, पांच भागांनी, १२६५ पानांनी व्हाळल्ली कोंक्णेंतली बृहत कादंबरी 'वॆळ-घडी' उडासांत येताच. मंग्ळुर श्हेरा लागशिल्या एका नाडांत, कुड्पुंत, गेलेत्या शतमानाच्या सुर्विल्या अर्धांत कातोलिक, हिंदु आनी मुस्लिम कुट्मांच्या भोंव्तीं रेवडोन आसची ही समाजिक कथा वास्तवीक जिणियेचें पिंतुर दाकयता. ह्या गृंथांनी आब्बु, राघु आनी काच्चा ह्या तेगां इष्टांच्या तीन कुट्मां मदें मुस्लिम, हिंदू आनी क्रिस्तांव म्हळ्ळो भॆद नास्तां उबजोन वाडोन आयिल्लो संबंद नाडांत आमच्या लोका मधें जात-धर्मा प्रास मनश्यापण महतवाचें जावनासल्लो संबंद पिंत्रायता; हो संबंद आमच्या मालघड्यां थावन देंवोन आयिल्लो नाडांत आतांयी जिवाळ आसा. साद्या लोकान मयलांचीं मयलां पांय वाटेन वेचें, गर्जेवंतांक मात्र बोयलांच्या गाडियेची सवलता, ब्रिटिशांकडे घोडे तसली संचार वेवस्था, तोंड्पाशीं संदेश पाशार करच्या संपर्क वेवस्थेंत निमाणे पोस्ट सेवा, गांवांत पोलिस, पटेल आनी शेणय तसले कानून रक्षक-असल्या आनी हेर तवळच्या हेर जायित्त्या जिणयें रितिचीं वास्तवीकता 'वॆळ घडी'येंत बर्यान विवरिल्या. ह्या मदें नीत आनी सता खातिर सांगात दिंवचो तशें आपल्या गुरुकुला वेवस्थेंत जाती-धर्माचो भॆद नास्तां भुर्ग्यांक एक्वटाचें शिकप दिंवचो शिकपी भोट पंडित श्रीनिवास शास्त्री, अन्नाडी तिम्मय्या हेग्डे, जैनांचो हरिराज असले कांय पात्र जिवाळ जाल्यात. न्याय आनी नितिच्या गजालेंत, कोड्तिंत व्याज आनी

वाद मांड्च्यांत ऐ.टी. लॉबो कांय वकीलगाय म्हळ्ळो दुबाव येवयेता तसली नैजता ह्या गृंथांनी आसा. पात्र पिंत्रावणेंत, घडितांनी वास्तवीकता भोरल्ल्यांत आनी भाशेच्या ग्रेस्तकायेथंय हे गृंथ आपूर्व आनी महान.

ऐ.टी.लॉबोच्या कादंबरिंनी दिसून येंवचो कोंक्णी उत्रांचो व्हाळो, दॆशी, विदेशी तशेंच स्वताचे कविता, म्हण्यो, सांगण्यो आनी गादी हेर खंचायी बरयणारान सपणेंवक साध्य नांत. दाकल्याक ताच्या "तूं बरो जा" कादंबरेंत स्त्रीयेविशीं ताणे जेराल बरयिल्लें तुमचे समोर दवर्ता: स्त्रीयेचें स्वरूप वीक न्हय, पुण तिचें मन थिर न्हय; तिच्या स्वभावांत सकत आसा, तिच्या संयबांत दुबाव आसा. तिचो राग आमसोरी आनी मॊग दर्वडी. तिच्या रागाक सुरियेची धार आसा आनी मोगाक भांगाराचो वर्ण आसा. सदांच जागृत; भांगाराची मूट म्हण गळ्यांत घालिनाका – सुरियेची धार लागत; धार लागता म्हण सुरी उडयनाका, भांगाराची मूट वचत' आपल्या कादंबरियेंच्या लांबायेक असल्या हेर जायित्त्या उत्रांनी विणुन ताणे आपले विचार सादर केल्यात. ताची आनीयेक बृहत कादंबरी – तूं बरो जा. डोकटर ब्र्याग्स आनी मेट्रन क्लारा मद्ल्या मोगाची कथा. शिंव्तें, रीद, दादा व केडी, रगताक खत लायनाका, हर्ध्यार खुरिस हे ताचे थोड्यो फामाद कादंबरी. बंदडेविशीं अपूर्बायेचो विवर आटापची कादांबरी – देवाची खुशी – दुस्रो भाग नास्तां अपूर्ण; पुण ही क्लासिक कादंबरी. कानडी लिपिच्या कोंक्णी कादंबरिंच्या चरित्रेंत ऐ.टी. लॉबो आनीयेक मय्ला फातोर.

डॉ। एड्वर्ड एल. नज्रेत:

वृत्तेन हाडांचो डोक्टर (orthopedition) जावन आस्चो हो, एक उत्तीम सृजनशील बरपांचो रचपी म्हळ्यार थोड्यांक विस्मित जाय्त. आपल्या विबिन्न मट्व्या कथेंक आनी सरळ भाशेन विवरायिल्ल्या वैजकीय बरपांक फामाद जाल्ल्या डोक्टरान "निर्मोणें," (कादंबरी), "आडवारलेलें फळ," "चामादोराचो पूत," "भुमी वय्कुंटांत," "कांटयांनी बांदल्लें वोड्त," (कादंबरी) "संय्बाचें पातक," "गोलिमार," - हीं ताचीं बरपां.

आधुनिक वैविध्य कादंबरिंचो ऐडवीन

आधुनिक कोंक्णी कादंबरियेंच्या बरयणारां पयकीं मानेस्त ऐडवीन जे.

ऐफ.डिसोजा एक बळवंत आनी घनादिक नांव. ताणे येदोळच ३३ कादंबरी बरयल्यात. कुर्कुरित संभाशण, वास्तवीक विवरण आनी सुधृड पात्र ऐड्विनाच्या कदंबरेंची विशेशता जी खंचायी आधुनिक कोंक्णी कादंबरीकारां मदें तितल्या उबारायेक पावोंक ना.. ऐडवीनाच्यो सुर्विल्यो थोड्यो कादंबरी वाचताना ताचेर जो.सा.आल्वरिसाचो प्रभाव आसल्लो म्हण भोग्ता. उप्रांतल्या वरसांनी ताणे बर्पुर साहित वाचलां, चड करुन इंग्लीष साहित, वाचलां आनी ताचो प्रभाव ताच्या काणियांनी बर्पूर आसा. आतां सयतयी खंचीयी कादंबरी बरयताना तो थोडेशा दीसां पयली तयाराय कर्ता आनी शिक्ता म्हळ्ळें हांवें आयकालां. १९६७ इस्वेंत प्रगट जाल्ली निमाणी शेळी ताची प्रथम कादंबरी; त्या कादंबरेंतलें एक सन्निवेश ऐडवीन अशें पिंत्रायता: 'लिल्ली खाली हास्लें मात्र. ताचे मतिंत नांव देश नातल्लें तुफान उटल्लें, शिंतिद म्हळ्ळें तारुं ह्या तुफानांत शिर्काल्लें' ताच्या हर कदंबरेंनी असलें विवरण आस्ता. आपल्या पात्रांची उत्रां मात्र न्हय, भोगणां आनी हावभाव पिंत्रावन तांकां वाचप्यां मुकार जिवाळ कर्च्यांत ऐड्वीन अव्वल बरवपी.

ऐड्वीनान आपल्या सुरविल्या थोड्या कादंबरेंनी समाजिक विषय विंचल्यात – घाटार काफिये तोटांतलें जिवित आसचें "जोळ्ळीं वज्रां"; शेतकाराचें जीवन आनी ताणी आधुनिकता आपणांवंक वोह्याडचें वर्णुंची 'शेतांतलीं फुलां' थोडे दाक्ले. कोंक्णेंतली पयिल्ली गूडचारी कथा 'पिलातान दिल्लें फर्माण' धरल्लें 'एक मनिस दोन सावळ्यो', 'आज आमी खुन करयां' 'जुदासांक कुरोव' 'तांब्डो साळियो' असल्या जायित्त्या कुर्कुरित घडितांनी विणलेले थ्रिल्लर ताचेथावन आयल्यात. तवळ हैस्कूलांत शिकुन आस्ताना म्हाका विषेस रुचल्ली ऐड्वीनाची कादंबरी 'म्हज्या वोड्तांतले गुलोब' हांवें पाट्ल्या वर्सांनी उण्यार पांच पावटीं वाचल्या. क्रिस्ती, जेनिफर, लिंडा आनी जेसन ऐड्वीनाच्या लिखणेंतले जिवे जिवे पात्र. त्या कादंबरेंतलें संभाशण आनी सन्निवेशां ऐड्वीनाचे लिखणेंत आसच्या विशेस बरपा सक्तेक साक्स. अशेंच हांवें विस्रोंकच साद्य नातल्लो, "विंचुन काड्लेली पर्जा" कादंबरेंतलो ज्यो सिलवेसटर डिसोजा, उण्या भावाड्ताचे ह्या लांब कादंबरेंतली इज्जाकय आनी अंतोन पिरेर – ऐड्वीन आपल्या पात्रांनी कसो जीव भर्ता म्हळ्याक साक्स.

"ते आयल्यात" म्हळ्ळी unidentified flying objects-चेर होंदोन बरयिइली प्रथम वैज्नानिक कथा, "हांव जियेतां" अस्थित्वादाची, परत ह्या विशयाचेर कोंक्णींत पयिल्ली कादंबरी ऐड्विनाची फिलोसोफी उगताय्ता; म्हाोंव आनी रगत – इराकान कुवेताचेर घाल्ल्या आक्रमणाचेर स्वता ताणे आनी ताच्या कुट्मान भोगल्ल्या आकांत आनी कष्टांचो अणभॊग विवराय्ता. जुदासांक कुरोव, एक मनिस दॊन सावळ्यो, हांव पाटीं आय्लां ह्या कादंबरेंनी ताणे इंग्लेज साहित्यांत दिसोन येंवचें उडकी (caper) साहित्य कोंकणींत हाड्लां. सिरेनांतलो जुदास कादंबरी परिपूर्ण ग्रीस देशांत आनी थंयचा संस्कृतेच्या पाटथळाचेर रचल्या.

आयलेवार हांवें वाचल्ल्या ऐड्विनाच्या दॊन कादंबरेंचो उल्लेक करिना तर हांव चुकोन पडान. काळ्या भांगाराच्या धनान अडेक भाग आयिल्ल्या मंग्ळुरगारांची जिणी आनी तसल्याच जिणियेक लालेंवचा एका तरनाट्याची कथा – काळें भांगार. कुवेताचेर इराकाचें आक्रमण आनी तांतू उपेवन येंञ्चो जेरी म्हळ्ळो पात्र विस्रुंक फावो ना. पाट्ल्या वर्सांनी 'राक्णो' पत्रार प्रगटल्ली "जांबिया–धहशत" बिन लादेनाच्या आतंकवादाचेर वाळोन आयिल्ली. बिन लादेनाच्या जलमाथावन सुरु जाल्ली धहश्त, खंदाहारांत विमान अपहरण प्रकरणांत आकेर जाता; भोवशा ह्या कदंबरेचो फुड्लो भाग येंवचार आसा तसो भोगता. जायित्त्या तर्न्या बरवप्यांक प्रेरण जाल्यारी ऐड्विनाचें खाशेलेंपण हेरांक ह्या पर्यांत आपणांवक जांवक ना. त्या काराणान ऐडवीन जे.एफ.डिसोज कानडी लिपियेंतल्या कोंक्णी कादंबरी कर्तां मधें एकीन जावन उर्लां.

५३ कादंबरी बरयिल्लो कानडी लिपियेंतलो मालघडो कादंबरी कर्त जेरी कुल्शोकर जो.सा.आल्वरेसाच्याच वर्गांतलो. हाणे घाटाच्या तोटांतलो अणभॊग आपल्या कादंबरेंनी दरबस्त दिला. पृकृतिचें सभाविक वर्णन ताच्या कादंबरेंनी वाचूंक मेळ्ता. ३९२ पानांची 'सिंतिच्यो शिंत्र्यो, २३५ पानांची 'निराधारी मोली', देस्वाट, रायटराच्यो शिंत्र्यो, ताका म्होजेर मॊग आसल्लो, असल्यो जायत्यो लोकामोगाळ कादंबरी ताचेथावन आयल्यात.

जेरी कुल्शोकरापरिंच प्रकृतेक आपली कथावस्तुंची पाटभुंय करुन भोव वास्तवीक थरान, काळ्जाक नाट्वोंचेपरी कादंबरी बरंवचो आनियेक बरवपी

'मनु बाह्लेय्न.' ताणें लांब आनी मट्व्यो, तिसां वग्र कादंबरी लिकल्यात. दाक्लो दिंवचो तर ५३६ पानांची "अरण्यांतलो ताळो" ताची बृहत कादंबरी. मलनाड रानांतलें आनी मलनाडांत जियेवन आसचा लोकाचें जीणे थरावळ घडितांनी ताणे पिंत्रायलेलें वाच्ताना मलनाडांत भंवल्लो अणभव जाता.

सांखळ काणियांचो विक्टर:

कोंक्णी कादंबरीकर्तां पयकी आनियेक लोकामोगाळ नांव मानेस्त विक्टर रोड्रिगसाचें. आपल्या कादंबरेंनी हजारों वचप्यांक मोगाचो जाल्ल्या ताणे २३ कादंबरी लिकल्यात. ताच्यो कादंबरी समाजिक थ्रिल्लर ह्या वर्गाच्यो. ताच्या कादंबरीं पय्की १९४ अवस्वरांची प्रतीकार, २१९ अवस्वरांची पाप आनी शिराप, १२७ अंक्यांनी छापून आयिल्ली शिरापाची बली, १२४ अवस्वरांनी आयिल्ली रगताची बोबाट नांवाड्दीक. अमानुष आनी अवास्तवीक सत्तेंचो आनी घडितांचो विवर ताच्या थोड्या कादंबरेंनी आसा. ताच्या काणियेंतले चडशे पात्र आमच्या भंवतिचेच्च. दुड्वादीक धनियांच्या, सावकरांच्या हातांखाल अन्याय भोगतेल्यांचे संकट दोळ्यांक दिस्ता तशें तो बरयतालो. आनी अन्याय केल्ल्यांची ह्याच संसारांत नीत जाता तशें ताच्या कथावस्तुंनी विवर आस्तालो. टेलेविशन नातल्ल्या त्या दिसांनी कितलेश्या कोंक्णी वाचप्यांक विक्टराच्यो थ्रिल्लर सांकळ काणियो मनोरंजनाचें आनी जिविताचें लिसांव शिकंवचे साधन जावनासल्ले. पाट्ल्या वरसांनी जायित्या कोंक्णी बरवप्यांनी थ्रिल्लर वर्गाच्यो कादंबरी लिकल्यात त्या पयकी रोन रोच कास्सिया ऐक्लो.

आधुनिक कादंबरेंचो व्हाळो:

पाट्ल्या दशकांनी आमच्या सदांच्या समाजिक जिवितांत बद्लाप जालां: आर्थिक वाडावळ जाल्या; शिक्पाचे अवकास चडल्यात. गलफाच्या जिविताचो थरावळ प्रभाव आमचेर जाला. लोकाच्या आनी मणियारांच्या चिंतपाधार वृद्दी जाल्या आनी हाचो कांय प्रभाव आमच्या आर्विल्या कादंबरी कर्तांचेर जाला. पाट्ल्या दशकांनी आमच्या चड्ताव बरवप्यांनी समाजिक कादंबरेंनियी नितळ तत्व देगेन दवर्न वास्तवीकतेक चड वजन दिल्लें आसा.

असल्या नव्या कादंबरिकर्तां पय्की मानेस्त ऐडवीन जे.एफ.सोजापरीं आपलिच एक वाट घेवन, नव्याच शयलेन कादंबरी बरयिल्लो आधुनिक आनी

बळवंत कादंबरिकार मानेस्त स्टेन अगेरा. ताच्या कादंबरेंचेरयी समकालीन वा आद्ल्या कोंक्णी बरयणारांचो प्रभाव ना. विविध विशयांचेर ताणे कादंबरी लिकल्यात. भृष्टाचाराक वळग जाल्ल्या नितिदाराची कथा – 'नितिदार,' हिंदू मुस्लिम गलाट्यांत नीत सोदून सल्वोंचो "पिमेंटो" एका पत्रकर्ताक श्रीलंकाथावन सुटवन हाड्ची कथा "सोद्नां" आनी हेर. वास्तवीक संसाराक चड लागशिल्यान स्पंदन कर्ची, आमचेथंय आस्चें आदर्श सल्वोन वेच्याक प्रतिफलन जांन्ची कादंबरी "बद्लानातल्लो गांव"; प्रस्तुत राजकीयाच्या भुर्ग्यापणाक आर्सो धर्ची कादंबरी 'नालिसाय', कोर्पोरेट संसारांत पती–पतिणे मद्लो पंताट विवरांवची कादंबरी 'स्वावलंबी', आत्मविश्वास उणो आसल्ल्यांनी तो जोड्ची 'ही म्हजी धांवणी' अशें थरावळ आनी प्रस्तुत विषयांचेर ताणे १८ कादंबरी लिकल्यात. सलीसायेन वाचून वेच्यो, वास्तवीकतेक चड स्पंदन कर्च्यो ताच्यो कथा आधुनिक शेरांतल्या जिणियेक चड लागीं आसात.

पाट्ल्या दशकांत गल्फ आमच्या कोंक्णी लोकांच्या जिणयेचो विंगड करुंक नजो जाल्लो भाग जाला. गल्फाच्या जिविताक आनी त्या लगती कुट्मा जिविताचेर जाल्ल्या बद्लापां विशीं कादंबरी बरयिल्ल्या पय्की ल्यान्सि पिंटो नायक एक्लो. काजारी जिवितांत जोड्यां मद्लो दुबाव आनी मनस्ताप आनी भुर्ग्यांचेर हाचो परिणाम ह्या पाटथळार ताची "चेडुं" कादंबरी वाळोन आयल्या. जिणिभर गल्फांत घोळोन, निमाणे आपल्या कुट्माक पाटीं आयिल्ल्या दाद्ल्यान भोगचें नेगारपण "पाटीं गल्फाक" कादंबरेंत, ल्हान प्रायेर विधव जाल्ल्या स्त्रीयेन आधुनिक समाजेंत भोगच्यो धोशी "विधव" कादंबरेंत, आपल्या अर्गांटान गल्फाक गेल्ली एक्सुरी चली गल्फांत कशी फस्ता आनी फसय्ता तें चित्रण "खिळ" कादंबरेंत वाचूंक मेळ्ता. प्रस्तुत समाजिक जिणियेक लग्ती जाल्ल्यो धा कादंबरी ल्यान्सी पिंटो नायकान लिकल्यात.

ल्यान्सी पिंटो नायकापरिंच समाजिक आनी कुट्मा जिविता लग्तीं कादंबरी बरंन्चो आनियेक बरयणार मानेस्त हेच.जे.गोवियस. भोग्सिल्लें फारिक्पण, भुंयारांतलो घुट, खत्र्यांतल्या पासांत, – असल्यो कांय पत्तेदारी कादंबरी बरयिल्ल्या ताणे पाट्ल्या वरसांनी प्रस्तुत समाजिक आनी कुट्मा जीविताक लग्ती कादंबरी लिकल्यात.

कानडी लिपियेंतल्या कोंक्णी पुस्तकांचे पर्गट्णेर एक सुकण्या–नदर

– बाप फ्रान्सिस रोड्रिगस

राक्णो संपादक

पंडितां प्रकार साहित्याचे मुकेल प्रभेद वा प्रकार चार: काव्यें, नाटक, काणी–कादंबरी आनी संसोद बरप. पुण हे चार मुकेल प्रकार शिंदुनंच गेल्यार शेंबोर साहितिक प्रकारांची पट्टी जांवक पुरो. तांतुं कथा आनी आत्मकथा आस्येत; नीज कथा आनी चिक्णी कथा आस्येत; नवाल काणी आनी सांकळ काणी आस्येत; कथन आनी प्रवास कथन आस्येत; फोकाणां आनी विडंबनां आस्येत; कवन आनी लॆकन आस्येत; प्रबंद आनी ललित प्रबंद आस्येत; वेक्ती चित्रण आनी विश्लॆशण आस्येत;ओळोक आनी झळक आस्येत; अद्ययन आनी प्रहसन आस्येत; हाय्कु आनी चुट्कु आस्येत; पदां आनी जानपदां आस्येत; नाट्कां आनी कादंबरी आस्येत.

१८५८ थाव्न २०१२ परयांत सरिसुमार ३३३० वयर कोंक्णी पुस्तकां वेवगळ्या प्रकारांनी कानडी लिपियेंत पर्गट जाल्यांत.

१८५८ – १९००: २६

१९०१ – १९५०: ३४९

१९५१ – २०१२: २९५७

तक्टो १: पाटल्या ६२ वर्सांनी (१९५०–२०१२) पर्गट जाल्लीं पुस्तकां:

वर्सां	हर वर्सावार परगट्ल्लीं पुस्तकां												ऑट्टु
१९५१–१९६०	२४	१५	११	३९	२८	४७	५७	३२	२४	३६			३२१
१९६१–१९७०	२५	२२	२४	११	२५	३९	४४	५४	४१	४४			३३७
१९७१–१९८०	२९	३१	४३	२३	४६	२७	५१	३८	४६	५०			३८४
१९८१–१९९०	३१	६७	४०	४४	४६	३८	६३	४५	४७	६०			४८१
१९९१–२०००	६८	५७	४३	५९	७१	५५	६३	६१	६८	९४			६३९
२००१–२०१२	५७	६९	६१	६३	७८	७२	९२	५८	८८	७९	५३	२५	७९५
ऑट्टु	२३४	२६१	२३०	२४७	२९४	२७८	३७०	२८८	३१४	३६३	५३	२५	२९५७

तक्टो २: पाटल्या १५ वर्सांनी (१९९८ – २०१२) पर्गट जाल्लीं वेवेगळ्या प्रकाराचीं पुस्तकां:

वर्स	कादंबरी	मट्व्यो काण्यो	हास्य	नाटक	बाळ साहित्य	धार्मिक	माहेत/ लेकना	चरित्रा	भक्तिक गितां	कविता	जानपद	व्याकरण/ भाशें गिग्यान	रांदाप	भर्शिक	भर्शिक विशेस	ऑट्टु
1998	3	2	2	3	3	28	5	-	3	8	3	1	-	-		61
1999	2	3	-	4	4	31	1	2	10	-	4	6	1	-		68
2000	3	3	-	2	-	43	2	16	6	8	4	6	1	-		94
2001	3	1	-	2	-	23	3	9	4	2	2	6	-	1	खोळ	56
2002	5	6	-	4	-	26	5	3	3	9	3	5	-	-		69
2003	5	5	2	3	-	25	3	7	-	6	1	3	1	-		61
2004	2	6	2	3	1	12	7	-	3	11	-	16	-	-		63
2005	9	5	-	3	2	25	5	3	6	12	1	2	2	2	चाफ्रा बर्पा	77
2006	3	2	1	3	3	27	6	3	2	15	1	1	3	1	घर ऑक्तां	71
2007	9	5	3	1	5	25	6	5	2	17	4	9	-	1	भर्शिक	92
2008	6	4	2	1	-	18	4	2	-	9	5	6	1	-		58
2009	4	3	4	3	2	30	15	1	3	12	3	5	3	-		88
2010	2	6	6	4	2	17	6	1	5	8	3	12	6	1	प्रवास	79
2011	4	6	1	-	-	13	9	2	-	5	2	4	5	2	वास्तु	53
2012	1	2	2	-	1	6	3	2	-	7	-	-	1	-		25
ऑट्टु	**61**	**59**	**25**	**36**	**23**	**349**	**80**	**56**	**47**	**129**	**36**	**82**	**24**	**8**		**1015**

नद्रेक पडल्ल्यो गजाली:

- पाटल्या १५ वर्सांनी १०१५ कोंक्णी पुस्तकां कानडी लिपियेंत पर्गट जाल्यांत. (हें पर्गट जाल्ल्या बुकांचें लॅक मात्र. नेमाळीं, अंतरजाळ आनी फिर्गज पत्रां द्वारिं पर्गट जाल्लीं बर्पां हांतुं लेकाक येनांत).
- १९५० पयलेंचीं चड्ताव पुस्तकां धार्मिकच तर पाट्ल्या १५ वर्सांनी चड वापरल्लो प्रकार धार्मिक बर्पां, म्हळ्यार ३४९ पुस्तकां. तांतलीं, चडश्यान धार्मिक संसथ्यां थावन तरी लायिक वेक्ती/संसथ्यांनियीं हात भंवडाय्ला. तशें म्हणतच धर्माद्वारीं साहित्य वाड्लां आनी साहित्याद्वारीं धर्माची जाणवाय चड्ल्या.
- धार्मिक बर्पां उप्रांत चड खाय्स जाल्लो प्रकार कविता. १५ वर्सांनी तरन्या आनी परन्यांचीं १२९ कविता पुस्तकां पर्गट जाल्यांत म्हणताना वर्साक ८.६ कविता पुस्तकां पर्गट जाल्यांत. त्या भाय्र धार्मिक गितां आनी बाळ-गितांचीं पुस्तकां वेगळीं आसात.
- आय्लेवार विशया संबंदि रांद्पा माहेत भारिच खाय्स जाल्या. १५ वर्सांनी ८२ रांद्पा पुस्तकां (थोडीं पुनर छापल्लीं) आयल्यांत.
- १९५१-१९६० धाकड्यांत फाय्स जाल्ल्या पुस्तकां सवें (३२१ पुस्तकां) ताळ केल्यार २००१-२०१० धाकड्यांत (७१७ पुस्तकां) म्हणजे १२३% वाडावळ घड्ल्या. सादारण हर एका प्रकारांत वाडावळ जाल्या.
- देकिक कोंक्णी मट्व्या काणियांच्या प्रकारांतली वाडावळ अशी: २०१२ पर्यांत कन्नड लिपियेंत कोंक्णी पुस्तकांचो संखो २९५७ आनी हांतुं १९१३ थावन २०१२ पर्यांत १९४ मट्व्या काणियांचीं पुस्तकां (anthologies) पर्गट जाल्यांत. त्या भाय्र वर्साक सरिसुमार २०० वय्र मट्व्यो कथा वेवेगळ्या नेमाळ्यांनी पर्गट जातात.

- १९१३–१९५० २३ मट्व्या काणियांचीं पुस्तकां
- १९५१–१९६० २१
- १९६१–१९७० २७
- १९७१–१९८० १९
- १९८१–१९९० २१
- १९९१–२००० ३३
- २००१–२०१२ ५०

१९४

- वर्सा मेरेंतले वाडावळिंत काणियांचे विशय, निरूपण, पात्र, शैली आनी माताळे सप्त विशेस बद्‌लल्यात. आदीं सांप्रादायिक, बावतिज्म दीवन क्रिस्तांव केल्ले पवित्र, भागेवंत, अविवादित माताळे आसल्ले. तर आतां क्रिस्प, तोप्चे, असांप्रादायिक आनी लोवकिक माताळे दिस्तात. देकिक आद्‌ले माताळे: निड्डेल्चो आबुट कामत, तेंक्डी लोरेस, पिलुची भंवडी, किस्तु पर्बुगेली नाड, उदेंतिचें नेकेत्र, सताची वाट, मातार्याचें दान, पात्की कोंण इत्यादी. आतांचे माताळे: चाह–कापी, निमाणो गिराकी, जगल, कुद्रो, गोलिमार, सातें, जोंप इत्यादी.
- नाटक आनी बाळ साहित्य प्रकारांनी जि.एस.बी. कोंकण्यांनी सबार पुस्तकां लिकल्यां आनी पर्गटल्यांत.
- कोंक्णी व्याकरण, सब्दकोश, अर्थकोश, भाशे विग्यान, बर्पा रितीविर्शी माहेत/शिकवण दिंवचीं ८२ गृंथां/पुस्तकां १५ वर्सांनी प्रगट जाल्यांत तर कोंक्णी जानपदांचेरयी ३६ पुस्तकां फाय्स जाल्यांत.
- संसथ्यांची–वेक्तिंची चरित्रा दिंवचीं ५६ पुस्तकां १५ वर्सांनी फाय्स जाल्यांत तरी कोंक्णेंत एक व्हड उणव आत्मचरित्रेंचो वा आत्मकथेंचो (autobiography). मराटी साहित्याचे ग्रेसतकायेक मुकेल कारण ते भाशेंतल्यो विबिन्न आत्मकथा खंय! कित्याक म्हळ्यार थंयसर साहिती

मात्र न्हय साहित्येतर वेक्तीयी सोबित आत्मचरित्रा लिक्तात. थंयसर एक्लो कय्दी आत्मकता लिक्ता; दलित लिक्ता, बापय कोण म्हण नेणासल्लो बरय्ता; एक वेश्या बरय्ता; ४०० वय्र दलित आत्मकथा मराटिंत आयल्यात खंय. त्या भाय्र हेर रुपाच्यो आत्म कथायी आसात. तांतल्यो सबार कन्नडांत अनुवादित जाल्यात. २०१२–तच कन्नडांत कांय थोड्यो आत्मकथा आयल्यो. गिरीश कार्नाडाचो 'आडाडत आयुष्य' आय्ला. डो। यु.आर. अनंतमूर्तीचो 'सुरगी' आय्ला; गांदिवादी बेळगेरे कृष्णा शाशत्रिचो 'इदु जीव–इदुवे जीवना' (निरूपण – रवी बेळगेरे) आय्ला. टि.एस.गोरवराचो 'आडु कायुव हुडुगन दिनचरी' नवेंसांव हाड्न आय्ला. रसत्या देगांनी विचित्र वृत्यो चलयतेल्यांविशीं 'रस्ते नक्षत्र' आय्लां.

- १९८५–ंत जो.सा.आल्वरिसाची दाटिमोटी ३६६ पानांची 'म्हज्या जिविताची चरित्रा' आयिल्ली. २०१०–ंत बस्ती वामन शेणैचें ५६ पानांचें 'अमृत मंथन' आय्लें. आय्लेवार 'आबा लंडन' हांचें 'जिवित एक मिसांव' आय्लां. एका लेकान बाप वि.जे. मिनेजाचें 'पांपाळें' एक आत्मकथनंच म्हणयेत. म्हळ्यार कोंक्णेंत कता–कवितांचे अत्मे आसात पुण आत्मकथा नांत.

- भलाय्की, लंयगीक शिकव्ण, कानून, दुड्वा लेकां, जिणये अणबोग, कारयें चलवणी, संगीतकार, झडपाल्यांचीं ओक्तां, योग तसल्या विशयांचेर थोडीं पुस्तकां आयल्यांत पुण उणिंच. ब्यांककिंग, सर्कारी सेवा, वृत्तिपर सेवा, कृशी, विग्यानिक माहेत, आदुनिक आविश्कार, मनजाती माहेत, संसोद, प्रवास कथन विशयार वा प्रकाराचीं पुस्तकां गर्ज आसात.

कोंकणी साहित्यांत कवित्येचें स्थान आनी पात्र

– –मा। बा। अंतोन जुवांव सोज (आतां देवाधीन)

कोंक्णी साहित्यांत कवित्येचें स्थान आनी पात्र आमी पळेजे जाल्यार पयलें कविता म्हळ्यार कितें म्हळ्ळें तें समजोन घेजाय. 'कावयें म्हळ्यार कितें?' म्हण आमकां कोणयी जरतर विचारित, आमच्ये पय्की हर एक्लो सांत आगुस्तिनी सवें उचारित: विचारिनातल्यार तें हांव जाणां: विचारल्यार सांगोन दिवंक नेणां! कविता, कवन, कावयें कितें म्हळ्ळी संयबिक समजोणी आनी अनुभव आमकां सक्टांक आसाच्च आसा. पुण ही समजणी, हो अनुभव निश्चित उत्रांनी सांगोन दिवंक आम्कां कष्ट मारता मात्र न्हय, असाध्यच जावनआसा म्हण्येत.

'कविता म्हळ्यार कल्पनाक विवेकाच्या आदाराक आपवन सताक संतोस पदाच्या रूपार मेळंवची कला, छंदोबद्द रचन.' म्हण्ता डो। जोनसन. शक्ती भावांचो भरोन वोमतोंचो व्हाळो–सांग्ता वड्स्वर्थ. क्ल्पानाची अभिव्यक्त–भास्ता शेल्ली. सत, सक्त, सोभाय हांच्या संबंदी आवेशाचो उद्गार–उद्गारता लॅ हंट. जीवनाच्या विमर्श्यांनी आनी मानव उत्रांनी अत्यंत आनंददायेक आनी परिपूर्ण जावन केल्ल्ये अभिव्यक्तीचें विधान–पाचारता मेथ्यू आर्नल्ड.

सौंदर्याची लयाबद्द सृष्टी–उचारता पो. येदोळ परयांत इंग्लिष अभिप्राय आमी आयकाली. आतां भारतीय पंडित कितें सांग्तात तें आय्कायां.

'सब्द आनी अर्थ सांगाता मेळ्ळ्यार कावयें' म्हण्ता भामहा. 'पसंद अर्थ आस्चो पदसमूहा' सांग्ता दंडी. कावयाचो अत्मो ध्वनी–उचारता आनंद वरधना. रसात्मक वाकयें, कावयें–पाचारता विश्वनाथ. रमणीय अर्थाचें प्रतिपादन कर्चो सब्द–भास्ता जगन्नाथ. अशें भारतीय पंडितां प्रकार–मनाचे हावभाव लयाबद्द भाशेन, आपुरबायेन आनी सहजलेल्या थरान अभिव्यक्त करची कला जावन आसा कावया लक्षण.

कावयांक पद्या–रूप (verse form) आनी चंदस्साची घडावळ आसोंक

जाय म्हण चडावत इंग्लिष विद्वांसांचो वाद. हें रूप आनी ही घडावळ आसोंकच जाययिच्च म्हण कांय ना, आसल्यार बरें, नातल्यारयी कावयें जाता खरें म्हण भारतीय पंडितांचो मत. गद्य जांव पद्य जांव कावयें जावयेता म्हळ्ळी तांची अभिप्राय. तरीकी कावयें म्हण्ताना 'पद्य' म्हण सगळ्यांनी चडावत जण सम्जातात. आमींयी तर कवितेक होच्च अर्थ दिवयां.

'अतयुत्तम गद्‌द्याचें मट्ट अत्यंत सकय्ले कवितेच्या मट्टाक वचोन पावता आनी रावता' म्हण्तात इंग्लिष विद्वांस. हें तर वाक्यें साहित्यांत कवित्येचें स्थान उंच्लें म्हण सांगोन दिता. 'गद्यां वद्यां, पद्यां हृद्यां' म्हण्ता एक्लो कवी. गद्यान बरयिल्लें तें मस्तुंक फावो, पद्यान बरइल्लें तें काळजांत जगंव्क फावो म्हण हाचो अर्थ. खंच्येयी भाषेच्या साहित्यांत कवित्येचें महत्व आनी स्वारस्य विषेस. कवित्येच्या बळाधिक्पणा आनी फळाधिक्पणा संभंदीं होरात्सीयुस लातिन कविचो श्लोक झपाकार्थ: in Onne tulit punctum qui miscuit utile dulci.'

सुफळ पुर्तो व्यक्ती वोर्तो जो तें साहित्य रचित जांतुं मिश्रित रीतिन स्वाधिक 'रुचिक' आनी 'उचित'. म्हळ्यार 'उपकार्चें' आनी 'रुचिचें' दोनयी मेळोन-व्हाळोन जांव्चें साहित्य घड्‌चो तो खंडित साहित्याचो पंडित! कावयांत उपकाराक पडच्या विषयाक रुचिची सवी आनी गोड्‌साण मेळ्ळेल्यावरवीं जांव्चें तें अमृत आयकोंक, चाकोंक आनी भोगूंक दादोस्काय कशी तशीच्च सव्कासाय. तर कोंक्णी कवित्ये विशांतयी तेंच म्हणाजे पड्‌ता न्हय? तितलेंच न्हय, कोंक्णी भासच संय्बान मृदु आनी मधुर, मोव आनी मोंवाळ जाल्ल्यान, कोंक्णी कवितायी उचित आनी रुचिक म्हळळें तें व्यक्त आनी खचित.

मधू प्रासयी मधुर तुजी, कोंक्णी माते, सवी!
चाकोन भोगुन आजुन लेगुन वर्णीत कोण तो कवी!

– मरिदास

असली म्होंवाळ कोंक्णी भासच इतली रुचिक म्हणतच, त्ये रुचिक भाषेची कविता, कितली रुचीक जाय्नाये!

कावियांनी वस्तुनिष्ठ आनी व्यक्तीनिष्ट म्हण दोन विभाग आसात. वस्तुनिष्ट

कावयें एक या सबार विषय घेवन त्या विषांत गायताना, व्यक्तीनिष्ट कावयें एक या सबार व्यक्ती संबंदीं उमाळो व्हाळयता. महाकावयें (epic) कथा–कथन, लावण इत्यादी कावयां वस्तुनिष्ट जाल्यार भावगीतां (lyrics), गीतिकां (sonnets) इत्यादी कावयां व्यक्तीनिष्ट.

कोंकणी भाषेन रामायणा, महाभारता, भगवदगीता भाषांतर जाल्यांत. हीं म्हाकावयां कोंकणीचें दायज. ह्या शिवाय 'क्रिस्ता पुराणा' म्हळ्ळें तें इंगलीष जेजवित बाप थोमास स्टीवन्स हाचें महाकाव्यें. पुर्विल्ये कोंकणी भाषेंत लिख्लेलें म्हण्तात सबार विद्वांस. पुण हेर थोडे पंडीत तें पुर्विल्ये मराठी भाषेचें महाकावयें म्हण्तात.

भावगीतां (lyrics) म्हळ्यार मनाची विविध हाव–भाव पदांच्या रूपार उचारचीं कावयां. गीतिकां म्हळ्यार चव्दा पादां या पाय (श्लोक या गीट) आस्चीं प्रासाभरीत कवनां.

कवनांच्या घडावळिक लागुन द्विपदी, त्रिपदी, चौपदी, षट्पदी म्हळ्यार दोन, तीन, चार, स, पादां या पाय मेळोन जांन्चीं कावयां म्हणोन आसात. ह्या शिवाय "वोवियो" म्हळ्ळी कोंक्णी पद्यांची घडावळ आसा. दाख्ल्याक:

वंदन तुका कोंक्णी मातॆ
नंदन भाषे, भॊव शॊभितॆ,
सुंदर कांतॆ, अभिजातॆ,
मानयें तुजें चरण.
देखल्यार शांती: तुं चांग चांपें!
लेखल्यार कांती: साळक सोंपें!
तुकल्यार क्रांती: मोतीं केंपें!
धन्यें तुजें स्मरण!

–(मरिदास)

ह्या शिवाय प्रासा सहित आनी प्रासा रहित कवनां म्हण आसात. इंग्लीषान प्रास rhyme or rime म्हळ्यार दोन सब्दां मधें आसचो एकाच्च लेखाचो अंत्यास्वर. कन्नडांत आनी कोंकणी भाषेंतयी पादाचें (पायाचें) दुस्रें अक्षर एकाच लेखाचें आसचाक प्रास म्हणतात. दाखल्याक:

कथा सांग्तां । पुता आतां

दितां संगीं विवर;॥

काणिये उत्रां । जिणिये सूत्रां,

सतां मतिं दवर ॥

ह्ये चौपदिंत 'अंत्यास्वराचो" आनी "दुसर्या अक्षराचो" दोनयी प्रास लाबतात आनी सोभतात!

कवित्येचें लक्षण, घडावळ, मांडावळ इत्यादी पळेतेच, कवित्येचो आरंभ आनी उद्भव कसो म्हळ्ळो आमी समजोंक जाय. Nascitur Poeta, non fit –कवी संयभान आनी जनमान जाय्ना तो श्रमान जाता म्हळ्ळी लातीन सांग्णि. 'कवित्वं बीजं प्रतिभानं' म्हळ्ळी वामन विद्वांसाची म्हण्णी. 'कवित्व म्हळ्यार देवाचें देणे, दैवीक वरदान, संयबाथान्, जनमाथान् कविक लाबचें. त्या देकुन, कवी जावन जनमोंचें, कवी जावन उप्रांत रूपांतर जांव्चें न्हय' म्हळ्ळें सत सांगोन दितात. ह्या कवित्वाच्या देण्याक 'कवी प्रतीभा' म्हणतात. ही प्रतीभा कविन हेर शास्त्रांच्या, ज्ञानांच्या आनी कवित्येंच्या अध्ययना या 'व्युतपत्ती' वर्वीं आनी आपणे जावन करच्या कवनांचा क्रमां–श्रमाचा 'अभ्हयासा' वर्वीं रुता करचें आनी करुंक जाय. त्या देकुन होरात्सियुस लातिन कवी बूद सांग्ता:

'Nocturna Versate manu, diu versate'

दिसाक रातीं, घेयात हातीं, पुस्तक आनी लिखणी,

येंवदी क्रमान, घेंवदी श्रमान, मसतक तुमचें लक्णी.

दिसाक आनी रातिक शिक्पांत आनी बर्पांत कविन वावरिजाय आनी कवित्व नवें आनी जिवें दव्रिजाय!'

कवित्येंत 'दृष्टी' आनी 'सृष्टी' म्हणोन आसा. प्रतिभेन देख्लेलें 'दरशन' कविन उत्रान प्रदरशन या वरणन करुंक आसा. ही प्रतिभेची दृष्टी कवितेंत पद्याची सृष्टी जोड्टा आनी लेखकाक आनी वाचकाक, दोगांकयी संतुष्टी हाड्टा. कवितवांत कवी मूर्तीचो चतुरायेचो गात्र उणो, कवी स्पूर्तीचो आतुरायेचो पात्र अधिक, त्या देकुन कविता जाता जिवितांत स्वाधिक

ह्या पासुन, आमच्ये मधें कवितवाचें देणे आनी प्रतिभा कोणाक आसा म्हळ्ळें तें आमी सोदुन काडिजे. तें वरदान लाभलेल्याक ताणे या तिणे आपलें देणे रुता कर्न पुर्तें विकासित करुंक आनी आमकां आनंदान प्रकासित करुंक आमी समाज्येंतल्यांनी साधन करिजे आनी सहकारान कविंक प्रोत्साव आनी पुरस्कार दीजे.

कवित्येंत भाव-सत (बाह्य सत न्हय) रूपित जाता जाल्ल्यान तें गुपित, वास्तविक न्हय म्हण कोणेंयी दुरसानाये. कवी घड्लेलें घडित मात्र न्हय, चडित सांगोन दिता. घडियेत जाल्लें या घडोंक योग्य जाल्लें तो सांगोन दिता. त्या देकुन तो जीवनाक भावनाचो आकार-प्रकार दिता. 'कवी संसाराचे अनधिकृत शासन-कर्त" म्हणता कवी शेल्ली. म्हळ्यार कवी जीवन सोभित-शाभित कर्चें नियम कायाम दाखवन दितात म्हण अर्थ.

कवित्ये विषांत सामान्य थरान लेख्तच, आतां आमी कोंक्णी कविता देखोंक जाय. कोंक्णी कवितांचो दाळो आस्चो एक मळो या माळो आमकां मेळ्चो दुर्लभ जाल्यारी कोंक्णी कविताचो ताळो आनी उमाळो आस्चो व्हाळो काळा-स्थळार केदाळारी उणो जालो म्हणोन ना. पास्लेंत आसच्या बाळाक भुलंवक, पाळन्यांत निदावन ताका थलंवंक, जिविताच्या रसत्यार चलंवक, काजार-सोभाणां सोभंवंक, उल्लासाचो उमाळो उबजंवक, दुकांत पर्यांत भुज्वण लाभंव्क, आमच्यां गाणां-वेर्स-वोवियांचो, पदां-तेर्स-कावियांचो व्हाळोच आम्च्या जनापदा साहित्यांत व्हाळात्त-मेळात्त-खेळात्त आसा. हें जनापदाचें अपार साहित्य. माहेत आसचा कोणयी पुणेकेल्ल्याक साहेत दीव्न आमी वेगिंच जगय्लें-वागय्लें जाल्यार तें आळ्वोन वचानास्तां बाळ्वोन उरात! टेप रेकोर्डर हळ्ळयांनी सय्त पावलेल्या-रावलेल्या ह्यां दिसांनी हें तितलें कष्ट न्हय म्हणचें तें स्पष्ट.

गाणांचो नाद आनी स्वाद आय्काजे आनी चाकाजाय? घेया थोडे दृष्टांत:

१. बाळ म्हजें खेळोंक गेलां, भायल्या वाड्या, कुल्यार बोडियो मारुन ताका घरा हाडिया.

२. जय-गो जय, बोक्लान खेली साय
आनी गोव्यांत आसा गाय, बाळा, दूद पियेंवक जाय.

३. ये-गे, ये-गे, गायें, खा-गे तुं कुंडो,
बाळाक दी उंडो, लोणियाचो.

४. भांगाराच्या पाळन्याक रुप्याची ही दोरी,
आनी आंक्वार मरी, बाळा, तुजी राकण करी.

भुर्ग्यांलीं गीतां आय्कायां आतां:

१. बोबे भाज, बोबे भाज, वट्व्या कयलार
बाळा तुजो माम येता थोंव्या बयलार

२. बोबे भाज, बोबे भाज, माल्तेंत
बाळा तुजी मावशी येता पालक्येंत

३. बोबे भाज, बोबे भाज मालतुलांत
बाळा तुजो बाप्पु येता मांचिलांत.

४. धल-गो बाये, धल
धला पेल्यान कोल
कोलाक पेट्लो उजो। बलाव गेलो तुजो
कोल गेलो लासुन। बाय आय्लें हासोन
कित्याक मामा बडय्ताय। वोडाची ताळी झडयताय?

५. आंग्णांत उबो मोर। मोरा मोरा कांटेरा,
सुक्णीं उबलीं घोंटेरा। त्या मोराच्यो काडिन काती
जळिन वाती। सगळये राती!

आनी आमच्यां कोंक्णी वोवियांची शैली, स्वयं प्रेरित काविंयांची थैली, कोणाक ती रुचानातल्ली,मनाक वचानातल्ली? हांतुं कवित्येची सत्त

आनी पुर्वजांची भक्त संगीं मेळोन–खेळोन, शिंपियेंतलीं मोतियां–माण्कां उसळ्तात आनी उजळ्तात.

१. कानीं घालें तेल म्हण कपालीं काड्लो खुरिस । वैकुंठिचो जेजु क्रिस्त व्होरेताक (होकल्येक) बेसांव दीत.

२. किरंगळिच मुदी। उसळ्ळेली बीदी। पुन्येवंतिक सोधी। आमचो येजमानी.

३. शिरती दवरुन शिरत्येर वाड्लें मीट। येजमानिचें चीत । आसा जेजु वग्र.

४. नार्लेले तेलाक । कापसाची वात । भायल्यान जाली रात । वोवळी झेमेतात.

५. उघडलेली पेट । पर्मळली कस्तूर । रायांगेली दसतूर । आमच्या येजमान्याची

६. दीस उदेवन दिसाक पड्लीं ल्हारां । वोरेत मेजता वोरां । आपल्या रेसपेराचीं

७. मुखार येता सोमिण । पाट्ल्यान येतात वोवळ्यो । वांटुन दीगे मोवळ्यो । पातकरंबळ्याच्यो

८. सरपळेचो पोड । गुंत्ताना गोंदों । आयापण नोंदों । देवा, संसारांत

आनी 'वेर्सांचें संगीत,' हा तें कितलें रंगीत!

१. देरांत पावलो व्होर । आनी नेणा जाल्यांव वेळ । मुखार धाड्त्यांव खेळ । आर्क वियोलांचो.

२. आर्क–वियोल देरांत । आनी रेबेक कंतार सालांत । उज्वाड फांक्ला घरांत । दोगांयी आंक्वार्यांचो.

३. देरांत पावलो व्होर । आनी पळेंवक गेलीं बाळकां । आंजात्री साळ्कां । व्होराक उडय्लीं.

४. देरांत पावलो व्होर । आनी येजमान जाली खुशी । मुखार धाड्त्यांव बशी । चांपयां–धुंपेलांची

५. दिसा वर्नी धोवी । चंद्रा वर्नी तांब्डी । एका नेकेत्रा सांग्डी । रोजालिन, आमची होकाल बाय

६. आंबो–मू तो कातर्न । आंब्याचें केलें काप । आतां दियात जाप । रोजालिन, मोज्या वेर्सांक.

७. इतले वेर्स गावन । कितें म्हाका पाग? । तुज्या रोजारांत । रोजालिन म्हाका बरें माग.

८. गोंयां वेच्या वाटेन । कण्येरिचें पीक । मुदियेवयलें थिक–रे युवा । आमची होकालबाय.

९. रडोनाका बाये । बाये सुजयनाका दोळे । आटां दिसां फुडें । बाये आपंवक धाड्तां पळे.

गाणां–वोवियां–वेर्सांची सोभाय देखतच–चाक्तेच, आतां कंतिगांची आपुर्बाय आनी गोड्साण तुमकां मनाक लाग्तेलिच आनी काळ्जाक भोग्तेलिच.

१. आस्सुंप्सांव दीस । निर्मळ व्होर । आंज बोड्वे गायान कर्ती । नोवयी कोर । पांचव्या कोरार पावली मरी । देव–पुत्राची माय । आतां मागा समेस्त क्रिस्तांव । कितें जाय.

२. आय्का क्रिस्तांव जना । लक्ष्या लावुनी ध्याना । अय्सें अथिरपण संसाराचें । भानु हो आंब्रारी । किरणां फांत्ती थोरी । जालेया सांजा वेळयी । मोवाळत.

३. स्पिरित सांता ये देंवोन । आनी फांकय सर्गीं थावन । उजवाडाचें तुजें कीर्ण । ये तुं बापा दुबळ्यांच्या । ये तुं दाता देण्यांच्या । ये तुं दिव्या काळजांच्या। भुजवणदारा बोव बर्या । अतम्यांक दुलोब तुं सऱ्या । स्वाधिक खऱ्या विशेवा.

ही सूत्रांची खंचवण आनी उत्रांची विंचवण मेळोन लाभता न्हयंगी दुलोब शिकवण? आनी कोंक्णी कवनांतलीं भावनां जीवन पावन कर्चीं पक्वनां! तें म्हाका धक्वाना म्हणोंक कोणयी सकाना आनी म्हळ्यारयी तो खंडित जिकाना!

कवनां पयकी वरकवी लुविस मस्करेंजाचें हें अमूल्य रतन देखा आनी ताचो सुवाद चाका:

मनिस म्हणजे कितें । सांगश्यात म्हाका? । मातियेचें एक घर तें: धनी आस्तां सोभित दिस्ता । ना तर भेष्टें रितें.

आपल्येयितल्याक वाड्ता । विचित्र बांदाप! । वकल नातल्यार पड्ता;

त्या भितरी एक पयणारी । आपलें बिडार करता.

पर्गांवांतलो एक जण । अतमो सुंदर! । जातच आपलें स्थवण

सांड्ता तें घर । अबळे! मूठभर । कुसड, किड्यां–पर्वण!

कोंक्णी कवितेंत त्रास नास्तां प्रास आयले जाल्यार कोंक्णी किण्कुळ्यांचो नाद आमचें वर्तन नर्तन जावन परिवर्तन कर्ता म्हळ्ळें तें दाखंवक आनी शिकंवक 'मरिदासान' खळानास्तां–वळानास्तां साधन केलां. ताचीं चडावत कावियां दोड्त्या–उड्त्या प्रासांनी व्हाळ्तात. गीतिकांचो (sonnets) प्रयोगयी ताणें वापर्ला.

'जिये! जिये! कोंक्णी माये' म्हळ्ळ्या शिरोनामाखाल थोड्याच वर्सां आदीं 'राक्ण्या'र ह्याच दोड्त्या प्रासाच्या छंदा–तरंगाच्या व्हाळ्यान कोंक्णी मायेचें इतिहास आनी साहस 'मरिदासा'न सुरस कवनावळी म्खुकांतर केल्लें तें तुमी परत वाचुन पळेंवचें बरें.

कोंकणींत 'कविराज' म्हणोन बिरुद लाभलेल्या मनोहर राय सरदेसायी कविचें एक कवन तुमी आयकाना जाल्यार ह्या लेखनांत चुक्लें–चुक्लेंशें भोग्चेंच सय.

तुजा मुखार दुसमाना।
नाच दिंबी मोड्चो ना॥
वाटार दोळे, पेटय नाळी ।
आवेश म्हजो मोर्चो ना॥
हांगा मोर्जी शेतां–भाटां।
हांगा मोर्जी गोर्वां–जोतां॥
हांगाच मोजी वार– मठी ।
अन्न, रांदोण, आयदानां ॥

लागात तशें बांध पायें ।
तोंडाक केदोयी गुड्डो लाय ॥
हांड्शी जाल्यार हांड उबो ।
तरी दिंबी मोड्चो ना ॥
तुज्या मुखार सुल्ताना, ।
हांव–रे पायां पड्चो ना ॥
भुंय मोजी जीण मोजी ।
तिका वाटांवक भिंवचो ना.॥
हुंवारी न्हयेक आडाय्त कोण?
पेटच्या रानाक पाल्वय्त कोण?
रोक्ली तांब्शी, फांक्लो दीस –
आमी–रे आतां निद्चे ना.

– मनोहर सरदेसायी

आसा ताच्ये बराबर आर.वी. पंडित म्हळ्ळो गोंय्कार कोंक्णी वर कवी; ताच्या कवनांनी अंतरराष्ट्रीय प्रशस्ती आनी कीर्त ताणे जोड्ल्या.

आमचा जिल्ल्यांत वरकवी लुविस मस्करेंञ; मोन्सिंञोर मिंगेल प्लासिद कुलास (सांत अंतोनिच्या आश्र्याचो घड्णार), सिला मिनेज, राय्मुंद मस्करेंञ; मानाधिक बाप लुविस बोतेल, कैतान गोसाल, जे.स., लियांद्र सल्दांञ; मानेस्त कवी जुजे सल्दांञ, जे.एम. लुद्रिग मडंत्यार, भाग्यवान राय फेलिक्स पाव्ल नोरेंञ, जे.जे.रेग, हेन्रि डिसिल्वा (रान उद्यावार), कावयदास आनी मरिदास, जेरोम सोज आनी विल्फी रेबिंबस (गायक कवी) इत्यादी कविंनी कवनां व्हाळवन आमकां तीं मेळ्न धादोशी केलां. आतां कोंक्णी दिगंतार नवे–नवे वरकवी आनी नरकवी उदेवन कोंक्णी मातेक सदेंव करुंक क्रमान–श्रमान वावुर्न आसात म्हळ्ळें तें आमकां चार भुजां जायशीं कर्ता. तांच्या वीण्याक आनी कवितवाच्या देण्याक आमी जय्त मागियां.

आमच्या कविंच्या सर्व कवनांचें अपार; नीज 'कोंक्णी दिर्वें' आंज, कोंक्णी दिर्वें, राक्णो, आमची माय, सुख–दूख, पयणारी, मित्र, काणीक इत्यादी पत्रांनी शिंपडोन–सांपडोन आसात. तांचो संग्रह केलो तर जालें तुष्टी दिंवचे

सबार पुष्टी गृंथ जातित म्हणच्याक सास्वातितलो दुभाव ना.

कोंक्णींत कवित्येच्या रूपाचीं श्लोकां, लोकोक्ती आनी गादियी आसात. जाय्ती 'बचावेची पवित्र चरित्रा' हेर इतिहास आनी कथा आटापचीं गुम्टां पदांयी आसात. हेंयी सर्व कोनश्यांतलें कोंक्णी दायज जमो कर्न मनश्यांत हाड्चें साधन आमी तुर्तान केल्लें बरें.

कवितवाचें महत्वाचें देणें आस्लेल्यांनी तांचें हें वीणें देवाचा, भावाचा आनी गांवाचा मानाक आनी हिताक, क्रमान-श्रमान आनी पराक्रमान व्हाजयजाय, कोंक्णी मायेक भुजयजाय, सजयजाय आनी तिची कीर्त सग्ळ्यानितल्यान गाजयजाय. कवित्व जल्माथावन लाबचें सत्व. पुण तांतु आसचें तत्व निधानायेन शिकोन आनी साधनांत जिकोन घेतल्यार मात्र महत्व प्राप्ती जाता. ततवां प्रकार कविता बरंवच्या कविंचो आय्लेवार ततवार दिसुन येता. हो ततवार परिहार करुंक आयल्यावार जाल्लो तसलो 'कोंक्णी साहित्य सम्मेळ' उपकार्ता. तसलें 'तर्भेतिचें शिबिर' हें नेणारपणाचें उबिर काड्न म्हेळाप नातल्लें थळाप आनी ततवांची तळप आमच्यां कविंक दींव्क सक्तेलें.

कविच आसल्यार पावानांत. कविंनी दिंवची सवी चाक्तेलेईं आनी भोग्तेलीं सहृदयांची जणां आसोंक जाय. आमच्यां पुर्वजांक कवित्येची अभिरुच आनी खाय्स विषेस आसल्ली. ती तांचा दिसपड्त्या जीवनांत धर-धर म्हण झळ्काताली. तांचें जीवनंच एक लांब कवन जावनासल्लें म्हण्येत. आमींयी कित्याक कावयांची आनी वोवियांची खाय्स करुंक नजो? अभिरूच कित्याक चडोंक नजो? गद्याची शित-कडी सदांच जेवताना, तवळ तवळ पद्यांची पर्वण आनी कवनांचीं पक्वानां आमीं सेवल्यार आमच्या जिवितांत कवित्येची गुपित संकृती रूपित जातेली; विकार वचून आकार येतोलो. प्रकास लाभोन विकास सोभोन येतोलो आनी आमची जिणी नाजुक जातेली.

(हें लेखन ''राक्णो'' पत्राचेर १९७२-१९७३ इस्वेंच्या अंक्यांनी छापून आयिल्लें तें, 'अमर कोंकणी'-च्या ५९ अंक्यांत पर्वणेोन छापलां)

कोंकणी : अितिहासीक भाशा-शास्त्राच्या संदर्भात

– माधवी सरदेसाय
(कुळागर, जनेवरी 1989)

भाशाशास्त्र भाशे कडेन दोन नदरांनी पळेताः

1) काळा वांगडा भास कशी बदलत वता ताजो अभ्यास करपी अितिहासीक भाशाशास्त्राचे - डायक्रकॉनिक वा हिस्टॉरिकल लिग्विस्टिक्सचे नदरेन

2) काळाक कुशीक दवरुन भाशेनी आयची या अितिहासांतल्या अमक्याच अेका काळांतली बांदावळ नियाळपी सिंक्रॉनिक लिंग्विस्टिक्स्चे नदरेन.

कंपॅरेटिव्ह फिलॉलजी आनी आर्विल्लें भाशाशास्त्र

अठराव्या शेंकड्यांत (1786त) सर विलियम जोन्स हांकां संस्कृत भाशेचो अभ्यास करताना संस्कृत भास लातीन आनी ग्रीक भासांक खूब लागिंची म्हणपाचो सोद लागलो। ह्या तिनूय भासांच्या अुतरांच्या नादां-अर्थां मदीं तांकां अितलें लागिचें नातें दिश्टि पडलें कि ह्यो भासो अेक रगताच्यो, महळ्यार, अेकेच आवयच्यो धुवो आसूंक जाय ह्या अदमासाचेर ते पावले. ह्या सोदा अुपरान्त भाशेचो अभ्यास करतल्यांक नादां-अर्थांनी लागीं-लागीं आशिल्ल्या अुतरांची अेकांमेकां कडेन सर करून तांच्या मुळांचो थाव घेवपाचें आनी भासां भासां मजगतच्या नात्यांचो अदमास घेवपाचें पिशें लागलें. हातूंतल्यान 'भाशे-कुळा' चो (लँगवेज फॅमिलीचो) विचार जल्मलो.

अिकूणिसाव्या शेंकड्याच्या सुरवेच्या काळांत रास्क, बॉप, ग्रिम सारकेल्या विद्वानांनी अिण्डो-युरोपियन भाशे-कुळाचेर खूब वावर केलो. ह्या वावरान अितिहासीक भाशाशास्त्राची बुन्याद घाली. पूण त्या काळार भाशेच्या अभ्यासाची खाशेली अशी शास्त्रीय बसका बसूंक नाशिल्ली. हाका लागून भाशेच्या मळार जाल्ल्या ह्या अितिहासीक अभ्यासाक जाणकार वाङमयविद्येचो म्हळ्यार फिलॉलजिचोच वांटो लेखताले.

श्लॅयशॅर ह्या विद्वानान भाशे-कुळाच्या ह्या सोदाक वंश रूखाचें (जिनियोलॉजिकल ट्री मॉडलचें) रूप दिलें. हे माण्णेच्या हिसबान संस्कृत, ग्रीक, लातीन ह्यो भयण भासो. तिगीय प्रिमिटीव्ह अिंडो-युरोपियनच्यो धुवो जाल्यार तांच्यांतल्यान आयिल्ल्या भासांच्यो

आवयो. फ्रँच, पुर्तुगेज, स्पॅनीश, अिटालियन ह्यो अेकिमेकिंच्यो भयणी जाल्यार लातीनच्यो धुवो.

ह्या सगळ्या अभ्यासांतल्यान 'तरनाट्या वैयाकरणी' लोकांची (नियोग्रॅमेरियन) विचारसरणी भायर सल्ली: भाशेंत काळा वांगडा जावपी बदल कश्याय कशे जायनात, तांतूंत वेवस्ता आसता-बदलांक नेम आसतात, नेमांक आडवाद आसले जाल्यार आडवादांकूय नेम आसतात. हें मत मांडप्यां भितल्लीं दोन मोटीं नावां ऑस्तॉफ आनी ब्रुगमान ही.

विसाव्या शेंकड्याचे सुरवेच्या कांय वरसां मेरेन आर्विल्या काळांतलो भाशेचो अभ्यास ह्या अितिहासीक बारीकसाणिनीच घुस्पून अुल्लो.

1916त कंपॅरटिव्ह फिलॉलजिचेच हे परंपरेत वाडिल्ल्या फोदिंनाद द सोस्यूर हांगेल्या cours de Linguistique Generale ह्या पुस्तकान आर्विल्ल्या भाशा-शास्त्राची बसका घाली. भाशेंत जावपी बदलांत वेवस्ता आसता तशी भाशेंतूय वेवस्ता आसता. भासांची अितिहासीक सर करचे पयलीं अितिहासाक पेल्यान दवरुन भाशेंचें वर्णन करप गरजेचें हो विचार मांडून ताणी भाशेच्या अभ्यासाची परंपराच बदल्ली, भास म्हळ्यार कितें? भाशेची वेवस्ता बदलता म्हळ्यार कितें बदलता? भाशेच्या पाळां मुळांचो सोद घेवपांत गुल्ल आशिल्ल्यांचें लक्ष ताणी ह्या प्रस्नांकडेन ओडलें.

सोस्यूराच्या वावरान सिंक्रोनिक लिंग्विस्टिक्साक मूळ घालें आनी अिकुणिसाव्या शेंकड्यांत भाशेच्या मळार जाल्ल्या अितिहासीक अभ्यासाक फिलॉलजींतल्यान सोडोवन हाडून भाशाशास्त्राचो संदर्भ मेळोवन दिलो. सिंक्रोनिक लिंग्विस्टिक्स्चे घट बिन्यादिचेर डायक्रॉनिक हिस्टॉरिकल लिंग्विस्टिक्सूय अुबी जाली.

अिण्डो-युरोपियन आनी अिण्डो-आर्यन

कोंकणी अिण्डो-युरोपियन कुळांतली आर्विल्ली अिण्डो-आर्यन भास.

अिण्डो-आर्यन भाशेक भारतांत तीन ते साडे तीन हजार वरसांचो अितिहास आसा. साडे तीन हजार वरसां आदीं हे भाशेचो अितिहास अिराण, अिराक आनी पूर्व आशिया मायनरांत हजार भर वरसां पळोवंक मेळटा. (हो अिण्डो-अिरानियन काळ) ताजे आदिंच्या पांचशें ते हजार वरसांच्या अितिहासाचोय अदमास काडूं येता. (हो अिण्डो-युरोरियन काळ)

अिण्डो-युरोपियन भाशे कुळाच्या लोकांचे म्हालगडे कोण आनी कशे आशिल्ले, ते संयचे मुसतांत अेकठांय रावताले, कशे रावताले, तांगेलो मूळ वाठार खंयचो आशिल्लो, लिंग्विस्टिक्स पॅलियन्टोलजिच्या (उतरांच्या अभ्यासांतल्यान मनीस कुळ्यांच्या अितिहासाचेर आनी संस्कृतायांचेर अुजवाड घालपी शास्त्राच्या) आदारान अिकुणिसाव्या शेंकड्यांत आनी विसाव्या शेंकड्याचे सुरवेक जाणकारांनी खूब अदमास काडले. ह्या वावराक लागून कितलींशी अितिहासीक तथयां वयर सल्लीं. पूण सूब कडेन ह्या अदमासांचें खरेंपण तपासून पळोवंक वाव नाशिल्ल्या कारणान ह्या अदमासांक अदमासांच्याच अंतराचेर दवरचें पडटा.

खिस्ता आदीं देड हजार वरसांच्या अदमासाक आर्य पयलेच अिराणांतल्यान पंजाबा वट्यां भारतांत भितर सरिल्ले आसूंक जाय अशें म्हणटात.

आर्य भारतांत येवन रावंक लागचे पयलीं हांगा हेर भाशे कुळांचे लोक येवन वशिल्ले. ह्या अनार्या कडल्यान आर्यांनी खूब कितें कितें घेतलें. तांकांय खूब कितें कितें दिलें. हांतूंतल्यानच भाशे कुळांच्यों आनी वंशाच्यो शिमो मेरो हुपून भारतीय संस्कृताय घडली. जाणकार म्हणटात, भारतीय संस्कृतायेच्या घडपांत आर्या परस आनार्यांचो वांटो चड: कर्म आनी पुनर्जल्माचो विचार, योगाचें शास्त्र, हिन्दू पुजा, हिन्दू भेस (साडी, पुडवें), हें सगळें मुळांत अनार्य.

पुर्विल्ल्या काळा सावन भारतांत चार भाशे-कुळां सांगातान जियेतात:

1. ऑस्ट्रिक (खासी, कोल वा मुंडा बोलयांचें कूळ)
2. विड (तमीळ, मलयाळम, कन्नड, तेलुगु, गोंडो बी बोलियांचे कूळ)
3. टिबेटो-बर्मन (मणिपुरी, नागालँडांतल्या बोलयांचें कूळ)
4. अिंडो-आर्यन (पंजाबी, हिन्दी, बंगाली, अुडिया, आसामी, गुजराती, मराठी, कोंकणी बी बोलयांचें कूळ)

ह्या चारुय कुळांच्यो भासो पुर्विल्ल्या काळासाधन अेकांमेकां कडेन दिवप घेवप करुन वाडल्यात. हे घोळणुकेक लागून तांचेर जायते अखिल भारतीय (पॅन अिंडियन) संस्कार जाल्यात. ह्या भौ-भाशिक वाटारांत वेगळ्या वेगळ्या कुळांच्या ह्या भासां भितर आशिल्ल्या थळाव्यापणाक लागून भाशा-शास्त्रज्ञ भारताक 'भाशिक वाटार' लिंग्विस्टिक अेरिया लेखतात.

आर्य भारतांत आयले तेन्ना तांगेली भास अिंडो-अिरानियन पांवड्यार आशिल्ली. पोन्ने परशियन भाशेक आनी अवेस्तन भाशेक खूब लागींची आशिल्ली. भारतांत येतकच तिजो वेगळो प्रवास सुरु जालो. अिंडो-आर्यन पांवडो सरु जालो.

भारतांत आयिल्ले त्या काळा सावन आर्यां भितर बोलिंचे फरक आशिल्ले जावंक जाय अशें म्हणटात. ब्राह्मण बरपाच्या काळांत (खिस्ता आदीं 100-600 वरसांच्या अदमासाक) वेदांतल्या कविताचे बोलये (छंदस) भायर संस्कृत भाशेच्यो तीन थळाव्यो बोलयो आर्यांभितर घोळटाल्यो - अुदिंच्य (अुत्तरे कडली), प्राच्य (अुदेंते कडली) आनी मध्यप्रदेशीय. ह्या थळाव्या भेदांतल्यान मुखार प्राकृत बोलयो भायर सल्ल्यो अशें अमच्यांनी म्हणूं येता. अुदिच्य बोली छंदसाक लागिंची जाल्ल्यान तिका शुद्ध लेखताले. खिस्ता आदल्या पांचव्या शेंकड्यांत अुदिच्याचेर आदारुन पाणिनीन संस्कृत भाशेचें व्याकरण बरयलें. बुद्धान प्राकृताक वयर काडली। पुण संस्कृत आनी प्राकृत हांचो खेरीतपणान विचार करूंकच नज. दोगीय अेकामेकांकडल्यान पोसवण घेत आयल्यांत. आदली सरस्पत राखून दवरूपाचे गरजेक लागून संस्कृत बरपांत थिरावली. प्राकृत जिबेर जियेली हें खरें पूण अुतारावळिच्या सळार दोगीय अेकांमेकांक गिरेस्त करीत आशिल्ल्यो.

पोरण्या संस्कृत नाटकांनी (सगळयांत पयलीं नाटकां पयल्या शेंकडयाच्या अदमासाक बरयल्लीं मेळटात) शौरसेनी, मागधी, महाराष्ट्री, पैशाची बी प्राकृत बोलयो पात्रांच्या तोंडांत घाल्ल्यो मेळटात. पोरण्या संस्कृत व्याकरणकारांच्या बरपांतूय ह्या बोलयांचो. पालिचो बी अुल्लेख मेळटा. आर्विल्ल्या अिण्डो आर्यन भासांच्या पाळांमुळांचो थाव घेताना ह्या प्राकृत बोलयांचो वाटार खंयचो आशिल्लो जांवंक जाय ताजो अदमास लावपाचो जाणकारांनी यत्न केला. हाजे खातीर शिलालेखांचोय आदार घेतात पूण शिलालेख तो जंय मेळिल्लो आसता, थंयचे थळावे बोलयेंतल्यानूच बरयल्लो आसता हाजें खरेंपण नासता देखीक, मध्यभारतांत मेळिल्ले अशोकाच्या काळांतलें शिलालेख अुदेंते कडले प्राकृत भाशेंत बरयल्ले आशिल्ले. हीच प्राकृत अशोकाचे राजवटींतली राजमान्य भास आशिल्ली. सुनितीकुमार चटर्जी (1939) म्ह्णटात, प्राकृत काळांतल्यान आर्विल्ल्या अिण्डो-आर्यन बोलयांतल्यान प्राकृत काळाचो अदमास लावप चड शाणेपणाचें.

अिण्डो-आर्यन अुप-कुळ आनी कोंकणी:

अिण्डो-आर्यन अुप-कुळांत कोंकणिची सुवात खंयची हें थारायताना डॉ. सुमित्र मंगेश कत्रे (1969) हाणी केल्लो वावर नदरेंत भरता. ताणी कोंकणिच्यो स बोलयो पतीक

घेवन आर्विल्ल्या भाशा-शास्त्राचे पद्दतेन तिच्या अितिहासाचेर अुजवाड घाला.

कोंकणिचे बांदावळिच्यो बारीकसाणी नियाळून पळेल्यो जाल्यार तिका मराठी, गुजराती आनी सिंहळीस भासां वांगडा आर्विल्ल्या अिण्डो-आर्यनाच्या दक्षिण-पश्चिमेकडल्या वांटयांत बसोवची पडटा. मध्यदेशीय वांटयाचींय कांय आंगां आमकां कोकणींत पळोवंक मेळटात. देखीक - का हो कोंकणी विभक्ती प्रत्यय (म्हाका, तुका...) - को ह्या हिन्दी प्रत्ययावरीं मझको, तुझको...)

मराठीक लागिंची आसून लेगीत कोंकणी अेक स्वतंत्र भास म्हणपाचें तिगेले बांदावळीची मराठी कडेन सर करून दाखोंव येता. देखीक,

पुल्लींग नामांतल्या कोंकणी - ऑ चे सुवातेर मराठींत आमकां आ मेळटा :

कोंकणी	**मराठी**	**संस्कृत**	**प्राकृत**
दिवो	दिवा	दीपक	दीवओ
किडो	किडा	कीटक	कीडाओ
घोडो	घोडा	घोटक	घोडओ
कांटो	कांटा	कण्टक	कण्टओ

गुजरातींतूय आमकां कोंकणीवरी-ओ मेळटा. हे तरेच्या नामांच्या भौवचनांत मात कोंकणी मराठीवरी चलता:

कोंकणी	**मराठी**	**गुजराती**
अे. व. घोडो (-ऑ)	घोडा(-अ)	घोडा (-ओ)
भौ. व. घोडे (-ॲ)	घोडे (-अे)	घोडा (-आ)

2. मराठी सादया वर्तमानकाळांतल्या अेकवचनांत लिंगाचे भेद दाखयता. कोंकणी दाखयना. हांगा कोंकणी गुजरातीवरी चलता. ही चलणूक संस्कृत भाशेचे चलणुके वरी:

कोंकणी	**मराठी**	**गुजराती**
(हांव) करतां	करतों/त्यें/तें	करूं छुं
(तूं) करता	करतोस/त्येस/तेस	करे छें
(तो/ती तें) करता	करतो/त्ये/ते	करते छे

3. कोंकणीत आनी मराठींत दिसपट्टीं घोळपी खूबश्या अुतरांची मुळां वेगळीं वेगळीं :

कोंकणी	संस्कृत	मराठी
आपय	आव्हय	बोलव
धवें	धवल	पांढरं
हडवें	हरिद्रा	पिवळें
जोर	ज्वर	ताप
कुळार	कुलागार	माहेर
फातर	प्रस्तर	दगड
गीम	ग्रीष्म	उन्हाळा
व्हर	हर	नेणे

अेकेच प्राकृतेच्यो बोलयो आसून लेगीत कोंकणिचो आनी मराठिचो विकास वेगळे वेगळे बाशेन जाला म्हणपाचें असल्या बारीकसाणींतल्यान आमच्यांनी दाखोवन दींवयेता. आर्विल्ले अिण्डो आर्यन भाशेच्या विकासांतलीं खुबशीं आदलीं रूपां कोंकणीन सांबाळून दवल्यांत अशें डॉ. चव्हाण (1923), डॉ. कत्रे (1966) सारकेल्या जाणकारांनी आपणाल्या अभ्यासांतल्यान दाखयलां.

अितिहासीक भाशाशास्त्राची वावरा - पद्‌दतः

अितिहासीक भाशाशास्त्र दोन तरांनी आपणालो वावर करता.

1. पोरणी बरपावळ नियाळन

2. भाशेच्या बोलिंचो अभ्यास करून.

1. साहित्याचें गिरेस्त दायज आशिल्ल्या भासांनी हे पद्‌दतेन वावर करपाक वाव आसा.

सतराव्या शेंकड्या सावन आमकां कोंकणींत साहित्य मेळटा. ह्या साहित्याच्या आदारान त्या काळार कोंकणिचें रुप कशें आशिल्लें जांवये हाजो आमच्यांनी अदमास काडूं येता. पूण बरपावळ नियाळून केल्ल्या ह्या वावरांत कांय अडचणी आसतात.

सगळ्यांत मोटी अडचण लिपयेची. नादनिष्ट लिपी मेळप भौ कठीण. नाशिल्ले नादांभेद दाखोवपाच्या आनी आशिल्लें लिपोवपाच्या लिपयेच्या सभावाक लागून तिचेर आमच्यांनी चड पातयेवन रांव नज. आयज लेगीत ह्यो अडचणी आमकां जाणवतात. देखीक ऋ, ष हे नाद कोंकणींत नात. तरी आसतना कोंकणी बरपांत आमकां हीं अक्षरां मेळटात. कोंकणींत 'अ' दोन 'अे' आनी दोन 'ओ' नाद आसात.

देखीक : ती तेंफळ, तें तेंफळ

ती आंतेर, तें आंतेर

ती बोर, तें बोर

बरोवपाची तरा अेकूच आसली तरी 'तेंफळ', 'आंतेर' आनी 'बोर' ह्या अुतरांतल्या -फ-, - ते- आनी वो - ह्या अक्षरांतले अ, अे आनी ओ दोन तरांचे म्हणपाचें अुलयतना आमी विसरनात.

लिपयेंचें आनीक अेक अपणेपण म्हळ्यार तिगेलो रूढीवादी सभाव. जिबे वयली भास बदलता. लिपी तशीच अुरता. हो सभाव जायतीं अितिहासीक सतां लिपोवन दवरता.

2. बोली भासांच्या अभ्यासांतल्यान भाशेचो अितिहास अुक्ताडा हाडूं येता. देखीक,

i) 'दिवन', 'शिवन', 'करून', 'हाडून' हीं अुतरां गोंयच्या सारस्वतांच्या बोलिंनी व्यंजनांनी सोंपतात जाल्यार मंगळूरकार सारस्वतांचे बोलयेंत अु स्वरान सोंपतात : 'दिवनु', 'शिवनु', 'कोर्नु', 'हाडनु', हे बाशेन हांतलें अुकारान्त रूप आदलें रूप. पुर्विल्ल्या साहित्याच्या आदारानूय आमच्यांनी हें दाखोंव येता. फा. मिंगेल-द-आल्मैद हांगेल्या 'वनवाळयाचो मळो' (1658) ह्या पुस्तकांत 'मागुनु', 'येअूनु' सारकेलीं अुतरां मेळटात. 'अु' अुरप वा गळुन पडप वयले वयर पळेल्यार ही सामकी ल्हान गजाल. पूण हे गजालेचा भाशेच्या रूपाचेर, सिलविक पॅटर्नावरवीं भाशेच्या तालाचेर परिणाम जाता. भाशेच्या अभ्यासांत असल्या सगल्या बारीकसाणींक म्हत्व आसता.

ii) गोंयच्या कांय कोंकणी बोलिंनी अे, अॅ, ओ, ऑ, अ, आ ह्यो स्वरांच्यो जोड्यो वचन लिंगाचे व्याकरणी भेद दाखयतात. देखीक,

देर (अे. व.) - दॅर (भौ. व.)

मोर - मॉर

फातर - फातर

पेर (स्त्री.) - पॅर (नं.)

बोर - बॉर

तेंफळ - तँफळ

पोर (पु.) - पॉर (नं)

माकड - माकड

गोंयांभायल्या कोंकणी बोलिंनी आमकां ह्या स्वरां भितर हे बाशेंचें नातें पळोवंक मेळना. हाजो अर्थ, हो गोंयचे कोंकणींत आर्विल्ल्या काळांत जाल्लो बदल.

अितिहासांतल्या घडणुकांक लागून कोंकणीक बोलयांचे गिरेस्त दायज मेळ्ळां. बोलयांच्या आदारान अितिहासीक सतां सोदपाच्या वावराक कत्रेंनी नमन घालां. हो वावर आनीक मुखार व्हरपाक खूब वाव आसा.

भाशेचे बदल: तरा

भास दोन तरांनी बदलत वता:

1. आपले आपूण.

2. हेर भासांकडेन संबंद आयिल्ल्यान - 'बॉरोंअिंगा'क लागून

1. 'कर्ना' (करना) चें 'कन्ना' जावप हो भाशेंत आपले आपूण जाल्लो बदल 'ॲसिमिलेशना'क लागून घडला. र आनी न दोनूय दांतये नाद पूण ह्या नादांच्यो जाती वेगळ्यो. अुच्चारपाच्या सोपेपणाक लागून अेक नाद आपणाली जात सोडून दुसऱ्या नादाचे जातींत भरसून वता. हें ॲसिमिलेशन वयर दिल्ले देखींत 'र' न आपणाली जात सोडिल्ल्यात 'न' चो अुच्चार दोट्टी जाला. ॲनेलॅजीक लागुनूय भास बदलता. (लेखाचो निमाणो वांटो पळोंवचो.)

2. हेर भासांकडेन संबंद आयिल्ल्यान अेक भास दुसरे भाशेचे नाद, अुतरां, बांदावळीची मांडणी आपणायता - 'अुश्णी' घेता.

लेखाच्या दुसऱ्या वांटयांत सांगिल्लेप्रमाण भरसणूक ही कोंकणीक तिच्या कुळाच्या दायजानूच मेळ्ळ्या. आर्विल्ल्या काळांतूय कोंकणिचो जायत्या भासांकडेन लागसल्लो संबंद आयला. कोंकणी अुतरावळींत तर अुशण्या अुतरांची रास भल्ल्या. देखीक, 'बरय', 'दुडू' हीं निजाचीं द्रवीड अुतरां (कन्नड 'बरी', 'दुड्डू', 'बिकार-भासो', 'वोगोत' हीं मुदलांतलीं अरबी अुतरां 'बेकार बहस' 'वक्त').

पुर्तुगेजीकडल्यान कोंकणीन जायतें अुश्णे घेतलां. अुतरां सुमारा भायर घेतल्यांत. अुतरां घडोवपाची माण्णीय घेतल्या. देखीक, 'पिकासांव', 'फुगासांव' हीं अुतरां पुर्तुगेजींत आसात. पूण ह्या नमुन्याची 'गुड्डिलासांव', 'कातकिसांव' हीं अुतरां कोंकणी. तीं घडोवपाची कळाशी मात पुर्तुगेज. किस्तांव समाजाचे कोंकणीचेर पुर्तुगेजिचो चड प्रभाव. हो वाव्याचे बांदावळींत लेगून दिश्टी पडटा. देखीक, 'वोर्तीता जो नीज गोंयकार' कुरू ताजी शेतकार, 'हो जावन आसा घातकी आनी न्डूंय तुमचें बरें मागतो' 'दोतोर राम मनोहर लोहियांची चीट गोंयकाराक'. कत्रे म्हणटात, कोंकणीक आपणालें अशें साहित्य त्या काळार नाशिल्लें देखून हें अशें घडिल्लें आसूंक जाय. पुर्तुगेजां आदीं कोंकणींत सरस्पत आशिल्लीं हाका पुरावो ना.

अिंक्विजिसांवा वेळार गोंया भायरे जाल्ल्या गोंयकारांचे कोंकणीचेर त्या त्या थळाव्या भासांचो प्रभाव पडलो. मंगळुरांतले कोंकणीचेर कन्नड भाशेचो छाप पडलो आनी कोचिनांतले कोंकणीचेर मलयाळम भाशेचो. भाशेच्या हेळयांतूय (अिंटोनेशनांत) हो प्रभाव दिश्टी पडटा.

मुंबयकार गोंयकाराचे कोंकणीक खूब फावटी मराठिची सया मारता. 'तूं म्हाका तें दी न्ही' सारकेली वाक्या मराठी निजाचेर बेतिल्ली.

हेर भारतीय भासांवरी आज कोंकणीय अिंग्लेजिच्या प्रभावांत आयल्या.

खंयची भास/बोली खंयचे भाशे, बोलयेकडल्यान कितें, केन्ना, कित्याक अुश्णे घेता हें समजून घेवपाक आमकां सामाजिक भाशाशास्त्राचो (सोश्यो लिंग्विस्टिक्स्चो) आदार घेंवचो पडटा.

भाशेच्या बदलाच्यो दिको:

भास केन्ना अेका रूपांत थिरावना. ती बदलत आसता. बोलयांच्या अभ्यासावयल्यान तिज्या बदलाच्या दिकांचो अदमास लांव येता. देखीक आयज गोंयचे कोंकणींत

'करना' 'कर्ना' 'कन्ना' हीं तीनूय रूपां घोळटात. फाल्यां हांतूंतलें खंयचेंय एकूच रुप तगून उरुन बाकिचीं रुपां अितिहास भरवण जांवयेतात. 'कन्ना' हें रूप तगून उरपाचो चड संभव. उच्चारपाच्या सोंपेपणाक लागून. पुण हें सगळें बोलयेच्या सभावाचेर आदरिल्लें आसता. 'करना' चें 'कर्ना' जाता तेन्ना बोलयेचो सिलबिक पॅटर्न बदलता. तिजो ताल बदलता. ताल सोडपाक बोली सपसप तयार नासता.

नवेंच भास शिकपी भुरग्याच्या अुलवपांतल्या चुकींतल्यानूय केन्ना केन्ना बदलांच्यो दिको झळकतात. भुरगें भाशेंतले नेम आत्मसात करता आनी अशें करतना खूब फावटी आडवादांकूय ह्या नेमांनीं बांदून हाडटा. वा ह्या नेमाचेर आदारून नवीं अुतरां घडयता (अॅनलॉजिकल क्रियेशेन्स). देखींक, 'हाव करतां' 'हाव करना' ह्या नमुन्याचेर आदारून भुरगें 'हांव करतलें: ना' म्हणटा. 'रावप : राववप', 'तापप : तापवप' हाजेर आदारून 'भिवप : भिववप (भेष्टावप)' 'जेवप : जेववप (लावप) 'फुटप : फुटवप (फोडप) म्हण्टा. हीं रूपां फुडाराक घोळणुकेंत येंव येतात. सांव लावन केल्लीं 'गुड्डिलासांव' कातक्सिांव हीं अुतरांय अशींच घडल्यांत. 'क्लिनर' ह्य अुतराचें कोंकणींत' किलींडर जालां हें अुतर 'कंडक्टर' अुतारच्या नमुन्यावयल्यान आयिल्लें आसुं येता.

संदर्भ साहित्य

कोंकणी : केळेकार रवीन्द्रः 974 भौ भाशीक भारतांत भाशेचें समाजाशास्त्र : कोंकणी भाशा मंडळ.

मराठी : केळकर, अशोक रा. 1983 वैखरी मॅजेस्टिक बुक स्टॉल.

अिंग्लीश: Benveniste, Emile . 1971 Problems in General Linguistics Uni of Miami Press - 1973 Indo-European Language and Society. London: Faber.

Bynon: Theodora, 1977 Historical Linguistics Cambridge Uni Press.

Chatterji: S.K. 1969. Indo Aryan and Hindi Firma K.L. Mukhopadhyay.

Chavan : V.P. 1923. The Konkan and Konkani Language Anthropological Society of Bombay, Vol XII 853-907.

Emaneau: M.B. 1956 India as a Linguistic Area in Language in culture and society ed. D. Hymes Allied Publishers 1964.

Katre: S.M. 1966 The formation of Konkani, Deccan College Poona.

Robins: R.H. 1982 A short History to Linguistics Longman.

Sardesai: Mahadevi 1986 Some Aspects of Konkani Grammer M.Phil Thesis Dept. and Linguistics, Deccan College, Pune.

X अर्विल्ल्या भाशा-शास्त्राची नदर आनी मोख समजून घेवपाक हे दोन लेख वाचचे:

1971 A Look at the Development of Linguistics Emile Benveriste. 'आधुनिक भाशाविज्ञानाची परंपरा, - अशोक रा. केळकर 1983. ह्या मळार ॲमिल बॅवेनिस्त (1973) हाणी केल्लो वावर भौ मोलाचो.

XX सगळ्यांत पयलीं भारतांत नेग्रितो लोक आयिल्लो अशें म्हणटात. आंदामानीस भाशेंत तागेल्या भाशे-कुळाचे अंश मेळटात. पुण संस्कृतायेचे नदरेन भौच फाटीं आशिल्ल्या कारणान अर्यां आदीं आयिल्ल्या ऑस्ट्रिक आनी द्रविड कुळां मुखार नेग्रितो आपणालें खाशेंलपाण सांबाळून दवरुंक पावले नांत. अर्यांक ते मेळिल्ले म्हणपाचेंय खरेपणान सांगू नज.

India As a Linguistics Area हो M.B. हांगेलो लेख वाचचो.

कोंकणी भास आनी साहित्य हांचो संक्षिप्त अितिहास (सुर्वेपासून शणै गोंयबाब मेरेन)

– डॉ. मनोहर सरदेसाय
(कुळागर, दिवाळी 1985)

भाशेचो अितिहास म्हळ्यार ती भास अुलोवपी लोकांचो अितिहास, ते भाशेच्या कुळाचो आनी मुळाचो अितिहास. भास कशी घडली आनी तातूंत कशे बदल घडत गेले अितलेंच सांगून भाशेची पुराय वळख जायना. भाशेच्या अितिहासांत येता मनीस कुळाचो समाजीक, राजकी आनी सांस्कृतीक अितिहासूय आस्पावता.

कोंकणी भाशेची अितिहास म्हळ्यार कोंकणी लोकांचे भ्रमंतीचो अितिहास, ते भाशेचेर जाल्ल्या आगळिकांचो अितिहास, आपली अस्मिताय राखपाक तिणें केल्ल्या अजापाच्या झुजाचो अितिहास.

साडे-तीन हजार वर्सांपयली भारत देसांत आर्य लोक आयले आनी हांगा वसणूक करून रावले. तांची भास संस्कृत. संस्कृत ही अिंडोयुरोपियन कुटुंबांतली भास. संस्कृतांतल्यान प्राकृत भासांचो जल्म जालो. महाराष्ट्री प्राकृत हे पोरणे भाशेंतल्यान आयचे कोंकणी भाशेचो जल्म जाला.

आर्य भारतांत येवंचेआदीं ह्या देसांत प्रोटो, ऑस्ट्रोलॉयड आनी द्रवीड वंशाचे लोक रावताले. त्या लोकांच्या भासांचोय कोंकणी भाशेचेर प्रभाव पडला हातुंत दुबाव ना: मूंडारी भाशेचे अवशेष अजून कोंकणी भाशेंत होलमतात. भारतांत तीन भास-कुळां होलमतात: अिंडो-आर्यन, सुमार 26 भासो; द्रवीड, सुमार 14 भासो आनी मुंडारी.

संस्कृतापासून जल्मल्ल्यो हेर आर्विल्ल्यो भासो म्हळ्यार हिंदी, गुजराती, मराठी, बंगाली जेन्ना अुदेल्यो तेन्नाच कोंकणी भाशेचो जल्म जाला जावंये. चवदाव्या शेकड्यांतलो मराठी कवी संत नामदेव हाच्या अेका गौळण-गीतांत कोंकणी भाशेचो स्पष्ट अुल्लेख मेळटा.

सोळाव्या शेंकड्यांत पुर्तुगेज लोक गोंयां येवंचे आदीं कोंकणींत साहित्य आशिल्लें. पंदराव्या/सोळाव्या शेंकड्यांतलो कवी कृष्णदास शामा हाका कोंकणींतलो पयलो

बरोवपी म्हणूं येता. ताणे 'श्रीकृष्ण चरित्र कथा' ह्या मराठी काव्यावांगडाच 'अशवमेध', 'रघुनाथ वंशाची कथा' ह्यो कोंकणी भाशेंत कथा बरयल्यो आनी कोंकणीक मोलादीक अशें गद्य साहित्य दिलें.

1469 वर्सा गोंय मुसलमानांच्या शेकातळा आयलें. 1510 वर्सां तें पुर्तुगेजांनीं जिखलें. पुण ताणी 16व्या शेंकड्यांत तिसवाडी, बारदेश, साश्टी आनी मुरगांव हे तालुके (Concelhos) घेतिल्ले. हांकां पोरण्यो काबिजादी (Velhas Conquistas) अशें म्हणटात. नव्यो काबिजादी (Novas Conquistas) म्हळ्यार पेडणें, दिवचल, सत्तरी, सांगें, फोंडें, केपें आनी 'काणकोण' ह्यो अठराव्या शेंकड्याच्या अर्दांत घेतिल्ल्यो.

पुर्तुगेज सैनिकां अुपरांत बेगोबेग किरिस्तांव धर्माचे प्रचारक गोंयां आयले. ताणीं कोंकणी आनी मराठी भासांचो खोल अभ्यास केलो आनी त्या भासांतल्यान किरिस्तांत धर्माची शिकवण सांगपाक ताणीं जायतीं पुस्तकां रचलीं.

(पाद्री तॉमास अिश्तेव्हांव) फादर थॉमस स्टिफन्स् (1549-1619) ह्या अिंग्लेज मिसियोनारान जेजू क्रिस्ताच्या जिविताचेर 'क्रिस्त-पुराण' हो काव्य-ग्रंथ मराठींत रचलो (1616). हो ग्रंथ मराठींत आसलो तरी सामान्य लोकांक तो समजूंचो म्हणून कर्त्यान तातूंत जायतीं चालू कोंकणी अुतरां भरशिल्यांत. फादर स्टिफन्सान 'दौत्रीना क्रिश्ता' ह्या नावांची क्रिस्ती धर्मतत्वां कोंकणींत सांगपाक अेक पटीच बरयली. (1606 त हाताळें, 1622त रोमन लिपींत छापिल्लीं) ही पटी संवादाच्या रूपान आसा. फादर स्टिफन्सान 'आर्ति द लिंग्व कानारीं' ह्या नावाचें पुर्तुगेज भाशेंत कोंकणीचें व्याकरण बरयलें (1640).

ह्या वेळार गोंयांत छापखानो आयलो आनी मुद्रणकलेचो प्रवेश जालो (1556). पयलो छापखानो रायतूर (राशोल) ह्या गांवांत स्थापलो. कोंकणी, मराठी पुस्तकां छापपाखातीर रोमी लिपी अुपयोगांत हाडली. देशी भासांचे अुच्चार रोमी लिपींत अुक्ते करपापासत रोमी लिपीची अेक नवी पद्धत तयार केली. रोमी लिपींतले छापणावळीक लागून कोंकणी मराठींत विपुल साहित्य तयार जालें. पुण देवनगरीकडलो आनी हेर भारती भासांकडलो संबंद तुटून कोंकणी कुशीक पडली. तिज्यांत हिस्पाभायर पुर्तुगेज अुतरां रिगलीं आनी रोमी लिपींतले कोंकणीचें रूम थोडेंभोव वेगळें दिसूंक लागलें.

फादर स्टिफन्साचो वावर पाद्री दियोगु रिबैरु (1560-1633) ह्या पुर्तुगेज

मिसियोनारान मुखार व्हेलो. 'देक्लारासॉव द दौत्रीन क्रिश्तां' हें जाण्ट्यांखातीर क्रिस्ती धर्मतत्त्वाची अुक्तावणी करपी कोंकणी पुस्तक बरयलें, (1664 आनी 'व्होकाबुलारियु द लिंग्व कानारीं' ह्या नांवांची कोंकणी अुतरावळ तयार केली (1626). हे अुतरावळींत कोंकणीच्यो तरेतरेच्यो मोडीय होलमतात. हे अुतरावळींत 15,500 नोंदी आसात. फा. दियोगु रिबैरान फादर स्टिफन्साचें पुस्तक 'आर्ते द लिंग्व कानारीं' संपादन करून छापलें (1640).

पाद्री आन्तोनियु साल्दान्य (1598-1663) हाणीं 'जिवित्व वृक्षाची अमृत फळां' हो ग्रंथ बरयलो. हाज्ये दोन वांटे आसात. पयलो वांटो कोंकणी गद्यांत आनी दुसरो मराठी पद्यांत. पाद्री साल्दान्याचो दुसरो म्हत्त्वाचो ग्रंथ म्हळ्यार 'सांतु आंतोनीचीं आश्चर्या' हो कोंकणी गद्यांतलो ग्रंथ (1855). ह्या ग्रंथांत अितालींतल्या पादुआ गांवच्या सांत आंतोनीन केल्ल्या तेवीस अजापांची वर्णनां आस्पावतात. ह्या ग्रंथांतली भास सादी, सोपी, व्हांवती, पुण क्रिस्ती धर्माविशयींचीं जायतीं पुर्तुगेज अुतरां भितर होलमतात. देखीक; फेभावार्तु, मुस्तैस, लिब्स, साक्रामेंतु, अशें आसून लेगीत ही भास कोंकणी गद्याचो अेक बरो नमुनो म्हणून दिवं येता:

'सांतु आंतोनीचें शास्त्र आयकूंक येकी सजणी स्तिवेब. आपुले येक चेरडूं, येका पाळण्यांतु निदिल्लें आणि देराक खिळी घालुनु, इग्रजेडे धांवत वचुनु शास्त्र आइकिल्या उपरान्ते घरा परतुनु येउंक मार्गा लागली, घरान्तु पावतची पाळण्यांतु जरी पळेतरी आपुलें चेरडूं निर्जिव जाल्लें देखिलें. देखिल्यां पास्वत जी बोब तिणे केलेली, जें सधन केलेलें तें सांगतां नये'.

पाद्री जुआंव द् पेद्रोझ (1615-1672) हाचो मुखेल ग्रंथ महळ्यार 'देवाचीं येकांग्र बोलणीं' हो 'सोलिलोक्वियुश दिव्हीनुश' ह्या पाद्री बेनीदिनु दा व्हियेगाशच्या मूळ स्पॅनिश ग्रंथाचो कोंकणी अणकार. जायतीं शुद्ध कोंकणी अुतरां वापरून पाद्री पेद्रोझान कोंकणीक हो अेक सोबीत ग्रंथ ओंपला. त्या ग्रंथांतलो हो अेक अुतारो:

'मोगाळ कांताचें सावन आपले स्नेआळे कांतेचें कानी मंजुळ गायन जशें दिसता, तशो कोणाक आनंद दीत काय? तरी देवकांते मारिये, समस्ती होउनु निर्मिळी, ह्या निमितीं हीं येकांग्र बोलणी, तुज्या पवित्रां चरणांक मजी म्हणु, आनी देवाचींशीं विवेखुन तुज्या अनुपमा मानाक अर्पच्याक कायदो असो मानितां, तांचो आधार करु म्हण प्रार्थितां,

कित्या तुज्या मोगाळ कांताची ही स्तुती असी तूं आनंद प्रेमभरित होउनु, म्हजो वो ह्या येकांग्र बोलण्याचो प्रतिपाळी गरिसी आणि प्रसन्न जाउनु, निंदकां जिवाचें वाण चुकयशी म्हण सद्रुश्ठ माका गोमता कित्या देवस्तुती तुज्या अनंदाचो आडखिळो, म्हणच्याक ताची स्थुती करतल्यांक तुजो आदार कदाचिंत चुकता'

प्रादी मिंगेल द् आल्मैदान (1604-1683) जायतीं प्रस्तुकां बरयलीं. तातूंतलें चड म्हत्त्वाचें पुस्तक म्हळ्यार 'अनवाळ्याचो मळो' (1658) ह्या पुस्तकांतलें गद्य ग्रीक आनी लॅटीन भाशेच्यो गद्य-रचना मुखार दवरुन बरयलां. ह्या पुस्तकाचो विशय म्हळ्यार क्रिस्ती धर्म तत्त्वाची अुक्तावणी, क्रिसतजल्म, आंकवार मोरीची व्हडविक आनी आपल्या रगतान जेजू किस्तान जोडिल्लें जैत. ह्या पुस्तकांतलो अेक अुतारो :

'आतां धोनकुली गांवाची कोण तुस्त करुं. ह्या गांवाचें वाखाणें येदें व्हड की अर्थून सांगोन, म्हळ्यारी, वेळ नुपुरो पुण दोनूच अुतरांचें सांगतां. धोनकुली नांव जें आसा तें दोन अतरांचें मांडता. येक उतर फिरंगी भाशेचें, हेर कोंकणी भाशेचें. 'फिरंगीं हें आसा. दों कोंकणे जें आसा तें कुळीन फिरंगी उतर थोरीव, प्राप्ती, महिमा अर्थता जिणें-प्रमाणीं दों जुंआंव दों फ्रांसिस्कु, दों दियोगु आनी हे परींचे, आनी अेक किर्तीवंत नांव संवत्सरांत सोभता. कोंकणें उतर कुळी नांव जें आसा तें आसा तें कुळी पदवे, थोरी प्राप्ति. महिमेचें किर्तीवंत नांव.'

अितालियन पाद्री अिनाझियु आर्कामोन (1615-1683) हो भाशाशास्त्री. ताका कोंकणी, मराठी आनी कानाडी भासो भोवबऱ्यो येताल्यो. ताजे म्हत्त्वाचे, कोंकणी ग्रंथ म्हळ्यार 'सगळ्या वरसाचे वांजेल' आनी 'जानुआ इंदिका.' 'जानुआ इंदिका' ह्या ग्रंथांत अेक लॅटिन भाशेंत बरयल्लें कोंकणीचें व्याकरण. लॅटिन आनी कोंकणी उतरावळ आनी कोंकणी भाशेचेर लेख इतलें साहित्य होलमता.

अशे तरेन सतराव्या शेंकड्यांत कोंकणी भाशेंत युरोपियन मिशनऱ्यानी विपुल धर्मिक साहित्य निर्मिल्लें पुण 1685 वर्सा उपरांत कोंकणीक चड वायट दीस आयलें. इंक्विझिसांवाच्या खर उज्याचो हुलप कोंकणीक बरोच बादलो. आतां पाद्रीनी कोंकणी शिकून साहित्य निर्मूंपाचें कुशीकूच उल्लें तिजीं पाळामुळांच हुमटून काडपाक पुर्तुगेज सरकारान पेंगट बांदलें. 1745 वर्सा तर सगळ्या लोकानीं पुर्तुगेज शिकूंक जायच असो कायदो भायर सल्लो. सरकारी शाळांनी आनी कचेऱ्यांनी कोंकणी शिकोवपाक, उलोवपाक मना जाली.

इंक्विझिसांवाच्या खर कायद्याक लागून जायते हिंदू आनी किरिस्तांवूय गोंय सोडून महाराष्ट्र, कर्नाटक आनी केरळ हांगां वाचून थंयच स्थायिक जाले. 19 व्या शेकड्यामेरेन मंगळूर आनी भोंवतणच्या वाठारांत जायते कोंकणी उलोवपी रावताले. तांचे मजगती रावन कोंकणी भाशेचे उदरगतीक हातभार लावपी जावन गेला फादर आंजेलो मार्फे (1844-1899). ह्या इतालियन पाद्रीन कोंकणीचो खोल अभ्यास करून कोंकणीचें एक व्याकरण रचलें आनी कोंकणी उलोवप्यान कोंकणी विशींचो मोग जागो करपाक ताणें एक लेख बरयलोः 'रानांतलो ताळो' फादर माफैन एक इंग्लिश-कोंकणी शब्दकोश (1883) आनी एक कोंकणी इंग्लीश शब्दकोश रचला. कोंकणीविशी. फादर माफै असो अभिप्राय दिताः

'कोंकणी ही गिरेस्त आनी सोबीत अशी भास आनी आतां जरी तिची आवतिकाय बरी ना तरी ती जायत्या युरोपी भासांपरस परिपूर्ण आसा. तिजी उदरगत जावंक ना देखून ती अपूर्णशी दिसता.'

फादर माफैन पयल्यावयल्या वावराक लागून आनी ताजे देखीन मंगळूरी कोंकणींत मागीर विपुल आनी गिरेस्त साहित्य निर्माण जालें. लुईश माश्कारेन्यश हांचें कवीत 'आब्रावांचें यज्ञदान' म्हळ्यार कोंकणी काव्याचो सुंदर नमुनो.

सुमार देडशीं वर्सां कोंकणीक सरकाराचो आदार मेळ् ना आनी इगर्जेचोय पालव गावलो ना. ह्या काळांत ग्रंथ अशे निर्माण जाले ना. ल्हान पुस्तकां उजवाडाक आयली आनी धार्मिक गीतां मात जालीं.

कोंकणीची ही आवितिकाय पळोवन हेलिदोरू द कुन्ह रिव्हार (1800-1879) ह्या पुर्तुगेज आधिकाऱ्याक चड दुख भोगलें आनी कोंकणीचो पुनर्जल्म जावंचो म्हणून ताणें नेटान उलो माल्लो. 'अेस्साय्यु इश्तोरिकु द लिंग्व कोंकानी' (कोंकणी भाशेचेर इतिहासिक निबंद) (1865) ह्या ग्रंथांत ताणें आपले विचार मांडल्यात, ह्या ग्रथापासून कोंकणीच्या नव्या युगाची सुरवात जाता अशें म्हणुं येता. कुन्ह रिव्हार असो साद घालता.

'आवय भाशेक तिज्या हक्काची सुवात मेळोवन दिवपाचो वगत आयला. गोंयच्या तरणाट्यांनो हो व्हडलो वावर तुमकां करचेलो आसा. तुमच्या देसभावांची बुद्धिक आनी समाजिक अुदरगत तातुंतल्यान जावंचेली आसा. तुमी आवय भाशेपासत केल्ल्या वावराक लागून तुमकां मराठी भास लागसार येतली. एशियन आनी युरोपी भासांचें

गिन्यान जोडप तुमकां सोंपे जातलें आनी गरजेचें गिन्यान तुमचे बुद्धीक अुक्तें जातलें. हे भाशेचो आदार नाशिल्ल्या कारणान संवसाराचें भांडार तुमकां दड्न उरिल्लें तें तुमकां एकदम उक्तें जातलें. आपल्या नेणारपणान पिशें हांसल्यार हांसू दीत, आड्डल्यार आड्डू दीत कोंकणीक व्याकरण ना म्हणून, कोंकणीत जर हीण रिगलां तर तिका सुदारपाक तिका, नितळ करपाक तुमकां चडूच नेट येवंक फाव. तिका हिणसावपाची गरज ना. हो वावर सोंपो न्हय पुण तो चड गरजेचो, अभिमानाचो, व्हडविकेचो.'

कुन्ह रिव्हारान जायतीं पुस्तकां संपादन केलीं. फादर थॉमस स्टिफन्साचें 'आर्ति द लिंग्व कानारीं' एका पुर्तुगेज मिसियोनारान बरयल्लें 'कोंकणी भाशेचें व्याकरण' (1858) एका इटालियन मिसियोनारान बरयल्लो 'पुर्तुगेज कोंकणी शब्दकोश' (1868)

हाजेमुखार जुझे जेर्सन द कुन्य (1836-1905) गोंयकार पंडितान 'कोंकणी भास आनी साहित्य' (1881) हें पुस्तक बरोवन कोंकणी ही एक समर्थ आनी स्वतंत्र भास अशें मत मांडलें.

कोंकणी साहित्याचो नियाळ करून दोतोर कुन्य हाणी सांगलें कीं कोंकणी ही मराठी सारकी तरी तिजेपसून वेगळी. तिजें खाशेलें अशें व्याकरण आसा. तिजी उतरावळ चड गिरेस्त. ती उतरावळ वेगळेंवेगळे कडल्यान आयल्या आनी तिजें मूळ सोदून काडप आतां कठीण जालां.

येदुआर्द जुझे ब्रून द सौज (1836-1905) हो कोंकणीचो पयलो पत्रकार. आनी पुण्यांत 1889 वर्सा उजवाडा आइल्लें 'उदेन्तेचें साळक' (रोमी लिपी) हें कोंकणीचें पयलें वर्तमानपत्र. हाजे उप्रांत कोंकणींत जायतीं वर्तमानपत्रां उजवाडाक आयलीं आनी पालवलीः

रोटी (1914), आव्हे मारीय (1919), धि गोवा टाय्म्स् (1930), धि गोवा मेल (1919), वावरड्यांचो ईश्ट (1933), उदेंतेंचें नेखेत्र (1946), कोंकणी दिर्वें (1912-मंगळूर), राखणो (1938-मंगळूर), पयणारी (1940), कोंकणी दायज (1958), नवें गोंय-मीर्ग (1992), पर्जेचो आवाज (1993).

'उदेंतेचें साळकां' तलो पयलो संपादकी लेखः

'जशें, एका आरशा सारख्या तळ्या, माझार एक बरें साळक फुलता, आनी आपले सभोंवतीं दमदम घालता, तशें आमच्या लोकांमदें आज उगवता हें उदेंतेचें

साळक. ही खबर, दुबावाविणे आमकां जाउंक जाय व्हडा संतोसाची. कोण सांगून दीत कितल्या उपकाराक पडत तें, ओव ह्या उदेंतेच्या साळकाचो खूंय परमळ पावत तो जर तर आमी, आमच्या हातांत आसा तें करून, ताका मजत दित जाल्यार.

सांगाता-विणें मुनशाच्यान वचूं नजो, आनी एकोटा-विणें अेक सांगात फुडें सरूं नजो. पुण जावं सांगात, जावं एकोट, भासे वांचून कदींच वसूं नजो.

भासे-वरवीं अेक आवय आपले उटेंतल्या भुरग्याच्या काळजांत आपलो मोग शिरयता, अेक भयण आपल्या पायण्यांतल्या भावाच्या, अेक भाव आपल्या खेळाच्या सांगात्याच्या. आनी हो मोग वच खुंय, तुजें पोट ओड तुजी खोशी तुका व्हरत थुंय, कदी कोणाच्यान काडूं नजो.

भासे-वरवीं बऱ्या उतराचो प्रेगादोर आपणाक आयकतल्याची काळजां सोंपेपणी जिखता आनी एक मनीस जितलीभास बरी उलयता, तितले चड तो आपणाक इश्ट जोडटा. एका मुमक्या मुनशाक आमीक थोडे.

***

रामचंद्र पांडुरंग वैद्य उर्फ दादा वैद्य (1859-1947) हांणी, आपल्या उलोवपांत बरपांत कोंकणीचो पांखो घेवन तिची व्हडवीक गायली. ते म्हणटातः "कोंकणीचें मूळ सोदूक गेलो जाल्यार तिजे नातें संस्कृतालागीं आसा. बालभाशा ही संस्कृताची धूव आनी तिजी धूव कोंकणी म्हण्टकच संस्कृताचें आनी कोंकणीचें रगत एकूच, तिच्या व्हड जल्माचेर आनी जिविताचेर नदर माल्ल्यार सगल्या भासांनी तिका तिर्जी हक्काची सुवात दिवंक फाव.

पुर्तुगेज भाशेंतलो व्हड गोंयकार कवी फेर्नां-दु-लेआल (1844-1906)हाणें लेगीत तोच विचार मांडलो. तो म्हणटा: ही भास संस्कृतांतल्यान आयल्या, ती मराठीची भयण, धूव न्हय. कोंकणी ही मराठीवेल्यान घडल्या अशें कशेंच थारना तर उरफाटें अशेंच थारता की त्यो भासो भयणी-भयणी आनी दोनूय संस्कृताच्यो धुवो. कोंकणी आनी संस्कृत हांचें लागचें नातें दाखोवपी खूब पुरावे आसात. एक पुरावो हो की कोंकणींतलीं जायतीं चालू उतरां वाल्मिकी आनी कालीदास हांचे परिपूर्ण आनी मानादीक भाशेवेल्यान आइल्लीं आसात'.

***

कुन्ह रिव्हाराचो कळवळ्याचो उलो आयकून ताज्या सांगण्याप्रमाण चाल्लो मॉसिन्योर सेबाशितयांव सुदोल्फु दाल्गाद (1955-1922). तो पाटांगडो पंडीत आनी भाशाशास्त्री. संस्कृत, मराठी, कोंकणी, कानडी, लॅटिन, पुर्तुगेज, इंग्लेज बी भासांचो ताजो अभ्यास खोल आसलो.

ताणें 'कोंकणी-पुर्तुगेज' (1893) आनी 'पुर्तुगेज-कोंकणी (1909) हे दोन शास्त्रोक्त पद्धतीन बरयल्ले शब्दकोश रचून, कोंकणी भाशेच्या अभ्यासाचें आनी साहित्याचे उदारगतीचें मुळावण घालें. तांकां बरयल्ले प्रस्तावनेंत ताणें कोंकणी ही एक संपन्न आनी स्वतंत्र भास आनी तिजें संस्कृतालागचें नातें सामकें घट अशें मत मांडलें. त्यावेळार इगर्ज वापरताली ते कोंकणींत जायतीं अडेचीं पुर्तुगेज उतरां रिगिल्लीं. कोंकणींत संस्कृतावेल्यान आइल्लीं पर्यायी उतरां आसात हें दाखोवन दिलें आनी तींच वापरल्यार अदिक बरें अशें सांगलें. कोंकणींतलें ओपारींचें आनी म्हणींचें धन दाखोवपा- पासत, मो. दाल्गादान 'प्लोरिलेजियु दुश प्रोव्हेर्बियुश कोंकानिश' (कोंकणी म्हणीचो झेलो) हें पुस्तक उजवाडायलें. तातूंत 2177 म्हणी आसपावतात.

कोंकणी म्हणीचो हेर भासांतल्या म्हणी लागीं तुळा केल्या. मो. दाल्गादान 'कोंकणी भाशेचें व्याकर'णूय बरयलां. त्या भायर 'इंफ्लुयेंसिया द व्होकाबुलारियु पुर्तुगेज-एँ लिंग्वा आशियातिकश्' (पुर्तुगेज उतरांचो आशियाई भासांचेर प्रभाव) (1913) आनी 'ग्लोस्सारिव् लुजो-आशियातिक' (पुर्तुगेज-आशियाई भाशो उतरावळ) (1921) हे दोन मोलादीक ग्रंथ बरयले. दुसऱ्या ग्रंथांत ताणें पुर्तुगेज भाशेंत आशियाई भासांतलीं उतरां केन्नां आनी कशीं रिगलीं तें सप्रमाण दाखोवन दिलां. मो. दाल्गादान इगर्जेंत कोंकणींतल्यान सेर्मांव सांगपाची प्रथा घालून दिली.

कोंकणी नाटकाच्या मळार 'तियात्र' ह्या नाट्यप्रकाराक आगळेंच म्हत्त्व आसा. तियात्राची सुरवात केल्ली ती मुंबय ज्योकीं आगुशितन फेर्नांदीश हाणें. ताजें 'कुणबी जाकी' 'भाटकार बेबदो' बी तियात्र खूब लोकप्रिय जाले. ताजे उप्रांत गोंयां आनी गोंयांभायर हजारांनी तियात्र जाल्ले. हे खरेपणान लोकसाहित्यः लोकांनी लोकांखातीर रचिल्ले, लोकांचे भाशेत.

'रोमांस' हेंय एक लोकसाहित्यूच सामान्य लोकांखातीर रचिल्लें. एदुआर्द ब्रुन द सौज हाणें बरयल्ली 'किस्तांव घराबो' ही कोंकणीची पयली वयली रोमांस म्हण येता.

तिजें उजवाडावप 1911 अंत जालें, म्हळ्यार बरोवप्याच्या मर्णाउपरांत. सोवझाच्या पावलार पावल दवरून जायत्या जाणांनी रोमांसी बरयल्यो. रेजिनाल्द फेर्नांदिश, कारिदाद दामासियानु फेर्नांदीश, एलियट द एली, हे आनीक कांय बरे रोमांसकार.

ज्योकिं आंतोंनियु फेर्नोदिश (1889-1975) हाणें कोंकणीक तोलामोलाचें धार्मिक गद्य साहित्य दिलें. 'आमचो सोडवणदार-चारुय वांजेलांचो झेलो' ही ताजी म्हत्त्वाची साहित्यकृति. तातूंत जेजू क्रिस्ताचें जिवीत वर्णिलां आनी ताजी शिकवण सांगल्या. खेरीज रोमींत कोकणी बरोवप्यांपासत बरयल्लें 'कोंकणी नादशास्त्र' हें पुस्तक चड मोलाचें तशेंच उपेगाचें. आंतोनियु फेर्नांदिश हाणीं जायत्यो कविता रचल्या आनी तरेकवार विश्यांचेर लेख बरयल्यात.

'आमचो सोडवणदार' ह्या पुस्तकांतलो एक उतारो -

'ह्यापासत हांव तुमकां सांगतां, तुमी, आपणें कितें खावंचें वो कितें पियेंवचें? असो तुमच्या जिवाशातीर आनी आपणें कितें न्हेसचें-पांगुरचें? असो तुमचे कुडीखातीर हुस्को काडूं नाकात, जेवणापरस जीव आनी आंगांवयल्यापरस कूड आगळी न्हय? आंगणांतल्या सुकण्यांक पळयात; तीं वोपियेनांत आनी उलयनांत. वो तीं कडेय करिनात; तरी तुमचो सर्गिंचो बाप तांकां खाउंक घालता. तुमी तांचेकूय अदीक मोलाचे की ना?

हाजेमुखार कोंकणी भाशेक आनी कोंकणी साहित्याक घट मुळावण घालें तें वामनराव वर्दे वालावलीकार उर्फ शणै गोंयबाब (1877-1946) हाणें. ताजो वावर जसो मुळावो तसोच मोलाचो. कोंकणी लोकांचो इतिहास अभ्यासून जळिमळिं शिंपडलेलीं कोंकणी उतरां एकठावन आनी अेकापरस अेक बरे अशे ग्रंथ, नाटकां, कथा लेख उजवाडाक हाडून आयचे कोंकणीक सोबीत आनी स्थीर रूप दिलें. 'गोंयकारांची गोंयां भायली वसणूक' (1928) आनी 'कोंकणी भाशेंचें जैत' (1930) ह्या ग्रंथांतल्यान विस्कळीत जाल्या कोंकणी समाजाक इतिहासाचें कीर्तीवंत चित्र दाखयलें. आपले भाशेचें निजी रूप भेटयलें, आनी ताज्या पर्जळीत फुडाराचो दिश्टावो दिलो. 'गोमंतोपनिषत्' (पयलें खंड 1926, दुसरें खंड 1933) हो काणयां-झेलो उजवाडावन गोंयच्या जिविताचो हारसो मुखार धल्लो, कोंकणी भाशेची सोबाय केळयली आनी जिवितांतल्या कांय मुदल-मुळाव्या प्रस्नांची विस्कटावणी केली. 'मोगाचें लग्न' (1913) 'पोवनाचें तपलें' (1948), 'झिलबा राणो' (1950) हीं नाटकां बरोवन कोंकणी भाशेक नवे अलंकार दिले. घरावे कोंकणी भाशेची

अप्रुपाय दाखयली. तर 'भगवंतालें गीत' (1959) हो भगवद्गीतेचो अणकार करुन खोल आनी कठीण तत्वीक विचार सोपे करून सांगपाची कोंकणीची तांक दाखयली.

'कोंकणीची व्याकरणी बांदावळ' (1949) हें व्याकरण बरोवन कोंकणी ही खंयचेय भाशेची गांवगारी तरा न्हय तर ती अेक समर्थ स्वतंत्र भास ह्या विचाराची घट म्हेड रोयली.

'पुण्यात्मो राम कामती' (1939) आनी 'आबे फारीय' हांच्यो जिणो बरोवन कोंकणी मनशाची व्हडवीक तशेंच तांचीं उणीं दाखयलीं 'नवें गोंय' हे नेमाळें चलोवन कोंकणी वाचप्यांक एक ऊंच पांवड्याचें साहित्यिक आंक दिले. 'भुरग्यांलो इश्ट' (1935) आनी 'भुरग्यांलें व्याकरण' (1941) रचून कोंकणी भुरग्यांची इश्टागत जोडली. आलबुकर्कीन गोंय कशें जिखलें (1955) आनी 'वलिपत्तनाचो सोद' हीं पुस्तकां बरोवन गोंयच्या इतिहासाचेर उजवाड घालो.

ह्या सगळ्या साहित्यांतल्यान शणै गोंयबाबान कोंकणी समाजाक अेकठायलो, कोंकणी आत्म्याक जागयलो. शणै गोंय-बाबाच्या साहित्यांतले कांय उतारे:

"गोड म्हजें गोंय! सुंदर म्हजें गोंय!
पुर्विल्ले नामनेचें, चड मोठ्या भाग्याचे
उंच माथें कोंकणाचें, हें म्हजें गोंय!
निजाचे अपुर्बायेचे, इंद्रनीळ मळबाचें
हे म्हजें गोंय
भांगराच्या वोताचें, रुप्याच्या चांदन्याचें
हें म्हजें गोंय
उजळ संस्कृतायेचें, खरेल्या कुळवंतांचें
उदार मनाच्या लोकांचे, पाटांगड्या विद्वानाचें,
बलिष्ट झुजाऱ्यांचें, बुदवंत राजकर्त्यांचें
वावराड्या, कर्तुत्वा मनशांचें
हें म्हजें गोंय!
धर्तरिवेलो सर्ग, हें म्हजें गोंय!
साणाचें सुख-दिणें, हें म्हजें गोंय!'

(भुरग्यांलो इश्ट)

‘पणस जाल्यार पणस. तसलो पणस हो न्हय. सगळ्या भतग्रामांत हाची नामना. दिवचले वाटूमामाल्या पोरसांत दुगदिगेक वणखून हो उबो रावला खरो, पुणून सगळी भितल्ली पेठ आनी भायले पेठेमेरेन हांचो घमघम. हाका जल्मा येवन कितलीं वर्सां जालीं तीं सांगूं नजत. परंत जाणें तांचें भिकण रुजवणा घाल्लें त्या मनशाची पुण्यताय मोटी खरी.

कसलो तर पणस हो! हाची तोखणाय कितली म्हणून करतलो? सगळ्या गोंया पैलें वैलें दाबण तें हाका. श्रावण म्हयनो लागल्यारुच हो कुदुंब फुटूंक आरंभ जाता. कार्तिक म्हैनो येता म्हणसर घे, पणसूच पणस. सकैलें मूळ धरून वैले तेंगशे मेरेन, खांद्या-खांद्यांनी अशे कुचकुचीत पणस. पान कसलें तें दिश्टी पडना. पणसूय पुण केदो, इल्लोसो माणकुलोच.’

-बाबुमामालो पणस

Statement of ownership and other particulars about the journal

"AMAR KONKANI"

FORM IV (Rule 8)

1. Place of Publication	...	Mangalore
2. Periodicity of its Publication	...	Half Yearly
3. Printer's name	...	Rev. Fr.Peter Cyprian D'Souza
Nationality	...	Indian
Address	...	Assisi Press Mangalore-575003
4. Publisher's Name	...	Rev.Fr.Swebert D'Silva, S.J
Nationality	...	Indian
Address	...	St.Aloysius College Mangalore-575003
5. Editor's Name	...	Sri Edwin J.F.DSouza
Nationality	...	Indian
Addresss	...	"FOUNTAINHEAD" Highlands, Mangalore-575002
6. Name and Address of Individuals who own the journal and partners or shareholdetrs holding more than one percent of the total capital	...	Rev.Fr.Swebert D'Silva,S.J St. Aloysius College Mangalore-575003

I, Rev.Fr.Swebert D'Silva, S.J., hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

Mangalore
30-6-2013

Sd/-Rev.Fr.Swebert D'silva, S.J